

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 44000-1/2025/3

Datum: 24. 4. 2025

24. POROČILO O DRŽAVNIH POMOČEH *ZA LETA 2021, 2022 in 2023*

FEBRUAR 2025

KAZALO VSEBINE

UVOD.....	5
POVZETEK IN GLAVNE UGOTOVITVE.....	6
1. ZNAČILNOSTI IZDATKOV ZA DRŽAVNE POMOČI V SLOVENIJI.....	8
1.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI.....	8
1.2 STRUKTURA DRŽAVNIH POMOČI	10
1.2.1 Pregled državnih pomoči po skupinah in kategorijah	10
1.2.2 Pregled državnih pomoči po instrumentih	12
1.2.3 Državne pomoči po obliki pomoči in postopku dodelitve	15
1.2.4 Državne pomoči po regijah	17
2. DRŽAVNE POMOČI V DRŽAVAH EU	20
2.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI V DRŽAVAH EU	20
2.2 STRUKTURA POMOČI V EU	21
3. POMOČI DE MINIMIS	24
4. PREGLED PO KATEGORIJAH DRŽAVNIH POMOČI	30
4.1 VARSTVO OKOLJA IN VARČEVANJE Z ENERGIJO	30
4.2 ZAPOSLOVANJE.....	33
4.3 RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE.....	34
4.4 REGIONALNE POMOČI	37
4.5 MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA TER TVEGANO FINANCIRANJE	39
4.6 KULTURA IN AVDIOVIZUALNA DEJAVNOST	41
4.7 USPOSABLJANJE.....	42
4.8 TRANSPORT.....	44
4.9 PREMGOVNIŠTVO	45
4.10 REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE	46
4.11 KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO.....	47
5. DODELJENE POMOČI ZA ODPRVLJANJE POSLEDIC COVIDA-19 IN ENERGETSKE KRIZE V OBDOBJU 2020–2023	51
5.1 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE ZARADI IZBRUHA COVIDA-19	51
5.2 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE OMILITVE POSLEDIC ENERGETSKE KRIZE	57
6. USPEŠNOST POMOČI – POROČILA IN PREGLED PO SHEMAH POMOČI	60
6.1 PRIPOROČILA MINISTRSTVA ZA FINANCE ZA VEČJO USPEŠNOST DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI	60
6.2 ŠTEVILO PREJEMNIKOV POMOČI IN VIŠINA DRŽAVNE POMOČI NA PREJEMNIKA	62
6.3 DRŽAVNE POMOČI PO VELIKOSTI PREJEMNIKOV POMOČI – PODJETIJ	63
6.4 OCENA USPEŠNOSTI DRŽAVNIH POMOČI	65
6.4.1 Varstvo okolja in varčevanje z energijo	65
6.4.2 Zaposlovanje.....	72
6.4.3 Raziskave in razvoj ter inovacije	75

6.4.4 Regionalne pomoči	78
6.4.5 Mala in srednje velika podjetja ter tvegano financiranje	84
6.4.6 Kultura in avdiovizualna dejavnost.....	87
6.4.7 Usposabljanje	92
6.4.8 Transport	94
6.4.9 Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	98
6.4.10 Reševanje in prestrukturiranje	99
6.4.11 Razvoj širokopasovnega omrežja	100
6.4.12 Kmetijstvo in ribištvo.....	102
PRILOGE	122
PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI	123
PRILOGA B: SHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2021–2023 PO PRIGLASITELJIH	142
PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV	146
PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI	148

KAZALO TABEL

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v obdobju 2011–2023 v mio EUR	8
Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v obdobju 2021–2023 v primerjavi z izbranimi kazalniki (brez kriznih DP)	9
Tabela 3: Državne pomoči po skupinah in kategorijah	10
Tabela 4: Državne pomoči po instrumentih pomoči, 2021–2023	13
Tabela 5: Državne pomoči po obliki pomoči, 2021–2023, v % vseh pomoči.....	15
Tabela 6: Državne pomoči glede na postopek odobritve, 2021–2023.....	16
Tabela 7: Državne pomoči po kohezijskih regijah, 2020–2022	17
Tabela 8: Državne pomoči po statističnih regijah, 2021–2023	18
Tabela 9: Pomoči de minimis v primerjavi z državnimi pomočmi, brez kriznih ukrepov 2021–2023	24
Tabela 10: Pomoči de minimis po kategorijah, 2021–2023	25
Tabela 11: Največji dajalci pomoči de minimis, v mio EUR	27
Tabela 12: Število prejemnikov in višina pomoči de minimis na prejemnika, 2021–2023	29
Tabela 13: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo po shemah in namenih, 2021–2023	31
Tabela 14: Največji prejemniki pomoči za varstvo okolja	32
Tabela 15: Državne pomoči za zaposlovanje po shemah, namenih in instrumentih, 2021–2023	34
Tabela 16: Državne pomoči za RRI po dajalcih, shemah oz. namenih, 2021–2023.....	35
Tabela 17: Največji prejemniki pomoči za raziskave, razvoj in inovacije v letih 2021–2023.....	36
Tabela 18: Regionalne pomoči po dajalcih in glavnih shemah oz. namenih, 2021–2023, v mio EUR.....	38
Tabela 19: Največji prejemniki pomoči za regionalni razvoj v obdobju 2021–2023	38
Tabela 20: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, po namenih, 2021–2023 v EUR	40
Tabela 21: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po shemah in namenih, 2021–2023, v mio EUR	41
Tabela 22: Državne pomoči za usposabljanje po shemah in prigrasiteljih, 2021–2023, v EUR.....	43
Tabela 23: Državne pomoči za transport po kategorijah, namenih in prejemnikih, v mio EUR, 2021–2023.....	44
Tabela 24: Državne pomoči, namenjene spodbujanju kmetijstva in gozdarstva po namenih, 2021–2023.....	48
Tabela 25: Največji prejemniki pomoči za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva (podjetja in kmetijska gospodarstva) v letih 2021–2023.....	50
Tabela 26: Dodeljene pomoči v Sloveniji po pravilih za odpravljanje posledic covid-19 v obdobju od 2020 do 2023, v EUR in %	52
Tabela 27: Dodeljene pomoči v Sloveniji glede na dejavnost prejemnikov v obdobju od 2020 do 2023, v EUR in %	54
Tabela 28: Dodeljene pomoči v Sloveniji na podlagi začasnega okvira v letih 2022 in 2023, v EUR.....	57
Tabela 29: Državne pomoči v letu 2023 po višini pomoči na prejemnika (brez kriznih ukrepov, brez kmetov KMG-MID)	62
Tabela 30: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2021–2023	63
Tabela 31: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno 2021–2023	64

KAZALO SLIK

Slika 1: Državne pomoči vključno s pomočjo za odpravo finančne krize in ukrepi za odpravo posledic covid-19 ter energetske krize, v mio EUR in kot % BDP	8
Slika 2: Državne pomoči po največjih kategorijah v letih 2021, 2022 in 2023	9
Slika 3: Državne pomoči po kategorijah, v % vseh pomoči, v obdobju 2021–2023	12
Slika 4: Državne pomoči po instrumentih, v % vseh pomoči, v obdobju 2021–2023, brez krizne pomoči	12
Slika 5: Državne pomoči po instrumentih v obdobju 2021–2023	14
Slika 6: Uporaba instrumentov pomoči po posameznih kategorijah pomoči v letu 2023	14
Slika 7: Struktura državnih pomoči po skupinah instrumentov, 2014–2023, v % vseh pomoči	15
Slika 8: Obseg pomoči in število shem pomoči po skupinskih izjemah kot % vseh pomoči, 2013–2023	16
Slika 9: Državne pomoči po kohezijskih regijah v letu 2023	17
Slika 10: Porazdelitev državnih pomoči po kohezijskih regijah, 2014–2023	18
Slika 11: Spremembe obsega državnih pomoči po statističnih regijah v letih 2021–2023	19
Slika 12: Državne pomoči v državah EU v deležu BDP, leto 2022	20
Slika 13: Državne pomoči v državah EU vključno s kriznimi ukrepi, v mio EUR	21
Slika 14: Struktura državnih pomoči v EU po namenih pomoči (brez kriznih ukrepov in pomoči za železniški prevoz) za obdobje 2016–2022, v mio EUR	22
Slika 15: Državne pomoči (brez pomoči za železniški prevoz in brez kriznih ukrepov) v državah EU po instrumentih, 2022	23
Slika 16: Pomoči de minimis v mio EUR in kot % vseh pomoči (državne in de minimis skupaj, brez kriznih ukrepov), 2013–2023	24
Slika 17: Pomoči de minimis po kategorijah v %, povprečje 2021–2023	26
Slika 18: Delež državne pomoči in pomoči de minimis skupaj, (brez kriznih ukrepov) po kategorijah, 2021–2023	26
Slika 19: Pomoči de minimis po instrumentih, povprečje 2021–2023	29
Slika 20: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	30
Slika 21: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, po shemah, 2021–2023	32
Slika 22: Državne pomoči za zaposlovanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	33
Slika 23: Državne pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	35
Slika 24: Regionalne pomoči v mio EUR in v % vseh pomoči, 2014–2023	37
Slika 25: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	39
Slika 26: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	41
Slika 27: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po namenih, 2021–2023	42
Slika 28: Državne pomoči za usposabljanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	43
Slika 29: Državne pomoči za transportni sektor v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023	44
Slika 30: Državne pomoči za premogovništvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2002–2023	45
Slika 31: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2011–2023	46
Slika 32: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po instrumentih pomoči, 2011–2023	47
Slika 33: Državne pomoči za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči	47
Slika 34: Dodeljene covid-19 pomoči po instrumentih dodelitve, v obdobju 2020–2023, v %	53
Slika 35: Dodeljene covid-19 pomoči po velikosti subjektov, v obdobju 2020–2023, v EUR in %	54
Slika 36: Državna pomoč, namenjena covidnim ukrepom po državah članicah glede na instrument pomoči (v % državnih pomoči za leta 2020, 2021 in 2022)	56
Slika 37: Število prejemnikov pomoči po velikostnih razredih prejetih pomoči v letu 2023	62
Slika 38: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2014–2023	63
Slika 39: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno, 2014–2023	64

UVOD

Poročilo o državnih pomočeh (v nadaljevanju: poročilo) je analitični pregled državnih pomoči, izplačanih v Sloveniji v obdobju zadnjih treh let, in je pomemben element zagotavljanja preglednosti in nadzora nad dodeljevanjem državnih pomoči. Štiriindvajseto letno poročilo prikazuje podrobne podatke o dodeljenih državnih pomočeh v letih od 2021 do 2023, pri čemer so pomoči, namenjene odpravi posledic covida-19 in energetske krize, zaradi večje preglednosti obravnavane v ločenem poglavju.

Poročilo temelji na podatkih o izplačanih državnih pomočeh, ki so jih posredovali dajalci državnih pomoči (ministrstva, občine, javne agencije, skladi, drugi javni organi). Pripravljen je na osnovi Zakona o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04; v nadaljevanju: Zakon o spremljanju državnih pomoči) in v skladu z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis* (Uradni list RS, št. 61/04, 22/07 in 50/14; v nadaljevanju: Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis*). Poročilo sprejme Vlada RS in ga predloži v seznanitev Državnemu zboru RS in Državnemu svetu RS.

Državne pomoči so tista javna sredstva, ki jih javni organi (ministrstva, občine, javni zavodi, skladi in agencije ter drugi javni organi) *selektivno* dodeljujejo *subjektom, ki delujejo na trgu*, s čimer ti subjekti pridobijo *gospodarsko prednost pred konkurenti*, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi imeli¹. Korist prejemnikom pomoči se lahko dodeli na različne načine, na primer v obliki nepovratnih sredstev, oprostitev plačil davkov in prispevkov, ugodnih posojil, garancij ali vložkov kapitala, ki niso v skladu s tržnimi pogoji.

Po pravilih EU so državne pomoči zaradi negativnega vpliva na konkurenco in trgovino v splošnem prepovedane. Dodelijo se lahko le izjemoma in ob upoštevanju pravil o državni pomoči. Evropska komisija strogo nadzoruje dodeljevanje državnih pomoči. Države članice so Evropsko komisijo dolžne obvestiti o vseh ukrepih, ki predstavljajo državno pomoč, ali pridobiti izrecno soglasje Evropske komisije, preden se pomoči dodelijo. Po dodelitvi pomoči je treba zagotoviti spremljanje in nadzor nad dodeljenimi državnimi pomočmi, seznane z največjimi prejemniki pomoči oz. projekte, ki so bili podprti z državno pomočjo, pa so države članice dolžne javno objaviti na uradnih spletnih straneh. Na osnovi podatkov držav članic Evropska komisija izdela letni pregled državnih pomoči v EU (t. i. *State Aid Scoreboard*).

Pričujoče poročilo služi za analizo izdatkov za državno pomoč v Sloveniji in primerjavi z državami članicami EU ter je ena od podlag za oceno namenskosti dodeljevanja državnih pomoči. Vsebina poročila je razdeljena na šest delov.

V prvem delu so prikazani splošni trendi izdatkov za državno pomoč v Sloveniji, in sicer v absolutnih vrednostih in v razmerju do izbranih makroekonomskih in socialno-demografskih kazalcev. Predstavljeni so podatki o strukturi državnih pomoči v Sloveniji po osnovnih merilih (tj. skupinah in namenih pomoči, instrumentih pomoči, postopku dodeljevanja pomoči in obliki pomoči, največjih dajalcih pomoči, po statističnih regijah in kohezijskih regijah).

Drugi del prikazuje podatke o državnih pomočeh v državah EU in analizira obseg in strukturo državnih pomoči v Sloveniji v primerjavi z državami EU.

¹ V skladu s členom 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 1; v nadaljevanju: PDEU) je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, če prizadene trgovino med državami članicami. Za določitev, ali predmetni ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu 107(1) člena PDEU, morajo biti kumulativno izpolnjeni vsi naslednji pogoji: (1) ukrep mora biti financiran iz državnih sredstev, (2) biti mora selektiven, (3) podjetju mora prinesiti gospodarsko prednost, (4) vplivati mora na konkurenco in trgovino znotraj Skupnosti.

Tretji del predstavlja pregled in analizo pomoči, ki se dodeljujejo po pravilu *de minimis*.

Četrty del vključuje podrobnejšo predstavitev in analizo državnih pomoči po posameznih kategorijah pomoči za zadnja tri leta.

Peti del je namenjen prikazu dodeljenih pomoči za odpravljanje posledic epidemije covid-19 ter energetske krize v obdobju 2020–2023.

Šesti del vključuje poročila o učinkovitosti dodeljenih pomoči po posameznih shemah pomoči, ki so jih posredovali dajalci pomoči v skladu z Navodilom o spremljanju učinkovitosti državnih pomoči.

POVZETEK IN GLAVNE UGOTOVITVE

V letu 2023 je bila še vedno velika prisotnost interventnih pomoči za odpravo posledic energetske krize, ki je nastala po ruski invaziji na Ukrajino, ter tudi pomoči za odpravo posledic, ki so nastale zaradi večjih poplav, ki so Slovenijo prizadele 4. avgusta 2023. Izplačanih je bilo 1,04 mrd EUR državnih pomoči, od tega 332,4 mio EUR za reševanje izredne gospodarske situacije, kar je 32 % vseh pomoči tega leta. Preostalih 706,4 mio EUR, kar je za 192 mio EUR več kot leta 2022, pa je bilo namenjenih ostalim kategorijam pomoči.

V zadnjih treh letih se struktura in razmerje med največjimi kategorijami pomoči v Sloveniji nista bistveno spremenila. Največji delež ohranjajo pomoči za varstvo okolja in energijo, sledijo pomoči za zaposlovanje, transport in kmetijstvo.

Za ukrepe na področju **varstva okolja in varčevanje z energijo** je bilo v letu 2023 namenjenih 182,66 mio EUR ali 25,86 % vseh pomoči v tem letu. V Sloveniji so pomoči za **zaposlovanje** druga največja kategorija pomoči, saj je bilo v letu 2023 za ta namen izplačanih 146,08 mio EUR oz. 20,68 % vseh pomoči, od tega so bile skoraj v celoti (99,8 %) namenjene za zaposlovanje invalidnih oseb in prilagoditev delovnega mesta za invalidne osebe. Pomemben obseg državnih pomoči je dodeljen tudi v **transportnem sektorju**, v katerem je bilo v letu 2023 izplačanih 109,73 mio EUR državnih pomoči (večina za izvajanje javnega železniškega prometa), kar je 8,92 mio EUR več kot v letu 2022. Pomoči, namenjene transportnemu sektorju, so v tem letu predstavljale 15,53 % vseh državnih pomoči. V letu 2023 se je povečal še obseg **pomoči za kmetijstvo** na 65,08 mio EUR ali 9,21 % vseh pomoči. Prav tako so v primerjavi s preteklim letom višje pomoči za **raziskave, razvoj in inovacije** (51,58 mio EUR oz. 7,3 %), za **športno in večnamensko rekreativno infrastrukturo** (54,95 mio EUR oz. 7,78 %) ter **pomoči za naravne nesreče in izredne dogodke** (41,69 mio EUR oz. 5,9 %). V zadnjem obdobju je bilo mogoče zaznati znižanje **regionalnih pomoči**, saj je bilo v letu 2023 izplačanih 33,13 mio EUR državnih pomoči, kar je 9,65 mio EUR manj kot leta 2022. Predstavljale so 4,69 % vseh pomoči v letu 2023.

Državne pomoči so bile večinoma izplačane v obliki **subvencij**, v letu 2023 so te znašale 567,86 mio EUR ali 80,39 % vseh pomoči in so v daljšem obdobju prevladujoča oblika pomoči. Sledijo pomoči, ki se dodeljujejo v obliki **znižanja prispevkov za socialno varnost** (v letu 2023 dodeljenih 112,56 mio EUR pomoči, kar je bilo 15,93 % vseh državnih pomoči) ter **davčnih oprostitev in izjem** (19,97 mio EUR pomoči, kar je bilo 2,83 % vseh državnih pomoči v letu 2023). Obseg **povratnih oblik pomoči (ugodna posojila in garancije)** se je v letu 2023 nekoliko zvišal glede na predhodno leto, neto izračunane pomoči so predstavljale 0,63-odstotni delež.

Primerjava z EU kaže, da ima Slovenija primerljiv obseg in strukturo dodeljenih državnih pomoči. Države članice EU-27 so leta 2022 (zadnji razpoložljivi podatki) za **krizne in druge ukrepe**, z izključitvijo pomoči

železnicam, porabile 227,98 mrd EUR, kar je **1,4 % BDP EU-27**. V letu 2022 so tako skupni izdatki za državne pomoči precej upadli. Zmanjšanje je predvsem posledica postopnega **opuščanja ukrepov** za blažitev uničujočih gospodarskih učinkov pandemije **covida-19**, ki so znašali **76,65 mrd EUR** (upad za 60,5 % v primerjavi z letom 2021). Kljub uvedbi ukrepov za izravnavo negativnih učinkov ruske invazije na Ukrajino – **ukrepi v zvezi z začasnim kriznim okvirom (TCF)**, ki so na ravni EU znašali **39,33 mrd EUR**, niso bistveno pripomogli k višjemu obsegu državnih pomoči. V državah članicah so se namreč močno zmanjšali izdatki za „**nekrizne**“ **državne pomoči**, ki so v letu 2022 znašali **112 milijard EUR**, kar ustreza 0,7 % BDP EU-27 in pokriva približno **49,1 % vseh izdatkov za državne pomoči** (143,89 mrd EUR v letu 2021, kar je 0,99 % BDP EU27 leta 2021).

V **Sloveniji** je primerljiv delež izplačanih državnih pomoči za leto 2022 znašal **0,84 % BDP**, kar Slovenijo uvršča na 24. mesto v EU, medtem ko je leto prej znašal **2,92 % BDP** predvsem zaradi velikega obsega izdatkov zaradi covida-19, ki so predstavljali kar 70,2 % vseh državnih pomoči leta 2021, v letu 2022 pa so vsi krizni ukrepi predstavljali 14,29 % dodeljenih pomoči.

Države EU največ državnih pomoči namenjajo za spodbude na področju okolja in varčevanja z energijo (40 %). Trend povečevanja teh pomoči sovпада s prizadevanji držav EU za doseganje okoljskih in energetskih ciljev EU: prehod v zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo, večjo energetsko učinkovitost, trajnostno in zanesljivo oskrbo z energijo ter zmanjševanje negativnih podnebnih sprememb. Spodbude na področju okolja in varčevanja z energijo tudi v Sloveniji predstavljajo največji delež vseh pomoči. Vse ostale kategorije predstavljajo bistveno manjši delež: pomoči za spodbujanje regionalnega razvoja so v letu 2022 predstavljale 12,4 % vseh državnih pomoči, pomoči za RRI pa skoraj 11,5 %. Sledijo sektorske pomoči z 8 %, pomoči za kmetijstvo in ribištvo s 7,8 % in pomoči za kulturo in kulturno dediščino s 7,2 % vseh pomoči. Ta področja predstavljajo kar 87 % celotnih izdatkov državnih pomoči v letu 2022. Slovenija v letu 2022 beleži višji delež pomoči za regionalni razvoj in nekoliko nižjega za RRI, od povprečja EU pa najbolj odstopa po visokem deležu pomoči za zaposlovanje, kar je posledica sistema spodbujanja zaposlovanja invalidov v Sloveniji.

Kriza, ki jo je sprožila pandemija covida-19 v marcu 2020, je močno vplivala na slovensko, evropsko kot tudi svetovno gospodarstvo. Zaradi boljšega pregleda odziva države na covid-19 so v delu poročila, ki obravnava **pomoči za odpravljanje posledic covida-19**, podatki za obdobje 2020–2023 obravnavani posebej, tako da predstavljajo celovit pregled vseh ukrepov, ki so se izvajali v teh letih. Vsi ukrepi, ki so se izvajali v skladu z interventnimi zakoni, niso predstavljali državnih pomoči. Ukrepom za omilitve in odpravo posledic epidemije covida-19 je bilo iz proračuna države v obdobju 2020–2023 namenjenih približno 6 milijard EUR. Državne pomoči so obsegale 2,5 milijarde EUR, kar je nekaj več kot 41 % vseh izdatkov za ta namen. Prav tako so tudi državne pomoči za **ukrepe omilitve posledic energetske krize**, dodeljene v letih 2022 in 2023 v višini 375,7 mio EUR, obravnavane posebej.

Sestavni del poročila je tudi ocena o **uspešnosti** dodeljenih državnih pomoči, ki sestoji iz povzetka poročil, ki so jih posredovali dajalci pomoči. Skupni učinek dodeljenih državnih pomoči je v povprečju ocenjen kot pozitiven. Ministrstvo za finance ugotavlja, da so poročila o uspešnosti v določenih primerih pomanjkljiva in ne sledijo Navodilu za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Dajalce pomoči zato usmerja v sistematično spremljanje uspešnosti na osnovi jasno določenih ciljev in kazalnikov za merjenje učinkov.

1. ZNAČILNOSTI IZDATKOV ZA DRŽAVNE POMOČI V SLOVENIJI

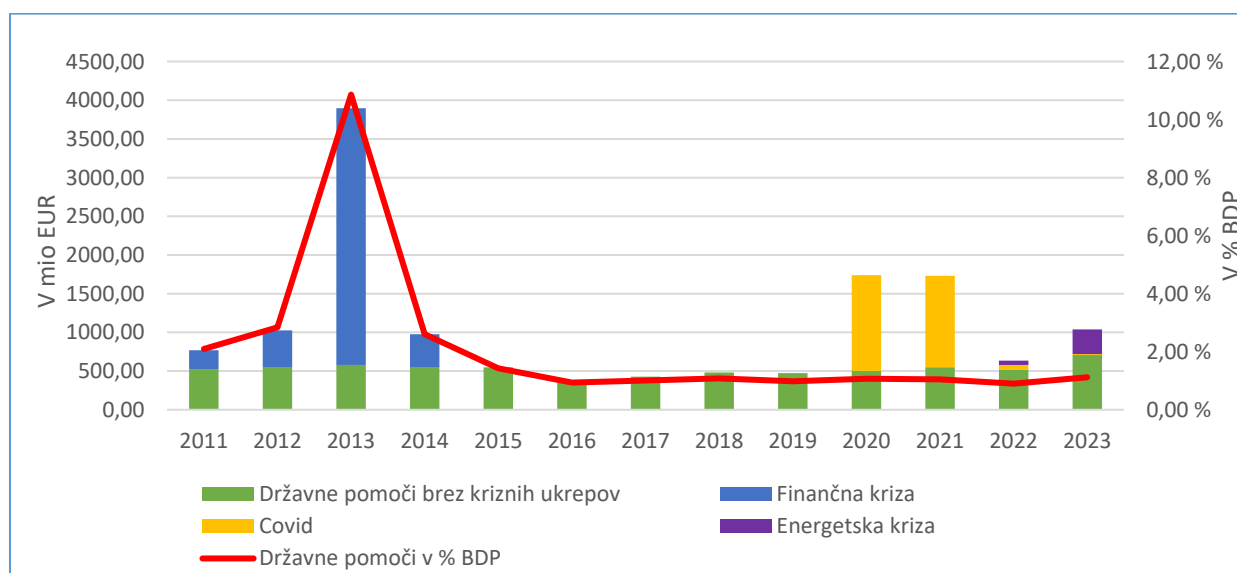
1.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI

V obravnavanem obdobju so izdatke državnih pomoči zaznamovali krizni ukrepi, v letih 2023 in 2022 energetska kriza ter v letu 2021 ukrepi za odpravo posledic covid-19. Ta izredna situacija se odraža tudi na obsegu dodeljenih državnih pomoči. V letu 2023 je bilo v Sloveniji izplačanih 1.038,8 mio EUR državnih pomoči, od tega 332,37 mio EUR za odpravo posledic kriznih ukrepov, predvsem energetske krize. V letu 2021 so bili zneski državnih pomoči za odpravo posledic covid-19 še znatno višji, več kot 1 mrd EUR. Prva tabela in slika prikazujeta dodelitev vseh državnih pomoči v daljšem časovnem obdobju, v nadaljevanju poročila pa so zaradi lažje primerljivosti podatkov v obravnavanem obdobju 2021–2023 pomoči, namenjene kriznim ukrepom, izločene oz. obravnavane v svojem poglavju.

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v obdobju 2011–2023 v mio EUR

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Državne pomoči brez kriznih ukrepov	525,23	542,89	579,93	543,09	548,81	375,48	427,06	482,76	472,6	501,83	549,73	514,5	706,42
Državne pomoči za krizne ukrepe	243,37	482,86	3.317,00	433,00						1.236,7	1.181,43	120,69	332,37
Skupaj	768,61	1.025,75	3896,93	976,09	548,81	375,48	427,06	482,76	472,6	1.738,53	1.731,16	635,19	1.038,8

Slika 1: Državne pomoči vključno s pomočjo za odpravo finančne krize in ukrepi za odpravo posledic covid-19 in energetske krize, v mio EUR in kot % BDP

Če upoštevamo tudi pomoči, dodeljene za blažitev finančne krize v obdobju 2010–2014, je bil delež državnih pomoči najvišji v letu 2013, ko je bila za ukrepe državnih pomoči namenjena dobra desetina BDP. Zmanjševanje državnih pomoči po letu 2015 je, poleg ukinitve kriznih pomoči, posledica zlasti manjšega obsega pomoči za kmetijstvo ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje, ki so bile v večjem obsegu zadnjič izplačane v letu 2015. V zadnjih treh letih je ponovno mogoče opaziti porast državnih pomoči, skupaj s kriznimi ukrepi pa so dodeljena sredstva državnih pomoči v obdobju 2021–2023 sestavljala povprečno več kot 2 % BDP.

Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v obdobju 2021–2023 v primerjavi z izbranimi kazalniki² (brez kriznih DP)

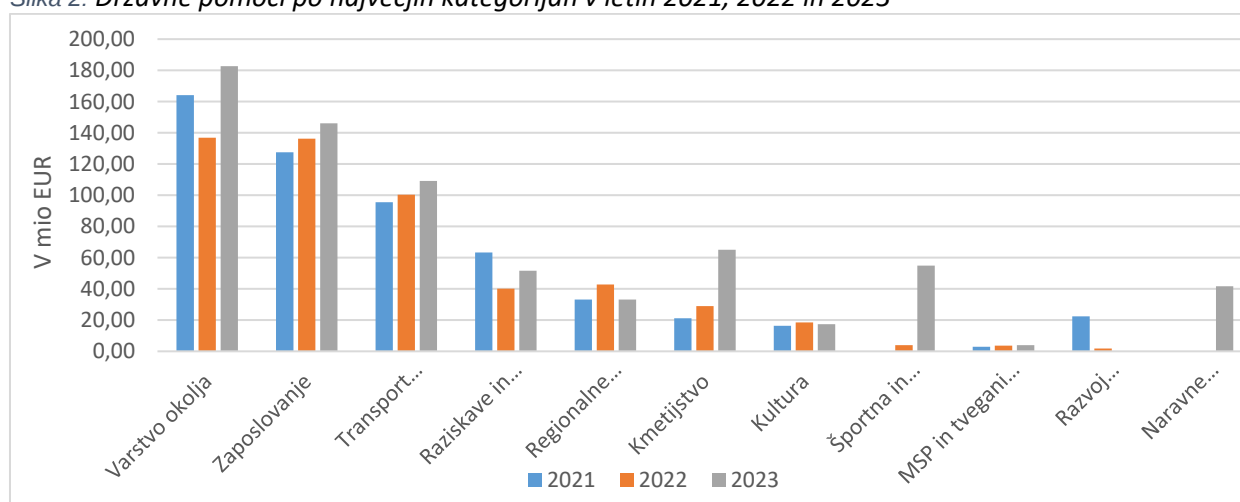
	enota	2021	2022	2023	Sprememba 2023 glede na 2022	
					v (mio) EUR	sprememba v %
DRŽAVNE POMOČI	mio EUR	549,73	514,5	706,42	192	37,30 %
delež pomoči v BDP	v %	1,05 %	0,90 %	1,12 %		0,22 %
delež pomoči v dodani vrednosti	v %	1,20 %	1,02 %	1,26 %		0,24 %
delež pomoči v odhodkih proračuna*	v %	4,08 %	3,53 %	4,33 %		0,80 %
pomoč na del. aktivnega preb.	v EUR	613,51	562,2	766,44	204,24	36,33 %
pomoč na prebivalca	v EUR	260,66	244,17	333,69	89,52	36,66 %

* Opomba: Državne pomoči lahko predstavljajo večje javnofinančne odhodke ali nižje javnofinančne prihodke.

Po letih rahlega nihanja državnih pomoči se je obseg državnih pomoči v letih 2021, 2022 in 2023 znova povzpел na več kot 500 mio EUR. V letu 2023 je bilo v Sloveniji brez upoštevanja dodeljenih pomoči za krizne ukrepe izplačanih 706,42 mio EUR državnih pomoči, kar je za 192 mio EUR več kot leto pred tem. Državne pomoči so sestavljale 1,12 % BDP (v letu 2022 0,90 % BDP, v letu 2021 1,05 % BDP).

V zadnjih treh letih se struktura in razmerje med največjimi kategorijami pomoči nista bistveno spremenila, kar kaže tudi slika 2. Največji delež ohranjajo pomoči za varstvo okolja in energijo, sledijo pomoči za zaposlovanje, transport, raziskave, razvoj in inovacije (v nadaljevanju: RRI) ter regionalne pomoči. V grafu prikazane tri najobsežnejše kategorije so se v zadnjem letu povečale, prav tako tudi pomoči za RRI, medtem ko so regionalne pomoči upadle. Izrazito povečanje beležijo pomoči za kmetijstvo, športno infrastrukturo in naravne nesreče.

Slika 2: Državne pomoči po največjih kategorijah v letih 2021, 2022 in 2023

Najbolj so se v zadnjem letu povečale pomoči za športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo (+51 mio EUR), pomoči za varstvo okolja (+45,86 mio EUR), za naravne nesreče (+41,69 mio EUR) in pomoči za kmetijstvo (+36,13³ mio EUR). Beležimo tudi več izplačanih pomoči za RRI (+11,42 mio EUR), zaposlovanje⁴ (+9,85 mio EUR) in kopenski prevoz v obliki nadomestil za prevoz potnikov v železniškem

² V primerjavi so bili upoštevani podatki Urada za makroekonomske analize in razvoj, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023, marec 2023 (podatki o BDP in dodani vrednosti), podatki Zaključnega računa proračuna RS, Ministrstvo za finance (odhodki državnega proračuna), Rebalans proračuna RS za leto 2022 (Uradni list RS, št.129/2022) ter podatki Statističnega urada RS (število delovno aktivnega prebivalstva in število prebivalcev).

³ Naknadno ugotovljeno neskladje podatkov, ki so zaradi podvajanja v letu 2023 previsoki za 11,66 mio EUR; korekcija bo v naslednjem poročilu.

⁴ Izrazito povečanje pomoči za zaposlovanje invalidnih oseb v letu 2011 je posledica priglasitve sheme pomoči, kar pomeni, da so od leta 2012 izdatki za zaposlovanje invalidov, ki so nastajali tudi pred letom 2011, prikazani tudi kot državna pomoč.

prometu (+8,89 mio EUR), medtem ko je obseg pomoči za regionalni razvoj v zadnjem letu upadel za 9,65 mio EUR.

1.2 STRUKTURA DRŽAVNIH POMOČI

1.2.1 Pregled državnih pomoči po skupinah in kategorijah

Slovenija večino državnih pomoči namenja za t. i. horizontalne pomoči⁵, ki so usmerjene v spodbujanje razvoja in odpravljanje tržnih nepravilnosti ne glede na sektor gospodarstva. Delež teh pomoči je v letu 2023 zajemal 75,26 % vseh državnih pomoči (74,01 % v letu 2022), zanje pa je bilo izplačanih 531,63 mio EUR (+150,83 mio EUR glede na leto 2022).

Tabela 3: Državne pomoči po skupinah in kategorijah

Skupina/kategorija	2021		2022		2023	
	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP
HORIZONTALNE POMOČI	432,17	78,61 %	380,8	74,01 %	531,63	75,26 %
Varstvo okolja	164,1	29,85 %	136,8	26,59 %	182,66	25,86 %
Zaposlovanje	127,56	23,20 %	136,23	26,48 %	146,08	20,68 %
Raziskave in razvoj ter inovacije	63,28	11,51 %	40,16	7,81 %	51,58	7,30 %
Regionalne pomoči	33,21	6,04 %	42,78	8,31 %	33,13	4,69 %
Kultura	16,38	2,98 %	18,48	3,59 %	17,42	2,47 %
Razvoj širokopasovnega omrežja	22,39	4,07 %	1,77	0,34 %	0	0,00 %
Tvegani kapital	1,93	0,35 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Storitve splošnega gosp. pomena	1,31	0,24 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Usposabljanje	1,07	0,19 %	0,91	0,18 %	0,17	0,02 %
Mala in srednje velika podjetja	0,94	0,17 %	1,25	0,24 %	2,37	0,34 %
Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	0,13	0,02 %	3,94	0,77 %	54,95	7,78 %
Naravne nesreče in izred. dogodki	0	0,00 %	0	0,00 %	41,69	5,90 %
POSEBNI SEKTORJI	96,36	17,53 %	100,81	19,59 %	109,73	15,53 %
Transport (kopenski)	95,5	17,37 %	100,29	19,49 %	109,18	15,46 %
Transport zračni	0,49	0,09 %	0,52	0,10 %	0,55	0,08 %
Transport morski	0,3	0,05 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Prestrukturiranje	0,07	0,01 %	0	0,00 %	0	0,00 %
KMETIJSTVO⁶	21,14	3,85 %	28,95	5,63 %	65,08	9,21 %
Kmetijstvo	21,14	3,85 %	28,95	5,63 %	65,08	9,21 %
SKUPAJ	549,73	100,00 %	514,5	100,00 %	706,42	100,00 %

⁵ Skupine in kategorije državnih pomoči so natančneje predstavljene v prilogi A (Tabela P1) – Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2021–2023.

⁶ V poročilu so v kategorijo kmetijstva zajeti podatki o državnih pomočeh za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva. V Sloveniji so pomoči za spodbujanje kmetijstva, gozdarstva in ribištva v celoti v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pristojno in odgovorno za spremljanje in poročanje tovrstnih pomoči. Zaradi celovitosti zajema podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji MKGP letno posreduje podatke o izplačanih državnih pomočeh v enotno bazo podatkov o poročanih državnih pomočeh, ki jo upravlja Ministrstvo za finance. V poročilu so zajeti podatki o državnih pomočeh, kot jih je posredovalo pristojno ministrstvo (glej tudi opombo 3).

Obseg sektorsko specifičnih pomoči, ki so zaradi večjega negativnega učinka na konkurenco in trgovino manj zaželeni kot horizontalne pomoči, je glede na leto 2022 nekoliko večji. Pomoči za posebne sektorje so predstavljale več kot 15 % vseh državnih pomoči (19,59 % v letu 2022) ali 109,73 mio EUR, medtem ko je delež pomoči v kmetijstvu znašal 9,21 % ali 65,08 mio EUR, kar je bistveno več od preteklih dveh let, saj so tovrstne pomoči višje za več kot dvakrat.

Državne pomoči morajo zato, da bi bile v skladu s pravili, prispevati k doseganju določenega skupnega cilja EU. Ukrepi državnih pomoči pogosto zasledujejo različne cilje in se med seboj dopolnjujejo, zato lahko prihaja do prekrivanja ciljev oz. kategorij. Pregled po kategorijah pomoči prikazuje ukrepe pomoči po glavnem cilju oz. glede na to, po katerih pravilih državnih pomoči so bile pomoči dodeljene.

V Sloveniji je največ pomoči namenjenih za ukrepe varstva okolja in varčevanja z energijo. Zanje je bilo v letu 2023 izplačanih 182,66 mio EUR, kar je 45,86 mio EUR več kot leto prej. Te pomoči so predstavljale 25,86 % vseh pomoči.

Druge po obsegu so pomoči za zaposlovanje, ki se skoraj v celoti (99,8 %) namenja za zaposlovanje invalidnih oseb in prilagoditev delovnega mesta za invalidne osebe. V letu 2023 je bilo zanje izplačanih 146,08 mio EUR ali skoraj 10 mio EUR več kot leta 2022, predstavljale so 20,68 % vseh pomoči.

Za raziskave, razvoj in inovacije je bilo namenjenih 51,58 mio EUR, kar je za 11,42 mio EUR več kot v letu 2022. Predstavljale so 7,30 % vseh državnih pomoči, kar je sicer primerljivo s predhodnim letom, vendar pod ravno leta 2021, ko so obsegale 11,51 %.

Med horizontalnimi cilji sledijo regionalne pomoči, za katere je bilo izplačanih 33,13 mio EUR, kar je za skoraj 10 mio EUR manj od predhodnega leta, delež teh pomoči pa je 4,69 % vseh pomoči (8,31 % v letu 2022). Največjo rast v obravnavanem obdobju je mogoče zaznati pri spodbudah za začetne investicije.

Naraščajoči trend, z izjemo zadnjega leta, je opazen pri pomočeh za kulturo (kamor je vključena tudi avdiovizualna dejavnost), ki so predstavljale 2,47 % ali 17,42 mio EUR. Pomoči za razvoj širokopasovnega omrežja v letu 2023 niso bile dodeljene (zaključki projektov). Na drugi strani je bilo v tem letu dodeljenih precej pomoči iz naslova naravnih nesreč in izrednih dogodkov (41,69 mio EUR), predvsem za škode, ki so jih povzročili neurja in poplave.

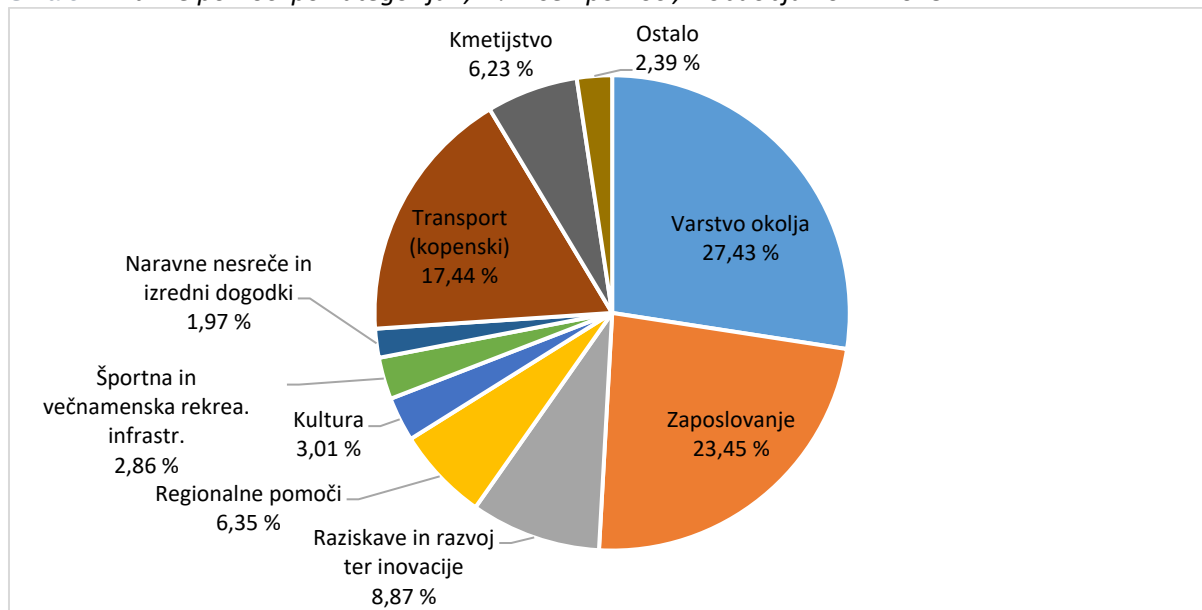
Po pravilih za mala in srednje velika podjetja in tvegani kapital je bilo izplačanih 3,94 mio EUR državnih pomoči, kar je na primerljivi ravni predhodnega leta. Delež teh pomoči znaša 0,56 % vseh pomoči. Pri pomočeh za usposabljanje pa se je delež vseh pomoči zmanjšal na 0,02 %, kar sicer v izplačanih pomočeh znaša 0,17 mio EUR in predstavlja opazno zmanjšanje v primerjavi z letom 2022. V letu 2023 so bile izplačane tudi pomoči, namenjene športni in večnamenski rekreacijski infrastrukturi, in sicer v višini 54,95 mio EUR – predvsem za prenovo gorskih centrov.

V okviru sektorskih pomoči je bilo, kot že pretekla leta, največ pomoči izplačanih za nadomestila za prevoz potnikov v železniškem prometu. V letu 2023 je bilo zanje namenjenih 109,18 mio EUR ali 15,46 % vseh pomoči. Obseg nadomestil se je v zadnjih treh letih stalno povečeval, kar je mogoče pripisati posodabljanju prevoznih sredstev za izvajanje javne službe prevoza potnikov, višjim stroškom uporabnine in dodatnemu nadomestilu zaradi epidemije covid-19.

Za pomoči na področju kmetijstva, za katera veljajo posebna pravila⁷, je bilo v letu 2023 izplačanih 65,08 mio EUR, kar je za 36,13 mio EUR oz. 125 % več kot leto prej. V zadnjih treh letih lahko opazimo stalno rast pomoči za kmetijstvo, obsegajo pa 9,21 % vseh pomoči.

⁷ Posebna pravila državnih pomoči na področju kmetijstva in ribištva predstavljajo: Smernice za državno pomoč v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (smernice za kmetijstvo), Uredba o skupinskih izjemah za kmetijstvo (ABER), Uredba o skupinskih izjemah za ribištvo (FIBER) in Smernice za državno pomoč v sektorju ribištva in ribogojstva (smernice za ribištvo).

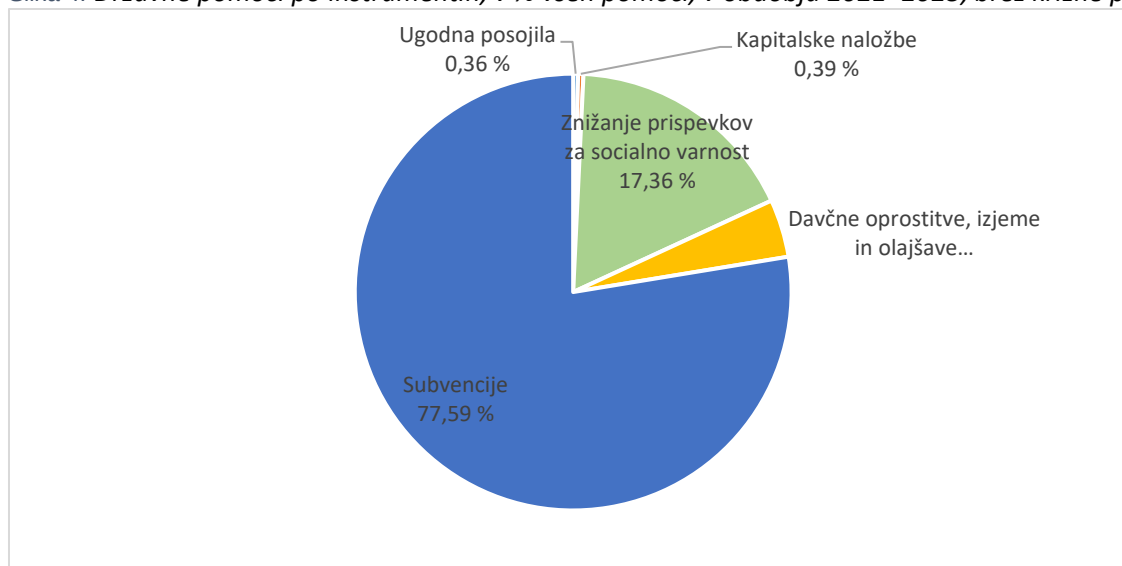
Slika 3: Državne pomoči po kategorijah, v % vseh pomoči, v obdobju 2021–2023

1.2.2 Pregled državnih pomoči po instrumentih

Državne pomoči se lahko dodelijo v različnih oblikah, tj. z uporabo različnih instrumentov, med drugim v obliki subvencij, ugodnih posojil, garancij, oprostitev plačil davkov in prispevkov, vložkov kapitala. Izbor instrumenta naj bi bil odvisen od zastavljenega cilja in obravnave tržne nepopolnosti ter naj bi imela čim manjši negativni vpliv na konkurenco in trgovino.

Slika 4: Državne pomoči po instrumentih, v % vseh pomoči, v obdobju 2021–2023, brez krizne pomoči

Večina državnih pomoči se dodeli v obliki subvencij. V letu 2023 so te znašale 567,86 mio EUR ali 80,4 % vseh pomoči in so za 50,52 % višje kot v letu pred tem.

Državne pomoči se lahko dodelijo tudi v obliki znižanja javnofinančnih prihodkov. V obliki znižanja prispevkov za socialno varnost je bilo v letu 2023 odobrenih 112,56 mio EUR pomoči, kar je 15,93 % vseh državnih pomoči (20,86 % v letu 2022). V obravnavanem obdobju je opazen naraščajoči trend tega instrumenta pomoči, s tem da je bilo v tem segmentu največ pomoči dodeljenih za oprostitev prispevkov

delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov. V obliki davčnih oprostitev, izjem in olajšav je bilo dodeljenih 19,97 mio EUR pomoči, kar je 2,83 % vseh državnih pomoči v letu 2023 (5,3 % v letu 2022). V obravnavanem obdobju je opazen padajoči trend tega instrumenta pomoči. Celotni del tovrstnih pomoči v letu 2023 je bil namenjen za varstvo okolja, in sicer za namen znižanja okoljskih davkov.

Uporaba povratnih oblik pomoči se je v letu 2023 opazno zvišala in je znašala 4,46 mio EUR, kar je 0,63 % vseh pomoči (0,05 % v letu 2022). Ugodna posojila so bila uporabljena pretežno za ukrepe na področju regionalnega razvoja.

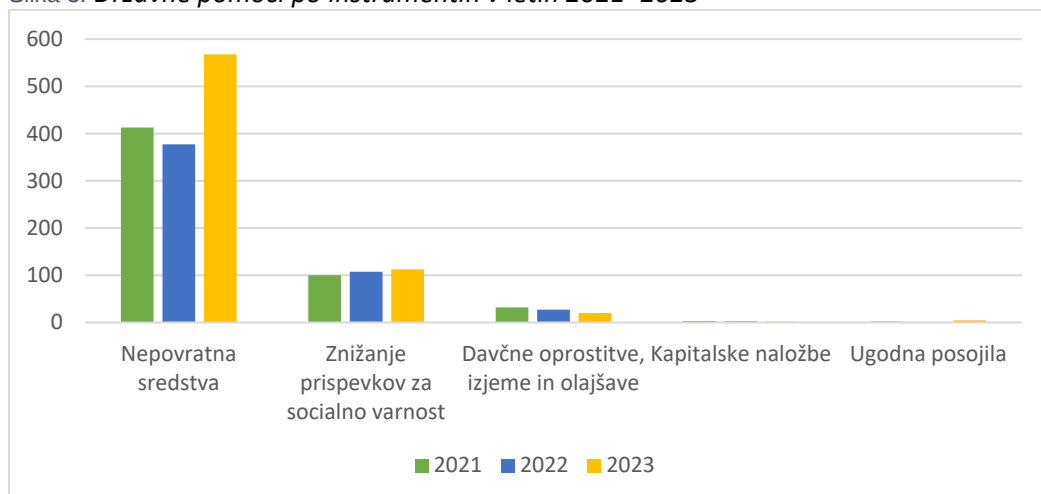
Pomoči v obliki garancij v zadnjih treh obravnavanih letih niso bile uporabljene. Kapitalske naložbe so obsegale 1,58 mio EUR ali 0,22 % vseh pomoči v 2023 (0,47 % v letu 2022), namenjene so bile za ukrepe na področju tveganega financiranja.

Tabela 4: Državne pomoči po instrumentih pomoči, 2021–2023

Instrument	2021		2022		2023	
	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP
Nepovratna sredstva (skupina A1)	412,93	75,12 %	377,27	73,33 %	567,86	80,39 %
Subvencije	412,91	75,11 %	377,27	73,33 %	532,51	75,38 %
Subvencioniranje obrestne mere	0,02	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Predplačila/nepovratna sredstva	0	0,00 %	0	0,00 %	35,35	5,00 %
Kapitalske naložbe (skupina B)	3,23	0,59 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Kapitalske naložbe	3,23	0,59 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Ugodna posojila (skupina C)	1,98	0,36 %	0,27	0,05 %	4,46	0,63 %
Ugodna posojila (bruto vrednost)	1,98	0,36 %	0,27	0,05 %	4,46	0,63 %
	12,47		17,31		26,78	
Garancije (skupina D)	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Garancije	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Davčne oprostitve, znižanje soc. prisp. (skupina A2)	131,59	23,94 %	134,53	26,15 %	132,53	18,76 %
Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	31,73	5,77 %	27,21	5,29 %	19,97	2,83 %
Znižanje prispevkov za socialno varnost	99,86	18,17 %	107,32	20,86 %	112,56	15,93 %
Skupaj	549,73	100,00 %	514,5	100,00 %	706,42	100,00 %

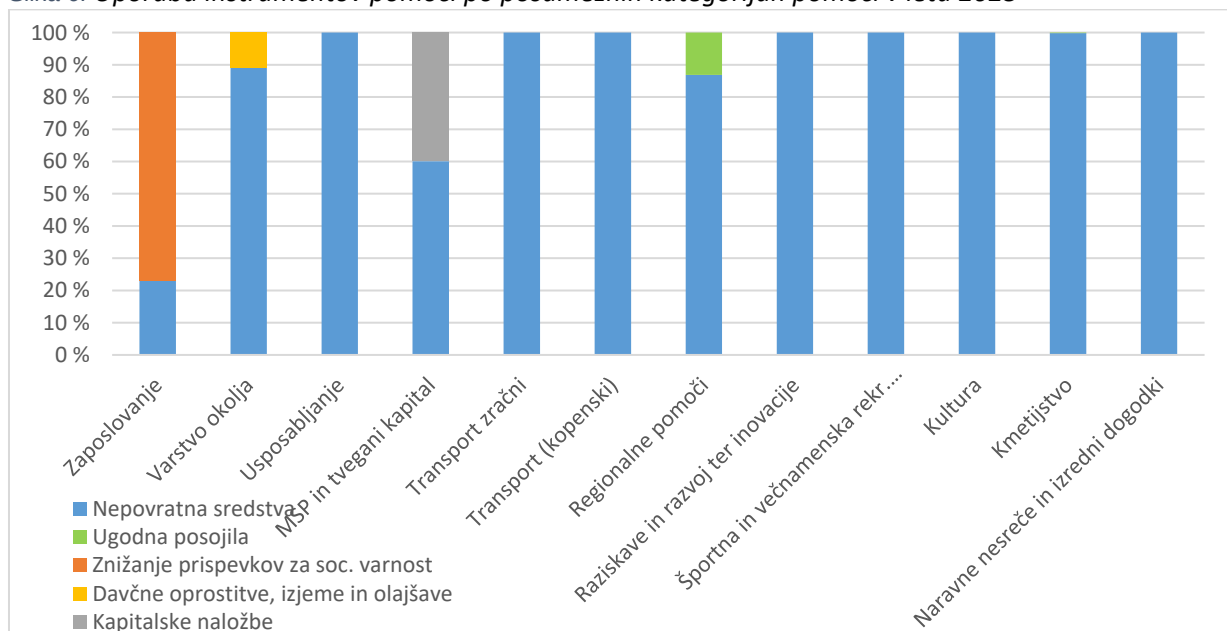
Kot je prikazano na spodnjem grafu, se struktura instrumentov pomoči v zadnjih treh letih ni bistveno spremenila, se je pa uporaba instrumenta subvencij še izdatneje povečala.

Slika 5: Državne pomoči po instrumentih v letih 2021–2023

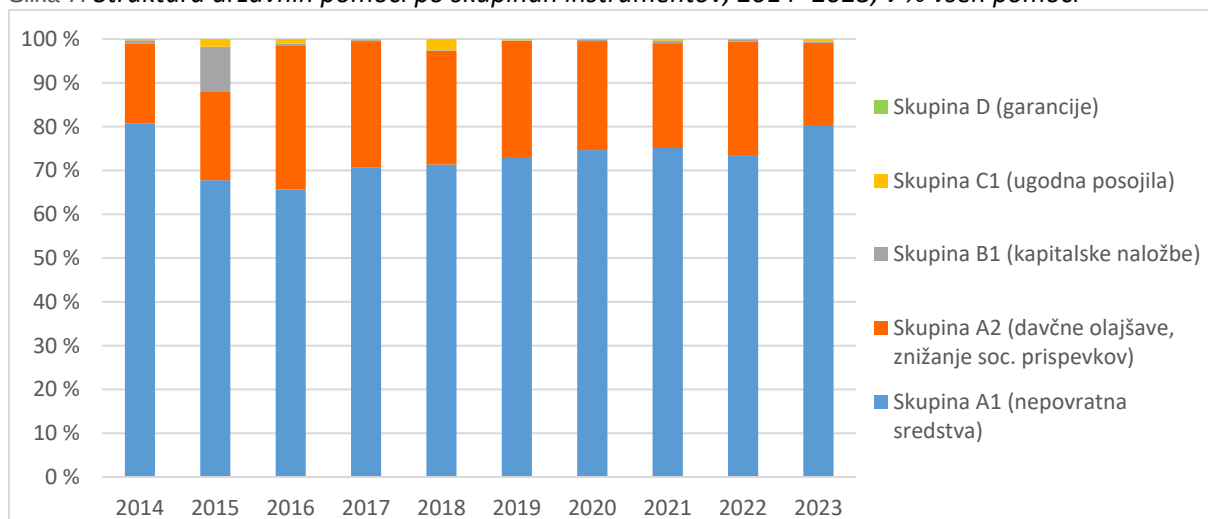
Uporaba instrumentov se razlikuje glede na kategorije oz. namene pomoči. Tako so se pomoči za transport (zračni in kopenski), RRI, kulturo, usposabljanje, športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo ter naravne nesreče in izredne dogodke v letu 2023 v celoti dodeljevale v obliki nepovratnih sredstev (subvencije in subvencionirane obrestne mere). Pri spodbujanju varstva okolja, regionalnega razvoja ter kmetijstva so se poleg subvencij, ki so predstavljale glavni del, uporabljali tudi drugi instrumenti (ugodna posojila, davčne olajšave). Pomoči za MSP in tvegani kapital so bile poleg dotacij dodeljene v obliki kapitalskih naložb, zaposlovanje pa se je spodbujalo večinoma v obliki oprostitev plačil socialnih prispevkov (predvsem v obliki sofinanciranja stroškov podjetjem, ki zaposlujejo invalide).

Slika 6: Uporaba instrumentov pomoči po posameznih kategorijah pomoči v letu 2023

Spremenjena struktura državnih pomoči po namenih/kategorijah se odraža tudi v spremenjeni strukturi instrumentov oz. oblik pomoči v zadnjih desetih letih. Delež subvencij se je v zadnjem desetletju sicer do leta 2022 zmanjševal predvsem zaradi naraščajočih pomoči za zaposlovanje invalidov (ki se dodeljujejo večinoma prek znižanja socialnih prispevkov) in varstva okolja (ki se dodeljujejo tudi z uporabo oprostitev okoljskih davkov). V letu 2023 ponovno beležimo porast nepovratnih pomoči na raven iz leta 2014.

Slika 7: Struktura državnih pomoči po skupinah instrumentov, 2014–2023, v % vseh pomoči

1.2.3 Državne pomoči po obliki pomoči in postopku dodelitve

V Sloveniji se večina pomoči dodeli na osnovi shem pomoči, pri katerih prejemniki niso znani vnaprej, temveč so v pravni podlagi opredeljena merila za upravičenost. V zadnjem desetletju se je delež gibal med 71 % in 89 %. Na osnovi shem pomoči je bilo v letu 2023 izplačanih 85,78 % vseh državnih pomoči, in sicer vse horizontalne pomoči (varstvo okolja, regionalne pomoči, RRI, zaposlovanje idr.), ki se dodeljujejo po Uredbi o splošnih skupinskih izjemah ter pomoči za kmetijstvo.

Individualne pomoči, ki so bile namenjene točno določenemu in vnaprej znanemu prejemniku, so sestavljale 14,22 % vseh pomoči. Največji delež so te pomoči predstavljale v letu 2015, in sicer 29 % vseh pomoči, zaradi velikega obsega pomoči za reševanje in prestrukturiranje (konkretnih) podjetij v težavah. Pomoč za vnaprej znane prejemnike se je v zadnjih treh letih dodeljevala na področju transporta (Nadomestilo za prevoze potnikov v železniškem prometu družbi SŽ – Potniški promet, d. o. o.).

Tabela 5: Državne pomoči po obliki pomoči, 2021–2023, v % vseh pomoči

Oblika pomoči	2021	2022	2023	Povprečje 2021–2023
Shema	82,63 %	81,34 %	85,78 %	83,25 %
Individualna	17,37 %	18,66 %	14,22 %	16,75 %
Skupaj	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Državne pomoči se lahko dodelijo šele, ko je ugotovljena oz. potrjena skladnost ukrepa s pravili državnih pomoči. Za presojo skladnosti je v osnovi pristojna Evropska komisija, ki pa je leta 2014 s posodobitvijo sistema državnih pomoči to pristojnost v veliki meri prenesla na države članice. V ta namen je bila sprejeta razširjena uredba o splošnih skupinskih izjemah, ki omogočajo dodelitev pomoči brez predhodne priglasitve Evropski komisiji, potrebna pa je presoja skladnosti s pravili državnih pomoči s strani nacionalnega organa. V Sloveniji skladnost preverjata Ministrstvo za finance (za vse pomoči, razen za kmetijstvo in ribištvo) in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Delež pomoči, ki se dodeljuje na osnovi uredb o splošnih skupinskih izjemah, se od leta 2014 povečuje. Po letu 2018 je več kot polovica (63,12 % v 2023) vseh državnih pomoči izplačana na osnovi shem, ki so bile brez predhodne priglasitve Evropski komisiji potrjene s strani Ministrstva za finance oz. Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

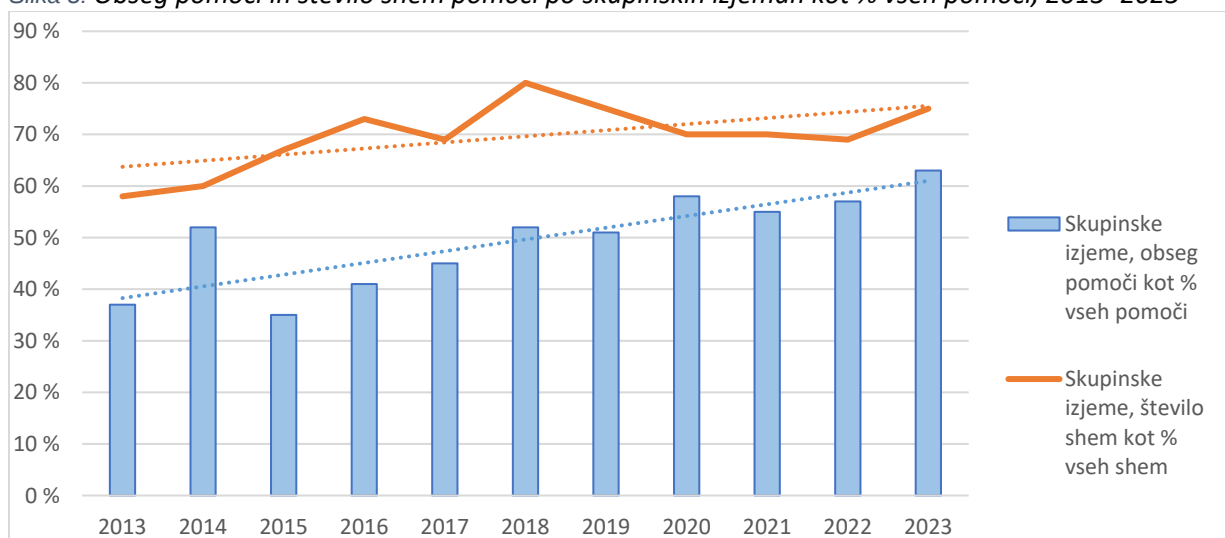
Tabela 6: Državne pomoči glede na postopek odobritve, 2021–2023

	2021		2022		2023	
	v mio	delež	v mio	delež	v mio	delež
	EUR		EUR		EUR	
Državna pomoč – EK	247,46	45,01 %	222,65	43,28 %	260,56	36,88 %
Skupinska izjema	302,26	54,98 %	291,84	56,72 %	445,86	63,12 %
SKUPAJ	549,73	100,00 %	514,5	100,00 %	706,42	100,00 %

Še izraziteje se premik v smeri večje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah kaže, če upoštevamo število ukrepov oz. shem (za razliko od obsega pomoči), ki so bile potrjene na osnovi novih pravil.

Primerjava na spodnji sliki kaže, da se je v letu 2023 **75,56 % ukrepov** oz. 34 shem od skupaj 45 shem, za katere so bile poročane pomoči v letu 2023, izvajalo na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah, za katere je bila presoja narejena s strani nacionalnega organa. V EU je ta delež v letu 2022 znašal 84 %. Na osnovi teh shem je bilo izplačanih skupaj **63 % vseh pomoči** v letu 2023.

Slika 8: Obseg pomoči in število shem pomoči po skupinskih izjemah kot % vseh pomoči, 2013–2023

Če upoštevamo samo nove sheme iz obdobja po uveljavitvi prenovljenih pravil, je bilo treba po letu 2014 od skupaj 56 shem le 9 priglasiti Komisiji (5 pomoči za reševanje in prestrukturiranje, 2 za varstvo okolja, 1 za kopenski železniški promet, 1 za zračni promet), medtem ko je 47 shem (84 %) presojalo Ministrstvo za finance.

Za namen reševanja izrednih dogodkov je bilo treba vse pomoči priglašati Evropski komisiji, tako je Ministrstvo za finance v obdobju 2020–2022 obravnavalo, usklajevalo in priglasilo Evropski komisiji 28 covid shem, za namen odprave posledic energetske krize pa v letih 2022 in 2023 še 5 shem⁸.

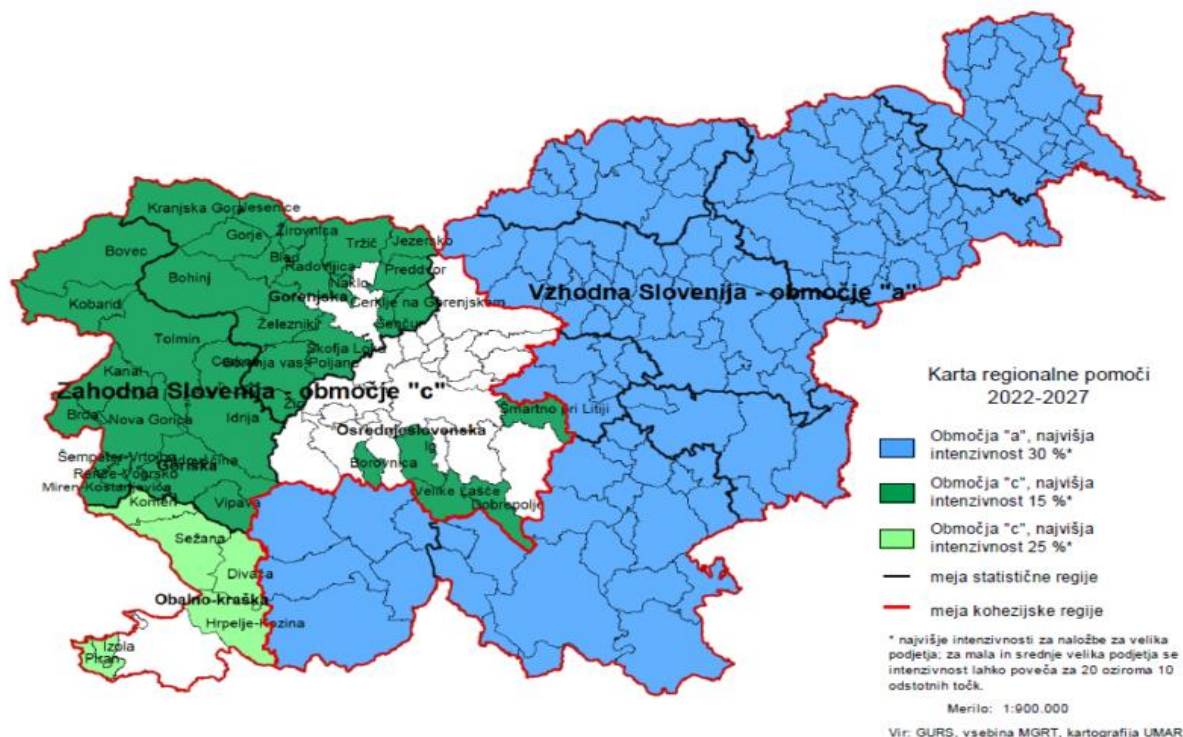
⁸ Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je po podatkih svojih evidenc v obdobju 2014–2023 presojalo 168 shem po skupinski izjemi, 9 pa je bilo poslanih v presojo Evropski komisiji. MKGP je v obdobju 2020–2021 Evropski komisiji priglasilo 11 kriznih shem pomoči zaradi posledic covid, v obdobju 2022–2023 pa 11 kriznih shem pomoči zaradi posledic vojne v Ukrajini.

1.2.4 Državne pomoči po regijah

V letu 2023 je bilo podjetjem s sedežem v vzhodni kohezijski regiji z upoštevanjem izvetja kriznih ukrepov izplačanih 342,68 mio EUR ali 48,51 % vseh pomoči, zahodni kohezijski regiji pa 363,75 mio EUR ali 51,49 %, kar je primerljiv delež kot leto pred tem.

Povprečje za Slovenijo v obdobju 2021–2023 gre v prid zahodni kohezijski regiji, saj ji je v tem obdobju pripadlo 53,43 % pomoči, vzhodni kohezijski regiji pa 46,57 %.

Slika 9: Državne pomoči po kohezijskih regijah v letu 2023

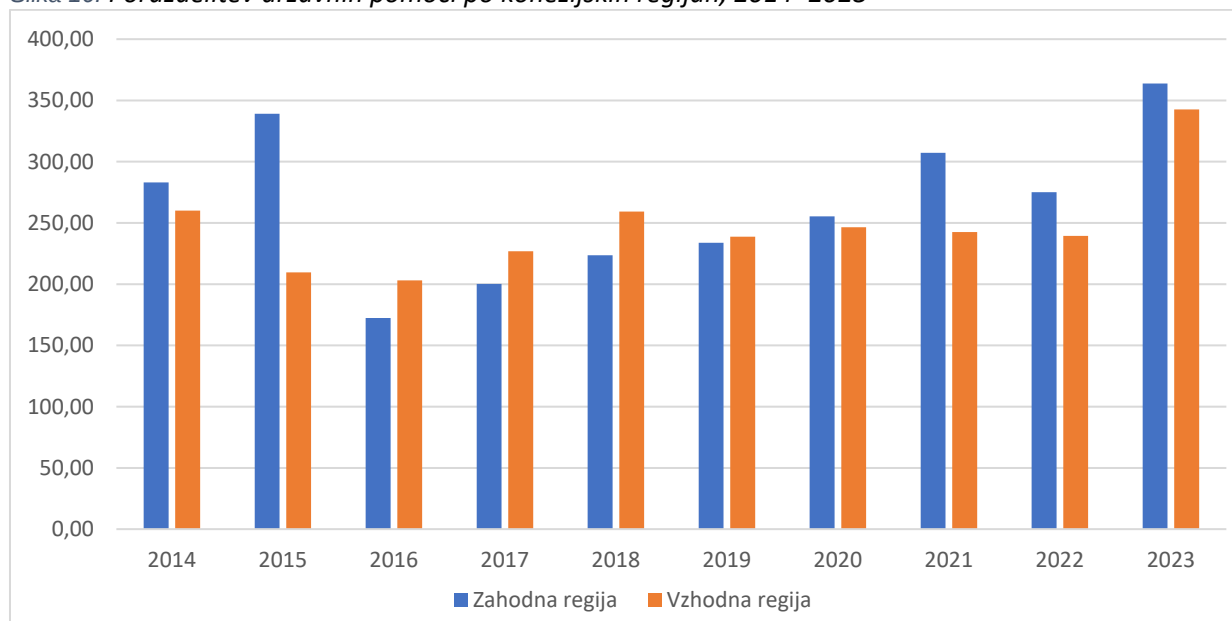
Sprejeta Uredba o karti regionalne pomoči za obdobje 2022–2027 (Uradni list RS, št. 15/22) vključuje območja »a«, v katerih so gospodarske razmere izjemno neugodne v primerjavi z EU kot celoto, in območja »c«, v katerih so gospodarske razmere neugodne, vendar manj kot na območjih »a«.

Tabela 7: Državne pomoči po kohezijskih regijah, 2021–2023

Kohezijska regija	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2023 v mio EUR	2023 delež
Zahodna Slovenija	307,17	275,07	363,75	53,43 %
Vzhodna Slovenija	242,56	239,42	342,68	46,57 %
Slovenija	549,73	514,50	706,42	100,00 %

Gledano v daljšem časovnem obdobju so državne pomoči precej enakomerno porazdeljene med obe kohezijski regiji, pri čemer je bilo do leta 2015 nekoliko več pomoči izplačanih subjektom s sedežem v zahodni kohezijski regiji (57 % vseh pomoči), v obdobju 2016–2019 se je razmerje nagnilo na stran vzhodne kohezijske regije, ki je prejela 52 % vseh pomoči v tem obdobju, z letom 2020 pa spet na stran zahodne kohezijske regije (53,43 % v letu 2023).

Slika 10: Porazdelitev državnih pomoči po kohezijskih regijah, 2014–2023

Večja usmerjenost pomoči v vzhodno kohezijsko regijo je predvsem posledica pravil kohezijske politike, ki vzhodni, manj razviti regiji dodeljuje relativno večji obseg sredstev, poleg tega pa pravila za določene kategorije državnih pomoči na teh območjih dovoljujejo višje intenzivnosti pomoči (npr. regionalne pomoči).

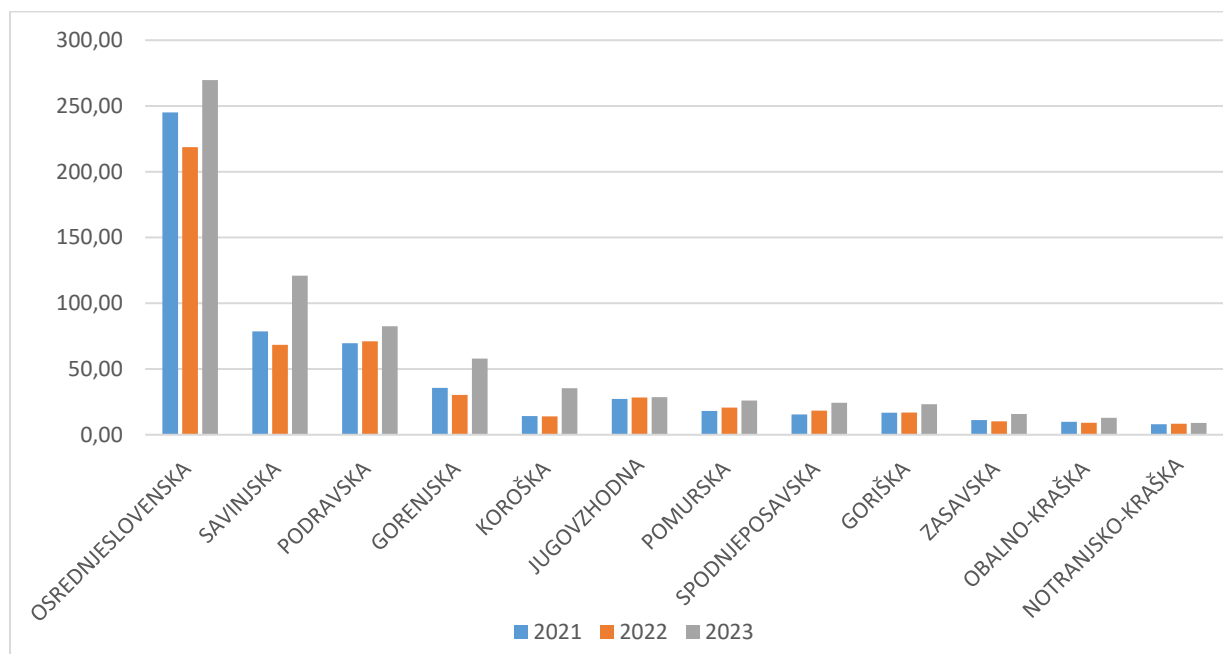
Tabela 8: Državne pomoči po statističnih regijah, 2021–2023

Statistična regija	2021	2022	2023	2023	2021–2023
	v mio EUR	v mio EUR	v mio EUR	Delež v %	v mio EUR
GORENJSKA	35,70	30,32	57,94	8,20 %	123,95
GORIŠKA	16,81	16,87	23,21	3,29 %	56,90
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	27,18	28,39	28,64	4,05 %	84,21
KOROŠKA	14,17	13,94	35,38	5,01 %	63,49
NOTRANJSKO-KRAŠKA	8,04	8,32	8,94	1,27 %	25,31
OBALNO-KRAŠKA	9,79	9,15	12,94	1,83 %	31,88
OSREDNJSLOVENSKA	245,08	218,74	269,66	38,17 %	733,48
PODRAVSKA	69,66	71,04	82,55	11,69 %	223,25
POMURSKA	18,08	20,72	26,06	3,69 %	64,86
SAVINJSKA	78,59	68,42	120,97	17,12 %	267,98
SPODNJEPOSAVSKA	15,44	18,40	24,35	3,45 %	58,19
ZASAVSKA	11,14	10,19	15,78	2,23 %	37,11
SLOVENIJA	549,73	514,50	706,42	100,00 %	1.770,65

Pregled podatkov po statističnih regijah je oblikovan na podlagi merila sedeža podjetja, ki je prejemnik pomoči ne glede na to, kje se dejansko izvajajo dejavnosti podjetja. Zaradi koncentracije gospodarske dejavnosti v glavnem mestu in okoliških območjih ni presenetljivo, da je največ pomoči izplačanih podjetjem iz osrednjeslovenske regije, v kateri ima sedež tudi več podjetij, ki sicer delujejo na območju celotne države (npr. Slovenske železnice, večina bank, več fakultet in raziskovalnih organizacij ipd.).

V letu 2023 je bilo podjetjem v osrednjeslovenski regiji izplačanih 269,66 mio EUR ali 38,17 % vseh državnih pomoči (41,42 % 2021–2023). Vse ostale statistične regije so prejele bistveno manj pomoči, največ med njimi savinjska, 120,97 mio EUR (17,12 % vseh pomoči) in podravska, 82,55 mio EUR (11,69 % vseh pomoči). Omenjene tri statistične regije so prejele skoraj tri četrtine vseh pomoči v letih 2021–2023.

Slika 11: Spremembe obsega državnih pomoči po statističnih regijah v obdobju 2021–2023

V letu 2023 so bile državne pomoči (brez covidnih ukrepov) v večini regij primerljive s predhodnima letoma. Izraziteje so se povečale v naslednjih statističnih regijah: osrednjeslovenski, savinjski, gorenjski in koroški. V osrednjeslovenski s precejšnjim povečanjem izstopa leto 2023, večino pomoči je predstavljalo nadomestilo za prevoze potnikov v železniškem prometu. Razdelitev pomoči po statističnih regijah se v zadnjih treh letih ni bistveno spremenila.

2. DRŽAVNE POMOČI V DRŽAVAH EU

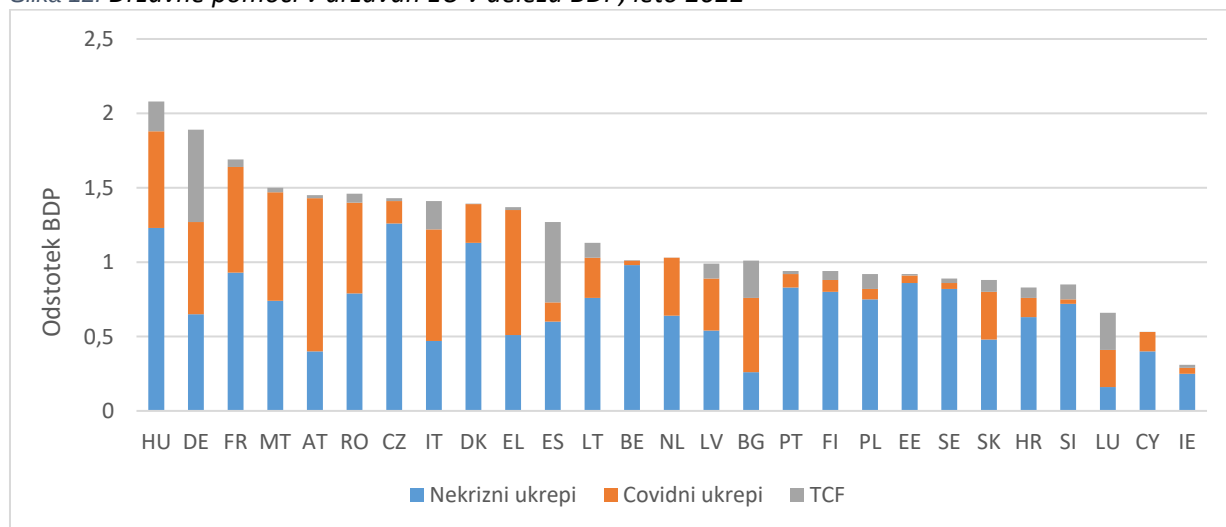
2.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI V DRŽAVAH EU

Zbirne informacije o izdatkih za državno pomoč na ravni EU in nacionalni ravni predstavlja analitična zbirka Scoreboard, ki jo letno pripravlja Evropska komisija. Je pomembno orodje spremljanja državnih pomoči ter omogoča sledenje in ocenjevanje učinkov preteklega in tekočega razvoja politik na področju državne pomoči. Za razliko od preteklih edicij Scoreboarda se vsi podatki v nadaljevanju nanašajo na vse vrste pomoči, vključno s pomočjo za kmetijstvo in ribištvo. Izključene so le pomoči železnicam. Poleg tega so zaradi lažje primerljivosti s preteklimi podatki razčlenjene pomoči za krizne ukrepe in vse ostale ukrepe. Zadnji razpoložljivi podatki EU so za leto 2022.

Države članice EU-27 so leta 2022 za državno pomoč za krizne in druge ukrepe, razen pomoči železnicam, porabile 227,98 mrd EUR, kar je 1,4 % BDP EU-27 (–121,72 mrd EUR oz. –34,8 % v primerjavi z letom 2021). V letu 2022 so tako skupni izdatki za državne pomoči precej upadli. Zmanjšanje je predvsem posledica postopnega **opuščanja ukrepov** za blažitev uničujočih gospodarskih učinkov pandemije **covida-19**. Ti ukrepi so obsegali **76,65 mrd EUR, približno 33,6 % celotne porabe državne pomoči** in 0,48 % EU 27 BDP v letu 2022. To pomeni, da so se izdatki za covidne ukrepe zmanjšali za 60,5 % v primerjavi z letom 2021, v katerem so znašali 194,17 mrd EUR. Kljub uvedbi ukrepov za izravnavo negativnih učinkov ruske invazije na Ukrajino **ukrepi v zvezi z začasnim kriznim okvirom (TCF)**, ki so na ravni EU znašali **39,33 mrd EUR, kar je približno 17,3 % celotne porabe** in 0,25 % EU-27 BDP, niso bistveno pripomogli k višjemu obsegu državnih pomoči. Poleg tega pa so se močno zmanjšali izdatki držav članic za **»nekrizne« državne pomoči**, ki so v letu 2022 znašale **112 milijard EUR**, kar ustreza 0,7 % BDP EU-27 in pokriva približno **49,1 % celotne državne pomoči**.

Iz spodnje slike je razvidno, da med državami EU obstajajo velike razlike glede obsega in strukture kriznih ukrepov in državnih pomoči. Državne pomoči, izražene v deležu BDP, so bile najvišje na Madžarskem (2,08 % BDP), najnižje pa na Irskem (0,31 % BDP). **Slovenija** je na repu (24. mesto) z **0,84 % BDP** državnih pomoči, medtem ko je bila leto prej peta predvsem zaradi velikega obsega covidnih izdatkov, ki so predstavljali kar 70,2 % vseh državnih pomoči leta 2021, v letu 2022 pa vsi krizni ukrepi le 14,29 %. Brez upoštevanja kriznih pomoči je Slovenija prav tako pod povprečjem EU z 0,36 % državnih pomoči in skupnih nekriznih pomočeh EU.

Slika 12: Državne pomoči v državah EU v deležu BDP, leto 2022

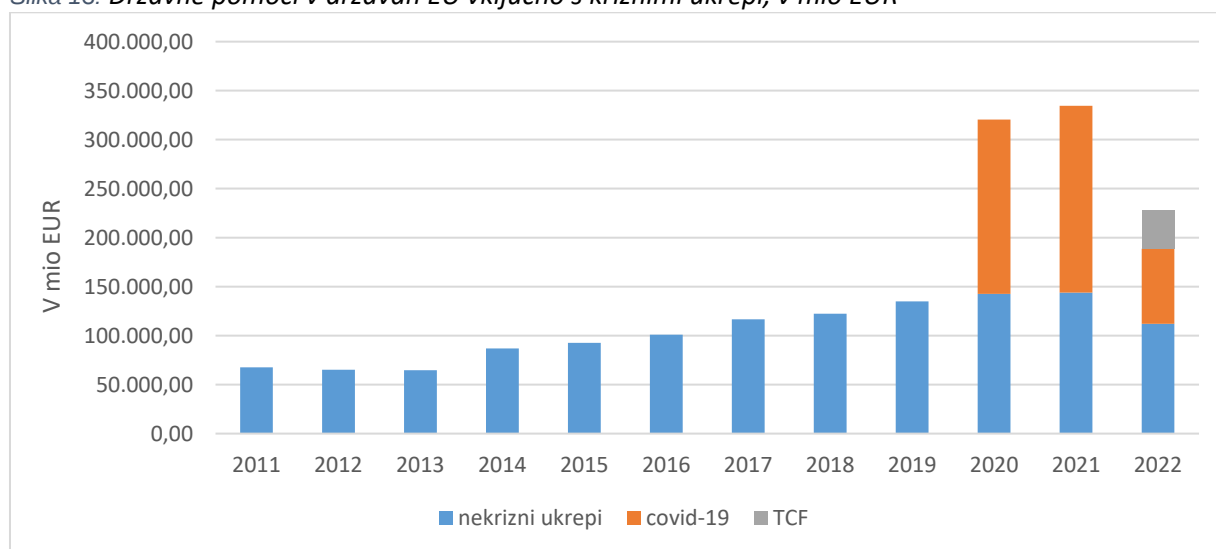

Nemčija in Avstrija sta državi članici z največjim deležem izdatkov za državno pomoč za krizne ukrepe glede na nacionalni BDP v letu 2022 (1,25 % oz. 1,06 %), sledijo pa jima Italija, Grčija in Madžarska. Belgija

in Estonija sta državi članici, ki sta za krizne ukrepe v letu 2022 dodelili relativno najmanj državnih pomoči.

Največ državnih pomoči v absolutnem znesku je izplačala Nemčija, 73,67 mrd EUR, kar je približno 32,3 % vseh državnih pomoči v EU-27. Francija je drugi največji dodeljevalec s 44,79 mrd EUR (19,6 %), sledijo Italija s 26,61 mrd EUR (12,1 %), Španija s 17,12 mrd EUR (7,5 %) in Nizozemska z 9,92 mrd EUR (4,4 %). Najmanj je za državne pomoči v letu 2022 namenil Ciper, in sicer 149,49 mio evrov. Kar zadeva krizne ukrepe državne pomoči, je prav tako Nemčija dodelila največ pomoči (covid-19 24,16 mrd EUR in TCF 24,18 mrd EUR), sledita ji Francija (18,64 mrd EUR in 1,38 mrd EUR) in Italija (14,68 mrd EUR in 3,83 mrd EUR).

Slika 13: Državne pomoči v državah EU vključno s kriznimi ukrepi, v mio EUR

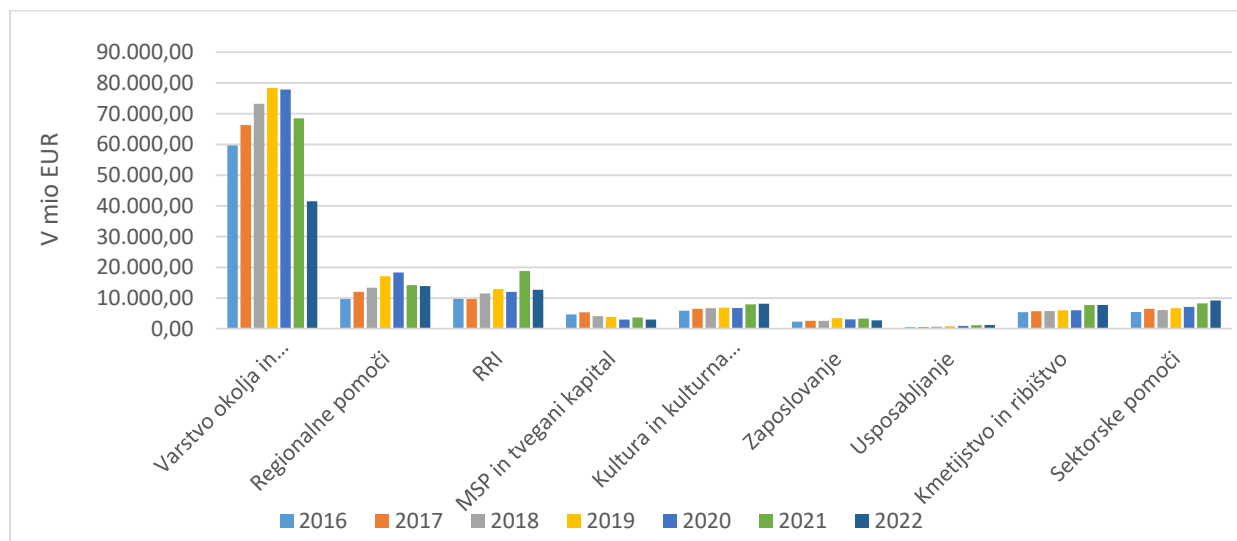
Splošni trend v zadnjem desetletju kaže stabilno povečanje odhodkov za državno pomoč, z velikim skokom v letih 2020 in 2021 zaradi krize v času covid-19. Kljub skupnemu pozitivnemu trendu je v letu 2022 mogoče zaznati upad dodeljenih državnih pomoči. Kaže se predvsem v opuščanju ukrepov za blažitev posledic pandemije, ki so v primerjavi z letom 2021 upadli za 60,5 %. Poleg tega so države članice zmanjšale tudi svojo porabo za nekrizne cilje (za petino v primerjavi z letom 2021) in uvedle pomoč zaradi potrebe po izvajanju ukrepov reševanja energetske krize, izhajajoče iz rusko-ukrajinskih zaostreitev.

2.2 STRUKTURA POMOČI V EU

Pri obravnavi ukrepov državnih pomoči brez kriznih pomoči je po podatkih Scoreboarda razvidno, da sta v zadnjih sedmih letih (prikaz na sliki 14) v absolutnih vrednostih **varstvo okolja in varčevanje z energijo** cilja politike, za katera so države članice porabile največ sredstev v skupni višini 465 mrd EUR in z naraščajočim trendom do leta 2019, nato sledi upad. To je skoraj petkrat več od skupnih izdatkov v okviru drugega najbolj uporabljenega cilja, **regionalnega razvoja** (98,6 mrd EUR od 2016 do 2022, od tega 13,9 mrd EUR v letu 2022). **Za raziskave in razvoj, vključno z inovacijami**, je bilo od leta 2016 do 2022 porabljenih skupno 87,3 mrd EUR (od tega 12,7 mrd EUR v letu 2022). Ti trije glavni nekrizni cilji na ravni EU predstavljajo 75 % skupnih izdatkov v obdobju 2016–2022 in **60,8 % v letu 2022**.

Poleg tega je bilo za spodbujanje kulture v obdobju 2016–2022 odobrenih 48,7 mrd EUR (od tega 8,1 mrd EUR v letu 2022), 49,4 mrd EUR v okviru sektorskega razvoja (od tega 9,2 mrd EUR v letu 2022) in 44,4 mrd EUR v okviru kmetijstva in ribištva (od tega 7,7 mrd EUR v letu 2022).

Slika 14: Struktura državnih pomoči v EU po namenih pomoči (brez kriznih ukrepov in pomoči za železniški prevoz) za obdobje 2016–2022, v mio EUR

Struktura državnih pomoči po posameznih državah je zelo raznolika, odvisna je od potreb in ciljev, ki jih posamezna država zasleduje v razvoju gospodarstva in družbe. Vseeno obstaja med državnimi nekaj podobnosti, kar zadeva tri glavne cilje na ravni EU:

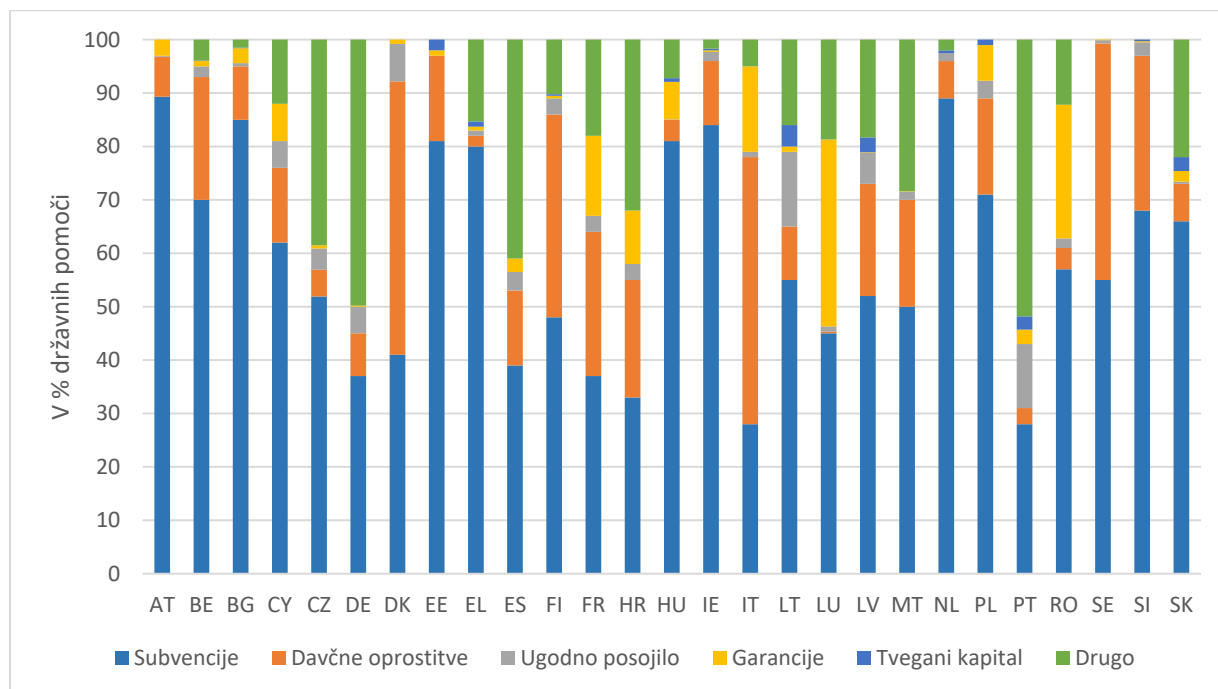
- Varstvo okolja in varčevanje z energijo sta glavna cilja 17 držav članic, med njimi tudi Slovenije. Predstavljata vsaj 50 % celotne porabe v sedmih državah članicah: Danski, Nemčiji, Finski, Češki, Grčiji, Švedski in Romuniji.
- Regionalni razvoj je glavni cilj na Madžarskem (51 % celotne porabe), Portugalskem, v Italiji, Hrvaški in Španiji.
- Raziskave in razvoj, vključno z inovacijami, so pomemben cilj na Nizozemskem in v Luksemburgu.

V nekaterih državah članicah trije največji cilji, ki v letu 2022 obsegajo 61 % skupnih izdatkov na ravni EU, predstavljajo majhen delež porabe državne pomoči na nacionalni ravni. To še posebej velja za Ciper, kjer ti cilji sestavljajo le približno 29 % celotne porabe, medtem ko je glavni cilj kultura. Poleg tega je v Sloveniji velik delež nacionalnih sredstev namenjen zaposlovanju (33,2 % porabe). Kmetijstvo, gozdarstvo in podeželje pa so glavni cilji v Bolgariji (46 %).

Struktura pomoči po instrumentih na ravni EU je od leta 2014 relativno stabilna, medtem ko države članice uporabljajo zelo različne kombinacije instrumentov. Neposredna nepovratna sredstva (subvencije in subvencionirane obrestne mere) so najbolj uporabljen instrument pomoči tako v zadnjem desetletju kot leta 2022, saj predstavljajo 43 % skupnih izdatkov. Ukrepi davčnih ugodnosti so drugi najpogostejše uporabljeni instrument z 20 % v letu 2022. Precej močno so se povečale intervencije z lastniškim kapitalom, ki so edini instrument, katerega uporaba se je povečala tako v absolutnih zneskih kot v deležu (15 %). Garancije predstavljajo 5 %, posojila pod ugodnimi pogoji pa 2 %.

V letu 2022 je kar 21 držav EU največ državnih pomoči dodelilo z nepovratnimi oblikami pomoči, v preostalih državah članicah pa je ta oblika pomoči predstavljala manj kot 40 % izdatkov (Malta, Portugalska, Slovaška, Latvija, Hrvaška, Danska). Danska ima 64 % državnih pomoči v obliki davčnih olajšav, več kot tretjino pa tudi Švedska, Francija, Finska, Italija, Latvija in Bolgarija. Portugalska je v veliki meri uporabila intervencije z lastniškim kapitalom (41,5 %). Malta, Češka, Slovaška, Hrvaška in Romunija so poročale o znatnem deležu instrumentov pod kategorijo »drugo«.

Slika 15: Državne pomoči (brez pomoči za železniški prevoz in brez kriznih ukrepov) v državah EU po instrumentih, 2022

Primerjava s Slovenijo pokaže, da je struktura pomoči po kategorijah in instrumentih podobna povprečni strukturi EU. Tudi Slovenija dodeli največ pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo – primerljiv delež za Slovenijo (brez pomoči za železniški promet in krizne ukrepe) je znašal 28 % vseh pomoči v letu 2022, za EU 37 % (2022), znatni delež pa namenja za regionalni razvoj (8,9 % Slovenija, EU 12,4 %) in RRI (8,3 % Slovenija, EU 11,3 %).

Slovenija od povprečja EU izraziteje odstopa po deležu pomoči za zaposlovanje – v Sloveniji so te pomoči predstavljale 28 % vseh pomoči, medtem ko v EU le 2,8 % vseh pomoči. Visok delež pomoči za zaposlovanje je posledica sistema spodbujanja zaposlovanja invalidnih oseb v Sloveniji, ki – za razliko od drugih držav članic, ki položaj invalidnih oseb rešujejo prek sistema socialnih pomoči ali drugih individualnih podpor fizičnim osebam, ki ne predstavljajo državne pomoči – spodbude za zaposlitev invalidnih oseb namenja podjetjem, ki te osebe zaposlujejo (invalidska podjetja).

Manj kot v povprečju EU dodeli Slovenija pomoči po shemah za MSP in tvegano financiranje (0,4 % Slovenija, 3,2 % EU), pri čemer Slovenija pomoč za MSP dodeljuje pretežno po drugih pravilih (npr. kot regionalne pomoči, pomoči za RRI, varstvo okolja in varčevanja z energijo).

Tudi glede instrumentov pomoči je Slovenija primerljiva s povprečjem EU: subvencije kot prevladujoči instrument so v letu 2022 predstavljale 67 % pomoči v Sloveniji in 43 % v EU, davčne olajšave in znižanje prispevkov za socialno varnost kot drugi najpogostejše uporabljeni instrument pa 29 % v Sloveniji in 25 % v EU.

3. POMOČI DE MINIMIS

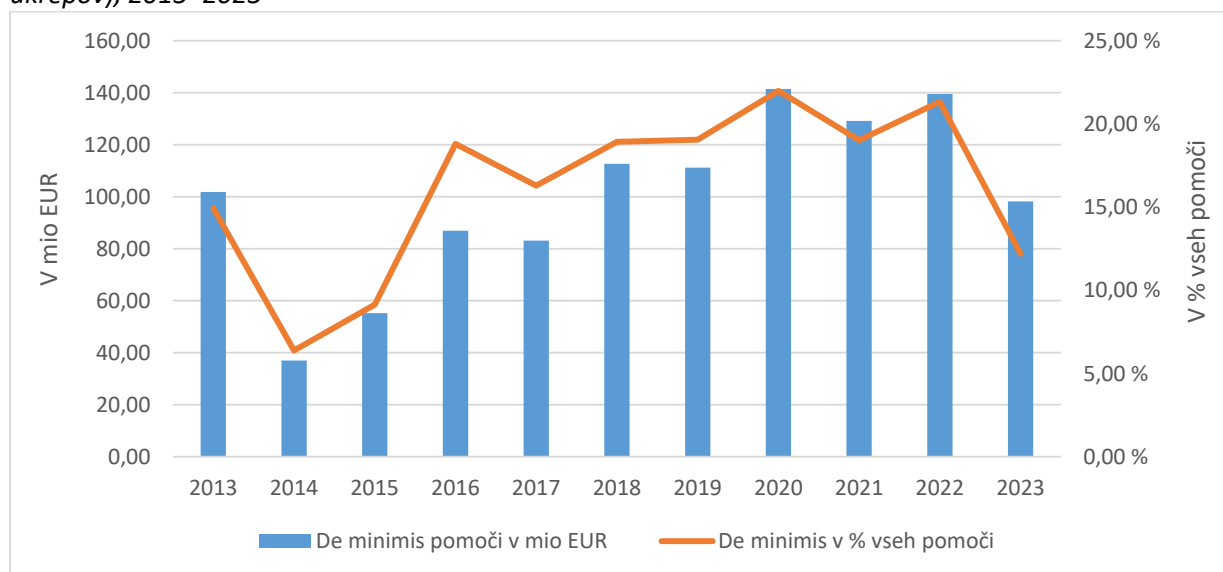
Pomoči *de minimis*⁹ so pomoči malih vrednosti, katerih višina ne presega 200.000 EUR (od leta 2024 dalje se je ta višina spremenila na 300.000 EUR) na prejemnika v obdobju treh proračunskih let. Zanje velja, da zaradi omejene višine načeloma ne izkrivljajo konkurence in ne vplivajo na trgovino med državami članicami in zato niso državna pomoč po 107. členu PDEU¹⁰. Ne glede na to so države EU dolžne voditi evidenco o dodeljenih pomočeh *de minimis*.

V letu 2023 je bilo izplačanih 98,20 mio EUR pomoči *de minimis*, kar je 41,29 mio EUR manj kot preteklo leto, ki je predstavljalo drugi največji obseg pomoči *de minimis*, odkar se vodijo evidences o teh pomočeh. Pomoči *de minimis* so predstavljale 12,2 % vseh spodbud, ki se dodeljujejo subjektom, ki delujejo na trgu bodisi kot državne pomoči ali pomoči *de minimis*.

Tabela 9: Pomoči *de minimis* v primerjavi z državnimi pomočmi, brez kriznih ukrepov 2021–2023

Oblika	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2023 v mio EUR	razlika 2023 – 2022 v mio EUR
Pomoči <i>de minimis</i>	129,18	139,50	98,20	–41,29
Državne pomoči	549,73	514,50	707,31	192,82
Skupaj državne in <i>de minimis</i>	678,90	653,99	805,51	151,52
Delež <i>de minimis</i> v vseh pomočeh	19,03 %	21,33 %	12,19 %	–9,14 %

Slika 16: Pomoči *de minimis* v mio EUR in kot % vseh pomoči (državne in *de minimis* skupaj, brez kriznih ukrepov), 2013–2023

Dajalci pomoči uporabljajo pravilo *de minimis*, ko gre za majhne zneske pomoči in/ali se pomoči dodeljujejo pod pogoji, ki niso (v celoti) v skladu s pravili o dodeljevanju državnih pomoči. Prednost pomoči *de minimis* je, da imajo manj stroge pogoje dodeljevanja v smislu upravičenih stroškov, stopenj intenzivnosti ipd. Slabost teh pomoči je, da lahko prejemniki hitro presežejo dovoljeno mejo

⁹ Gre za pomoči *de minimis*, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013, medtem ko podatki o pomočeh *de minimis* za primarno kmetijsko proizvodnjo in pomočeh *de minimis* za sektor ribištva in akvakulture, katerih evidenco vodi MKGP, v tem poročilu niso zajeti.

¹⁰ V skladu z Zakonom o spremljanju državnih in *de minimis* pomoči je treba pomoči *de minimis* priglasiti Ministrstvu za finance in v 15 dneh po dodelitvi pomoči o tem ministrstvu tudi poročati. Ministrstvo za finance vodi natančno evidenco o dodeljenih pomočeh *de minimis* od leta 2002. Slovenija je ena redkih držav EU, ki ima vzpostavljen sistem spremljanja pomoči *de minimis* tudi na lokalni ravni.

200.000 EUR v obdobju treh proračunskih let. Dajalce pomoči je zato treba spodbujati, da poskušajo oblikovati sheme pomoči, ki so v skladu s pravili dodeljevanja po uredbi o skupinskih izjemah.

Tabela 10: Pomoči *de minimis* po kategorijah, 2021–2023

Kategorija	2021	2022	2023	Delež 2023	Razlika 2023 – 2022 v mio EUR
	v mio EUR	v mio EUR	v mio EUR		
Kmetijstvo	18,41	18,82	3,83	3,90 %	–14,99
Zaposlovanje	28,52	12,42	11,24	11,45 %	–1,18
Kultura	2,45	10,04	27,80	28,31 %	17,75
Varstvo okolja	7,84	5,96	8,94	9,11 %	2,98
Mala in srednje velika podjetja	64,19	89,24	35,81	36,47 %	–53,43
Usposabljanje	6,13	0,04	4,82	4,90 %	4,78
Raziskave in razvoj ter inovacije	0,04	2,49	0,28	0,29 %	–2,20
Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	1,04	0,03	0,38	0,39 %	0,35
Regionalne pomoči	0,56	0,46	1,20	1,22 %	0,74
Transport (kopenski)		0,00		0,00 %	0,00
Naravne nesreče in izredni dogodki			3,90	3,97 %	3,90
Skupaj	129,18	139,50	98,20	100,00 %	–41,29

V letu 2023 je bilo še vedno največ pomoči *de minimis* dodeljenih za spodbujanje MSP, in sicer 35,81 mio EUR, kljub velikemu zmanjšanju v primerjavi s predhodnim letom (–53,43 mio EUR). Predstavljale so tretjino (36,5 %) vseh pomoči *de minimis*.

Druge po obsegu so pomoči za kulturo (27,80 mio EUR), ki obsegajo kar 28,31-odstotni delež in so višje za 17,75 mio EUR glede na leto 2022.

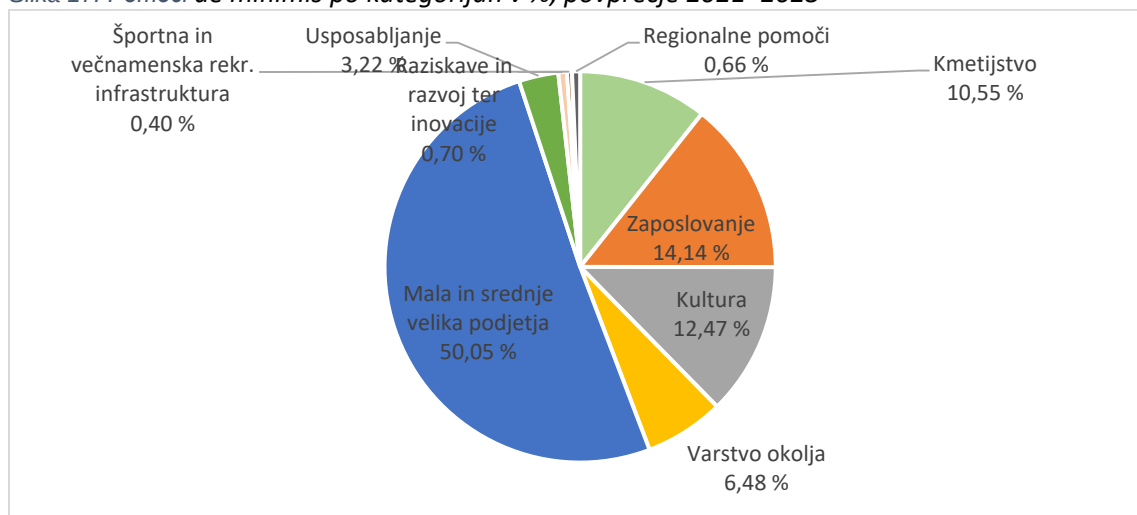
Tretje po obsegu so pomoči za zaposlovanje, ki se dodeljujejo za zaposlovanje *prikrajšanih*, pri čemer gre pretežno (99 %) za ohranjanje zaposlenosti¹¹. Za ta namen je bilo dodeljenih 11,24 mio EUR pomoči, kar je primerljivo s preteklim letom.

Sledijo pomoči za varstvo okolja v višini 8,94 mio EUR, ki so se povečale za skoraj 3 mio EUR in večina katerih je bila namenjena spodbudam za okoljske naložbe. Pomemben delež pomoči *de minimis* se je namenil še za usposabljanje (4,82 mio EUR), naravne nesreče in izredne dogodke (3,90 mio EUR) ter kmetijstvo¹² v višini 3,83 mio EUR, kar pa je 15 mio EUR manj v primerjavi z letoma 2021 in 2022.

¹¹ Državne pomoči za zaposlovanje po uredbi o skupinski izjemi se lahko dodelijo le, če gre za neto povečanje delovnih mest, in samo do višine 50 % upravičenih stroškov zaposlitve prikrajšanega delavca, in sicer za eno leto oz. največ za dve leti, če gre za resno prikrajšanega delavca. Pomoči za zaposlovanje, ko ne gre za neto povečanje delovnih mest, temveč za ohranitev delovnih mest, se ne more dodeliti po pravilih državnih pomoči, temveč le kot pomoč male vrednosti.

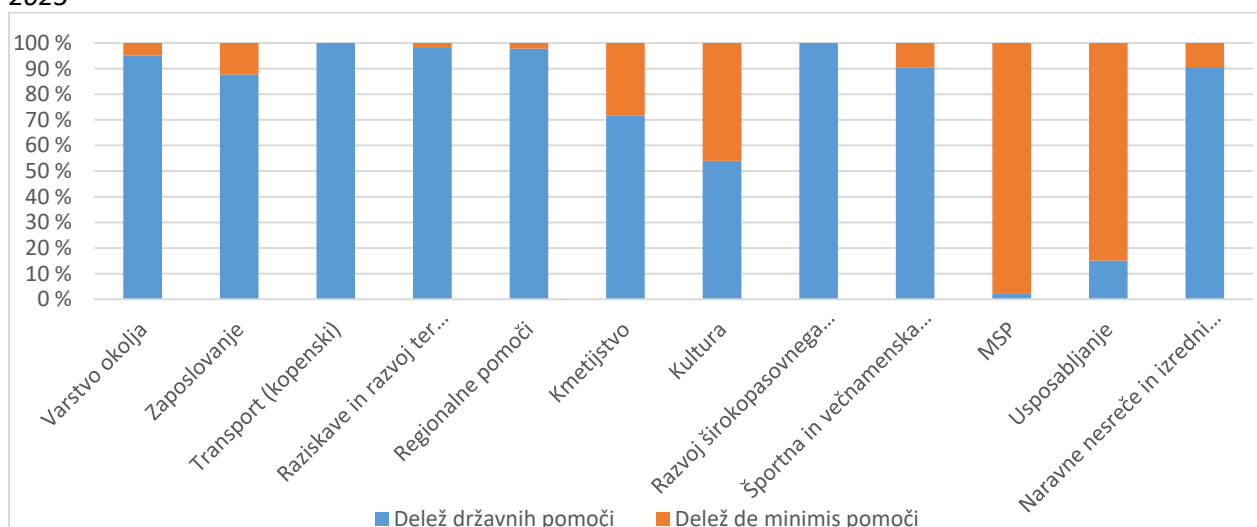
¹² V poročilu pomoči *de minimis* za kmetijstvo zajemajo pomoči za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, gozdarstvo, razvoj podeželja idr. brez pomoči *de minimis* za primarno kmetijsko proizvodnjo in pomoči *de minimis* za sektor ribištva in akvakulture, katerih evidenco vodi MKGP.

Slika 17: Pomoči de minimis po kategorijah v %, povprečje 2021–2023

Pomoči *de minimis* se zaradi narave (nižji zneski) najpogosteje uporabljajo (izraženo kot delež vseh spodbud) na področju spodbujanja MSP in usposabljanja. V obdobju 2021–2023 je bilo kar 97,65 % vseh spodbud, ki so bile dodeljene po pravilih MSP, in 83,56 % vseh pomoči za usposabljanje, ki so bile dodeljene kot pomoč *de minimis*. Pomemben delež v tem obdobju imajo še spodbude za zaposlovanje, kulturo ter na področju kmetijstva¹³ in varstva okolja. Pri spodbudah za zaposlovanje, ki so po obsegu med največjimi, pomoči *de minimis* predstavljajo 11,3 % vseh spodbud, če upoštevamo samo spodbude za prikrajšane delavce, pa kar 99 % vseh spodbud za ta namen.

Slika 18: Delež državne pomoči in pomoči de minimis skupaj, (brez kriznih ukrepov) po kategorijah, 2021–2023

Večino pomoči *de minimis* dodelijo ministrstva, javni skladi, javne agencije in drugi dajalci na državni ravni, manjšina pomoči se dodeli na lokalni ravni. V letu 2023 so na državni ravni dodelili 89,94 mio EUR ali 91,6 % vseh pomoči *de minimis* (94,64 % v obdobju 2021–2023). Med največjimi dajalci so tri ministrstva: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (z reorganizacijo nastane Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport; v glavnem za spodbujanje MSP, glavna izvajalca sta MGTŠ in JS za podjetništvo), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (pretežno za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač, ukrep izvaja Zavod RS za zaposlovanje) ter Ministrstvo za kulturo (plačilo prispevkov za socialno varnost samozaposlenih za kulturo).

¹³ V pregledu ni zajetih podatkov o pomočeh de minimis za primarno kmetijsko proizvodnjo in sektor ribištva ter akvakulture, katerih evidenco vodi le MKGP.

Tabela 11: Največji dajalci¹⁴ pomoči de minimis, v mio EUR

Priglasitelj	Kategorija	Dajalec	2021	2022	2023
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	Mala in srednje velika podjetja	JS RS ZA PODJETNIŠTVO	36,39	68,93	10,93
		MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	10,85	2,71	1,96
		SPIRIT Slovenija, javna agencija	6,28	6,71	3,46
		Slovenska turistična organizacija	2,31	1,20	1,20
		SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO			0,09
	Raziskave in razvoj ter inovacije	SPIRIT Slovenija, javna agencija		2,35	
	Regionalne pomoči	MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	0,56	0,46	0,65
		SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO			0,55
	Naravne nesreče in izredni dogodki	FURS Finančna uprava RS			1,17
	Usposabljanje	SPIRIT Slovenija, javna agencija	0,03	0,02	
		MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	0,60		4,80
		JAVNI ŠTIPENDIJSKI, RAZVOJNI, INVALIDSKI IN PREŽIVNINSKI SKLAD RS	1,48		
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO			58,49	82,38	24,82
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	Usposabljanje	JAVNI ŠTIPENDIJSKI, RAZVOJNI, INVALIDSKI IN PREŽIVNINSKI SKLAD RS	4,00		
	Zaposlovanje	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	1,03	1,01	0,58
		ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE	27,32	11,22	10,43
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI			32,35	12,24	11,01
MINISTRSTVO ZA KULTURO	Kultura	MINISTRSTVO ZA KULTURO	2,34	9,84	27,80
MINISTRSTVO ZA KULTURO			2,34	9,84	27,80
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	1,01		0,32
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO				1,01	
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	Kmetijstvo	AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSKE TRGE IN RAZVOJ PODEŽELJA	16,24	15,20	0,71
		MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	1,38	2,85	2,29
	Varstvo okolja	AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSKE TRGE IN RAZVOJ PODEŽELJA			0,54
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO			17,62	18,06	3,53

¹⁴ Priglasitelji shem in dajalci pomoči so v tem poročilu obravnavani glede na organizacijsko strukturo ministrstev pred reorganizacijo vlade, ki se je izvajala šele v letu 2023. Z Zakonom o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS-J) so bila na novo določena ministrstva in njihova delovna področja.

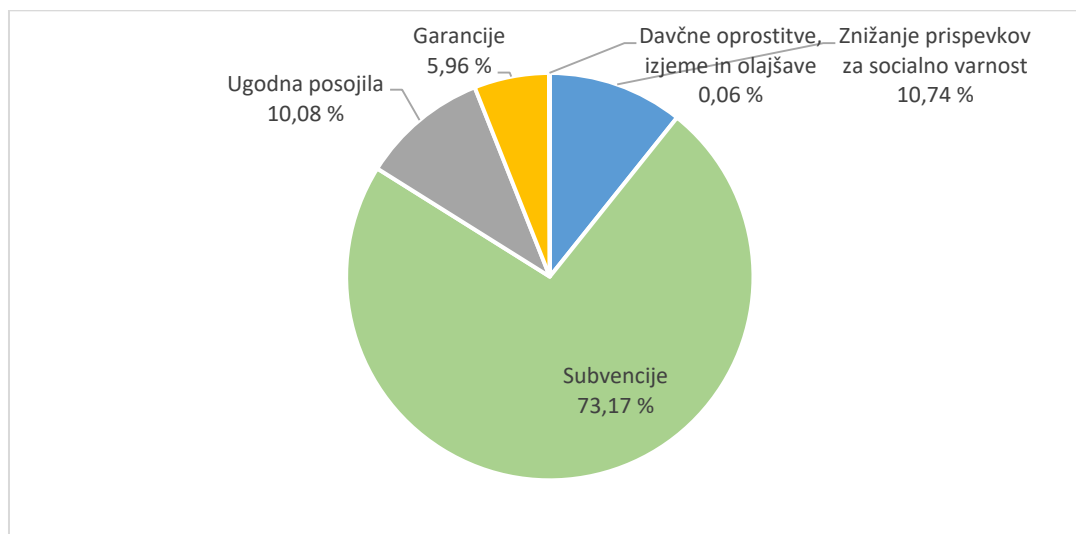
SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO	Mala in srednje velika podjetja	SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO	0,31	1,37	
SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO			0,31	1,37	0,00
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	Kmetijstvo	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	0,04	0,01	0,02
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR			0,04	0,01	0,02
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Varstvo okolja	EKO SKLAD, SLOVENSKI OKOLJSKI JAVNI SKLAD	7,84	5,96	8,41
	Naravne nesreče in izredni dogodki				0,02
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad			7,84	5,96	8,43
Slovenski filmski center, javna agencija RS	Kultura	Slovenski filmski center, javna agencija RS	0,11	0,20	
Slovenski filmski center, javna agencija RS			0,11	0,20	0,00
SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana	Mala in srednje velika podjetja	SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana	4,25	3,87	9,58
	Raziskave in razvoj ter inovacije				0,12
SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana			4,25	3,87	9,71
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	Raziskave in razvoj ter inovacije	JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	0,02	0,11	0,12
					0,00
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS			0,02	0,11	0,13
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REGIONALNI RAZVOJ IN RAZVOJ PODEŽELJA	Mala in srednje velika podjetja	JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REGIONALNI RAZVOJ IN RAZVOJ PODEŽELJA			3,89
	Naravne nesreče in izredni dogodki				0,61
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REGIONALNI RAZVOJ IN RAZVOJ PODEŽELJA			0,00	0,00	4,50
SKUPAJ največji dajalci			123,37	135,05	89,94
SKUPAJ pomoči de minimis			129,18	139,50	98,20

Občine so v letu 2023 dodelile 5,18 mio EUR ali 5,27 % vseh pomoči *de minimis*, v povprečju je v obdobju 2021–2023 to predstavljalo 4,13 %. Večina je bila namenjena za spodbujanje MSP (79,2 % v 2023), 16 % pomoči so občine namenile za spodbude na področju kmetijstva, in sicer izvajanju ukrepov na področju gozdarstva, predelave in trženja kmetijskih proizvodov, dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ne vključujejo pa pomoči *de minimis* primarni kmetijski proizvodnji.

Tudi pomoči *de minimis* se, tako kot državne pomoči, dodeljujejo predvsem v obliki nepovratnih sredstev. Subvencije in subvencionirane obrestne mere so v obdobju 2021–2023 sestavljale skoraj tri četrtine vseh pomoči (73,17 %), prav tako tudi v letu 2023 (27,43 mio EUR). Največji obseg nepovratnih pomoči je bilo v letu 2023 namenjenih malim in srednje velikim podjetjem (36,42 % subvencij) ter za zaposlovanje prikrajšanih delavcev (22,22 % subvencij).

Pri pomočeh *de minimis* se v večjem obsegu (kot pri državnih pomočeh) uporabljajo povratne oblike pomoči, tj. ugodna posojila in garancije. V obdobju 2021–2023 so bile 16,04 % vseh tovrstnih pomoči, v letu 2023 je bil delež 20,83-odstoten, kar je višje v primerjavi z letom 2022 (9,09 %). V letu 2023 je bilo dodeljenih 4,97 mio EUR garancij in odobrenih za 15,5 mio EUR ugodnih posojil, predvsem za spodbujanje MSP.

Slika 19: Pomoči de minimis po instrumentih, povprečje 2021–2023

V obliki znižanih prispevkov za socialno varnost je bilo dodeljenih 10,74 % vseh pomoči *de minimis* v obdobju 2021–2023, v letu 2023 skoraj 28 % (27,36 mio EUR), večinoma na področju kulture (plačilo prispevkov za socialno varnost za samozaposlene v kulturi). Pomoči v obliki davčnih olajšav so se dodeljevale v kategoriji MSP – dodeljenih je bilo približno 0,06 % pomoči v obdobju 2021–2023.

Pomoč *de minimis* je v letu 2023 prejelo 9.419 podjetij (kar 221 manj kot leta 2022) in 2.074 kmetijskih gospodarstev (219 manj kot v predhodnem letu). Tako kot v preteklem letu je bilo tudi v zadnjem letu med prejemniki kar 82 % podjetij in 18 % kmetijskih gospodarstev – pretežno kmetov. Povprečno je vsako podjetje v letu 2023 prejelo dobrih 10.178 EUR, kar je 4.029 EUR manj kot v 2022. Povprečna pomoč *de minimis*, izplačana kmetijskim gospodarstvom, je znašala 1.122,86 EUR, kar je primerljivo s preteklim letom.

Tabela 12: Število prejemnikov in višina pomoči de minimis na prejemnika, 2021–2023

	2021	2022	2023
Pomoč de minimis, v EUR	129.177.303,48	139.496.510,49	98.201.902,80
<i>podjetja</i>	127.089.985,06	136.955.652,86	95.873.080,05
<i>kmetijska gospodarstva</i>	2.087.318,42	2.540.857,63	2.328.822,75
Število prejemnikov pomoči de minimis	29.200	11.933	11.493
<i>podjetja</i>	26.947	9.640	9.419
<i>kmetijska gospodarstva</i>	2.253	2.293	2.074
Pomoč de minimis na prejemnika, v EUR	4.423,88	11.689,97	8.544,49
<i>podjetja</i>	4.716,29	14.207,02	10.178,69
<i>kmetijska gospodarstva</i>	926,46	1.108,09	1.122,86

4. PREGLED PO KATEGORIJAH DRŽAVNIH POMOČI

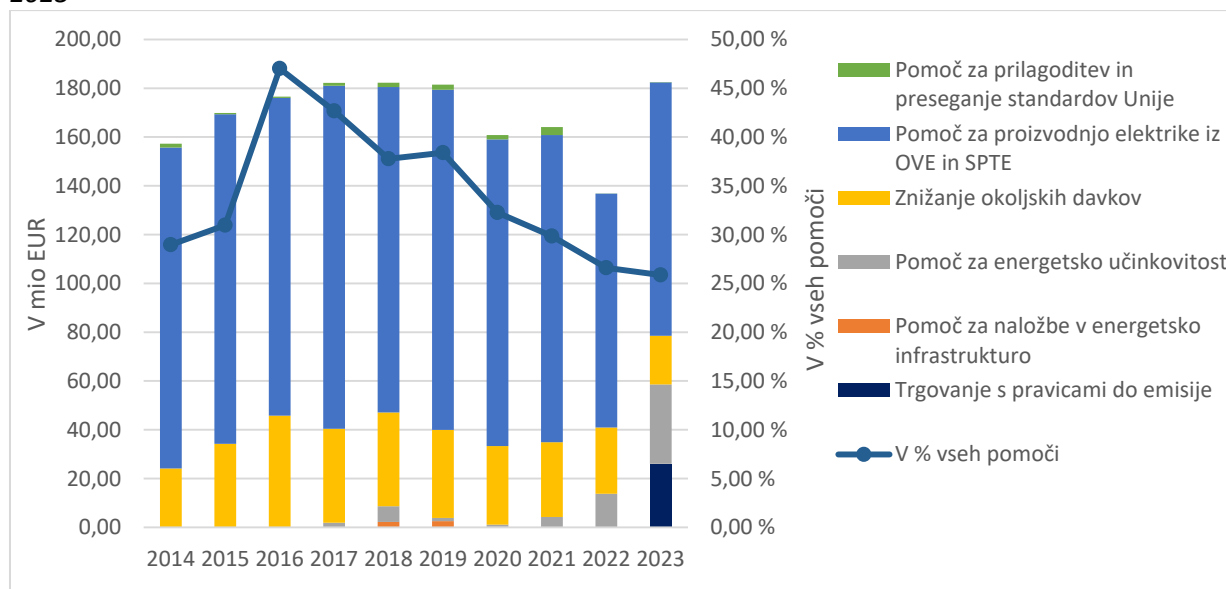
4.1 VARSTVO OKOLJA IN VARČEVANJE Z ENERGIJO

Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo se v zadnjih letih najhitreje povečujejo, in to ne le v Sloveniji, temveč tudi v drugih državah EU. Trend povečevanja teh pomoči sovпада s prizadevanji držav EU za doseganje okoljskih in energetske ciljev EU: prehod v zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo, večjo energetske učinkovitost, v rabo obnovljivih virov energije, trajnostno in zanesljivo oskrbo z energijo ter zmanjševanje negativnih podnebnih sprememb.

Evropska komisija za uresničitev podnebnih ambicij predlaga preobrazbo evropskega gospodarstva in družbe ter je v ta namen julija 2021 sprejela sklop predlogov za pripravo podnebne, energetske, prometne in davčne politike EU, in sicer zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Tako zmanjšanje emisij v naslednjem desetletju je ključnega pomena, da Evropa uresniči evropski zeleni dogovor in do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina na svetu. Nove smernice o podnebni, energetske in okoljske pomoči (CEEAG) in revizija povezanih oddelkov GBER (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) bodo omogočile čim večjo prilagodljivost ukrepom pomoči, ki so v skladu z zelenim dogovorom.

V zadnjih nekaj letih se je trend povečevanja teh pomoči v Sloveniji nekoliko umiril, po letu 2019 je bil zabeležen upad tudi v absolutnem znesku, v letu 2023 pa so tovrstne pomoči spet na višini najvišjih zneskov pomoči iz obdobja 2017–2019. Za ukrepe varstva okolja in varčevanja z energijo je bilo v letu 2023 namenjenih 182,66 mio EUR ali 25,86 % vseh pomoči.

Slika 20: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Od tega je bila večina pomoči (56,87 % ali 103,88 mio EUR) namenjena za proizvodnjo zelene električne energije (obnovljivi viri in soproizvodnja toplote in električne energije – OVE in SPTE). Te pomoči so se izrazito in konstantno povečevale vse do leta 2015. Po letu 2015, ko so bili uvedeni strožji pogoji za vstop v shemo pomoči (uvedba konkurenčnega postopka namesto samodejne vključitve upravičencev v shemo, uvedba mehanizma plačil na osnovi tržnih premij namesto zagotovljenega odkupa), pa je zanimanja za tovrstno pomoč manj. Ukrep je priglasilo Ministrstvo za infrastrukturo (MZI), po reorganizaciji državne uprave v letu 2023 pa ga izvaja Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE).

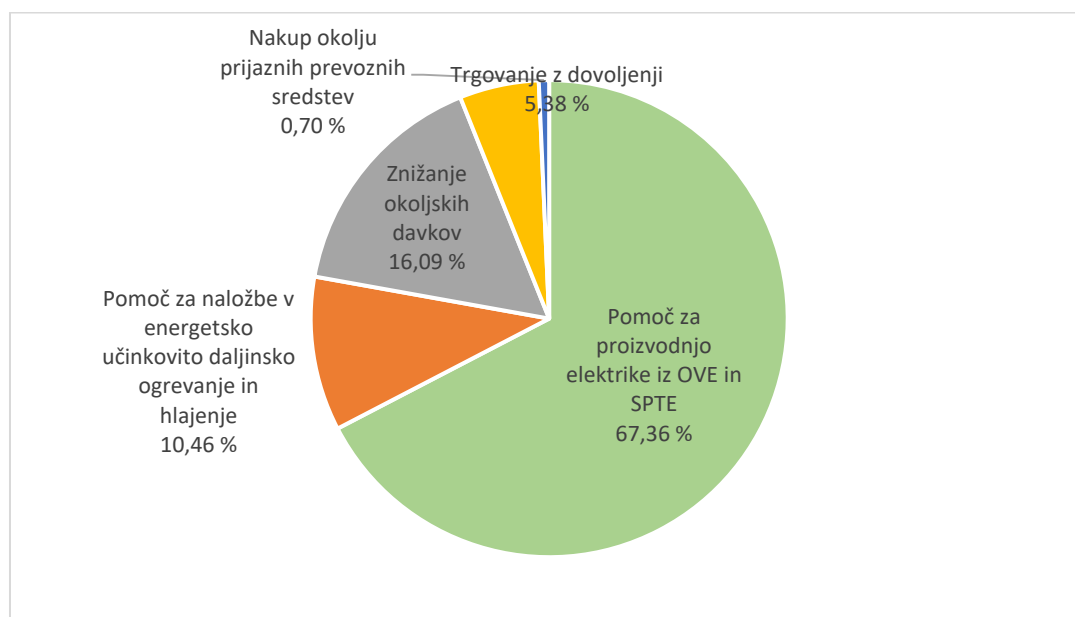
Desetina pomoči v letu 2023 (10,91 % pomoči za varstvo okolja oz. 19,93 mio EUR) je bila dodeljena v obliki znižanja okoljskih davkov, in sicer kot znižanje prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije za OVE in SPTE za elektro intenzivna podjetja (6,06 % pomoči za varstvo okolja ali 11,07 mio EUR v letu 2023) in kot oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijami CO₂ (4,86 % ali 8,87 mio EUR v 2023) po shemi Ministrstva za okolje in prostor. Slednje ministrstvo je na podlagi sheme Nadomestilo za kritje posrednih stroškov emisij toplogrednih plinov v letu 2023 dodelilo še 26,02 mio EUR pomoči za namen trgovanja s pravicami do emisije toplogrednih plinov.

Državne pomoči so bile v letu 2023 namenjene še za naložbe v energetske učinkovitost, in sicer v višini 32,56 mio EUR ali 17,82 % vseh pomoči, ter za nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev, za kar je Eko sklad v letu 2023 namenil 0,09 mio EUR.

Tabela 13: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo po shemah in namenih, 2021–2023

Priglasitelj	Naziv	Namen	2021	2022	2023	razlika 2023 – 2022 v mio EUR
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji, ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	Znižanje okoljskih davkov	16,38	15,65	11,07	–4,58
		Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	3,28	6,65	21,24	14,59
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	2,85	2,19	2,01	–0,18
	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije	Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	19,91	17,81	29,69	11,88
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	99,91	69,18	50,95	–18,23
	Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Pomoč za naložbe v energetsko učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje	4,22	13,77	32,56	18,79
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	Znižanje okoljskih davkov	14,27	11,52	8,9	–2,62
	Nadomestilo za kritje posrednih stroškov emisij toplogrednih plinov	Trgovanje s pravicami do emisije			26,02	26,02
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	Pomoč za nakup transportnih vozil, ki presega standardne skupnosti za varstvo okolja	3,26	0,02	0,09	0,07
SKUPAJ pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo			164,1	136,8	182,6	45,8

Slika 21: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, po shemah, 2021–2023

Pomoč za varstvo okolja in varčevanje z energijo je v letu 2023 prejelo 2.958 podjetij (48 manj kot leto prej). Deset največjih prejemnikov je prejelo dobro petino (22,6 %) vseh pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo.

Tabela 14: Največji prejemniki pomoči za varstvo okolja

Prejemnik pomoči	2021	2022	2023	Skupaj 2021–2023
EXOTERM Holding, d. d.	10.372.123,85	7.333.985,57	8.722.678,63	26.428.788,05
BPT naložbe, energetika, nepremičnine, d. o. o.	4.418.172,90	4.514.167,78	7.386.980,92	16.319.321,60
STROJNA tovarna strojev, kmetijstvo, poslovanje z nepremičninami, najemi in svetovanje, d. o. o., Maribor	3.131.467,65	2.507.009,76	8.259.488,81	13.897.966,22
TRIMO, arhitekturne rešitve, d. o. o.	1.530.997,87	2.263.362,98	6.277.323,39	10.071.684,24
MITOL, tovarna lepil, d. o. o., Sežana	1.944.659,14	2.478.381,19	4.107.988,91	8.531.029,24
TANIN SEVNICA Kemična industrija, d. d.	1.807.129,62	3.014.440,76	2.799.340,54	7.620.910,92
MM KOLIČEVO Proizvodnja kartona, d. o. o.	5.697.933,24	1.614.560,96	120.953,73	7.433.447,93
TERMoelektrarna Brestanica, D. O. O.	958.552,85	1.441.466,54	3.993.951,98	6.393.971,37
ELEKTRO IN ELEKTRONSKE STORITVE SPEVAN JOŽE, S. P.	397.765,13	1.724.531,38	4.218.420,15	6.340.716,66
BETON – BETONSKI IZDELKI DUŠAN KUCHAR, S. P.	3.881.784,41	1.848.972,81	582.983,30	6.313.740,52

4.2 ZAPOSLOVANJE

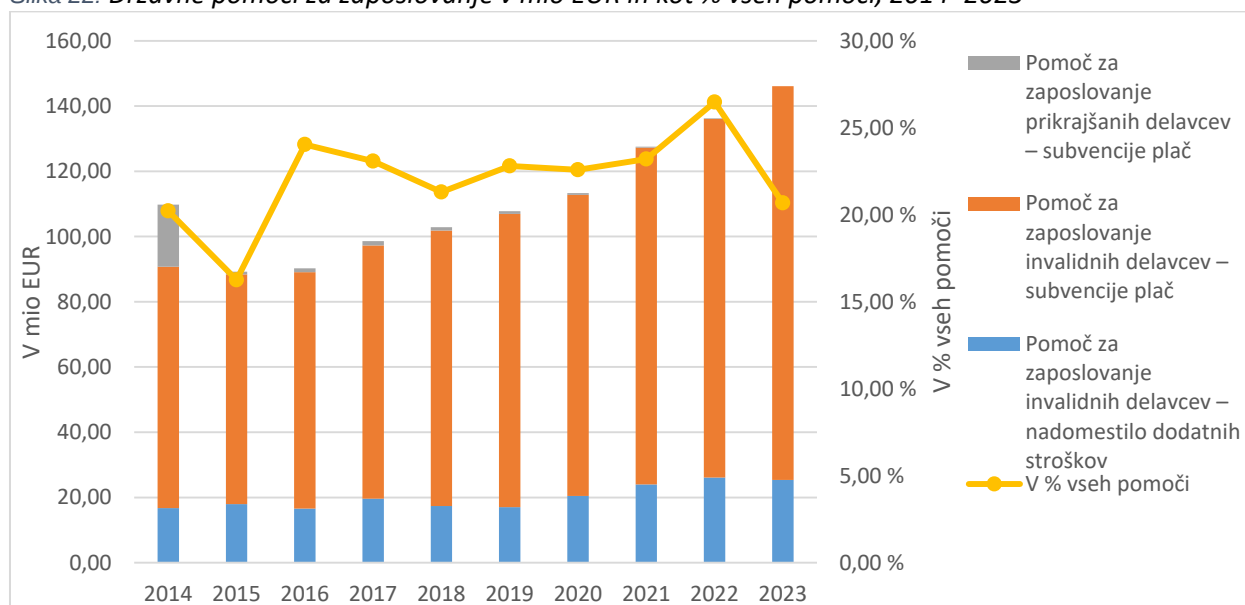
Namen državnih pomoči za zaposlovanje je povečati stopnjo zaposljivosti prikrajšanih in invalidnih delavcev. Pomoč se dodeljuje v obliki znižanja stroškov dela za podjetja, ki te kategorije delavcev zaposlijo, s čimer se tem delavcem omogočata lažje vstopanje na trg dela in ostajanje na trgu dela.

V letu 2023 je bilo za spodbujanje zaposlovanja izplačanih 146,08 mio EUR (9,85 mio EUR več kot leto pred tem) oz. 20,68 % vseh pomoči. V Sloveniji pomoči za zaposlovanje predstavljajo drugo največjo kategorijo pomoči, Slovenija pa po obsegu teh pomoči izstopa tudi v primerjavi z državami EU.

Odkar je bila v letu 2012 priglašena shema za zaposlovanje invalidnih oseb¹⁵, se državne pomoči za zaposlovanje skoraj izključno namenjajo za zaposlovanje in ohranjanje zaposlitve *invalidnih* delavcev (97,75 % vseh pomoči v obdobju 2014–2023, v zadnjih treh letih že 99,88 % vseh pomoči za zaposlovanje), njihov obseg pa se stalno povečuje. Večina pomoči, štiri petine, se izplača kot subvencija plače zaposlenih invalidnih oseb, slaba petina pa za dodatne stroške, povezane z zaposlovanjem teh delavcev.

Na drugi strani se državne pomoči za zaposlovanje *prikrajšanih* delavcev zmanjšujejo. V obdobju 2014–2023 so predstavljale le približno 2,25 % vseh pomoči za zaposlovanje. Po letu 2015, ko so bila uvedena strožja pravila, ki zahtevajo, da se pomoč lahko dodeli le, če gre za neto povečanje delovnih mest, je bilo za prikrajšane delavce namenjenih še manj pomoči, v letu 2023 se tovrstne pomoči niso dodelile. Glavnina pomoči za zaposlovanje prikrajšanih delavcev se tako dodeljuje v obliki pomoči *de minimis*, ki niso pogojene z zahtevo za neto povečanje delovnih mest, temveč se dodeljujejo zgolj za ohranitev delovnih mest.

Slika 22: Državne pomoči za zaposlovanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Pomoči za zaposlovanje invalidnih delavcev, v letu 2023 jih je bilo za 146,08 mio EUR, se dodeljujejo v obliki neplačanih prispevkov za socialno varnost (77 % teh pomoči v letu 2023) ter subvencij plač in stroškov, ki nastanejo zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev (23 % teh pomoči v letu 2023). Priglasitelj sheme oz. oblikovalec ukrepa je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ).

¹⁵ Pomoči za zaposlovanje invalidnih delavcev so se dodeljevale že tudi pred priglasitvijo sheme pomoči leta 2012, vendar pomoči, izplačane prej, niso bile zajete v sistem spremljanja državnih pomoči.

Državne pomoči za zaposlovanje prikrajšanih delavcev se v letu 2023 niso dodeljevale. V letu 2022 so bile vse tovrstne pomoči dodeljene na osnovi sheme Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) v obliki povračila prispevkov delodajalca za socialno varnost.

Tabela 15: Državne pomoči za zaposlovanje po shemah, namenih in instrumentih, 2021–2023

Priglasitelj	Naziv sheme	Namen	Instrument	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2023 v mio EUR
MDDSZ	Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Pomoč za nadomestilo dodatnih stroškov zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev	Dotacije	2,73	2,65	2,77
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	21,29	23,47	22,61
		Pomoč za zaposlovanje invalidnih delavcev v obliki subvencij plač	Dotacije	24,85	26,22	30,75
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	78,40	83,70	89,95
MGRT	Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	Pomoč za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač	Znižanje prispevkov za socialno varnost	0,12	0,03	0,0
			Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	0,17	0,16	0,0
SKUPAJ pomoči za zaposlovanje				127,56	136,23	146,08

V letu 2023 je državno pomoč za zaposlovanje prejelo 3.659 poslovnih subjektov (84 več kot v letu 2022), od tega je 38,6 % ali 1.413 prejemnikov prejelo manj kot 5.000 EUR. Povprečna pomoč za zaposlovanje na podjetje je v letu 2023 sicer znašala 39.924 EUR in je bila malenkost višja kot v letu 2022 (38.106 EUR).

Največji prejemniki pomoči za zaposlovanje so invalidska podjetja. Deset največjih prejemnikov, ki so v letu 2023 prejeli več kot 1 mio EUR pomoči, si je razdelilo 28 % vseh pomoči za zaposlovanje (40,79 mio EUR). Največ pomoči je dobilo podjetje HTZ Harmonija, d. o. o. (8 mio EUR), nato SALOMON, d. o. o. (6,3 mio EUR), za njim pa GORENJE Invalidsko podjetniški center, d. o. o. (5,5 mio EUR), IPPS – Invalidsko podjetje Pošte Slovenije (5,3 mio EUR), SŽ-ŽIP, storitve, d. o. o. (5,3 mio EUR).

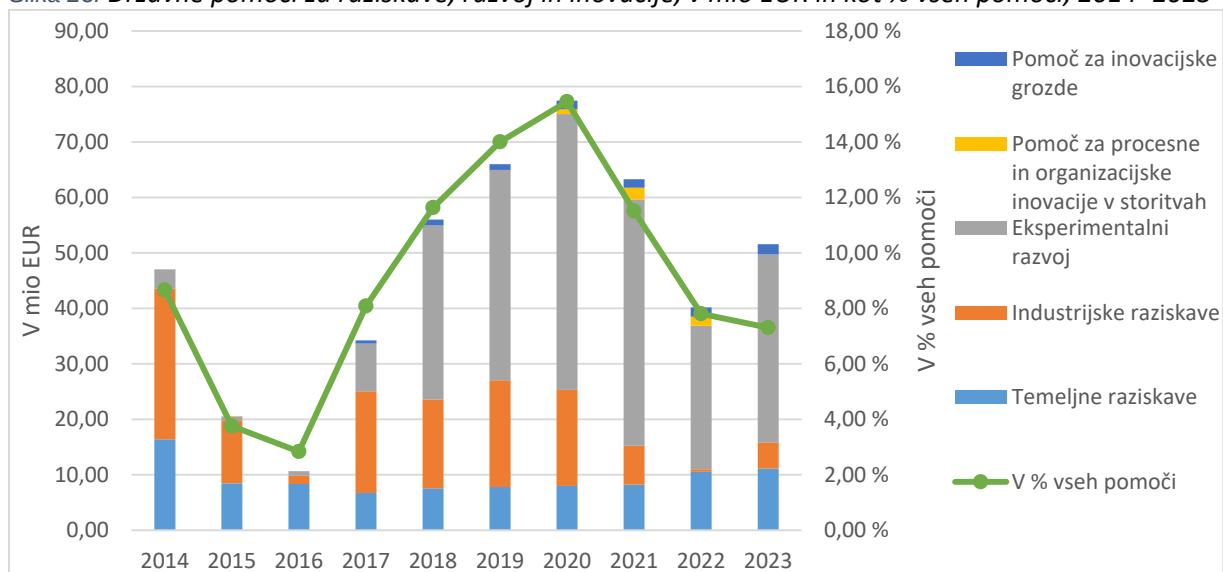
4.3 RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE

Pomoči za raziskave, razvoj in inovacije lahko pomembno prispevajo k trajnostni gospodarski rasti, večji konkurenčnosti in zaposlovanju. Pravila državnih pomoči omogočajo dodeljevanje spodbud za raziskovalne in razvojne projekte (temeljne in industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj), raziskovalno infrastrukturo, inovacijsko dejavnost in lažji dostop do dosežkov tehnološkega razvoja, zlasti za MSP, kot tudi za povezovanje deležnikov RRI-dejavnosti ter lažje prenašanje znanja in idej v prakso.

V letu 2023 je bilo za raziskave, razvoj in inovacije izplačanih 51,58 mio EUR državnih pomoči, kar je 11,42 mio EUR več kot leta 2022. Pomoči za RRI so predstavljale 7,3 % vseh dodeljenih pomoči v letu 2023.

Pomoči za RRI so od leta 2016 do 2020 stalno naraščale, kar je predvsem posledica boljšega koriščenja sredstev kohezijske politike 2014–2020, ki predstavljajo pomemben vir financiranja RRI-programov in aktivnosti v Sloveniji. V letih 2021 in 2022 se je trend sicer obrnil navzdol, vendar je obseg tovrstnih pomoči v preteklem letu znova večji. Nihanje obsega pomoči za RRI je bilo tudi v preteklosti v veliki meri pogojeno z obsegom in dinamiko koriščenja kohezijskih sredstev EU, ki tipično poteka »v valovih«, tj. z glavnino črpanja sredi finančne perspektive.

Slika 23: Državne pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Pomoči za RRI so bile namenjene predvsem za izvajanje raziskovalnih in razvojnih projektov, tj. za temeljne in industrijske raziskave ter eksperimentalni razvoj¹⁶. V zadnjih letih so se najbolj povečali izdatki za eksperimentalni razvoj, ki so usmerjeni v razvoj novih in izboljšanih proizvodov, procesov in storitev. Obsegali so 65,69 % vseh RRI-pomoči v letu 2023, skupaj s temeljnimi in industrijskimi raziskavami pa kar 96,39 % vseh pomoči za RRI.

Za temeljne raziskave, ki so namenjene pridobivanju bazičnega znanja, ki ni neposredno usmerjeno v tržno uporabo, je bilo namenjenih 20,25 % vseh pomoči za RRI 2021–2023. V letu 2023 je delež znašal 21,53 % vseh pomoči za RRI. Večino pomoči za temeljne raziskave, financirane pretežno iz nacionalnih sredstev, dodeljuje Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS). Od 11. maja 2023 agencija posluje kot Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), ki je univerzalna pravna naslednica ARRS.

Največ pomoči za RRI sta dodelila priglasiteljja Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ). Slednje ministrstvo je bilo z reorganizacijo preoblikovano v Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Po poročanih podatkih je MGRT dodelilo 71,53 % vseh pomoči za RRI v obdobju 2021–2023, od katerih je bila glavnina namenjena za eksperimentalni razvoj. Pomoči za ta namen so se v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom povečale (+8,19 mio EUR), prav tako tudi pomoči za inovacijske grozde. MIZŠ pa je dodelilo 9,20 % sredstev za RRI v obdobju 2021–2023, namenjena so bila za izvedbo skupnih raziskovalno-razvojnih projektov institucij znanja (univerze, raziskovalne organizacije) in gospodarstva. Vse navedene spodbude so bile izplačane v obliki nepovratnih sredstev.

Tabela 16: Državne pomoči za RRI po dajalcih, shemah oz. namenih, 2021–2023

Priglasitelj	Naziv sheme	Namen	2021	2022	2023	Delež 2021–2023
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT – RRI	Eksperimentalni razvoj	39,05	24,46	32,65	62,03 %
		Pomoč za inovacijske grozde	1,54	1,68	1,86	3,27 %

¹⁶ Industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj so namenjeni pridobivanju novega znanja ter združevanju, oblikovanju in uporabi obstoječega znanstvenega, tehnološkega, poslovnega in drugega znanja in spretnosti s ciljem razvoja novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev. Temeljne raziskave na drugi strani pomenijo pridobivanje novega bazičnega znanja o temeljnih principih in dejstvih in niso neposredno usmerjene v tržno uporabo.

		Pomoč za procesne in organizacijske inovacije v storitvah	2,09	1,60		2,38 %
	Spodbude za investicije v raziskave in razvoj ter inovacije	Industrijske raziskave			4,73	3,05 %
		Eksperimentalni razvoj			1,23	0,80 %
MGRT skupaj			42,68	27,73	40,48	71,53 %
MIZŠ	Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016–2020	Eksperimentalni razvoj	5,36	1,44		4,39 %
		Industrijske raziskave	7,00	0,47		4,82 %
MIZŠ skupaj			12,36	1,90	0,00	9,20 %
ARIS	Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja – skupinska	Temeljne raziskave	8,23	10,52	11,10	19,26 %
ARIS skupaj			8,23	10,52	11,10	19,26 %
SKUPAJ pomoči za RRI			63,28	40,16	51,58	100,00%

Največji prejemniki pomoči za RRI so visokošolski zavodi in raziskovalne organizacije, ki pridobivajo sredstva v okviru programov, priglašeni s strani MIZŠ in za temeljne raziskave ARIS, ter gospodarske družbe, vključno z razvojnimi centri, ki prejemajo tudi sredstva iz priglašene programa MGRT.

Tabela 17: Največji prejemniki pomoči za raziskave, razvoj in inovacije v obdobju 2021–2023

Prejemnik	2021	2022	2023	Skupaj 2021–2023
UNIVERZA V LJUBLJANI	2.853.593,67	3.800.790,23	3.779.438,89	10.433.822,79
Institut Jožef Stefan	1.771.192,65	1.790.193,34	2.099.015,53	5.660.401,52
UNIVERZA V MARIBORU	720.087,89	1.177.165,69	1.332.762,73	3.230.016,31
HIDRIA, razvoj in proizvodnja avtomobilskih in industrijskih sistemov, d. o. o.	245.895,09	126.138,94	1.365.918,30	1.737.952,33
Gospodarska zbornica Slovenije	628.355,04	676.064,69	432.946,71	1.737.366,44
KOLEKTOR MOBILITY Upravljanje naložb, d. o. o.	380.345,76	83.238,34	1.249.015,51	1.712.599,61
MELAMIN kemična tovarna, d. d., Kočevje	854.156,83	294.002,97	548.055,73	1.696.215,53
INOVA INOVATIVNE TEHNOLOGIJE družba za razvoj, svetovanje, izobraževanje in programsko opremo, d. o. o.	674.113,25	161.716,58	726.830,91	1.562.660,74
ISKRA MEHANIZMI, d. o. o.	13.607,77	8.986,36	1.472.407,27	1.495.001,40
NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO National Institute of Biology	221.524,99	532.236,00	652.567,34	1.406.328,33

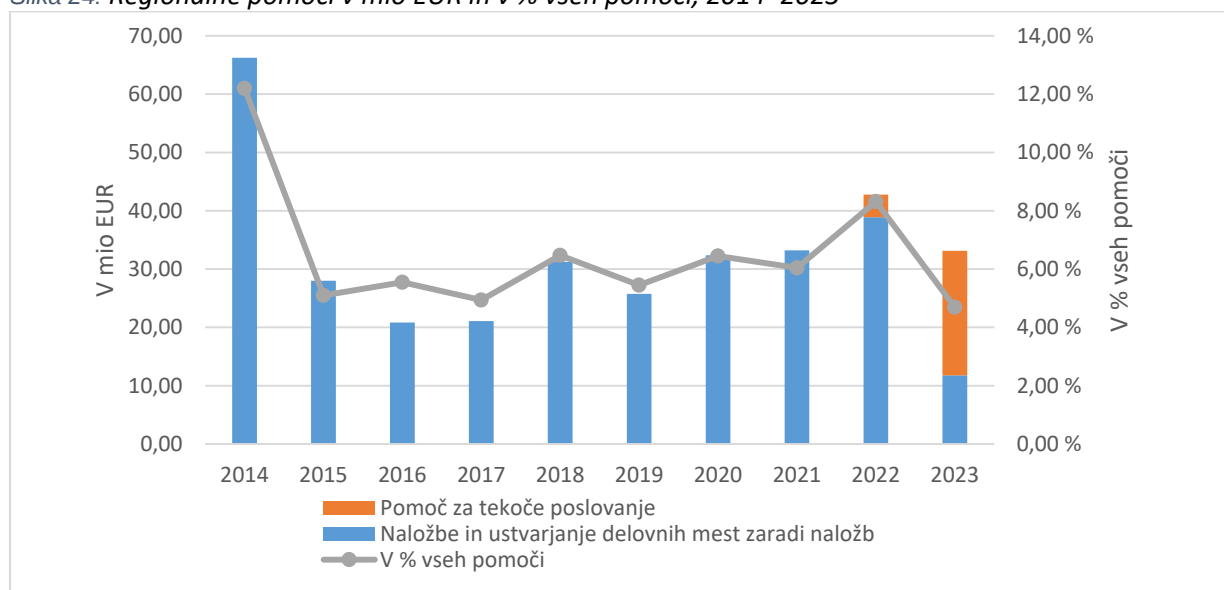
V letu 2023 je državno pomoči za RRI prejelo 450 subjektov, kar je 25 več kot leta 2022. V povprečju je vsak prejel 114.620 EUR, kar je za 20.134 EUR več kot leta 2022.

4.4 REGIONALNE POMOČI

Namen regionalne pomoči je pomagati pri razvoju najbolj prikrajšanih območij s tem, da na trajnostni način podpira naložbe in ustvarjanje delovnih mest. Regionalne pomoči se lahko dodeljujejo na celotnem ozemlju Republike Slovenije, vendar z različno intenzivnostjo za kohezijski regiji vzhodna Slovenija in zahodna Slovenija¹⁷.

V letu 2023 je bilo za regionalne pomoči izplačanih 33,13 mio EUR, kar je za 9,65 mio EUR manj kot v predhodnem letu, predstavljale pa so 4,69 % vseh pomoči. Po daljšem obdobju zmanjševanja in stagnacije je v letu 2018 prvo povečanje teh pomoči in nakazan trend rasti tudi za prihodnje.

Slika 24: Regionalne pomoči v mio EUR in v % vseh pomoči, 2014–2023

Podrobnejši pregled pomoči v obdobju 2021–2023 pokaže, da je bila do leta 2022 večina pomoči po regionalnih pravilih v okviru namena *Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb* (dodeljena po regionalni shemi za razvoj manj razvitih območij), v letu 2023 pa prevladujejo *pomoči za tekoče poslovanje* (po shemi Spodbude za začetne investicije – regionalna pomoč), in sicer v deležu 64,47 % vseh regionalnih pomoči. Obe vrsti spodbud je dodeljevalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki se z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 18/23) preimenuje v Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS). S tem področje regionalnega razvoja preide na Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR), ki se formira iz nekdanje Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK).

K povečanju regionalnih pomoči so prispevala tudi ugodna posojila SID banke. V letu 2023 je bilo dodeljenih (v bruto zneskih) 25 mio EUR posojil (dodeljena pomoč je znašala 4,35 mio EUR).

Pretežni del spodbud za regionalni razvoj (93,68 % 2021–2023) je bil izplačan v obliki subvencij (večinoma po regionalni shemi in vse spodbude za začetne investicije), davčne olajšave za investicije so

¹⁷ V skladu s Smernicami o regionalni državni pomoči za obdobje (UL C št. 153 z dne 29. 4. 2021) se lahko regionalne pomoči dodeljujejo na območjih, na katerih je BDP na prebivalca manjši od 75 % povprečja EU. Intenzivnost pomoči je določena v skladu z Uredbo o karti regionalne pomoči za obdobje 2022–2027 (Uradni list RS, št. 15/22), ki je veljavna do 31. decembra 2027. V skladu s to uredbo je:

- vzhodna Slovenija (celotno ozemlje teritorialne enote NUTS 2 SI03) kot manj razvita regija (območje »a«) upravičena do regionalne pomoči z najvišjo intenzivnostjo: 30 % za velika podjetja, 40 % za srednje velika podjetja in 50 % za mala podjetja;
- zahodna Slovenija (del ozemlja teritorialne enote NUTS 2 SI04 Zahodna Slovenija) (območje »c«) zaradi višje razvitosti upravičena do nižjih intenzivnosti regionalnih pomoči: 15 % za velika podjetja, 25 % za srednje velika podjetja in 35 % za majhna podjetja. Z Slo (C) obalno-kraška: 25 % za velika podjetja, 35 % za srednje velika podjetja in 45 % za majhna podjetja.

sestavljale le 0,6 % vseh regionalnih pomoči, uporabljale so se pri regionalnih shemi, nekaj več kot 5,7 % pomoči je bilo dodeljenih v obliki ugodnih posojil (program SID banke in regionalna shema).

Tabela 18: Regionalne pomoči po dajalcih ter glavnih shemah oz. namenih, 2021–2023, v mio EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	Instrument	2021	2022	2023
MGRT	Regionalna shema državnih pomoči	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	0,67	0	0
		Dotacije	24,68	24,97	10,9
		Ugodna posojila	0,04 (bruto 1,2)	0,05 (bruto 1,3)	0,002 (bruto 0,09)
	Spodbude za začetne investicije – regionalna pomoč	Dotacije	6,24	13,67	18,63
		Dotacije		3,88	21,36
SID banka	Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	Ugodna posojila	1,58 (bruto 5,7)	0,2 (bruto 15,0)	4,35 (bruto 25,0)
SKUPAJ pomoči za REGIONALNI RAZVOJ			33,21	42,78	33,13

V letu 2023 je regionalno pomoč prejelo 99 podjetij (49 manj kot leta 2022). Povprečna pomoč je v tem letu znašala 334.681 EUR in je bila za 43.657 EUR višja od preteklega leta, kar je posledica večjih izplačil največjim prejemnikom regionalnih pomoči (več kot 1 mio EUR je v letu 2023 prejelo 18 prejemnikov).

Tabela 19: Največji prejemniki pomoči za regionalni razvoj v obdobju 2021–2023

Prejemnik	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2023 v mio EUR	Skupaj 2021–2023 v mio EUR
TPV AUTOMOTIVE, Tovarna avtomobilskih komponent, d. o. o.	2.006.834,62	3.441.604,58	2.547.912,50	7.996.351,70
BSH HIŠNI APARATI, d. o. o., Nazarje	2.200.277,88	2.843.000,00	1.000.000,00	6.043.277,88
PIŠEK – VITLI KR PAN, proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev, d. o. o.	652.189,16	1.581.798,99	2.939.704,75	5.173.692,90
STEKLARNA HRASTNIK, družba za proizvodnjo steklenih izdelkov, d. o. o.	1.178.494,83	1.216.591,23	2.717.991,23	5.113.077,29
PALOMA PIS družba za proizvodnjo in storitve d. o. o.	519.275,00	4.483.138,30		5.002.413,30
Gorenje gospodinjski aparati, d. o. o.	8.240,33	961.313,88	3.570.471,06	4.540.025,27
CARTHAGO proizvodnja avtomobov, d. o. o.		3.027.935,99	1.000.000,00	4.027.935,99
UNIOR Kovaška industrija, d. d.	1.578.675,79		1.880.791,85	3.459.467,64
Novartis farmacevtska proizvodnja, d. o. o.			3.436.583,54	3.436.583,54
LIP Pohištvo, proizvodnja in trgovina Bohinj, d. o. o.	3.103.533,00			3.103.533,00

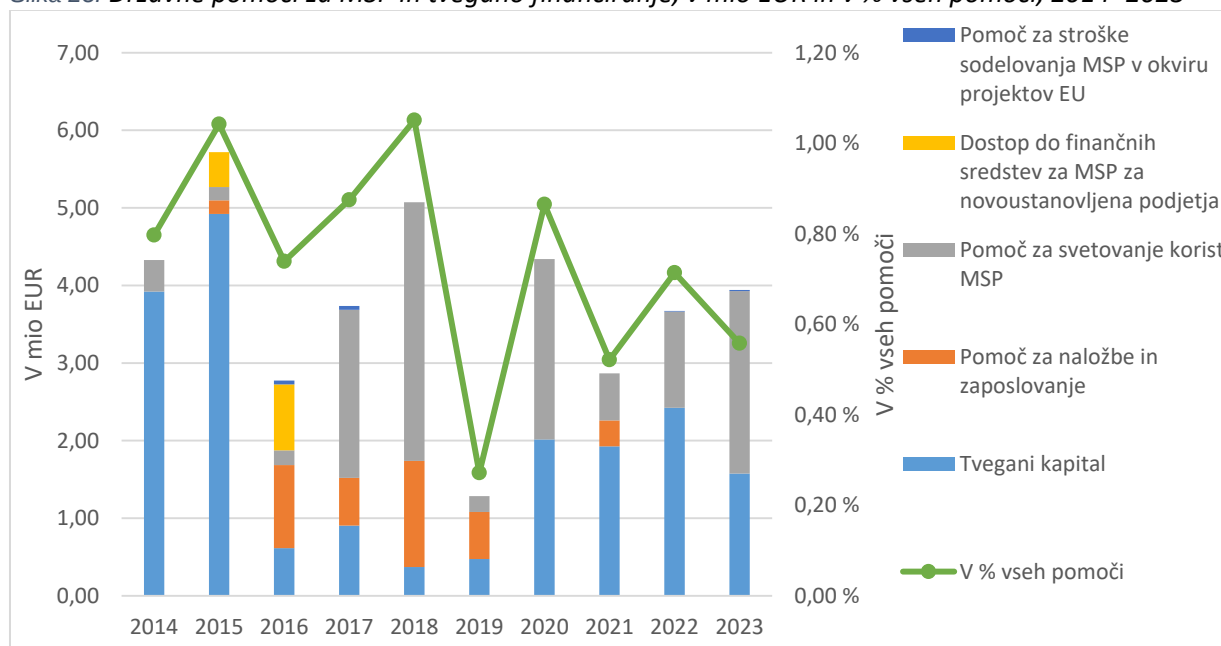
Največji prejemniki, ki so v obdobju 2021–2023 dobili vsaj 1 mio EUR državnih pomoči, so skupaj prejeli 80 % vseh regionalnih pomoči v tem obdobju. Vse pomoči so bile izplačane kot subvencije, razen 6,23 mio EUR v obliki ugodnih posojil in 0,67 mio EUR davčnih oprostitvev.

4.5 MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA TER TVEGANO FINANCIRANJE

MSP imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in so na splošno dejavnik družbene stabilnosti in gospodarskega razvoja. Pravila državnih pomoči za MSP in tvegano financiranje omogočajo dodeljevanje javnih spodbud za lažji dostop MSP do finančnih sredstev (kapital ali posojila), dostop do informacij, zlasti glede novih tehnologij in trgov, za naložbe v korist MSP ter udeležbo na sejmih.

V letu 2023 je bilo po pravilih za MSP izplačanih 3,94 mio EUR, kar je primerljivo s predhodnim letom in 1,1 mio EUR več kot leta 2021. To je bilo 0,56 % vseh državnih pomoči v Sloveniji v letu 2023¹⁸. Do leta 2015 so pomoči za MSP in tvegano financiranje naraščali, prevladovala so pomoči v obliki lastniškega in tveganega financiranja, zatem pa je opazno nihanje tovrstnih pomoči.

Slika 25: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, v mio EUR in v % vseh pomoči, 2014–2023

Za stroške svetovalnih storitev za MSP je bilo v letu 2023 izplačanih 2,35 mio EUR (+1,1 mio EUR glede na leto 2022), kar je bilo skoraj dve tretjini vseh pomoči za MSP v 2023 (40 % v obdobju 2021–2023). Pomoči dodeljuje MGRT, vse v obliki nepovratnih sredstev. Spodbude so bile namenjene zlasti za spodbujanje procesnih izboljšav v podjetjih in spodbujanje partnerstev za učinkovitejši nastop na tujih trgih (svetovalne storitve, prevajalske storitve, storitve izobraževanja in usposabljanja, storitve izdelave študij, raziskav, vrednotenj, ocen, strokovnih mnenj).

Pomoči v obliki lastniškega financiranja in tveganega kapitala, ki so bile levji delež spodbud za MSP, v obdobju 2012–2015 več kot 90 %, so v zadnjih treh letih vključevale še vedno več kot polovico (57 %) tovrstnih pomoči, v letu 2023 pa je bil za ta namen izplačan znesek v višini 1,6 mio EUR ali 40 % vseh pomoči za MSP v tem letu. Do leta 2015 so se pomoči za tvegano financiranje MSP dodeljevale (posredno) prek družb tveganega kapitala. Te sheme se iztekajo, zadnja izplačila so namenjena predvsem za plačilo provizij za upravljanje naložb v skladu z naložbenim načrtom. Po letu 2015 se pomoči za lastniško financiranje MSP izvajajo z neposrednim vstopom v ciljna podjetja prek Slovenskega podjetniškega sklada. Sredstva so namenjena spodbujanju nastajanja novih inovativnih podjetij in njihove nadaljnje rasti. V obravnavanih letih so se izplačila po teh shemah spet zvišala, predvsem zaradi

¹⁸ Upoštevati je treba, da to niso vse državne pomoči, ki so jih prejela MSP, saj se pomoči tem podjetjem dodeljujejo tudi po drugih pravilih pomoči (npr. po pravilih za regionalne pomoči, varstvo okolja, zaposlovanje). Kategorija MSP je le izključno namenjena zgolj za MSP. Poleg tega je bil pomemben del pomoči za spodbujanje MSP, kar 98 % vseh pomoči za MSP v obdobju 2021–2023, izplačan v obliki pomoči *de minimis*.

sheme SID banke (državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov evropskih strukturnih in investicijskih skladov).

Skoraj 60 % pomoči za MSP je v obdobju 2021–2023 dodelila SID banka. V letu 2023 je bilo največ pomoči v obliki dotacij, dodeljenih s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, v letih 2021 in 2022 pa v obliki kapitalskih naložb, ki jih je v večini dodelila SID banka.

Tabela 20: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, po namenih, 2021–2023 v EUR

Priglasitelj	Naziv	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT – MSP	Pomoč za svetovanje korist MSP	Dotacije	604.937,15	1.238.386,79	2.351.768,25
	Izvajanje instrumentov lastniškega financiranja – pomoč v obliki rizičnega kapitala	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	66.920,45	9.151,54	0
SID banka	Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	Pomoč za naložbe in zaposlovanje	Ugodna posojila	334.991,41 (bruto 5.000.000)	0	0
	Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov evropskih strukturnih in investicijskih skladov	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	1.859.900,00	2.415.100,00	1.575.000,00
SVRK	Državna pomoč za MSP v programih ETS	Pomoč za stroške sodelovanja MSP, ki sodelujejo v okviru projektov EU teritorialnega sodelovanja	Dotacije	0	9.053,44	14.578,78
Skupaj pomoči za MSP				2.866.749,01	3.671.691,77	3.941.347,03

Za spodbujanje MSP se, glede na to, da gre večinoma za nižje zneske, uporabljajo predvsem pomoči *de minimis*, ki imajo manj stroge pogoje dodeljevanja (npr. ni omejitev glede upravičenih stroškov in glede višine intenzivnosti, ki lahko doseže tudi 100 % upravičenih stroškov). V letu 2023 je bilo tako poleg državnih pomoči v višini 3,9 mio EUR izplačanih še 36,7 mio EUR pomoči *de minimis* za MSP, ki niso zajete v zgornjem prikazu.

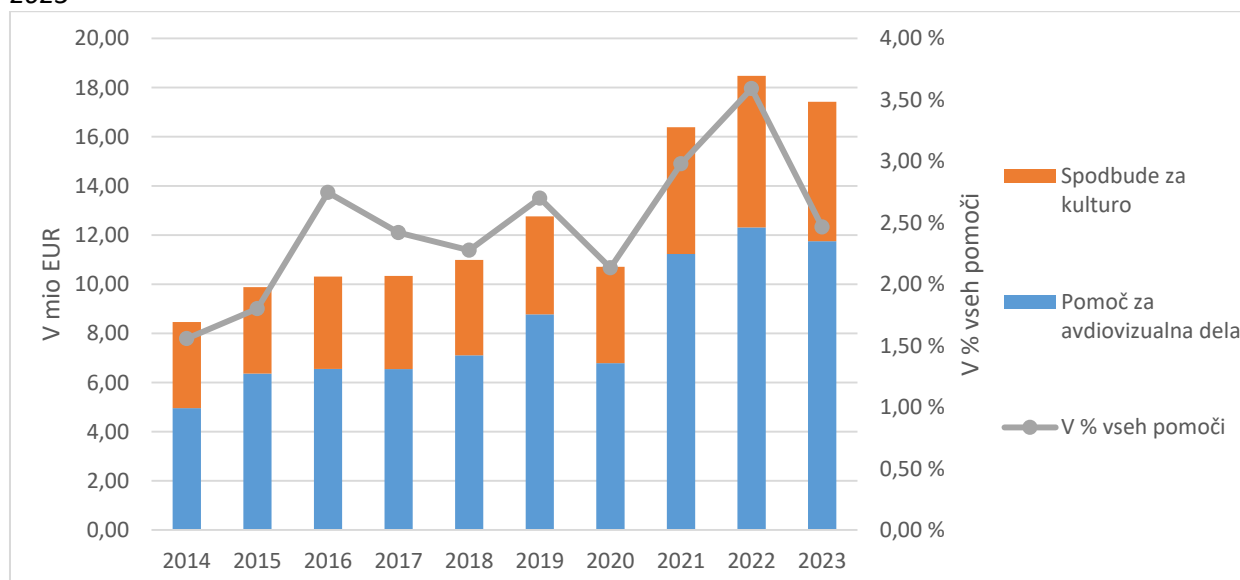
Ugotavljamo, da se pravila državnih pomoči za MSP, ki imajo strožje omejitve (npr. glede upravičenih stroškov in sofinanciranje do 50 % upravičenih stroškov), koristijo zlasti takrat, ko podjetja presežejo dovoljeni limit pomoči *de minimis*, zato je obseg teh pomoči relativno nizek. Državno pomoč po pravilih za MSP je v letu 2023 prejelo 19 podjetij (37 manj kot leta 2022), povprečna pomoč je znašala 207.439 EUR in je bila za 155.467 EUR višja kot leta 2022.

Med največjimi prejemniki pomoči 2021–2023 prevladujejo prejemniki, ki so dobili pomoč za namen tveganega kapitala in pomoč za svetovanje. Po prvem namenu prednjačijo prejemniki SINECON, poslovno svetovanje, d. o. o., OIKOS HOUSING, modularne hiše, projektiranje in storitve, d. o. o., in DTs HUB, informacijski sistemi, d. o. o., po drugem namenu pomoči pa HIŠA DENK, Gregor Vračko, s. p., restavracija, HOTEL LONCA, d. o. o., ter VODIŠEK, gostinsko in trgovsko podjetje, d. o. o.

4.6 KULTURA IN AVDIOVIZUALNA DEJAVNOST

Za spodbujanje kulture in avdiovizualne dejavnosti je bilo v letu 2023 izplačanih 17,42 mio EUR ali 2,47 % vseh državnih pomoči. Obseg pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost se je v obdobju do leta 2020 ustalil na ravni nekaj več kot 10 mio EUR letno, večji porast je opazen v zadnjih treh letih.

Slika 26: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Tudi struktura pomoči po namenih je ostala relativno enaka, razen v zadnjih treh letih, ko izstopajo pomoči za avdiovizualna dela. Zanje sta bili v letu 2023 namenjeni dobri dve tretjini tovrstnih državnih pomoči oz. 11,75 mio EUR, od tega 6,23 mio EUR za filmsko dejavnosti in produkcijo, 3,16 mio EUR za ustvarjanje medijskih vsebin, 1,29 mio EUR za spodbujanje vlaganj v AV-produkcijo ter 1,08 mio EUR za projekte na področju AV-medijev.

Tabela 21: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po shemah in namenih, 2021–2023, v mio EUR

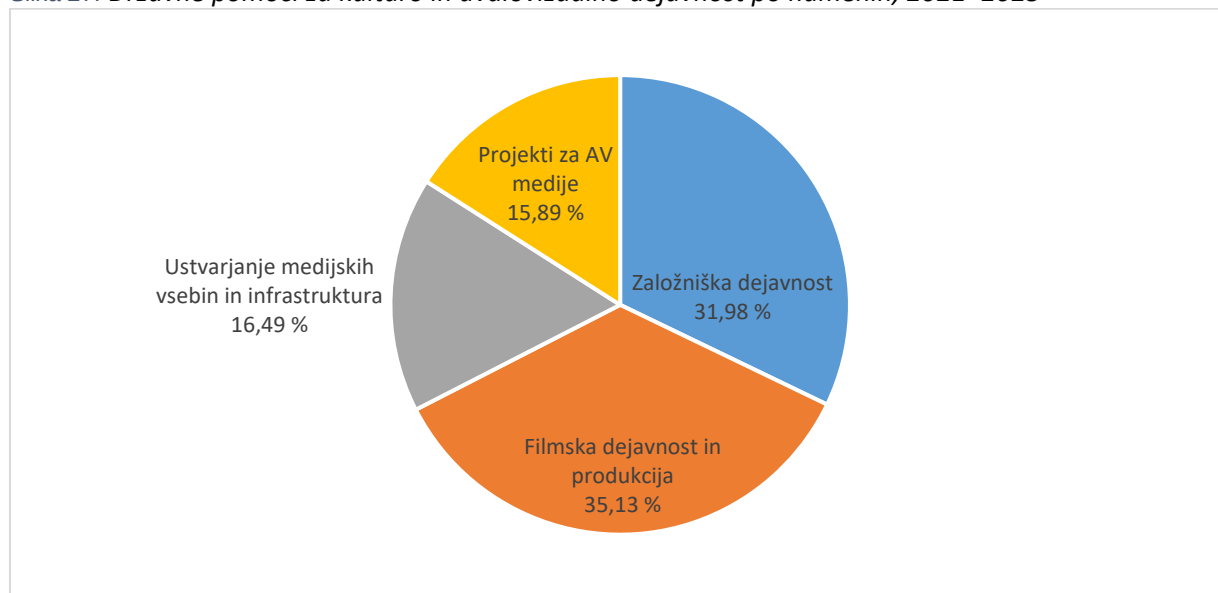
Namen	Naziv	2021	2022	2023
Vzpodbujanje kulture	Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	5,16	6,08	5,49
	Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini		0,09	0,18
Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Sofinanciranje projektov za AV-medije	0,57	0,70	1,08
	Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	2,61	2,85	3,16
	Spodbujanje filmske produkcije	6,15	5,99	6,23
	Spodbujanje vlaganj v AV-produkcijo	1,90	2,77	1,29
Skupaj pomoči za KULTURO		16,38	18,48	17,42

Tretjina vseh pomoči oz. 5,49 mio EUR je bila v letu 2023 namenjena za spodbujanje založniške dejavnosti, natančneje za podporo za izdajanje knjig in revij, razvijanje bralne kulture, organiziranje literarnih dogodkov, spodbude za knjigarniške mreže, štipendije za avtorje in prevode.

Pri namenu vzpodbujanja kulture je bilo v okviru sheme pomoči *Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini* dodeljenih 182.260 EUR.

Vse pomoči za spodbujanje kulture so se v obravnavanem obdobju 2021–2023 izplačale v obliki dotacij, prav tako tudi v letih pred tem.

Slika 27: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po namenih, 2021–2023

Pomoč je v letu 2023 prejelo 353 podjetij (6 manj kot leta 2022), vsak je v povprečju prejel 49.349 EUR, kar je za 2.125 EUR manj kot v letu 2022.

Deset največjih prejemnikov v obdobju 2021–2023 je prejelo 33 % vseh pomoči za kulturo. Med temi, ki delujejo na področju avdiovizualnih del oz. dejavnosti zasledimo PAKT Media, STARA GARA, VERTIGO, Filmsko društvo Temporama, PERFO produkcija in storitve, d. o. o., Zavod SPOK in Cvinger film. Za namen izvajanja založniške dejavnosti pa so največ pomoči prejeli Beletrina, Cankarjeva založba, Mladinska knjiga založba, Literarno-umetniško društvo literatura ter Založba Goga, zavod za založniško in umetniško dejavnost.

4.7 USPOSABLJANJE

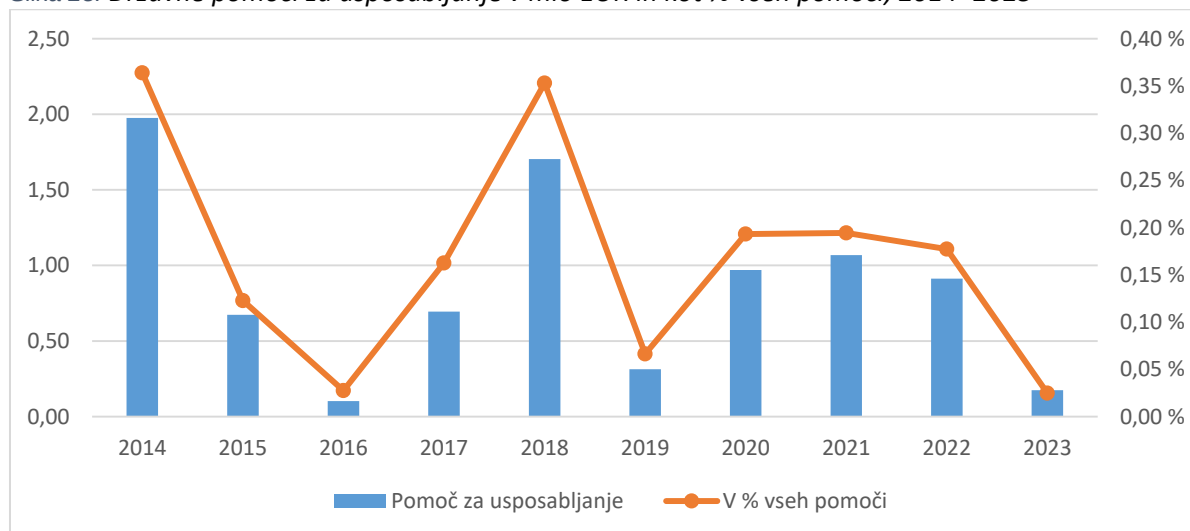
Pomoči za usposabljanje se dodeljujejo z namenom povečanja kvalificirane delovne sile, iz katere lahko podjetja pritegnejo zaposlene in izboljšujejo konkurenčnost. Ker podjetja večinoma premalo vlagajo v usposabljanje svojih zaposlenih, še zlasti ko je usposabljanje splošne narave in podjetju ne prinaša takojšnje koristi in konkretne prednosti, lahko državna pomoč pripomore k odpravljanju tržne pomanjkljivosti.

V letu 2023 je bilo za usposabljanje izplačanih 0,17 mio EUR državnih pomoči, kar je za 0,74 mio EUR manj kot v letu 2022. Državne pomoči za usposabljanje so predstavljale 0,02 % vseh pomoči v letu 2023, medtem ko v obdobju 2021–2023 povprečno 0,13 %.

Na spodnjem grafu (slika 28) je mogoče opaziti, da so se po letu 2016 pomoči za usposabljanje začele ponovno povečevati, vendar so v letu 2019 zabeležile strm padec (v letu 2019 so padle za več kot petkrat v primerjavi z letom pred tem). K povečanju so največ prispevala izplačila za program usposabljanja Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki se sofinancira iz Evropskega

socialnega sklada. Sredstva so bila namenjena za usposabljanje zaposlenih v podjetjih, ki se združujejo v partnerstva določene panoge (kompetenčni centri). Namen partnerstev so spodbujanje kroženja znanja zaposlenih, sodelovanje pri razvoju kadrov in prenos dobrih praks. V letu 2023 je bila večina dodeljenih pomoči za usposabljanje izplačana na podlagi Programa izvajanja finančnih spodbud Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

Slika 28: Državne pomoči za usposabljanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Državne pomoči za usposabljanje poleg Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport (prek Javne agencije SPIRIT) dodeljuje še Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pomoči so bile namenjene predvsem za izobraževanje in usposabljanje za mednarodno poslovanje podjetij. Vse pomoči so bile izplačane v obliki subvencij.

Tabela 22: Državne pomoči za usposabljanje po shemah in priglasiteljih, 2021–2023, v EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	2021	2022	2023
MDDSZ	Pomoči za usposabljanja	1.067.965,70	807.156,35	0
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT – usposabljanje		105.000,00	106.249,92
SVRK	Pomoč za usposabljanje v okviru programa Izobraževanje – krepitev človeških virov (NOR in EGP FM)			68.638,16
Skupaj pomoči za USPOSABLJANJE		1.067.965,70	912.156,35	174.888,08

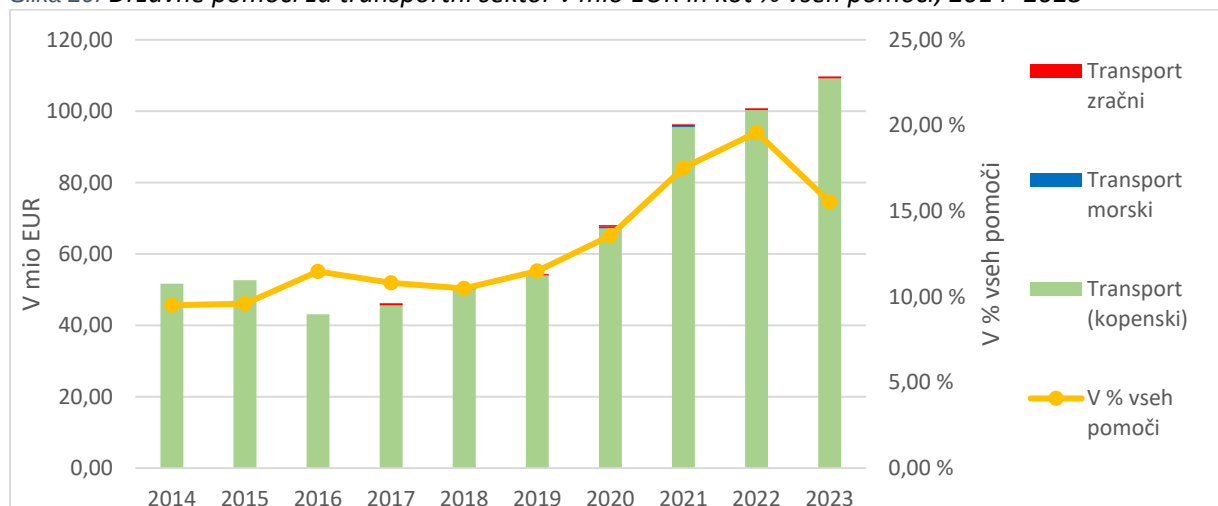
Pomoč za usposabljanje je v letu 2023 prejelo 19 podjetij, kar je 194 manj kot leta 2022, pri čemer pa se je povprečna pomoč zvišala in je znašala 9.205 EUR (4.282 EUR v letu 2022). Še vedno pa je povprečna pomoč za usposabljanje precej nižja od povprečne pomoči. Prejemniki, ki so v obdobju 2021–2023 prejeli več kot 40.000 EUR, so: ZALOŽBA ROKUS KLETT, podjetje za založništvo učbenikov in revij, d. o. o., BRCE, prevozi in storitve, d. o. o., COSYLAB, laboratorij za kontrolne sisteme, d. d., in Sava Turizem, d. d.

Spodbude za usposabljanje se podobno kot spodbude za MSP pretežno dodeljujejo kot *de minimis* pomoči. V obdobju 2021–2023 je bilo izplačanih 10,32 mio EUR pomoči *de minimis* za usposabljanje, predstavljale so 82,73 % vseh spodbud za usposabljanje tega obdobja od skupaj 12,48 mio EUR, če upoštevamo še državne pomoči.

4.8 TRANSPORT

Za pomoči v transportnem sektorju je bilo v letu 2023 izplačanih 109,7 mio EUR državnih pomoči, kar je skoraj 9 mio EUR več kot v letu 2022. Pomoči za transport so imele v tem letu 15,53-odstotni delež vseh državnih pomoči.

Slika 29: Državne pomoči za transportni sektor v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2014–2023

Železniškemu prometu je bilo namenjenih 99,5 % vseh pomoči za transport v letu 2023. Pomoč se je v večini izplačevala v obliki nadomestila za izvajanje gospodarske javne službe prevoza potnikov. Prejemnik pomoči so bile SŽ – Potniški promet, d. o. o., ki so pooblaščen za izvajanje obvezne gospodarske javne službe, pomoč pa prejema za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega in čezmejno regijskega železniškega prometa po veljavnem voznom redu in tarifni obveznosti glede na število vlakovnih kilometrov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu na progah Republike Slovenije. V letu 2023 je bilo izplačanih 100 mio EUR, kar je primerljivo z letom prej. Razlog za povečanje pomoči je predvsem v posodobitvi prevoznih sredstev za izvajanje javne službe prevoza potnikov, višjih stroških uporabnine ter dodatnem nadomestilu za vzpostavitev samopostrežnih prodajnih mest.

Tabela 23: Državne pomoči za transport po kategorijah, namenih in prejemnikih, v mio EUR, 2021–2023

Kategorija	Namen	Prejemnik	2021	2022	2023
Transport kopenski	Nadomestitev stroškov infrastrukture v podjetjih, ki opravljajo posebno obliko transporta, ki ga drugim podjetjem ni treba nositi	Slovenske železnice – Potniški promet, družba za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d. o. o.	95,50	96,01	100,44
	Razvoj kombiniranega transporta	SŽ - Tovorni promet, d. o. o.		3,42	7,46
		ADRIA TRANSPORT, d. o. o.; PKP Cargo International SI, d. o. o.; Rail Cargo Carrier, d. o. o.; Ten Rail, d. o. o., Inrail S. p. A.		0,87	1,28
Transport morski	Morski promet	GENSHIPPING CORP, MONROVIA	0,29		
		LUCIJA SHIPPING COMPANY	0,01		
Transport zračni	Letališča, pomoč za tekoče poslovanje	AERODROM PORTOROŽ, d. o. o.	0,50	0,52	0,53
	Zračni promet, pomoč za tekoče poslovanje	Luxair, Luksemburg			0,01
Skupaj pomoči za TRANSPORT			96,30	100,81	109,72

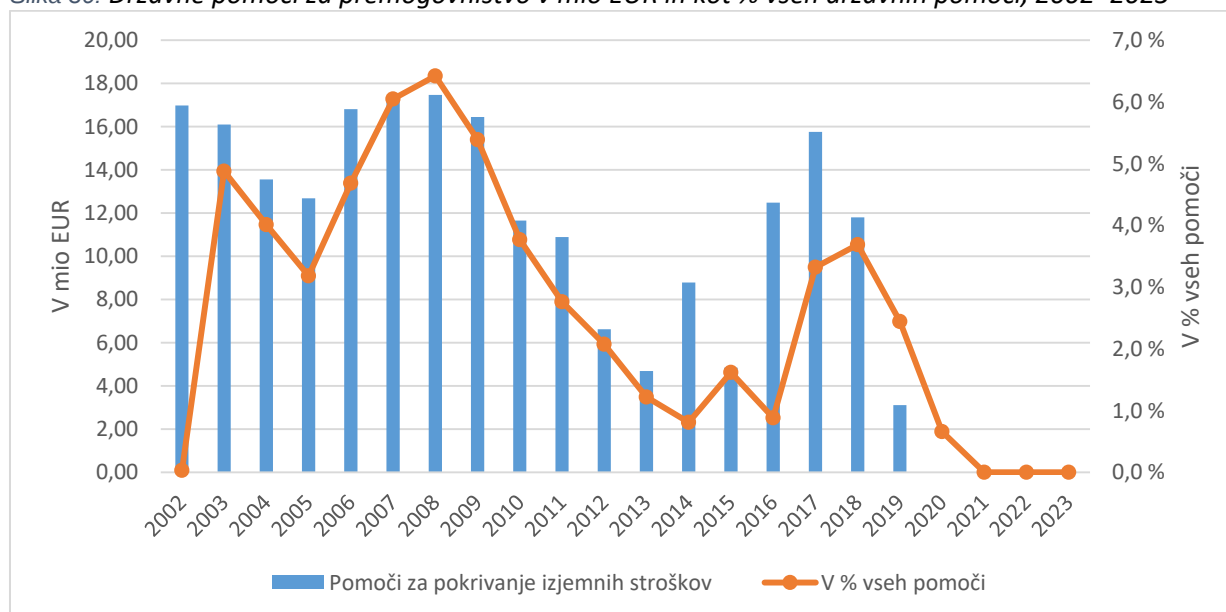
V obdobju 2021–2023 so bile izplačane tudi pomoči za zračni promet na osnovi sheme Ministrstva za infrastrukturo za obratovanje regionalnih letališč državnega pomena, ki so namenjena mednarodnemu zračnemu prometu in imajo manj kot 200.000 potnikov letno. Največji prejemnik pomoči v letu 2023 je bil Aerodrom Portorož, d. o. o., saj je prejel pomoč v višini 0,53 mio EUR, in sicer za pokrivanje stroškov obratovanja letališča zaradi obveznosti izvajanja obveznih letaliških služb v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo.

V pomorskem prometu so bile državne pomoči zadnjič dodeljene v letu 2021 v višini 0,3 mio EUR. Gre za državno pomoč v obliki davka na tonažo, ki ladijskim prevoznikom, ki sodelujejo v dejavnostih mednarodnega pomorskega prometa in upravljajo eno ali več ladij, omogoča, da davek obračunajo na podlagi neto tonaže flote in ne na osnovi dejanskega dobička. Namen sheme pomoči je bil spodbuditi konkurenčnost slovenskih lastnikov ladij in ohraniti delovna mesta, pomorsko strokovno znanje in izkušnje. V letu 2021 sta pomoč koristili podjetji Lucija Shipping Company in Genshipping Corporation. Shema se v letih 2022 in 2023 ni več izvajala.

4.9 PREMGOVNIŠTVO

Državne pomoči za premogovništvo se namenjajo za zapiranje nekonkurenčnih rudnikov. V Sloveniji je bilo za zapiranje rudnikov od leta 2002 na osnovi shem državnih pomoči skupaj izplačanih 217,81 mio EUR, po letu 2019 ni bilo več izplačil. Sredstva so bila namenjena za zapiranje Rudnika Trbovlje-Hrastnik (2004–2019) in rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica.¹⁹

Slika 30: Državne pomoči za premogovništvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2002–2023

Od leta 2004 so se pomoči dodeljevale le še na osnovi programa zapiranja Rudnika Trbovlje-Hrastnik (v nadaljevanju: RTH). V letu 2019 je bilo za zapiranje RTH izplačanih 3,1 mio EUR pomoči, kar je za 8,6 mio EUR manj kot leta 2018. Pomoči so bile namenjene za kritje izrednih stroškov zapiralnih del, sanacijo površin in pre zaposlovanje rudarjev. V letih 2020, 2021 in 2022 ni bilo izplačanih državnih pomoči.

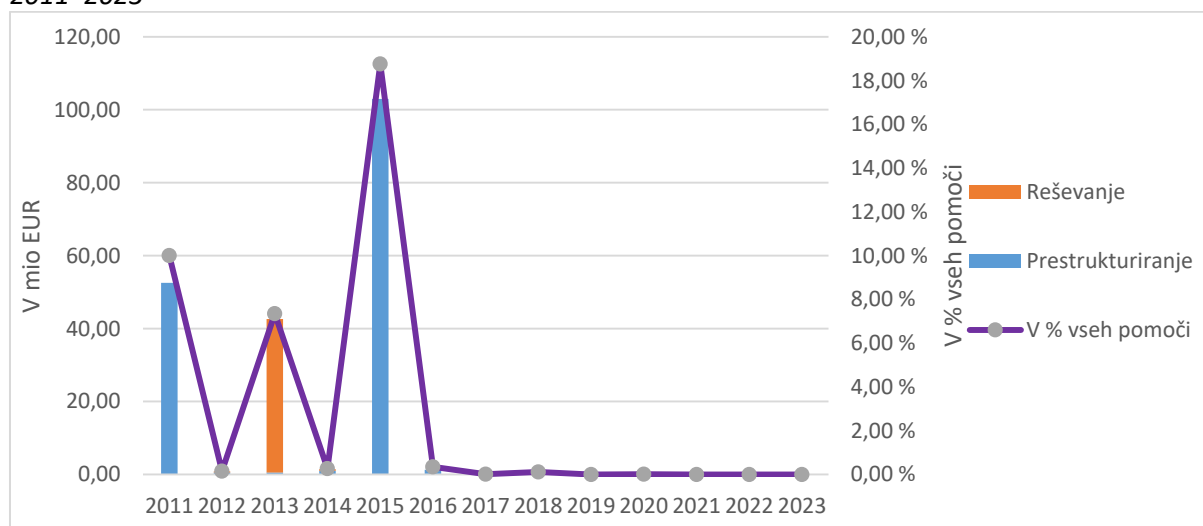
¹⁹ Javna sredstva za zapiranje rudnikov so se izplačevala tudi pred letom 2001 kot nepriglašena pomoč – skupaj 50,74 mio EUR. Sredstva so bila namenjena za zapiranje rudnikov Kanižarica, Zagorje, Senovo in Žirovski Vrh.

4.10 REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE

Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje se dodeljujejo podjetjem v težavah, ki imajo pomembno sistemsko vlogo pri razvoju države, regije ali sektorja, z namenom zagotovitve njihove dolgoročne sposobnosti preživetja na trgu. Pomoč za reševanje se dodeli za omejeno obdobje v času priprave programa prestrukturiranja podjetja. Pomoč za prestrukturiranje je namenjena podpori in pomoči pri izvajanju programa prestrukturiranja. Pomoči za reševanje in prestrukturiranje se dodeljujejo izjemoma, običajno na osnovi individualnih odobritev, v času večjih kriz v gospodarstvu ali težav v posameznih podjetjih. Njihov obseg lahko zato med leti zelo variira.

V zadnjih treh letih se tovrstne pomoči praktično ne dodeljujejo, predstavljale so le še 0,04 % vseh pomoči (v zadnjih desetih letih povprečno 3,7 % vseh pomoči). Največji obseg so pomoči za reševanje in prestrukturiranje dosegle v letu 2015 s skoraj 19 % vseh pomoči v tem letu.

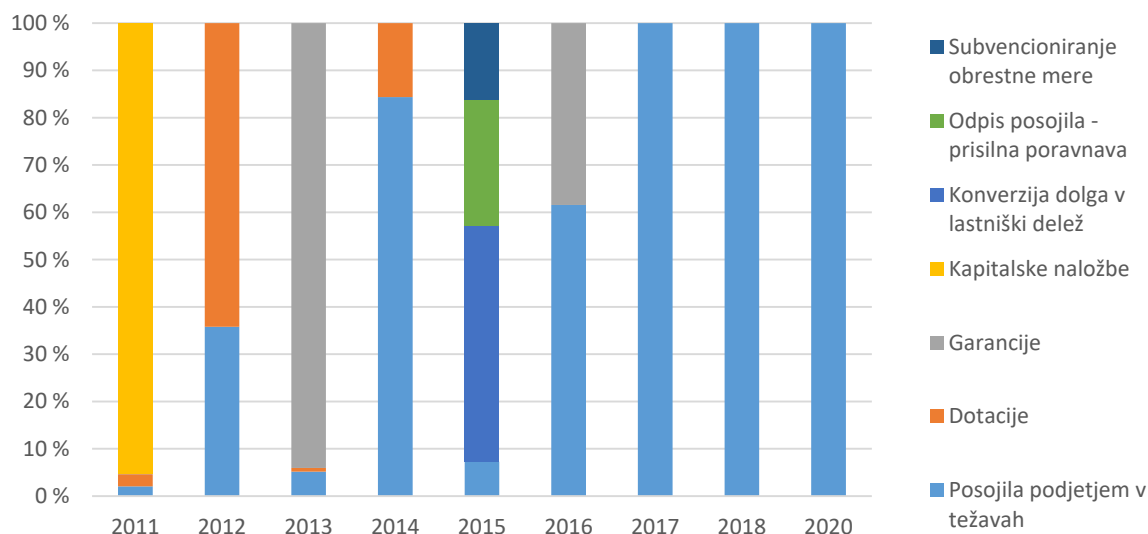
Slika 31: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2011–2023

Zadnja pomoč za prestrukturiranje je bila izplačana leta 2020 v višini 70.205 EUR. Pomoč je prejelo podjetje Turnaplast na osnovi sheme za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah – MSP. V letu 2018 je skupna vrednost pomoči znašala 560.734 EUR, prejeli pa sta jo podjetji Arosa Mobilia, prav tako po prej navedeni shemi, in Semenarna Ljubljana, na osnovi individualne odobritve. Vse pomoči so bile dodeljene v obliki posojila. V letu 2017 je bila dodeljena pomoč za reševanje, in sicer podjetju Robotika Kogler.

Pomoči za reševanje se lahko dodeljujejo le v obliki ugodnih posojil in garancij, pri prestrukturiranju podjetij pa se lahko uporablja širok nabor instrumentov, od subvencij do ugodnih posojil, garancij in kapitalskih naložb. Skoraj polovica (49 %) vseh pomoči za reševanje in prestrukturiranje v zadnjih desetih letih je bila dodeljena v obliki kapitalskih naložb in/ali konverzije dolga v kapitalske deleže (leta 2011 – Adria Airways, leta 2015 – Cimos, MLM, Polzela), petina pomoči je bila v obliki garancij (glavnina v letu 2013 – Cimos in MLM, v letu 2016 – Polzela), približno 13 % v obliki odpisov posojil (leto 2015 – Cimos) in slaba desetina v obliki posojil podjetjem v težavah. Posojila podjetjem v težavah so bila sicer najpogostejše uporabljen instrument, če upoštevamo število prejemnikov. Tudi v letu 2020, ki je edino leto dodeljevanja pomoči zadnjih treh let, so bile pomoči podjetjem v težavah podeljene v obliki posojil.

Slika 32: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po instrumentih pomoči, 2011–2023

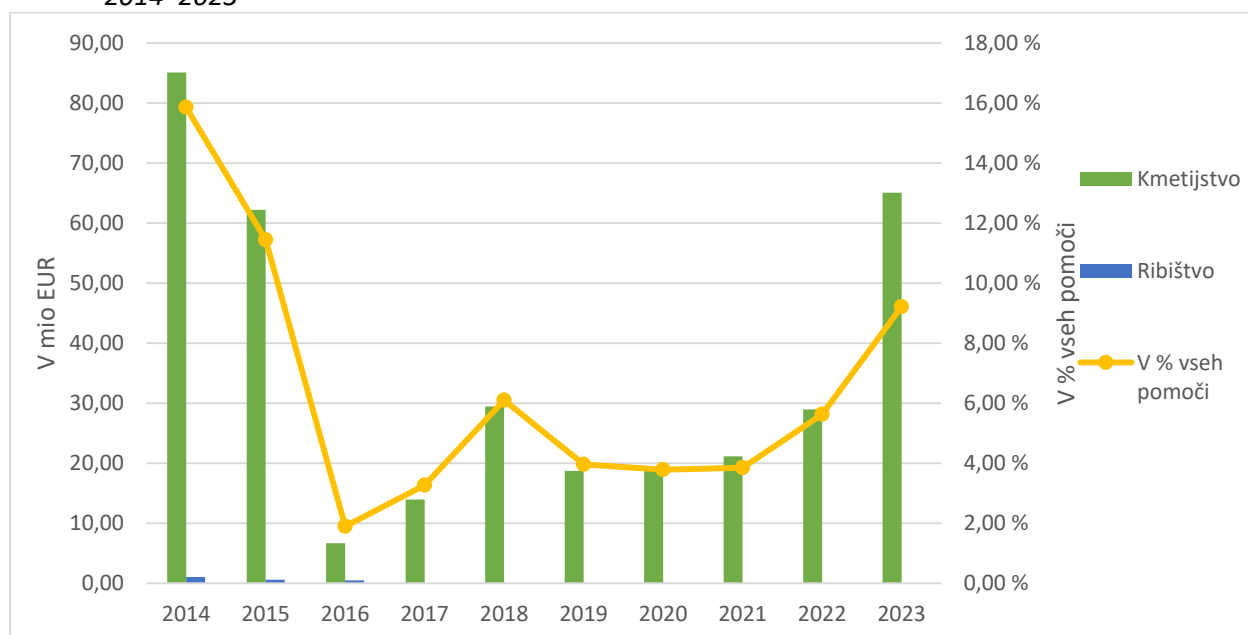

Pomoč za reševanje in prestrukturiranje je v zadnjih desetih letih prejelo 23 podjetij v težavah v skupni višini 202,39 mio EUR, od tega so trije največji prejemniki, ki so prejeli vsak več kot 10 mio EUR, dobili 192,1 mio EUR ali 92 % vseh pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Največ pomoči so prejela podjetja Cimos (131,9 mio EUR), Adria Airways (50 mio EUR) in Mariborska livarna Maribor (10,2 mio EUR).

4.11 KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO

Na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva je bilo v letu 2023 izplačanih 65,08 mio²⁰ EUR pomoči, kar je za 36,12 mio EUR ali 124 % več kot leta 2022. Te pomoči so predstavljale 9,21 % vseh pomoči v letu 2023 (6,23 % v obdobju 2021–2023). Vse pomoči so bile izplačane za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva, medtem ko se pomoči za ribištvo v obdobju 2021–2023 niso dodeljevale.

Slika 33: Državne pomoči za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2014–2023

²⁰ Kot že navedeno v opombi 3, je bilo naknadno ugotovljeno neskladje podatkov, ki so zaradi podvajanja v letu 2023 previsoki za 11,66 mio EUR, korekcija bo v naslednjem poročilu.

Do leta 2016 beležimo trend zmanjševanja obsega pomoči za kmetijstvo. Najočitnejši padec obsega teh pomoči je bil v letu 2016 (–90 % glede na leto 2015) zaradi spremenjenih določb v zvezi z državnimi pomočmi glede podpor za razvoj podeželja, (so)financiranih iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in podpor ukrepom, (so)financiranih iz Sklada za pomorstvo in ribištvo za obdobje 2014–2020. Javni izdatki za te programe se obravnavajo kot državna pomoč le v omejenem obsegu.²¹ Drugi razlog je prenehanje zajemanja in poročanja podatkov o javnih izdatkih za javne službe na področju kmetijstva, ribištva in gozdarstva. Ti izdatki po letu 2016 niso vključeni v poročilo o državnih pomočeh. To ne pomeni, da ti izdatki niso nastali, le niso več evidentirani in poročani kot državne pomoči.²²

Za ribištvo v obdobju 2020–2022 ni bilo dodeljenih državnih pomoči.

Tabela 24: Državne pomoči, namenjene spodbujanju kmetijstva in gozdarstva po namenih, 2021–2023

Naziv	Namen	Instrument	2021	2022	2023
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015–2020 – ABER	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v neekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	600.033,44	221.748,77	1.041.262,92
	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja		882.699,79	606.504,95	
	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov		3.785.605,97	6.788.906,09	8.405.651,34
	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov		3.481.351,00	1.353.858,85	737.573,75
	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju			68.047,78	
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015–2020 – SMERNICE	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v neekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	100.126,00		
	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju, kmetijske smernice		417.723,03	500.234,72	624.372,27
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva – SMERNICE	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezni	Dotacije	7.303,50		
	Pomoči za varstvo okolja		124.289,99	111.990,55	

²¹ V skladu s pravili EU na področju kmetijstva in ribištva javni izdatki za ukrepe Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, ki so vezani na dejavnost v okviru proizvodov iz priloge I PDEU in na ukrepe iz Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS za obdobja 2014–2020, ne predstavljajo državne pomoči, ki bi jo bilo treba priglasiti Evropski komisiji. Kot državne pomoči se obravnavajo le javni izdatki za dejavnosti, ki niso povezane s proizvodi iz omenjene priloge I, npr. predelava proizvodov iz priloge I v proizvode, ki niso naštet v prilogi I, in njihovo trženje, dejavnosti na področju gozdarstva, turizma ipd. V teh primerih se pravila o državnih pomočeh uporabljajo neposredno in v celoti.

²² Za podrobnejša pojasnila glej 19. Poročilo o državnih pomočeh za leta 2015, 2016 in 2017, str. 66–68.

	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju		901.106,47	1.157.722,31	740.589,83
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki			148.327,60	374.724,94
Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015–2020 – ABER	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	5.650,37	5.255,12	2.333,36
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		173.723,52	155.275,39	144.275,09
			4.030.034,44	4.969.960,88	4.239.008,55
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Subvencioniranje obrestne mere	15.102,44	1.144,40	4.648,83
		Ugodna posojila	19.013,55	17.825,00	106.203,88
	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	130.050,13	214.623,00	222.851,95
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		66.273,92	48.672,72	35.015,43
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva – ABER	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	2.751,00		995,00
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		6.188.402,05	6.330.165,36	7.527.697,51
	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju		204.773,49	289.452,70	356.815,67
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki		1.368,36	5.620.090,60	36.020.970,38
	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezni			326.713,44	1.717.999,77
	Pomoči za podporo živilskemu sektorju (genetska podpora)				2.759.266,99
KMETIJSTVO 2011–2020 (2030)	Pomoč za raziskave in razvoj	Dotacije	4.350,50	17.230,87	16.172,20
Skupaj pomoči za KMETIJSTVO			21.141.732,96	28.953.751,10	65.078.429,66

V letu 2023 je bilo največ pomoči na področju kmetijstva izplačanih za *Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki* (36 mio EUR oz. 55,35 %), sledita ukrep *pomoči za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov* (8,4 mio EUR oz. 13 %) ter ukrep *zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov* (7,5 mio EUR oz. 11,6 %). Omenjeni ukrepi tudi v obdobju 2021–2023 zajemajo največji obseg pomoči.

Pomembnejši delež državnih pomoči, tako v letu 2023 (6,7 %) kot tudi v obdobju 2021–2023 (11,6 %), je bil namenjen tudi *investicijam v kmetijska gospodarstva*.

Pomoči so bile v letu 2023 skoraj v celoti dodeljene v obliki dotacij (99,9 %), kar velja tudi za obdobje 2021–2023.

Državne pomoči za ribištvo so se izplačevale v letih 2010–2016, predstavljale so približno 0,1%–0,2 % vseh državnih pomoči. Zadnje pomoči za ribištvo so bile izplačane v letu 2016, znašale so 0,465 mio EUR. Namenjene so bile za pomoč pri predelavi in trženju ribiških proizvodov (0,32 mio EUR), za varstvo in razvoj ribjih virov in obalnih voda (73 tisoč EUR) ter za ukrepe zgodnjega upokojevanja in druge individualne premije ribičem (70 tisoč EUR). Ukrepi so bili vezani na izvajanje ukrepov evropske ribiške politike v okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS 2007–2013. V obdobju 2014–2020 se za te ukrepe pravila državnih pomoči iz člena 107–109 Pogodbe o delovanju EU ne uporabljajo.

Pomoči za kmetijstvo se dodeljujejo tako poslovnim subjektom, ki so registrirani kot podjetja, kot tudi subjektom, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev. V letu 2023 je pomoč prejelo 156 podjetij (29 več kot leta 2022) in 18.835 kmetijskih gospodarstev (9.886 več kot v letu 2022). Velik porast izplačil kmetijskim gospodarstvom je predvsem zaradi nadomestil za škodo, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki.

Podjetja so v povprečju prejela 61.017 EUR pomoči, kar je več kot v letu 2022 (42.704 EUR). Povprečna pomoč na kmetijsko gospodarstvo je znašala 2.953 EUR, kar je manj kot v letu pred tem (3.235 EUR).

Za državne pomoči v kmetijstvu je značilna razdrobljenost pomoči z velikim številom prejemnikov ter relativno majhnim zneskom pomoči. To velja zlasti za pomoči, ki se izplačujejo fizičnim osebam – kmetom. V letu 2023 je 36 % ali 6.721 od skupaj 18.835 kmetijskih gospodarstev prejelo manj kot 500 EUR državne pomoči.

Tabela 25: Največji prejemniki pomoči za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva (podjetja in kmetijska gospodarstva) v letih 2021–2023

Prejemnik	2021	2022	2023	Vsota 2021-2023
Slovenski državni gozdovi, d. o. o.	1.570.846,76	768.391,86	489.365,38	2.828.604,00
KOTO proizvodno in trgovsko podjetje, d. o. o., Ljubljana			2.759.266,99	2.759.266,99
MEDIA PUBLIKUM tržno komuniciranje in storitve, d. o. o., Ljubljana	978.714,00	868.428,69	675.626,48	2.522.769,17
EVROSAD, D. O. O., KRŠKO	298.695,80	812.805,54	944.080,47	2.055.581,81
MIROSAN, D. O. O.	129.475,20	429.609,25	610.201,03	1.169.285,48
SADJARSTVO ORMOŽ, D. O. O.	191.548,63	571.222,94	346.850,69	1.109.622,26
PUKLAVEC FAMILY WINES, D. O. O.	75.470,40	286.012,99	704.669,45	1.066.152,84
SADJARSTVO BLANCA, D. O. O.	120.719,74	361.367,23	190.236,52	672.323,49
Zavod za gozdove Slovenije	445.764,92	93.149,08	46.465,16	585.379,16
BRANKO ŠILEC	79.527,20	221.585,23	202.747,29	503.859,72

5. DODELJENE POMOČI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC COVIDA-19 IN ENERGETSKE KRIZE V OBDOBJU 2020–2023

5.1 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE ZARADI IZBRUHA COVIDA-19

Kriza, ki jo je sprožila pandemija covid-19 v marcu 2020, je močno vplivala na slovensko, evropsko kot tudi svetovno gospodarstvo. Zaradi boljšega pregleda odziva države na covid-19 so v tem delu poročila podatki za leta od 2020 do 2023 obravnavani skupaj, tako da predstavlja celovit pregled vseh ukrepov, ki so se izvajali v teh letih.

Ko je prvi val okužb s covidom-19 zajel Evropo, je Evropska komisija po hitrem posvetovanju z državami članicami nemudoma sprejela t. i. Začasni okvir²³ za dodeljevanje državnih pomoči v teh izjemnih okoliščinah. Tičasni ukrepi so omogočili zagotavljanje prepotrebne podpore gospodarstvu med pandemijo, hkrati pa so ohranjali enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu EU.

Evropska komisija je nenehno spremljala razvoj pandemije in je začasni okvir prilagodila šestkrat, saj so se potrebe po spremembah in dopolnitvah razvijale skozi ves čas krize. Začasni okvir je potekel konec junija 2022, z izjemo dveh novih orodij za podporo tekočemu okrevanju evropskega gospodarstva (podpora za naložbe in podpora plačilni sposobnosti). Poleg začasnega okvira so države članice zaprosile za dodeljevanje pomoči tudi na podlagi pravil, ki so namenjena odpravi posledic škode, v skladu s 107 (2) b členom PDEU²⁴.

Ukrepi za podporo gospodarstvu ob epidemiji covid-19 v Sloveniji

V Sloveniji so bili krizni ukrepi sprejeti na podlagi desetih nacionalnih interventnih zakonov, ki jih je bilo treba predhodno uskladiti s predpisanimi pogoji začasnega okvira ter s pogoji iz 107(2)b člena PDEU za odpravljanje posledic škode, ki jo je povzročila epidemija covid-19.

Vsi ukrepi, ki so se izvajali v skladu z interventnimi zakoni, niso predstavljali državnih pomoči. Ukrepom za omilitev in odpravo posledic epidemije covid-19 je bilo iz proračuna države v obdobju 2020–2023 namenjenih 6 mrd EUR. Državne pomoči so predstavljale 2,5 mrd EUR, kar predstavlja nekaj več kot 41 % vseh izdatkov za ta namen.

Ukrepi, ki niso predstavljali državnih pomoči, so bili predvsem tisti, ki so bili namenjeni vsem subjektom v Sloveniji pod enakimi pogoji (ukrepi, ki niso bili selektivni), ukrepi namenjeni fizičnim osebam, ki se ne ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo (boni, socialne pomoči ipd.), ukrepi, ki so bili namenjeni javnim storitvam (zdravstvo, šolstvo idr.).

Državno pomoč so predstavljali ukrepi, ki so bili selektivni in so bili namenjeni subjektom, ki opravljajo gospodarsko dejavnost na trgu.

V letu 2020 je Ministrstvo za finance (Sektor za spremljanje državnih pomoči) obravnavalo, usklajevalo in Evropski komisiji priglasilo 17 covidnih shem (14 po začasnem okviru in tri po členu 107(2)(b) – odprava posledic škode zaradi izjemnih dogodkov), v letu 2021 je bilo Evropski komisiji priglašanih 24 covidnih shem ter v letu 2022 še tri covidne sheme. Skupno je bilo tako Evropski komisiji priglašanih 44 shem za odpravljanje posledic covid-19.

²³ Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 2020/C 91 I/01 (UL C 91 I z dne 20. 3. 2020, str. 1–9), zadnjič spremenjeno s Sporočilom Komisije Šesta sprememba začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 in sprememba Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov (UL C 473 z dne 24. 11. 2021, str. 1–15) (v nadaljevanju: začasni okvir)

²⁴ Pogodba o delovanju Evropske unije (UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 1; v nadaljevanju: PDEU).

Slovenija je za izvedbo ukrepov državne pomoči uporabila naslednje točke začasnega okvira:

- 3.1 Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti (omejitev zgornje višine pomoči na podjetje na 800.000 EUR, od 28. januarja 2021 dalje je omejitev povišana na 1,8 mio EUR, od 8. novembra 2021 dalje je omejitev povišana na 2,3 mio EUR)
- 3.2 Pomoč v obliki poroštev za posojila
- 3.3 Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila
- 3.4. Pomoč v obliki jamstev in posojil, usmerjenih prek kreditnih ali drugih finančnih institucij
- 3.6 Pomoč za raziskave in razvoj na področju COVID-19
- 3.8 Pomoč za naložbe za proizvodnjo izdelkov v zvezi s COVID-19
- 3.10 Pomoč v obliki plačnih subvencij za zaposlene za preprečevanje odpuščanja med izbruhom COVID-19 (pomoč, omejena na povračilo 80 % stroška plače posameznega delavca)
- 3.12 Pomoč v obliki podpore za nekritične fiksne stroške (omejena z višino pomoči na podjetje do 3,0 mio EUR, od 28. januarja 2021 dalje je višina pomoči spremenjena in dvignjena na 10,0 mio EUR na podjetje, od 18. novembra 2021 dalje je omejitev povišana na 12,0 mio EUR)

Tabela 26: Dodeljene pomoči v Sloveniji po pravilih za odpravljanje posledic covid-19 v obdobju od 2020 do 2023, v EUR in %

Namen	Skupaj leta 2020–2023	Delež
PDEU 107(2)b Pomoč za odpravo posledic škode	125.134.298,21	5,00 %
ZO 3.1. Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	1.695.237.990,99	67,79 %
ZO 3.1. Kmetijstvo in ribištvo; Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	25.613.177,77	1,02 %
ZO 3.2. Pomoč v obliki poroštev za posojila	104.056.805,79	4,16 %
ZO 3.3. Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila	1.750.000,00	0,07 %
ZO 3.4. Pomoč v obliki jamstev in posojil, usmerjenih prek kreditnih ali drugih finančnih institucij	54.675.847,79	2,19 %
ZO 3.6. Pomoč za raziskave in razvoj na področju COVID-19	9.786.968,44	0,39 %
COVID19 3.8. Pomoč za naložbe za proizvodnjo izdelkov v zvezi s COVID-19	5.950.884,51	0,24 %
ZO 3.10. Pomoč v obliki plačnih subvencij za zaposlene za preprečevanje odpuščanja med izbruhom COVID-19	179.538.455,89	7,18 %
ZO 3.12. Pomoč v obliki podpore za nekritične fiksne stroške	299.050.711,88	11,96 %
Skupaj	2.500.795.141,27	100,00 %

Večina pomoči po pravilih za odpravljanje posledic covid-19 je bila dodeljena v obdobju 2020–2022, le pomoč po shemi Panevropskega garancijskega sklada v obliki garancij izhaja iz leta 2023. Iz tabele 27 je razvidno, da je bilo največ pomoči dodeljenih na podlagi točke 3.1 začasnega okvira. Razlog je bil predvsem v tem, da je bila dodelitev najbolj preprosta – vsebina ukrepa pomoči je morala biti povezana le z odpravo posledic covid-19, ostali pogoji so bili bolj minorne narave.

Drugo največjo skupino pomoči predstavlja pomoč za kritje dela fiksnih stroškov podjetij (točka 3.12), ki je podjetjem omogočila, da bi lahko na učinkovit način preživeli obdobje zmanjšane poslovanja ali celo neposlovanja v kritičnem obdobju.

Večji obseg pomoči je bil dodeljen tudi po točki 3.10, ki je omogočala pomoč za povračilo nadomestila plač za čakanje na delo, in sicer v višini do 80 % stroškov dela delavca, ki je na čakanju (pomoči za skrajšani delovni čas).

Uporaba točk 3.2. Pomoč v obliki poroštev za posojila in 3.3 Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila v Sloveniji niso bila uporabljena v tako veliki meri kot v drugih državah članicah, v katerih so tovrstne oblike pomoči prevladovali.

Pomoči, ki so bile presojeane na podlagi 107(2)b člena Pogodbe o Evropski skupnosti, so bile dodeljene na podlagi:

- Sheme *Pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročili izredni dogodki*; shema je bila namenjena velikim podjetjem, ki so utrpela višjo škodo, kot bi jo lahko prejela po začasnem okviru v okviru točke 3.1. (pomoč na posameznega prejemnika je bila omejena na 800.000 EUR). Na podlagi prvega interventnega zakona za odpravo posledic covid-19 je bila tako sprejeta uredba, ki je določala izračun dejanske škode, ki jo je utrpelo posamezno podjetje zaradi izrednega dogodka. Na podlagi te sheme je bilo dodeljenih 125,13 mio EUR pomoči 90 prejemnikom.
- Individualne pomoči podjetju *Postojnska jama*, v obliki *znižanja koncesnine* v višini 1,02 mio EUR.
- Individualne pomoči *Fraport Slovenija, d. o. o.*, v obliki *nadomestila škode* v višini 5 mio EUR.

V Sloveniji je bilo daleč največ državnih pomoči namenjenih podjetjem za povračilo nadomestila plače za delavce, ki so bili s strani podjetij poslani na čakanje, v višini do 100 % nadomestila. Pomoči so se dodeljevale na podlagi prvega, šestega in osmega interventnega zakona. Te pomoči so bile dodeljene v višini 558,13 mio EUR in jih je koristilo 47.575 subjektov na trgu.

Na drugem mestu po obsegu pomoči so bile pomoči dodeljene v obliki mesečnega temeljnega dohodka v višini 411,69 mio EUR, prejelo pa jih je 57.235 subjektov na trgu.

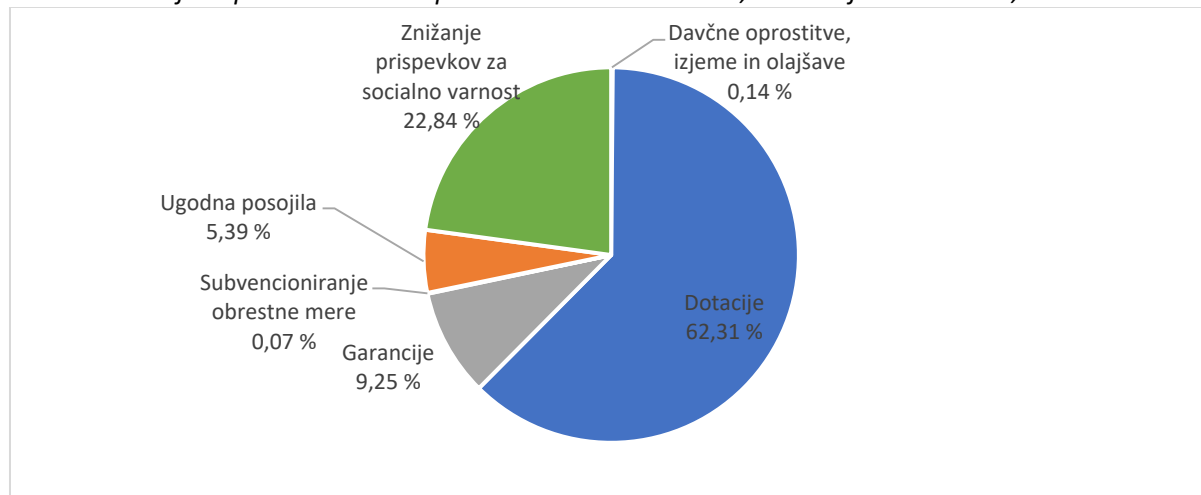
Velik obseg pomoči je predstavljal tudi ukrep iz prvega interventnega zakona, ki je bil namenjen oprostitvi plačila prispevkov za delavce, ki so v času pandemije delali. Za tovrstno pomoč je bilo dodeljenih 360,54 mio EUR pomoči 57.679 subjektom na trgu.

Po ostalih ukrepih je bilo dodeljenih manj kot 100 mio EUR pomoči.

V Sloveniji se je kot instrument pri dodeljevanju pomoči najbolj uporabljala dotacija (subvencije), saj je bilo s tem instrumentom dodeljenih kar 62,3 % vseh pomoči. Skupaj z instrumentom znižanja prispevkov za socialno varnost predstavljata 85 % vseh dodeljenih pomoči za odpravo posledic covid-19.

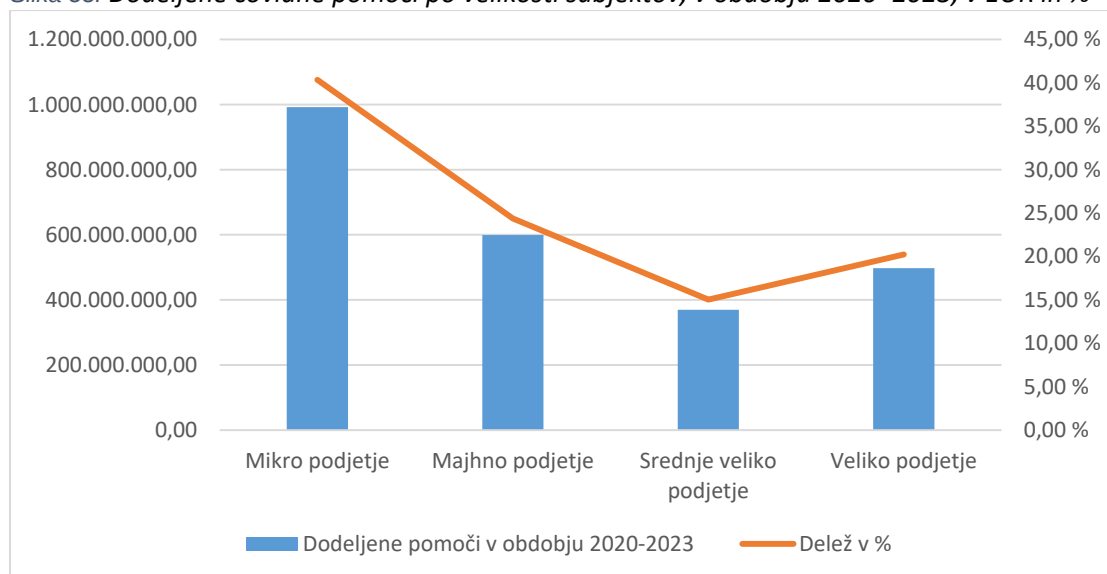
Pomoči, dodeljene v obliki ugodnih posojil in garancij, so predstavljale 5,4 % oz. 9,25 % dodeljenih pomoči za odpravljanje posledic covid-19. Davčne oprostitve, izjeme in olajšave so predstavljale 0,14 % pomoči, uporabljene pa so bile pri ukrepu znižanja plačila najemnin za prostore, ki so v javni lasti.

Slika 34: Dodeljene pomoči covid-19 po instrumentih dodelitve, v obdobju 2020–2023, v %

Glede na velikost subjektov na trgu so daleč največ pomoči prejela mikropodjetja. To so podjetja, ki zaposlujejo do 10 oseb. Mikropodjetjem je bilo dodeljenih 992,02 mio EUR pomoči. Vključena so bila praktično v vse ukrepe in tudi obdobje črpanja sredstev je bilo pri teh subjektih najdaljše.

Slika 35: Dodeljene covidne pomoči po velikosti subjektov, v obdobju 2020–2023, v EUR in %

Petino pomoči so prejela majhna podjetja, v katerih je zaposlenih od 10 do 49 oseb. Majhnim podjetjem je bilo dodeljenih 599,37 mio EUR pomoči. Sledijo velika podjetja, ki so prejela 20,23 % vseh covidnih pomoči (497,35 mio EUR). Srednje velika podjetja (število zaposlenih med 50 in 249) so prejela 369,55 mio EUR pomoči, kar predstavlja 15,03 % tovrstnih pomoči.

Iz podatkov v tabeli 28 je razvidno, da je šlo največ pomoči v predelovalne dejavnosti, in sicer 560,36 mio EUR pomoči. Znotraj te dejavnosti je bilo največ pomoči dodeljene podjetjem, ki se ukvarjajo z mehansko obdelavo kovin, prodajo kovinskih konstrukcij ter proizvodnjo kovinskih izdelkov.

Tabela 27: Dodeljene pomoči v Sloveniji glede na dejavnost prejemnikov v obdobju 2020–2023, v EUR in %

	Dejavnost	Skupaj	Delež
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	35.674.423,85	1,44 %
B	Rudarstvo	4.497.769,05	0,18 %
C	Predelovalne dejavnosti	560.365.642,27	22,66 %
D	Oskrba z energijo, plinom in paro	10.746.167,60	0,43 %
E	Oskrba z vodo; saniranje okolja	11.527.645,13	0,47 %
F	Gradbeništvo	168.089.453,26	6,80 %
G	Trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil	371.754.051,92	15,03 %
H	Promet in skladiščenje	184.097.710,99	7,45 %
I	Gostinstvo	470.312.972,33	19,02 %
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	68.586.169,65	2,77 %
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	5.778.208,28	0,23 %
L	Poslovanje z nepremičninami	17.808.152,27	0,72 %
M	Strokovne, znanstvene in tehnološke dejavnosti	180.910.811,97	7,32 %
N	Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	110.839.979,98	4,48 %
O	Dejavnosti javne uprave; obrambe; socialno varstvo	510.450,98	0,02 %
P	Izobraževanje	56.987.246,39	2,30 %
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	32.590.434,42	1,32 %
R	Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	91.885.987,41	3,72 %
S	Druge dejavnosti	89.797.897,61	3,63 %

Na drugem mestu po obsegu pomoči so podjetja, ki se ukvarjajo z dejavnostjo gostinstva, prejela 470,31 mio EUR. Ta podjetja so bila dejansko tudi najdlje zaprta oz. so poslovala v okrnjenem obsegu. Največ pomoči so prejela podjetja, pri katerih je osnovna dejavnost registrirana kot restavracije in gostilne, dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov, ter podjetja, ki se ukvarjajo s strežbo pijač.

Na tretjem mestu po prejetih pomočeh so s 371,75 mio EUR podjetja, ki spadajo pod dejavnost trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil. Največ pomoči so prejela podjetja, ki imajo registrirane dejavnosti nespecifično posredovanje pri prodaji raznovrstnih izdelkov, vzdrževanje in popravila motornih vozil ter nespecializirana trgovina na debelo.

Ukrepi za podporo gospodarstvu ob epidemiji covid-19 v Evropski uniji

Leta 2020 so bili splošni fiskalni ukrepi, ki so jih sprejele države članice kot odgovor na krizo zaradi epidemije virusa covid-19, vredni približno 8 % BDP v EU, kar je veliko več kot podpora, zagotovljena med finančno krizo 2008–2009 (1,5 % BDP). Države EU so leta 2020 zagotovile tudi ogromno likvidnostno podporo gospodarstvu (približno 19 % BDP), večinoma so bile pomoči dodeljene v obliki javnih jamstev.

Evropska komisija je sprejela več kot 1200 priglasisitev pomoči s strani držav članic in odobrila približno 900 nacionalnih ukrepov v skupni ocenjeni vrednosti približno 3,17 bilijona EUR, kar predstavlja 22,8 % BDP EU-27 pred krizo zaradi covid-19. Od odobrene pomoči je bila dejansko porabljena le približno ena tretjina (34 %), in sicer največ v prvem letu pandemije leta 2020 (56 %), v nadaljevanju pa se je podpora nižala (33 % v letu 2021 in 11 % v letu 2022).

Države članice so sprejemale različne odločitve glede izbire ukrepov, namenjenih ublažitvi gospodarskih posledic pandemije. Približno 14 % pomoči je bilo dodeljenih na podlagi 107(2) b člena PDEU za odpravo posledic škode, v bistveno večji meri pa so države uporabljale pravila iz začasnega okvira, saj je bil ta prilagojen odpravi posledic covid-19. Nekatere države so pomoči dodeljevale v obliki splošnih ukrepov, ki pa niso predstavljali državne pomoči, saj v tem primeru veljajo enaki pogoji za vse subjekte na trgu.

Vsi ti ukrepi so pripomogli k okrevanju EU v letu 2021. Evropski bruto domači proizvod se je spomladi 2021 močno okreplil in imel rekordno visoko stopnjo rasti BDP (enako kot padec v enakem obdobju leta 2020). EU kot celota je v tretjem četrtletju 2021 dosegla raven BDP pred pandemijo.

EK po opravljenih poročanjih ugotavlja, da nominalni zneski državnih pomoči covidnih ukrepov med državami članicami močno nihajo. Nemčija je zagotovila največjo podporo državnih pomoči (165,45 mrd EUR, približno 35 % skupnih odhodkov za državno pomoč za ukrepe v zvezi s covidom-19 med letoma 2020 in 2022). Francija je druga, saj je zagotovila nekaj manj kot petino (19 %) vseh državnih pomoči za covidne ukrepe (87,7 mrd EUR). Sledi Italija, ki je med letoma 2020 in 2022 zagotovila 15 % vseh državnih pomoči za ukrepe za odpravo posledic covid-19 (71,1 mrd EUR).

V primerjavi z absolutnimi zneski se slika spremeni pri relativnem upoštevanju izdatkov za pomoč. V relativnem smislu so države članice EU-27 na vrhuncu krize leta 2020 zagotavljale približno 1,36 % svojega BDP za covidne ukrepe, na podobni ravni tudi leta 2021 (1,25 % svojega BDP) in nato znižale na 0,48 % njihovega BDP leta 2022. Grčija je država, ki je gospodarstvu v primerjavi z lastnim BDP v zadnjih treh letih zagotovila največ za covidne ukrepe, saj je leta 2020 zagotovila 3,57 % svojega BDP, 2,54 % leta 2021 in približno 0,84 % leta 2022. Sledita ji Malta (2,77 % njenega BDP v letu 2020, 2,39 % leta 2021 in 0,73 % leta 2022) in Poljska (4,05 % leta 2020, 0,72 % leta 2021 in 0,07 % leta 2022).

V letu 2020 je bila državna pomoč za covidne ukrepe v veliki meri usmerjena prek vračljivih instrumentov. Tako je bilo 24 % izdatkov v obliki posojil, ugodnih posojil, vračljivih predujmov ter subvencioniranih obrestnih mer, ki so predstavljali glavni instrument, 21 % pa v obliki garancij.

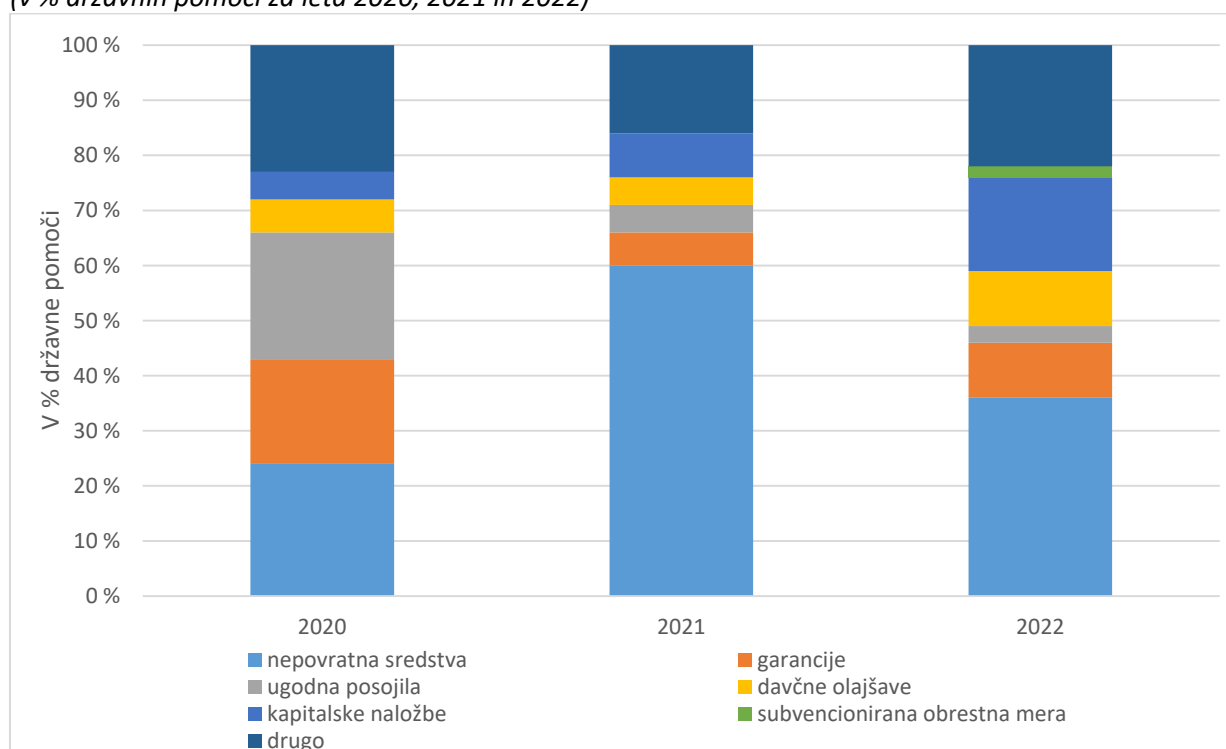
Neposredna nepovratna sredstva predstavljajo 23 % odhodkov. Uporaba davčnih ugodnosti (5 %) in posegov v kapital (3 %) je bila relativno majhna.

V letu 2021 so se neposredna nepovratna sredstva močno povečala (s 23 % vseh v letu 2020 na 59 % vseh v letu 2021), medtem ko so se kreditni instrumenti občutno zmanjšali (posojila s 24 % na 4 % vseh in garancije z 21 % na 9 %). Davčne ugodnosti in posegi v lastniški kapital so pokazali skromno variacijo, in sicer za –1 odstotno točko oziroma +2 odstotni točki.

Leta 2022 je delež kapitalskih naložb narasel na 17 % letnih izdatkov zaradi posledic covida-19, relativna teža davčnih ugodnosti pa se je več kot podvojila glede na leto 2020 (10 %). V obliki neposrednih nepovratnih sredstev (čeprav se je to od leta 2020 zmanjšalo za 22 odstotnih točk) je bilo zagotovljenih 38 % pomoči, medtem ko je bilo 13 % v obliki vračljivih instrumentov (12 % jamstev in 1 % v obliki posojil, ugodnih posojil, vračljivih predujmov, subvencij obrestne mere).

Večina držav članic je večji del svoje podpore za covidno krizo zagotovila z nepovratnimi instrumenti, ki predstavljajo več kot 50 % v 13 državah članicah (Bolgarija, Irska, Malta, Slovenija, Češka, Madžarska, Ciper, Avstrija, Slovaška, Združeno kraljestvo, Danska, Švedska in Nizozemska), ostale države pa so dale prednost usmerjanju pomoči prek vračljivih instrumentov (jamstva v Španiji (93 %), Romuniji (91 %), v Franciji in Italiji (več kot 50 %), Grčija in Poljska imata posojila (70 % oz. 72 %), medtem ko Hrvaška kaže bolj uravnoteženo porazdelitev med posojili (49 %) in jamstvi (44 %).

Slika 36: Državna pomoč, namenjena covidnim ukrepom po državah članicah glede na instrument pomoči (v % državnih pomoči za leta 2020, 2021 in 2022)

Iz podatkov tudi izhaja, da je bila pomoč v večjem delu dodeljena štirim posebnim sektorjem: proizvodnji (v povprečju 20 % skupno dodeljene državne pomoči), trgovini na debelo in drobno (19 %), nastanitveni in gostinski dejavnosti (16 %) ter znanstveni in tehnični dejavnosti (5 %). Kar zadeva instrumente pomoči, se nekatere države opirajo na instrumente, ki temeljijo na kreditih, druge pa raje na neposredne dotacije in druge nepovratne ukrepe.

Treba je poudariti, da ti podatki veljajo samo za ukrepe s področja državnih pomoči. Nacionalni gospodarski odzivi za boj proti pandemiji vključujejo poleg teh tudi številne splošne ukrepe, ki ne zapadejo pod pravila državnih pomoči (npr. splošne sheme odpravljanja brezposelnosti, znižanja DDV ipd.) in ki pri teh analizah niso upoštevani.

Ciljno usmerjena in sorazmerna uporaba nadzora EU nad državnimi pomočmi naj bi zagotovila učinkovitost nacionalnih ukrepov za podporo prizadetim podjetjem med izbruhom epidemije, hkrati pa upoštevanje pomena doseganja zelenega in digitalnega prehoda v skladu s cilji EU. Nadzor EU naj bi zagotavljal tudi, da se na notranjem trgu EU ohranijo enaki konkurenčni pogoji, preprečuje pa tudi škodljivo tekmovanje s subvencijami, pri katerem si bogatejše države članice lahko privoščijo večjo porabo sredstev. Vse državne pomoči, ki so bile dodeljene za odpravo posledic covid-19, so morale biti usklajene z začasnim okvirom, o čemer je presojala Evropska komisija, ki ji je bilo treba priglasiti vse sheme za ta namen.

5.2 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE OMILITVE POSLEDIC ENERGETSKE KRIZE

Zaradi posledic ruske agresije na Ukrajino je Evropska komisija dne 23. marca 2022 sprejela Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (v nadaljevanju: začasni krizni okvir). Začasni krizni okvir je dopolnil obstoječi nabor orodij za državno pomoč s številnimi drugimi možnostmi, ki so državam članicam že na voljo, na primer ukrepi, ki zagotavljajo nadomestilo podjetjem za škodo, neposredno nastalo zaradi izjemnih okoliščin, in ukrepi, opisani v sporočilih Komisije o razvoju energetskega trga (sporočilo REPowerEU).

Julija 2022 je bila sprejeta prva sprememba začasnega kriznega okvira, v skladu s cilji načrta REPowerEU, ki državam članicam omogoča dodelitev začasne podpore za lažje uvajanje energije iz obnovljivih virov, shranjevanja in toplote iz obnovljivih virov ter razogljičenje industrijskih proizvodnih procesov, izvajanje okvira pa je bilo podaljšano do 31. decembra 2022. Konec oktobra 2022 je Evropska komisija ponovno podaljšala in spremenila začasni krizni okvir, pri čemer sta bila upoštevana tudi Uredba EU o nujni intervenciji za obravnavo visokih cen energije (Uredba (EU) 2022/1854) in predlog Evropske komisije o novi nujni uredbi za obravnavo visokih cen plina v EU in zagotovitev zanesljivosti oskrbe za zimo. Marca 2023 je Evropska komisija nazadnje spremenila in podaljšala začasni krizni okvir, ki je postal Začasni okvir za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini, s katerim spodbuja podporne ukrepe v sektorjih, ki so ključni za prehod na neto ničelno gospodarstvo v skladu z industrijskim načrtom v okviru evropskega zelenega dogovora.

Pomoč v skladu z začasnimi kriznimi in okviri se je lahko za nekatere ukrepe dodelila do konca leta 2023, za nekatere pa do konca leta 2025. Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je v obdobju od marca 2022 do konca leta 2023 Evropski komisiji skupno prijavil pet shem za odpravo posledic energetske krize.

Tabela 28: Dodeljene pomoči v Sloveniji na podlagi začasnega okvira v letih 2022 in 2023, v EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	Namen	2022	2023
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	TCF Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize – ohranjanje delovnih mest	TCF 2.4. Pomoč za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije		46.447,00
		TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		807.622,16
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,	TCF Pomoči za primarno kmetijsko proizvodnjo, ribištvo in akvakulturo	Primarna kmetijska proizvodnja TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev,	129.982,00	159.461,37

GOZDARSTVO IN PREHRANO	dodeljene v skladu z ZO Ukrajina – lokalni nivo	vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		
	TCF Pomoči za primarno kmetijsko proizvodnjo, ribištvo in akvakulturo dodeljene v skladu z ZO Ukrajina	Primarna kmetijska proizvodnja TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	18.204.145,23	1.094.647,32
		Ribištvo in akvakultura TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	6.170,07	
		TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		594.128,66
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	TCF Pomoč gospodarstvu zaradi visokega dviga cen električne energije in zemeljskega plina	Primarna kmetijska proizvodnja TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	93.254,10	
		TCF 2.4. Pomoč za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije	11.726.497,51	4.853.199,56
		TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	26.576.314,31	17.069.371,38
	TCF Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize	TCF 2.4. Pomoč za dodatne stroške zaradi izjemno visokih povišanj cen zemeljskega plina in električne energije		87.248.525,44
		TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		178.885.308,28
		Ribištvo in akvakultura TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		94.161,71
		Primarna kmetijska proizvodnja TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		944.228,75
SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana	TCF Protokol SID banke o državnih pomočih v obliki ugodnih posojil podeljenih v skladu z ZO Ukrajina	TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		12.394.230,00
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REGIONALNI RAZVOJ IN RAZVOJ PODEŽELJA	TCF Likvidnostna posojila za MSP reševanje energetske krize in druginje	TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti		14.787.911,00

V letih 2022 in 2023 so največ pomoči gospodarstvu zaradi visokega dviga cen električne energije in zemeljskega plina dodelili MGRT (327,5 mio EUR), sledi MKGP (19,6 mio EUR), nato pa še Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja (14,8 mio EUR), SID banka (12,4 mio EUR) ter MDDSZ (0,85 mio EUR), skupaj 375,7 mio EUR. Večina pomoči za omilitev posledic energetske krize je bila

dodeljena v letu 2023. Prevladujoča oblika pomoči je bila dotacija, le v primeru SID banke in Javnega sklada RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja so bila uporabljena ugodna posojila.

Ukrepi za podporo gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize v Evropski uniji

V obdobju med sprejetjem TCF med 23. marcem 2022 in decembrom 2022 je bilo od skoraj 679,23 mrd EUR odobrene pomoči dejansko porabljenih 65,05 mrd EUR, kar predstavlja 9,6 % vseh odobrenih pomoči. Tako so države članice, podobno kot pri covidnih ukrepih, svojim podjetjem zagotovile le majhen odstotek zneskov, ki jih je odobrila Evropska komisija. Največ pomoči za omilitev posledic energetske krize v Evropski uniji je namenila Nemčija (približno 60,6 % oz. 39,41 mrd EUR), sledita Italija s 16,3 % (10,57 mrd EUR) in Španija (12,5 % oz. 8,13 mrd EUR).

Pri ukrepih za zaježitev energetske krize so med instrumenti prevladovala kapitalske naložbe, nato nepovratna sredstva ter tudi drugi instrumenti, garancije, ugodna posojila in davčne olajšave. Nepovratna sredstva predstavljajo 100 % vseh instrumentov pomoči v okviru ukrepov TCF v 12 državah članicah (Avstrija, Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Grčija, Irska, Nizozemska, Portugalska, Slovaška, Slovenija, Švedska). Na Madžarskem nepovratna sredstva predstavljajo 99 %, preostali 1 % pa je bil porabljen v obliki garancij. Države članice z najnižjimi elementi pomoči v nepovratnih sredstvih za ukrepe TCF so Italija (1 %), Belgija (3 %), Luksemburg (4 %) in Danska (5 %). Posegi v lastniški kapital predstavljajo velik delež porabe, povezane s TCF, v Nemčiji (82 %). Te velike dokapitalizacije so bile utemeljene s sistemskim značajem podjetij za oskrbo z energijo, ki presega nemške veleprodajne energetske trge. Ta oblika pomoči predstavlja velik delež odhodkov za pomoč za ukrepe TCF na Finskem (približno 51 % odhodkov za pomoč). Jamstva za posojila so bila v največji meri uporabljena v Luksemburgu (96 %), na Hrvaškem (90 %), v Franciji (80 %) in Romuniji (77 %). Kreditne instrumente so uporabljali tudi v Italiji (21 %) in v manjšem obsegu na Poljskem (16 %). To kaže na močno odvisnost od te vrste instrumenta, ki temelji na kreditih, saj je element pomoči le majhen del osnovnih pogodb. Vračljivi predujmi predstavljajo 95 % ali več izdatkov v Belgiji in na Danskem, več kot polovico (56 %) v Litvi in 38 % na Malti.

6. USPEŠNOST POMOČI – POROČILA IN PREGLED PO SHEMAH POMOČI

Namen spremljanja in merjenja uspešnosti dodeljenih državnih pomoči je zagotoviti, da se javna sredstva uporabljajo smotrno in usmerjajo v ukrepe z jasnimi in merljivimi rezultati, ki kar najbolj prispevajo k doseganju ciljev politik. Če določeni ukrep ne daje zastavljenih ciljev, bi ga bilo smiselno prilagoditi ali nadomestiti z učinkovitejšim.

Ocenjevanje uspešnosti državnih pomoči je naloga resornih organov in drugih dajalcev pomoči, ki oblikujejo ukrepe in usmerjajo javna sredstva v izbrane politike in projekte. Ministrstvo za finance dajalce pomoči spodbuja in usmerja k sistematičnemu spremljanju učinkov državnih pomoči v skladu z določili predpisov na tem področju:

- **Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh** in pomočeh po pravilu »*de minimis*« (Uradni list RS, št. 61/04, 22/07 in 50/14) resorno pristojen organ, ki pripravi vsebino državne pomoči in jo priglasi, zavezuje k predložitvi poročila o oceni uspešnosti dodeljenih državnih pomoči. Pri tem je dolžan slediti določilom Navodila za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči, sprejetega leta 2004 (v nadaljevanju: navodilo). Slednje določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.
- Iz **navodila** izhaja, da morajo biti ob priglasitvi pomoči določeni cilji državnih pomoči, časovni okvir trajanja državne pomoči, ovrednoteni cilji po letih, kazalniki, s katerimi se merita doseganje ciljev in uspešnost dodeljenih državnih pomoči in ki naj bi bili usklajeni s proračunskimi dokumenti, ter opis oziroma obrazložitev posredovanih rezultatov.

Pri pregledu poročil o uspešnosti Ministrstvo za finance ugotavlja, da vsi dajalci pomoči določil in rokov, ki izhajajo iz uredbe in navodila, ne upoštevajo v celoti. Poročila so pogosto pomanjkljiva, z nepregledno strukturo ciljev ter kazalnikov, zato je težko ugotoviti, ali rezultati sledijo zastavljenim ciljem sheme in kakšna je dejanska uspešnost ukrepa. Resorji menijo, da so posredovana poročila ustrezna in da primerno izkazujejo rezultate dodeljenih pomoči.

Da bi bili podatki iz poročil o uspešnosti čim bolj uporabni ter bi v največji meri služili usmeritvi pri pripravi prihodnjih ukrepov, si Ministrstvo za finance prizadeva izboljšati sedanji sistem ocenjevanja uspešnosti in dajalce pomoči usmerja v sistematično spremljanje uspešnosti ukrepov pomoči. Med drugim ministrstvo pripravlja projekt sodelovanja v okviru instrumenta za podporo strukturnim reformam, ki ga izvaja Evropska komisija. Namen projekta je, da bi s pomočjo strokovnjakov določili relevanten nabor ciljev in kazalnikov za posamezna področja, ki bi dajalcem pomoči omogočil spremljanje uspešnosti porabe javnih sredstev ali državnih pomoči in ciljno usmerjanje sredstev v ukrepe, ki dajejo pozitivne učinke.

6.1 PRIPOROČILA MINISTRSTVA ZA FINANCE ZA VEČJO USPEŠNOST DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI

Ministrstvo za finance je že leta 2016 pripravilo tudi predloge ukrepov – priporočila priglasiteljem shem pomoči – za bolj smotrno dodeljevanje državnih pomoči in med drugim predlagalo:

- ***Oblikovanje manjšega števila med seboj bolj usklajenih ukrepov pomoči (shem pomoči), ki bodo sledili strateškim ciljem politik.***
Ministrstvo za finance ugotavlja, da imajo dajalci priglašeni veliko število shem pomoči, ki imajo zelo podobno vsebino, kar pomeni, da je pomoč za isti namen mogoče dodeljevati po več shemah. Posledica je dodeljevanje javnih sredstev nepregledno, povečajo pa se tudi možnosti podvajanja pomoči.

V obdobju 2021–2023 je bilo 59 veljavnih shem državnih pomoči (tj. tistih, po katerih je bilo mogoče dodeljevati ali izplačevati pomoči)²⁵.

- ***Pripravo kakovostnih pravnih podlag za dodeljevanje državnih pomoči, ki vsebujejo jasno opredeljene pogoje in cilje dodeljevanja državnih pomoči.***

Ministrstvo za finance v postopku prigrasitev shem pomoči dajalce pomoči usmerja v pripravo pravnih podlag z ustrezno vsebino (ne zgolj prepisom pravil državnih pomoči). Pripravilo je tudi obrazce prigrasitve, ki vsebujejo vse splošne in specifične informacije za posamezne vrste pomoči, ki služijo kot kontrolni listi pri pripravi pravnih podlag. Priglasitelj je zavezan navesti cilje sheme in kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev, vključno s časovnico merjenja.

- ***Večjo uporabo povratnih oblik državnih pomoči, ker to prinaša večjo odgovornost in zavezanost prejemnikov za učinkovito uporabo sredstev pomoči.***

Povratne oblike pomoči še vedno predstavljajo manjši delež državnih pomoči. V povprečju so v obdobju 2021–2023 ugodna posojila predstavljala le 0,38 % dodeljenih pomoči.

- ***Dosledno preverjanje pogojev za dodeljevanje državnih pomoči ter preprečitev dodeljevanja državnih pomoči podjetjem v težavah, davčnim dolžnikom in podjetjem, ki plač in prispevkov ne izplačujejo redno.***

Ministrstvo za finance ugotavlja, da so med prejemniki državnih pomoči tudi podjetja, ki se že kmalu po tem (npr. v istem ali naslednjem letu), ko so prejela pomoč, znajdejo v stečaju. Ta trend se sicer manjša. V letu 2017 je bilo izplačanih 22,3 mio EUR podjetjem, ki so bila v naslednjem ali naslednjih treh letih v stečaju ali likvidaciji, v letu 2019 je bilo takih izplačil 5,3 mio EUR in v letu 2023 0,5 mio EUR. Dajalci pomoči bi morali pred dodelitvijo pomoči dosledneje preverjati potencialne prejemnike pomoči. Da bi preprečili nesmotrno porabo javnih sredstev, si ministrstvo prizadeva za dopolnitev Zakona o spremljanju državnih pomoči, po katerem se spodbude iz javnih sredstev ne bi smele dodeljevati upravičencem, ki imajo do določenega zneska neporavnane davčne obveznosti in nimajo plačanih prispevkov iz naslova plač.

- ***Določi se minimalni znesek pomoči, s ciljem zmanjšati neproporcionalne administrativne obremenitve, ki presegajo koristi pri dodeljevanju izredno majhnih zneskov pomoči.***

Ministrstvo za finance ugotavlja, da 43,54 % prejemnikov pomoči prejme pomoč do 5.000 EUR. V letu 2023 je 69,61 % prejemnikov prejelo manj kot 10.000 EUR pomoči, v zadnjih treh letih je stanje vsako leto skoraj nespremenjeno; podrobna analiza je v nadaljevanju v poglavju 6.2. Stroški administracije, izvrševanja, spremljanja, nadzora ter poročanja tako razdrobljenih pomoči so nesorazmerni z učinkom teh pomoči.

- ***Določitev ciljne velikosti podjetij, ki naj se (prednostno) spodbujajo z državnimi pomočmi z namenom ukiniti oziroma zmanjšati pomoči podjetjem brez zaposlenih in spodbude za zaposlovanja prek agencij za zaposlovanje kadrov.***

Ministrstvo za finance priporoča, da dajalci pomoči, upoštevaje posebnosti na določenih področjih, opredelijo, katere velikosti podjetij bodo deležne večjih spodbud (npr. več za srednje velika podjetja, ki zaposlujejo od 50 do 250 ljudi) oz. v katerih primerih je smiselno z državnimi pomočmi spodbujati podjetja brez zaposlenih. V obdobju 2021–2023 je bilo 7,8 % državnih pomoči izplačanih podjetjem, ki nimajo zaposlenih oseb (več v poglavju 6.3.).

- ***Pred vsako dodelitvijo državnih pomoči bi bilo smiselno preveriti, ali potencialni prejemnik (že) prejema državne pomoči daljše časovno obdobje in kakšni so učinki do tedaj dodeljenih pomoči.***

So primeri podjetij, ki več let dobivajo državno pomoč za iste ali različne namene. Ministrstvo za finance priporoča resorjem, da naj pomoč dodeli le, če se izkaže, da so bile pretekle pomoči učinkovite.

- ***Dosledno spremljanje učinkovitosti državnih pomoči na osnovi vnaprej določenih ciljev in kazalnikov z namenom vsaj zmanjšanja, če že ne odprave neučinkovitih shem pomoči oziroma neučinkovitih ukrepov spodbujanja.***

V poglavju 6.4. so prikazana poročila dajalcev pomoči o uspešnosti shem pomoči.

²⁵ Pregled ne vsebuje podatka o veljavnih shemah državnih pomoči Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Seznam vseh shem pomoči v obdobju 2021–2023 je v Prilogi B.

Na osnovi analize poročenih podatkov in iz posredovanih poročil o uspešnosti Ministrstvo za finance ugotavlja, da **še ni opaznih bistvenih sprememb v smislu upoštevanja priporočil Ministrstva za finance**. V nadaljevanju je podana podrobnejša analiza nekaterih elementov smotrnejše porabe javnih sredstev, zlasti z vidika števila prejemnikov pomoči, višine pomoči na prejemnika, prejemnikov po velikosti (MSP, velika podjetja, v stečaju).

6.2 ŠTEVILO PREJEMNIKOV POMOČI IN VIŠINA DRŽAVNE POMOČI NA PREJEMNIKA

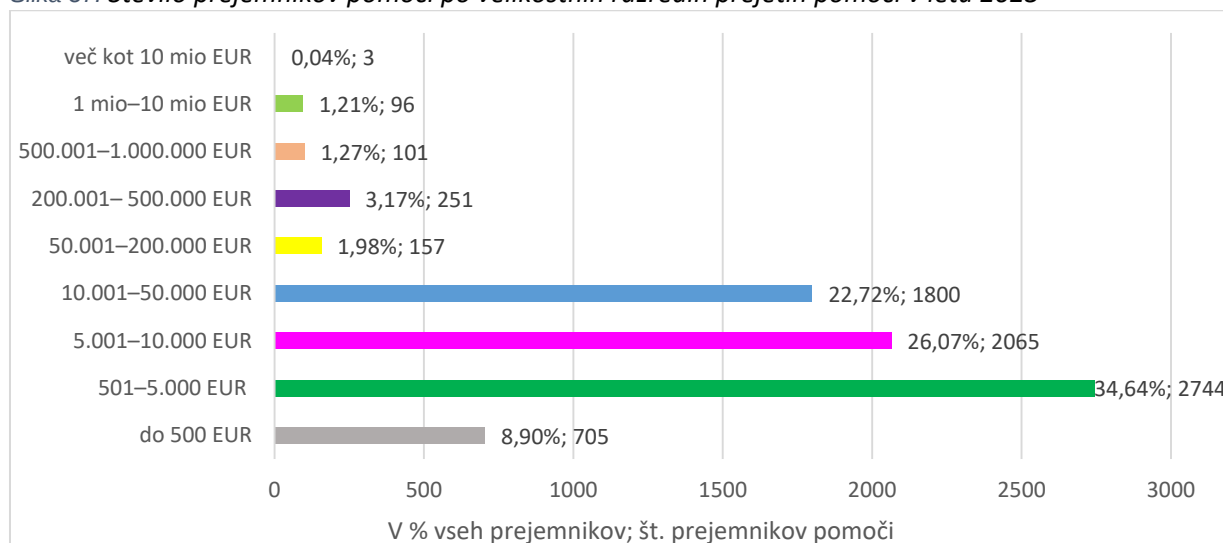
Pregled višine izplačanih državnih pomoči na prejemnika kaže na precejšnjo razdrobljenost pomoči z velikim številom prejemnikov relativno majhnih zneskov pomoči. V letu 2023 je pomoč prejelo 7.922 upravičencev, pri čemer je **43,54 % ali 3.449** prejemnikov pomoči dobilo **manj kot 5.000 EUR**, od tega je 8,9 % ali 705 prejemnikov prejelo manj kot 500 EUR. Čeprav se delež prejemnikov majhnih pomoči v zadnjih letih nekoliko zmanjšuje, je v letu 2023 znova opazen porast (v letu 2022 je bilo 2,84 % prejemnikov z manj kot 500 EUR).

Tabela 29: Državne pomoči v letu 2023 po višini pomoči na prejemnika (Brez kriznih ukrepov, brez kmetov KMG-MID)

Pomoč v EUR		Št. prejemnikov	V % vseh	Dodeljene pomoči v EUR	% dodeljenih pomoči
od	do				
0	500	705	8,90 %	153.166,72	0,02 %
501	5.000	2.744	34,64 %	7.410.859,31	1,10 %
5.001	10.000	2.065	26,07 %	14.432.183,61	2,14 %
10.001	50.000	1800	22,72 %	38.897.337,08	5,78 %
50.001	200.000	157	1,98 %	74.524.998,25	11,07 %
200.001	500.000	251	3,17 %	78.376.879,72	11,65 %
500.001	1.000.000	101	1,27 %	70.214.800,25	10,43 %
1.000.001	10.000.000	96	1,21 %	266.569.999,87	39,61 %
10.000.001		3	0,04 %	122.413.724,33	18,19 %
Skupaj		7.922	100 %	672.993.949,14	100 %

Večina upravičencev, tj. 92,3 %, je prejela pomoči do 50.000 EUR (86 % v letu 2017). Več kot 200.000 EUR pomoči je prejelo 5,7 % upravičencev (5,2 % v letu 2017). Pomoč, višjo od 1 mio EUR, je prejelo 99 podjetij ali 1,25 % vseh upravičencev (48 podjetij ali 0,8 % v letu 2017).

Slika 37: Število prejemnikov pomoči po velikostnih razredih prejetih pomoči v letu 2023

Prejemniki državnih pomoči so tudi subjekti, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev. V letu 2023 je pomoč prejelo 18.835 kmetijskih gospodarstev, leto pred tem 8.956. Povprečna pomoč je v letu 2023 znašala 2.956 EUR, v letu pred tem pa 2.632 EUR na posamezno kmetijsko gospodarstvo.

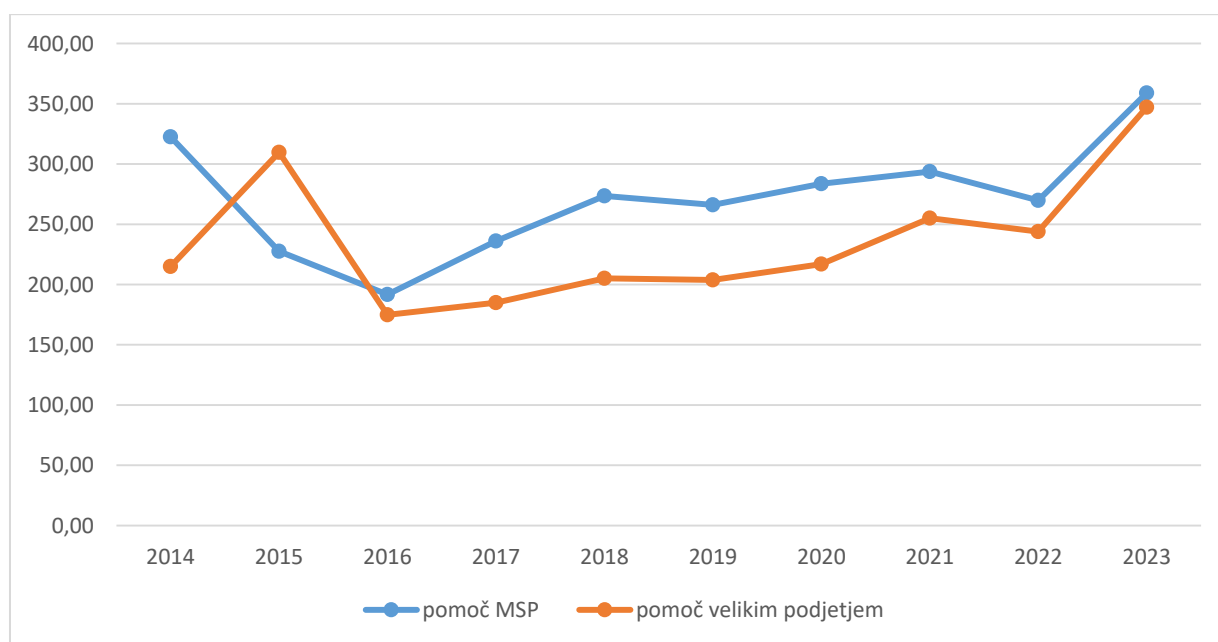
6.3 DRŽAVNE POMOČI PO VELIKOSTI PREJEMNIKOV POMOČI – PODJETJI

Več kot polovica vseh državnih pomoči v Sloveniji, v povprečju 52,12 % vseh pomoči 2021–2023, se izplača mikro, malim in srednje velikim podjetjem. Trend večjega obsega pomoči za MSP kot za velika podjetja je prisoten v vsem 10-letnem obdobju razen v letu 2015, ko je bil večji obseg pomoči za velika podjetja posledica izplačila visoke pomoči za prestrukturiranje podjetja (prikaz na spodnjem grafu).

Tabela 30: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2021–2023

Velikost RS	2021	2022	2023	Delež 2021–2023
MSP	293.779.700,55	269.796.632,52	358.878.564,40	52,12%
Velike enote	255.015.747,39	243.867.572,02	347.150.678,27	47,88%
Skupaj	548.795.447,94	513.664.204,54	706.029.242,67	100,00%

Slika 38: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2014–2023

Mikro in majhnim podjetjem je bilo v letu 2023 izplačanih 43,89 % vseh pomoči, v predhodnih letih je bil ta delež še nekoliko višji. Majhna podjetja so prejela 150,45 mio EUR ali petino vseh pomoči v letu 2023, mikropodjetja pa 159,43 mio EUR ali 22,6 % vseh pomoči v 2023. Srednje velike enote so prejele 48,99 mio EUR, kar predstavlja 6,94 % vseh državnih pomoči v 2023. Velikim podjetjem je bilo v tem letu namenjenih 49,17 % vseh pomoči, kar predstavlja 347,15 mio EUR.

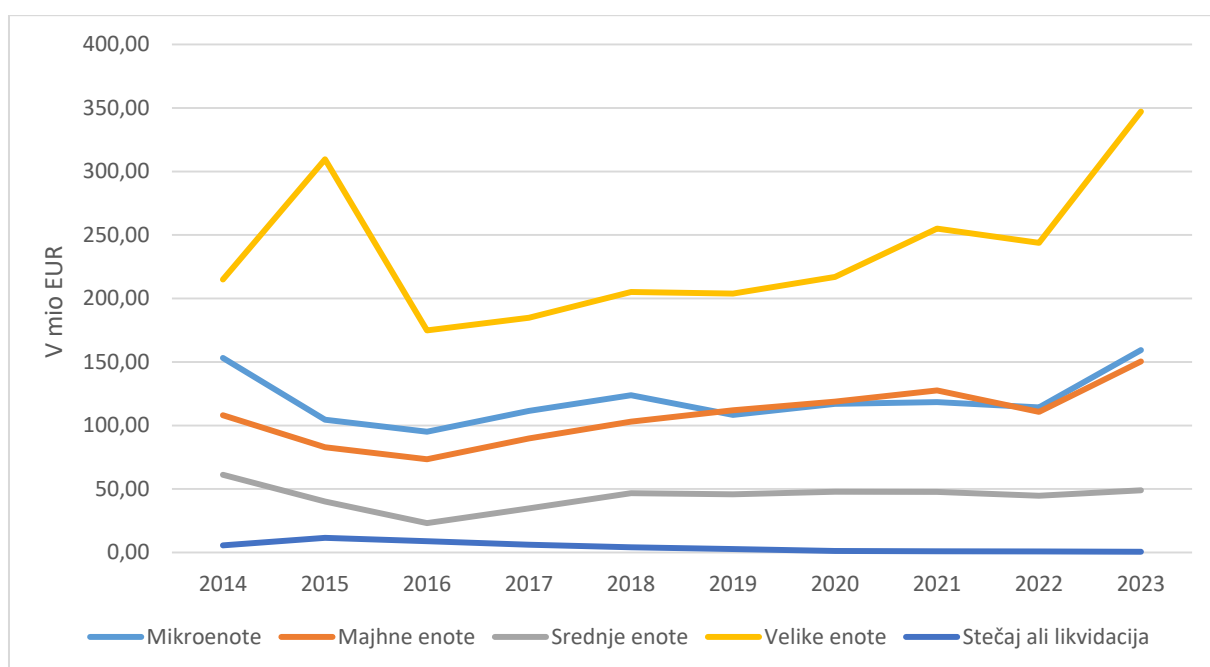
Med prejemniki pomoči so tudi podjetja, ki niso imela zaposlenih. V obdobju 2021–2023 so ta podjetja prejela 7,8 % vseh pomoči. Večinoma gre za društva in samostojne podjetnike, večina pa je prejela pomoč za varstvo okolja in varčevanje z energijo. Pogoji za dodelitev teh pomoči je, da ima prejemnik registrirano dejavnost, npr. s. p., pri katerem pa prejemnik običajno ni zaposlen in nima drugih zaposlenih, ali ima registrirano dopolnilno dejavnost.

Tabela 31: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno 2021–2023

Velikost prejemnika	2021	2022	2023	Delež 2021–2023
Mikroenote	118.387.509,22	114.300.707,62	159.432.544,12	22,14 %
Majhne enote	127.678.970,06	110.759.063,69	150.456.284,08	21,96 %
Srednje enote	47.713.221,27	44.736.861,21	48.989.736,20	7,99 %
Velike enote	255.015.747,39	243.867.572,02	347.150.678,27	47,78 %
Stečaj ali likvidacija ²⁶	932.026,03	831.108,62	542.406,20	0,13 %
Skupaj	549.727.473,97	514.495.313,16	706.571.648,87	100,00 %

Podatek o prejemnikih pomoči v stečaju prikazuje izplačila pomoči podjetjem, ki so bila na dan izpisa iz baze AJPes v stečaju, hkrati pa so v obdobju 2021–2023 prejemale državno pomoč. Za leto 2023 to konkretno pomeni, da je bilo 542.406 EUR izplačanih podjetjem, ki so se že naslednje leto (2024) znašla v stečaju.

Slika 39: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno, 2014–2023

Da bi preprečili nesmotrno porabo javnih sredstev, Ministrstvo za finance namerava spremeniti Zakon o spremljanju državnih pomoči tako, da se javna sredstva ne bi smela dodeljevati prejemnikom, ki so davčni dolžniki in ki redno ne plačujejo prispevkov iz plač.

²⁶ V skladu s pravili državnih pomoči se pomoč lahko dodeli podjetju, ki na dan odobritve pomoči ni v težavah. Izjema so pomoči za reševanje in prestrukturiranje. V skladu s pravili državnih pomoči se pomoč torej ne sme dodeliti podjetju v težavah, ko pa je pomoč enkrat dodeljena, dajalcu pomoči ni več treba preverjati statusa podjetja (kar pomeni, da se pomoč lahko izplačuje tudi podjetju, ki je v stečaju oz. gre v stečaj kmalu po tem, ko je še dobivalo pomoč).

6.4 OCENA USPEŠNOSTI DRŽAVNIH POMOČI

V nadaljevanju so na podlagi poročil o učinkovitosti državnih pomoči, **ki jih posredujejo resorno pristojni organi, na kratko predstavljene posamezne sheme s predvidenimi nameni, cilji in doseženimi rezultati.**

6.4.1 Varstvo okolja in varčevanje z energijo

Pomoči, usmerjene v varstvo okolja in varčevanje z energijo, so namenjene predvsem naložbam, ki podjetjem omogočajo preseganje standardov oziroma višjo raven varstva okolja v odsotnosti obstoječih standardov EU, naložbe za čimprejšnjo prilagoditev na prihodnje standarde EU, naložbe v ukrepe energetske učinkovitosti, vključno z energetsko učinkovitostjo stavb, naložbe v projekte za sanacijo onesnaženih območij ter pomoč za okoljske študije.

Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za sproizvodnjo toplote in električne energije (0001-5715334-2005)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za sproizvodnjo toplote in električne energije	Varstvo okolja	Pomoč za tekoče poslovanje (sproizvodnja)	Dotacije	19.913.629,36	17.813.839,78	29.693.198,86
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	Dotacije	99.910.717,62	69.182.941,83	50.946.223,32
Skupaj				119.824.346,98	86.996.781,61	80.639.422,18

Finančna podpora predstavlja subvencioniran odkup električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: OVE) po vnaprej zagotovljeni odkupni ceni ali kot obratovalna podpora za tekoče poslovanje, ki pokrije razliko med proizvodno ceno električne energije iz obnovljivih virov energije in njeno tržno ceno. Do podpore je, v obdobju do 15 let, upravičena vsaka domača ali tuja pravna oseba, ki zgradi proizvodno napravo na OVE in oddaja električno energijo v omrežje ali jo porabi sama, ne glede na tehnologijo in vir obnovljive energije, vendar le, dokler je lastna cena proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov višja od cene električne energije na trgu. Sredstva za podpore se zagotavljajo preko prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE, ki ga kot del cene električne energije plačujejo končni odjemalci električne energije, fosilnih goriv in daljinske toplote za končno rabo.

Za obdobje po letu 2021 so cilji opredeljeni z Nacionalnim energetske in podnebnim načrtom (NEPN), ki postavlja cilj doseganje 27 % deleža OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030 ter 43,3 % delež porabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030. Glede izpolnjevanja postavljenih srednjeročnih ciljev iz NEPN uradni statistični podatki za leto 2023 kažejo, da je:

- skupni delež OVE v bruto končni rabi energije znašal 25,1 %,
- delež rabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije znašal 41,9 %.

Cilj doseganja 25,5% deleža obnovljivih virov energije (OVE) v končni porabi energije iz NEPN za leto 2023 ni bil dosežen. Slovenija je s proizvodnimi viri znotraj države v letu 2023 dosegla 25,1% delež energije OVE v bruto končni rabi energije in presegla mejnik 25%, ki ga določa evropska direktiva o spodbujanju rabe energije iz obnovljivih virov kot ciljno vrednost za Slovenijo za leto 2020. Prvič tako Sloveniji za doseg cilja ni bilo potrebno doplačati deleža obnovljivih virov energije z uporabo mehanizma statističnega prenosa.

Sektorski cilj delež energije iz OVE v rabi končne energije v sektorju električne energije je bil za leto 2023 dosežen, saj je bil realiziran v višini 41,9 %, kar je 6,2 odstotne točke več od postavljenega cilja iz NEPN.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023 (poročevalec MOPE)

Ukrep/ program	Kratek opis		Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje 2005	Začetno (ref) stanje 2002	Izračun za leto 2023	Uspešnost 2023	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Dolgoročni cilj	27% delež OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030	Instalirana moč naprav na OVE (MW)	163 MW		313,3 MW	Prispevek k letnemu cilju iz NEPN znaša 33%			DA	- izplačilo državne pomoči v letu 2023 za proizvodne naprave iz OVE je prejelo 1902 upravičencev - izplačilo državne pomoči v letu 2023 za proizvodne naprave iz SPTE je prejelo 81 upravičencev
	Rezultat 2023	25,0%	Proizvodnja električne energije iz OVE (GWh)	720 GWh	283,0 GWh	506,1 GWh	Prispevek k letnemu cilju iz NEPN znaša 29%				
	Dolgoročni cilji	43,4% delež rabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030	Izplačana sredstva za podpore OVE (EUR)			50,95 mio EUR	Realizacija finančnega okvira 2023 znaša 62%	Letni plan potrebnih sredstev za 2023 je znašal 130,0 mio EUR	62% izraba letno razpoložljivih sredstev	DA	- zmanjšanje izplačil v letu 2023 za 7% glede na leto 2022 - učinkovitost izplačil glede na proizvodnjo (EUR/MWh) je bila v 2023 za 15% višja kot leta 2022 - poraba sredstev znotraj letnega finančnega plana
	Rezultat 2023	41,9%	Izplačana sredstva za podpore SPTE (EUR)	22,8 mio EUR	14,3 mio EUR	29,69 mio EUR		Izplačana sredstva v 2023 znašajo 80,6 mio EUR			

MS priglasitve SI	Matična številka priglasitve EC	Naziv	Instrument	Kategorija	Dajalec	Dodeljena sredstva 2023	Ocena 2023
0001-5715334-2005	C 7/2005 N354/2009	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Dotacije	Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije); Varstvo okolja	MOPE	50,95 mio EUR	USPEŠNO
0001-5715334-2005	C 7/2005 N354/2009	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Dotacije	Pomoč za tekoče poslovanje (soprodukcija); Varstvo okolja	MOPE	29,69 mio EUR	USPEŠNO

Za leto 2023 je bila po podatkih Agencije RS za okolje značilna nadpovprečna visoka temperatura zraka in več padavin v primerjavi z dolgoletnim povprečjem, tudi trajanje sončnega obsevanja je bilo nekoliko večje od dolgoletnega povprečja.

Leto 2023 je zaznamoval upad proizvodnje električne energije zaradi visokih referenčnih cen električne energije ter odhodov iz sistema podpor zaradi zaključka prejemanja podpor.

S strani Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ki je prevzelo področje energetike, je **učinkovitost** izplačevanja **državne pomoči** za podpore subvencionirane proizvodnje električne energije iz OVE in SPTE, v letu 2023 ocenjena kot **uspešna**. Kazalnik moči sicer kaže na 4 % zmanjšanje skupne moči proizvodnih naprav v letu 2023 glede na preteklo leto, kar je posledica zmanjšane števila proizvodnih naprav v shemi zaradi izteka prejemanja podpor določenih naprav in izstopa iz podporne sheme. Kazalnik proizvodnje kaže 19% zmanjšanje skupne proizvodnje vseh v letu 2023 vključenih naprav iz sheme glede na leto 2022. V letu 2023 je evidentirana za 21 % manjša proizvodnja iz sončnih elektrarn ter velik upad (-87%) proizvodnje iz hidroelektrarn, za 61 % manjša proizvodnja iz elektrarn na biomaso, za 11% manjša iz bioplinjskih elektrarn in za 8 % večja proizvodnja iz SPTE enot na fosilna goriva.

V koledarskem letu 2023 je državno pomoč po shemi za proizvodnjo okolju prijazne električne energije iz naprav na OVE prejelo 1902 poslovnih subjektov v skupni višini 50,95 mio EUR izplačanih sredstev, iz naprav na SPTE pa 81 poslovnih subjektov v skupni višini 29,69 mio EUR izplačanih sredstev. Največ izplačil za proizvodnjo električne energije so v letu 2023 prejele naprave SPTE na fosilna goriva, čigar izplačila predstavljajo 51 % vseh v letu 2023 izplačanih podpor, sledijo sončne elektrarne z 38 % deležem, elektrarne na biomaso s 6 % in bioplinjske elektrarne z 2% deležem vseh izplačanih podpor.

Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo (0001-2399270-2015) - prenovljena shema

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	Varstvo okolja	Znižanje okoljskih davkov	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	16.381.676,64	15.651.940,43	11.066.006,39
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	Dotacije	2.854.976,73	2.194.005,71	2.009.011,64
		Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	Dotacije	3.283.562,32	6.650.811,11	21.237.428,42
Skupaj				22.520.215,69	24.496.757,25	34.312.446,45

Podporna shema je prenovljena shema podpor proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije in soproizvodnje toplote in elektrike z visokim izkoristkom, sočasno s prenovo sheme je bila uvedena olajšava za elektro intenzivna podjetja.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023 (poročevalec MOPE)

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) leto	Začetno (ref) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Olajšave za elektro intenzivna podjetja v obliki znižanja prispevka OVE in SPTE	EK je odobrila povečanje skupaj predvidenih sredstev za obdobje od 2019 do 2025 v višini 210 mio EUR	Delež dodeljene državne pomoči glede na proračun ukrepa za celo obdobje 2016-2019 (podaljšanje do leta 2025)	2016	0	5,26 %	DA	11,06 mio EUR	DA	Upravičenci do državne pomoči v letu 2023 so zaradi nižjih stroškov električne energije lažje prebrodili zahtevne gospodarske razmere zaradi visoke inflacije in bili so konkurenčni na mednarodnem trgu	Ukrep državne pomoči se je zaradi zahtevnih gospodarskih razmer ki so v tem letu povzročile visoko inflacijo, izkazal kot nujen oziroma dodatno upravičen.
Subvencioniranje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije in soproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom za naprave, ki so vstopile v podporno shemo po konkurenčnem postopku na podlagi razpisov Agencije za energijo	Po sprejemu novega Energetskega zakona (EZ-1) v letu 2014 se je spremenil način vstopanja v podporno shemo za proizvodne naprave OVE in SPTE in določanja višine podpore glede na uspešnost ponudbe investitorja na razpisu Agencije za energijo za vstop v shemo, kar je v skladu s Smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014 – 2020 (2014/C 200/01). Uporabljen je postopek z odpiranjem konkurence. Ta postopek nov zakon, ki ureja spodbujanje OVE (ZSROVE), ohranja. V teku je priprava nove podporne sheme, ki bo skladna z zadnjim paketom EU Direktiv, ter novimi smernicami Evropske komisije za okolje in energijo	Delež dodeljene državne pomoči glede na povprečni letni proračun ukrepa za celo obdobje 2015-2031	1,8 milijarde EUR se razdeli upravičencem kot pravica (kumulativna od 2019 do konca leta 2025 in potem glede na proizvodnjo izplačuje do leta 2040)	0	1,45 %	NE	26,24 mio EUR	Ni ga še možno določiti, ker podelje na pravica na podlagi javnega poziva AGEN še ne pomeni, da bodo vsi upravičenci elektrarne dejansko zgradili	216.448.277 kWh	Ker imajo investitorji čas, da zgradijo elektrarno v treh do petih letih po odobritvi pomoči, se črpanje začne s tem zamikom, ker pa gre za obratovalno podporo se bo vsa dodeljena podpora porabila šele 15 let po začetku obratovanja zadnje postavljene elektrarne, ki prejme podporo. Od novo izbranih projektov prevladujejo sončne elektrarne.

Shema je ocenjena za uspešno in tudi učinkovito, saj so upravičenci do državne pomoči v letu 2023 zaradi nižjih stroškov električne energije lažje prebrodili zahtevne gospodarske razmere zaradi visoke inflacije in bili konkurenčnejši na mednarodnem trgu. Ukrep državne pomoči se je zaradi energetske krize, ki je v tem letu povzročila visoke cene energije, izkazal kot nujen oziroma dodatno upravičen.

Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije (BE01-2399270-2016)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Varstvo okolja	Pomoč za naložbe v energetske učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje	Dotacije	4.224.863,20	13.771.478,68	32.555.707,60
Skupaj				4.224.863,20	13.771.478,68	32.555.707,60

Po navedeni shemi se je državna pomoč v obdobju 2021–2023 dodeljevala za Pomoč za naložbe v energetske učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v letih pred tem pa tudi za druge namene, npr. za investicije v rabo obnovljivih virov energije ter pomoč za naložbe v energetske infrastrukturo.

V letu 2023 je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, ki je prevzelo področje energetike, izvajalo operacije na več javnih razpisih, in sicer na:

- javnem razpisu za sofinanciranje daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije (JR DO OVE 2019 in JR DO OVE 2021) in
- javnem razpisu za sofinanciranje operacij gradnje novih manjših proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije (JR SE OVE 2019 in JR SE OVE 2021).

V obeh primerih je osnovni kazalnik povečana proizvodnja (raba) obnovljivih virov energije (OVE).

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023 (poročevalec MOPE)

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2016	Začetno (ref) stanje leto 2016	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Sofinanciranje daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije Cilj ukrepa je izgradnja sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za doseganje povečane izrabe obnovljivih virov energije in s tem načrtovanega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Rezultat izgradnje daljinskih sistemov prispeva k zmanjšanju rabe fosilnih goriv ter podpira trajnostni razvoj domačega gospodarstva z ustvarjanjem novih možnosti zaposlitve.	Povečanje proizvodnje energije iz OVE	0	0	124,3 GWh	Da 124.326.845 kWh / 26.127.679 € = 4,76 kWh/€ oz. 95 % (glede na zagotovljenih 5 kWh/€ pri prijavi sheme)	26.127.679€	95 %	Pozitiven	

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2016	Začetno (ref) stanje leto 2016	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Sofinanciranje gradnje novih manjših proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije Cilj ukrepa je izgradnja sončnih elektrarn za doseganje povečane izrabe obnovljivih virov energije in s tem načrtovanega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Rezultat izgradnje sončnih elektrarn prispeva k zmanjšanju rabe fosilnih goriv ter podpira trajnostni razvoj domačega gospodarstva z ustvarjanjem novih možnosti zaslužka in zaposlitve.	Povečanje proizvodnje energije iz OVE	0	0	223,4 GWh	Da 223.412.875 kWh / 35.944.114 € = 6,22 kWh/€ oz. 124 % (glede na zagotovljenih 5 kWh/€ pri prijavi sheme)	35.944.114 €	124 %	Pozitiven	

Ukrep spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije se v letu 2023 na osnovi izplačanih državnih pomoči in povečanja proizvodnje energije iz OVE **ocenjuje kot uspešen s pozitivnim učinkom**, prav tako tudi ukrep Investicije v rabo obnovljivih virov energije.

Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (BE01-2482789-2015)

Okoljska dajatev za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida (v nadaljnjem besedilu; CO₂ dajatev) se plačuje zaradi onesnaževanja zraka z emisijo CO₂ pri zgorevanju goriva, ki se uporablja za pridobivanje toplote ali pogon motorjev ali turbin. CO₂ dajatev se ne plačuje za gorivo za proizvodnjo električne energije, gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje, za gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov ter gorivo za kemijsko redukcijo ter poraba v elektrolitičnih in metalurških procesih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MOP: Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	Varstvo okolja	Znižanje okoljskih davkov	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	14.267.258,54	11.519.459,41	8.868.887,16
		Trgovanje s pravicami do emisije				35.069,70
Skupaj				14.267.258,54	11.519.459,41	8.903.956,86

CO₂ dajatve so oproščeni upravljavci naprav in malih naprav s pridobljenim dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov, ki so vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi kot enim izmed glavnih instrumentov za stroškovno učinkovito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Oprostitev plačila okoljske dajatve je dovoljena pod pogojem, da podjetja plačajo najnižjo raven obdavčitve v Skupnosti, ki je predpisana v Direktivi 2003/96/ES o obdavčitvi energentov in električne energije. Znesek najnižje ravni obdavčitve je odvisen od vrste energenta in njegove rabe. Upravljavci vseh naprav, ki so za obratovanje le-teh pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, morajo emisije toplogrednih plinov svojih naprav redno spremljati in o njih pripraviti letno poročilo ter ga posredovati pristojnemu ministrstvu. V okviru priglasitve sheme pomoči je dajalec pomoči za cilj pomoči navedel zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Naprave, za katere so njihovi upravljalci pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, so vključene v trgovanje z emisijskimi kuponi. To pomeni, da mora podjetje ali zmanjšati emisije toplogrednih plinov ali pa kupiti emisijske kupone (torej plačati za pravice do emisije CO₂), ki jih mora enkrat letno predati pristojnemu organu. Upravljalci malih naprav so oproščeni plačila okoljske dajatve le do višine kot če bi bili še vedno vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi, kar jih stimulira k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Po mnenju resornega ministrstva učinkov sheme ni mogoče izmeriti, saj gre zaradi olajšav (oprostitev plačila okoljske dajatve) za specifičen primer. Ugotavljajo pa, da navedeni mehanizmi preko emisijskih kuponov prispevajo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Nadomestilo za kritje posrednih stroškov emisij toplogrednih plinov (0002-2482789-2021)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MOPE: Nadomestilo za kritje posrednih stroškov emisij toplogrednih plinov	Varstvo okolja	Trgovanje s pravicami do emisije	Dotacije			26.018.693,84
Skupaj						26.018.693,84

Drugi odstavek 6. člena Uredbe o nadomestilu za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov v korist določenih sektorjev ali delov sektorjev, ki so izpostavljeni tveganju premestitve emisije CO₂ (Uradni list RS, št. 25/23), določa namene, za katere morajo upravičenci porabiti prejeto nadomestilo (državno pomoč), in rok, do katerega morajo porabo zagotoviti oz. izkazati. Tretji odstavek pa določa, na kakšen način upravičenci Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo poročajo o porabljenem nadomestilu.

To **državno pomoč kot učinkovito** sicer ocenjuje že Evropska komisija (Sklep, poglavje 3.3.3.1.). Gre namreč za državno pomoč, ki jo dopušča Direktive 2003/87/ES, namenjena pa je preprečevanju selitve ogljikovega dioksida izven EU, hkrati pa spodbuja razvoj industrijskih sektorjev v EU, ki prejemajo to pomoč. Približno 15 držav članic EU svoji industriji dodeljuje to pomoč.

Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev (BE01-5854067-2015)

V letu 2015 je Eko sklad priglasil shemo državne pomoči z naslovom Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev (BE01-5854067-2015) za spodbujanje naložb s področja razvoja uporabe okoljskih tehnologij, ki zmanjšujejo obremenjevanje okolja in presegajo veljavne okoljske standarde pri pravnih osebah javnega ali zasebnega prava ter fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost. Cilj priglašene sheme je spodbujanje naložb varstva okolja v nakup novih prevoznih sredstev, z namenom zmanjšanja emisijskih vrednosti CO₂, ki so do trikrat nižje kot pri klasičnih vozilih, zmanjšanje emisij NO_x in zmanjšanje emisij prašnih delcev. Poleg tega gre tudi za doseganje cilja uvajanja nove tehnologije, ki je dolgoročno bolj konkurenčna, v začetni fazi pa cenovno dražja od že uveljavljenih tehnologij.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
Eko sklad: Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	Varstvo okolja	Pomoč za nakup transportnih vozil, ki presegajo standarde skupnosti za varstvo okolja	Dotacije	3.258.514,03	15.667,62	94.500,00
Skupaj				3.258.514,03	15.667,62	94.500,00

Ciljno izhodišče je doseganje 18 % zmanjšanja emisij CO₂ v letu 2015 in njegovo postopno zviševanje do 40 % v letu 2020 ter 49 % v letu 2025, pri čemer je izhodiščna vrednost povprečje za vozni park v letu 2007, ki znaša 158,7 g/km.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2007	Začetno (ref) stanje Leto 2015	Izračun za leto 2023 (zmanjšanje emisij v primerjavi s povprečjem za vozni park za leto 2007, ki znaša 158,7 g/km)	Uspešnost	Vložena sredstva DP		Učinkovitost	Učinek	Opomba
Pospeševanje naložb v zmanjšanje onesnaževanja okolja- pomoč za varstvo okolja- nakup novih prevoznih sredstev za cestni promet (plug-in hibridna in električna vozila) ter predelava v električna vozila	Cilj (načrt): zmanjšanje količine emisij CO ₂	zmanjšanje količine emisij CO ₂	158,7 g/km	130 g CO ₂ /km*	19,01 t CO ₂ /leto	100 %	94 500 €	0,00020 t CO ₂ /€	1,0 krat učinkovitost pri dodelitvi sredstev	Pozitiven	V letu 2023 so bila izplačana sredstva za Javni poziv 38SUB-EVPO16 (1 vozilo) in Javni poziv 63SUB-EVPO18 (20 vozil). Kot povprečno število letno prevoženih kilometrov (km/vozilo) so upoštevani podatki za leto 2021, saj novih podatkov za leto 2022 in 2023 še ni na voljo.
	Rezultati: zmanjšanje letne količine emisij CO ₂	zmanjšanje letne količine emisij CO ₂			19,01 t CO ₂ /leto		94 500 €	0,00020 t CO ₂ /€			*Vsi izračuni upoštevajo izhodiščno stanje (leto 2007). Začetno stanje (leto 2015) pa je navedeno ob sprejetju Sheme DP: BE01- 5954067-2015

V okviru navedene sheme so bile v letu 2023 izplačane pomoči na podlagi Javnega poziva 38SUB-EVPO16 (1 vozilo) in Javnega poziva 63SUB-EVPO18 (20 vozil). Kot povprečno število letno prevoženih kilometrov (km/vozilo) so upoštevani podatki za leto 2021, saj novih podatkov za leto 2022 in 2023 še ni na voljo. **Dosežen rezultat glede na predviden cilj je 100 % in učinek izplačanih državnih pomoči ocenjen kot pozitiven.**

Pomoč za varstvo okolja v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje (NOR in EGF) (BE01-2482550-2021)

V okviru priglašene sheme se bodo izvajali ukrepi/programi, ki se financirajo iz Norveškega finančnega mehanizma in Finančnega mehanizma Evropskega gospodarskega prostora. Program Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje je namenjen pospešitvi načrtovanja, krepitvi institucionalnih sposobnosti in izvajanju pilotnih/demonstracijskih ukrepov, ki bodo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni prispevali k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje. Z ukrepi se bo prednostno usmerilo na področja trajnostne mobilnosti, obnove ekosistemov omrežja Natura 2000, krožnega gospodarstva, spodbujanja izrabe geotermalne energije ter drugih manj uveljavljenih obnovljivih virov energije. Priglasitelj sheme SVRK (MKRR) bo na osnovi omenjene sheme dodeljeval spodbude za namen varstva okolja, ki zasledujejo cilje na področjih blaženja posledic podnebnih sprememb in prilagajanja

nanje, obnovljivih virov energije, energetske učinkovitosti, energetske varnosti ter dobrega upravljanja, odgovornih institucij in transparentnosti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
SVRK (MKRR): Pomoč za varstvo okolja v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje (NOR in EGF)	Varstvo okolja	Pomoč za naložbe za spodbujanje energije iz obnovljivih virov	Dotacije			85.814,92
		Pomoč za naložbe v recikliranje in ponovno uporabo odpadkov				47.830,81
Skupaj				0,00	0,00	133.645,73

Izvajanje programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje se zaključi 31. 12. 2024, končno poročilo o programu se pripravi najkasneje do 30. 4. 2025. Vmesna evalvacija programa (vključno z oceno državne pomoči) bo skladno z načrtom evalvacij, opredeljenem v prvem Strateškem in letnem poročilu o izvajanju Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma v Republiki Sloveniji predvidoma izvedena v letu 2023, končna evalvacija programa (vključno z oceno državne pomoči) pa po zaključku programa leta 2025.

6.4.2 Zaposlovanje

Pomoči, ki se dodeljujejo za spodbujanje zaposlovanja, naj bi spodbujale podjetja k povečanju stopnje zaposlenosti nekaterih kategorij prikrajšanih in invalidnih delavcev, še posebej mladih. Ker stroški dela tvorijo del običajnih poslovnih stroškov podjetja, bi morala imeti pomoč za sofinanciranje stroškov plače pozitiven vpliv na stopnjo zaposlenosti teh kategorij delavcev.

Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov (BE01-5022860-2015)

Namen pomoči je povečati zaposljivost invalidov in vzpostaviti pogoje za njihovo enakovredno udeležbo na trgu dela z odstranjevanjem ovir in ustvarjanjem enakih možnosti. Da bi se ohranila delovna mesta in ustvarjala nova za invalide. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) izvaja naslednje ukrepe:

- sofinanciranje plač strokovnih delavcev in sodelavcev v zaposlitvenih centrih;
- oprostitev prispevkov za socialno varnost (pokojsninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo, starševsko varstvo) zaradi zaposlenih invalidov;
- subvencije plač invalidom;
- plačilo stroškov prilagoditve delovnega mesta in sredstev za delo;
- plačilo stroškov podpornih storitev;
- oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- nagrada za preseganje kvote.

Cilji priglašene sheme: ohraniti ves čas trajanja sheme enak ali manjši odstotek brezposelnih invalidov glede na druge brezposelne delavce.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MDDSZ: Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Zaposlovanje	Pomoč za nadomestilo dodatnih stroškov zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev	Dotacije	2.733.689,06	2.653.399,07	2.772.536,25
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	21.288.395,32	23.467.883,58	22.614.593,27
		Pomoč za zaposlovanje invalidnih delavcev v obliki subvencij plač	Dotacije	24.850.625,68	26.215.995,70	30.746.267,64
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	78.395.043,95	83.695.620,70	89.948.273,26
Skupaj				127.267.754,01	136.032.899,05	146.081.670,42

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2022	Začetno (ref) stanje leto 2023	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Pomoč delodajalcem, ki zaposlujejo invalide v obliki subvencij plač ali pokrivanja dodatnih stroškov zaradi zaposl. inv. s ciljem na ohraniti razmerje med številom vseh zaposlenih in številom zaposlenih	Število/delež zaposlenih invalidov/število zaposlitev, znižanje brezposelnosti	Stanje 2022	Stanje 2023	V letu 2023 se je število zaposlenih invalidov še povečalo v primerjavi z letom 2022;				Učinek sheme glede na kazalnike ocenjuje mo kot izrazito pozitiven, saj je bil zastavljen i cilj dosežen.	
	invalidov glede na predhodno leto.				koeficient po kazalnikih:					
		Število zaposlenih invalidov:	35.640	35.989	1,01			Potrjena glede na kazalnik	Zvišanje števila zaposlenih invalidov (k 2023/2022=101 %)	
		Število vseh zaposlenih:	930.232	948.539				/	/	
		Delež zaposlenih invalidov:	3,83 %	3,79 %				Potrjena glede na kazalnik	Minimalno znižanje deleža zaposlenih invalidov med vsemi zaposlenimi	
		Število brezposelnih invalidov:	8.751	7.785	0,89			Potrjena glede na kazalnik	Zmanjšanje števila brezposelnih	

									invalidov (k 2023/202 4=89,0 %)	
		Delež brezposelnih invalidov:	16,5 %	16,1 %	0,98			Potrjena glede na kazalnik	Znižanje deleža brezp. Invalidov (k 2023/202 2=97,8 %)	
		Nove zaposlitve brezposelnih invalidov:	2.452	2.289	0,93			Potrjena glede na kazalnik	Znižanje dinamike zaposlova nja brezp. invalidov (k 2023/202 2=93,4 %)	

Podatki iz uradnih evidenc na dan 31.12.2023 kažejo, da je bilo v Republiki Sloveniji zaposlenih skupaj 948.539 delavcev, od tega 35.989 invalidov (podatek za leto 2022: 930.232 delavcev, od tega 35.640 invalidov), kar predstavlja 3,79 % zaposlenih invalidov od skupnega števila zaposlenih v Republiki Sloveniji. Primerjalno z letom 2022 se je delež zaposlenih invalidov minimalno znižal ob hkratnem zvišanju števila zaposlenih invalidov; v letu 2023 se je število zaposlenih invalidov zvišalo za 349. Na dolgoletnem povprečju opažamo nekoliko nižjo dinamiko zaposlovanja brezposelnih invalidov ob hkratnem nižanju števila brezposelnih invalidov, s čemer potrjujemo uspešnost sheme pomoči.

V letu 2023 je bilo registriranih 7.785 brezposelnih oseb s statusom invalida, kar je za 966 manj, kot v letu 2022, ko smo beležili 8.751 brezposelnih invalidov. V letu 2023 se je zmanjšalo število vseh brezposelnih oseb (48.353) v primerjavi z letom 2022 (53.181), znižal se je delež invalidov v strukturi brezposelnih oseb za 0,4 odstotne točke.

Na podlagi navedenega se ocenjuje, da je imela **shema državnih pomoči odlične pozitivne učinke na ohranjanje delovnih mest invalidov, zaposlovanje invalidov izmed brezposelnih oseb in povečevanje števila oziroma ohranjanja deleža zaposlenih invalidov (ocena 5 izmed 1-5).**

Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje (BE04-2399245-2014)

Z ukrepi v okviru priglasenih shem se spodbuja zaposlovanje na problemskem območju z visoko brezposelnostjo in sicer s povračilom plačanih prispevkov delodajalca za novo zaposlene težje zaposljive brezposelne osebe. Pri tem je pomembno le, da izbrane osebe ustrezajo ciljnim skupinam ter da se zaposlijo oziroma opravljajo delo na problemskem območju in to najmanj za dobo 12 mesecev.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	Zaposlovanje	Pomoč za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač	Znižanje prispevkov za socialno varnost	174.234,96	160.215,04	
			Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	117.323,34	34.623,52	
Skupaj				291.558,30	194.838,56	

V letu 2023 ni bilo izplačanih državnih pomoči. Pretekla leta so bila po shemi »**Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje**« (problemska območja Pokolpje, Maribor z okolico, Hrastnik, Radeče in Trbovlje ter Pomurska regija) sredstva izplačana za dva ukrepa:

- povračilo prispevkov na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ZSRR-2 in
- povračilo prispevkov na podlagi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2019

Učinek je bil pozitiven in ocenjena vsaj 50-odstotna ohranitev zaposlitev tudi po letu, za katerega se je povrnilo prispevke.

6.4.3 Raziskave in razvoj ter inovacije

Pomoč za raziskave in razvoj ter pomoč za inovacije lahko prispevata k trajnostni gospodarski rasti, okrepi konkurenčnost in spodbudita zaposlovanje. Pri pomočeh za raziskovalne in razvojne projekte se pomoči delijo na kategorije temeljnih raziskav, industrijskih raziskav ali eksperimentalnega razvoja.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - Raziskave, razvoj in inovacije (BE01-2399245-2015)

Spodbude podjetjem so namenjene za raziskovalne in razvojne projekte (industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj, študije izvedljivosti), za inovacijske grozde, za inovacije za MSP ter za procesne in organizacijske inovacije. Sofinancirani so ukrepi:

- Mreženje in krepitev vezi ter sinergij v inovacijskem procesu;
- Spodbujanje inovacijskih procesov in z njim povezanih naložb;
- Komercializacija razvitih rešitev in spodbujanje povpraševanja;
- Krepitev kompetenc in inovacijskih potencialov podjetij;
- Spodbujanje nadgrajevanja internacionalizacije podjetij.

Dolgoročni cilji so povečati globalno konkurenčnost Slovenije s spodbujanjem inovativnosti in podjetniških vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta. Merjeni bodo na podlagi deležev:

- sredstev gospodarskih družb za financiranje raziskovalno razvojnih dejavnosti v BDP (ciljna vrednost v letu 2023 je 2 %)
- inovacijsko aktivnih podjetij (ciljna vrednost v letu 2023 je 55 %).

Zaradi nastopa globalne krize v letu 2008 se je v Sloveniji skoraj izničil napredek v gospodarskem razvoju, zato so se nekateri dolgoročni cilji spremenili. Cilj do leta 2013 povečati vlaganja v raziskave in razvoj okoli 3 % BDP se je tako zamaknil na leto 2020.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - RRI	Raziskave in razvoj ter inovacije	Eksperimentalni razvoj	Dotacije	39.051.631,48	24.455.707,46	32.649.315,76
		Pomoč za inovacijske grozde		1.536.490,26	1.675.380,59	1.860.774,23
		Pomoč za procesne in organizacijske inovacije v storitvah		2.093.513,14	1.598.718,15	
Skupaj				42.681.634,88	27.729.806,20	34.510.089,99

Povzetek poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

V okviru Programa izvajanja finančnih spodbud MGRT – Raziskave, razvoj in inovacije so bili podprti naslednji ukrepi:

1. DEMO PILOTI II 2018 – Do konca leta 2023 je vseh 29 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov (3 konzorciji so odstopili od pogodb o sofinanciranju že v letu 2020). Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov. Ocenjujemo, da lahko prepoznamo naslednje dosežene cilje:
 - skrajšanje časa od ideje do trga,
 - pridobitev referenc ter krepitve konkurenčnega položaja podjetij in v obstoječih in novih verigah vrednosti,
 - povečanje naložb zasebnega sektorja v razvoj in inovacije.Spremembe v mednarodnih dobaviteljskih verigah so vplivale na izvajanje projektov, vendar so se konzorciji stanju uspešno prilagodili.
2. DIGIT NOO 2022 – Projekti so v letu 2023 še v izvajanju. Črpanje sredstev je bilo v letu 2023 malo nižje od planiranega zaradi sprememb dinamik financiranja. V letu 2024 se pričakuje črpanje še preostalih sredstev.
3. RRI NOO 2022 – Razpis je imel dve odpiranji. V okviru prvega odpiranja je bilo sklenjenih 76 pogodb, na podlagi katerih so bila v letu 2023 izvedena izplačila. Naknadno je bilo v okviru drugega odpiranja sklenjenih dodatnih 53 pogodb, za katere pa so prva izplačila bila izvedena v letu 2024.
4. EUREKA 2019 – Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo 96,56%.
Pristojnost za program EUREKA se je s 1. 4. 2023 z MGRT prenesla na MVZI, zato so v poročanje vključeni samo projekti, katerih zahtevki so bili do 31.3.2023 izplačani na MGRT.
5. EUROSTARS 2020 – Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo 60,66%.
Pristojnost za program EUROSTARS se je s 1. 4. 2023 z MGRT prenesla na MVZI, zato so v poročanje vključeni samo projekti, katerih zahtevki so bili do 31.3.2023 izplačani na MGRT.
6. EUROSTARS 2021 – Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo 100%.
Pristojnost za program EUROSTARS se je s 1. 4. 2023 z MGRT prenesla na MVZI, zato so v poročanje vključeni samo projekti, katerih zahtevki so bili do 31.3.2023 izplačani na MGRT.
7. RRI 2 – V letu 2023 so vsi konzorciji vseh treh odpiranj zaključili z izvajanjem svojih projektov in izplačana so bila vsa sredstva. Načrtovano število podjetij za 3. odpiranje, katerim je bilo odobreno sofinanciranje, znaša 145. Razlika med načrtovanim številom in dejanskim številom podprtih podjetij nastaja zaradi odstopa od podpisa pogodbe ter odstopov zaradi poslovnih razlogov. Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim v podjetjih ali konzorcijih podjetij v okviru inovativnih raziskovalno razvojnih projektov za razvoj novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev. Ocenjujemo, da lahko prepoznamo naslednje dosežene cilje:
 - pospeševanje inovacij
 - skrajšanje časa od ideje do trga,
 - krepitve konkurenčnega položaja podjetij in pozicioniranja v obstoječih in novih verigah vrednosti,
 - povečanje naložb zasebnega sektorja v razvoj in inovacije.
8. SRIP 2016–2017 – Učinka še ni možno določiti, ker gre za več-fazne operacije, katerih učinek bo zares viden šele ob koncu izvajanja operacij. Izvajanje vseh operacij se je preneslo na MVZI.

Ocenjen učinek navedenih ukrepov je pozitiven. Shema je ocenjena kot učinkovita - ocena 4 (izmed 1-5).

Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanosti za obdobje 2016–2020 (BE01-2399300-2016)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MIZŠ: Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016 -2020	Raziskave in razvoj ter inovacije	Industrijske raziskave	Dotacije	7.001.163,59	467.150,09	
		Eksperimentalni razvoj	Dotacije	5.362.268,70	1.436.916,98	
		Skupaj			12.363.432,29	1.904.067,07

V letu 2023 se državne pomoči na podlagi te sheme niso dodeljevale.

Povzetek poročila o izvedenih aktivnostih priglašene sheme državne pomoči »Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanosti za obdobje 2016–2020« za pretekla leta:

1. Ukrep: Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti in odličnih raziskav za sodelovanje v verigah vrednosti – v sklopu javnega financiranja evropske kohezijske politike, ki se izvaja na podlagi razpisa (Javni razpis za »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)«, ki je bil zaključen v letu 2021. Ključni cilji so osredotočenost na sodelovalne raziskovalno-razvojne programe in projekte, ki povezujejo akademsko sfero in podjetja ter ustvarja novo znanje, usmerjeno v nove storitve in produkte na globalnem trgu. Področja, na katerih se izvajajo aktivnosti, so določena v Strategiji pametne specializacije, ki opredeljuje tista področja, na katerih ima Slovenija možnosti za preboj. Gre za večletne projekte v zadnjem letu izvajanja. Konzorciji so v letu 2021 **uspešno izvajali vse projekte**.

2. Javno financiranje transnacionalnega in evropskega sodelovanja (ERA-NET):

Transnacionalni razpis »ERA CoBioTech 2nd joint call for proposals«, izveden v okviru iniciative ERA CoBioTech Cofund, pod okriljem Horizon 2020 (8. Operativni program Evropske komisije), katerega ključni cilji so povečati koordiniranost nacionalnih virov financiranja za raziskave in razvoja znotraj EU s področja biotehnologije ter obenem povečati konkurenčnost evropske raziskovalne skupnosti in tako okrepiti Evropski raziskovalni prostor.

Izbrani sofinancirani projekti so triletni. Dosežke projektov se bo bolj natančno preverjalo ob izteku projektov, tako glede na učinke, pozitivne vplive na okolje, kot tudi samo kakovost projektov.

Transnacionalni razpis »ERA CoBioTech 2nd joint call for proposals«, izveden v okviru iniciative ERA CoBioTech Cofund, pod okriljem Horizon 2020 (8. Operativni program Evropske komisije), katerega ključni cilji so povečati koordiniranost nacionalnih virov financiranja za raziskave in razvoja znotraj EU s področja biotehnologije ter obenem povečati konkurenčnost evropske raziskovalne skupnosti in tako okrepiti Evropski raziskovalni prostor.

Izbrani sofinancirani projekt je trileten. Dosežke projekta se bo bolj natančno preverjalo ob izteku projekta, tako glede na učinke, pozitivne vplive na okolje, kot tudi samo kakovost projekta.

Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja – ARRS (BE01-1937286-2015)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
ARRS: Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja - skupinska	Raziskave in razvoj ter inovacije	Temeljne raziskave	Dotacije	8.234.240,15	10.522.841,13	11.102.987,03
Skupaj				8.234.240,15	10.522.841,13	11.102.987,03

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju Agencija) je v letu 2023 iz javnih sredstev sofinancirala projekte v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v vrednosti 11.102.987,03 EUR po shemi BE01-1937286-2015. V primerjavi s predhodnim letom so se izplačana sredstva za državne pomoči povečala za 580.146 evrov, kar predstavlja povečanje za skoraj 5,5 odstotka. V letu 2023 izplačane državne pomoči predstavljajo slabe 3,4 odstotke vseh sredstev Agencije izplačanih za raziskovalno dejavnost v letu 2023 in 16,2 odstotka sredstev za raziskovalne projekte.

Podobno kot v preteklem letu je Agencija tudi v letu 2023 največ sredstev za državne pomoči izplačala raziskovalnim organizacijam, ki delujejo v visokošolskem sektorju. Sledi državni sektor in le 15 odstotkov je Agencija izplačala raziskovalnim organizacijam, ki delujejo v poslovnem sektorju.

V letu 2023 je Agencija v okviru dodeljenih državnih pomoči (so)financirala 160 različnih raziskovalnih projektov, od tega je 105 aplikativnih²⁷ raziskovalnih projektov, 35 temeljnih in 4 podoktorske raziskovalne projekte ter 14 projektov ciljnih raziskovalnih programov (v nadaljevanju CRP) in 2 projekta mednarodnega sodelovanja. Največ raziskovalnih projektov (79) je bilo na področju tehnike, sledijo raziskovalni projekti na področju interdisciplinarnih raziskav (27) in medicina (15). Po 14 projektov je bilo na področju naravoslovja in biotehnike. Najmanj projektov je bilo na področju družboslovja (9) in humanistike (2). Z vidika sofinanciranih sredstev je razporeditev po raziskovalnih vedah že več let podobna: največ sredstev državnih pomoči je bilo namenjeno tehniki, sledijo interdisciplinarne raziskave in biotehnika ter naravoslovje, medicina in družboslovje. Najnižji obseg sredstev je prejela humanistika.

Zastavljeni in doseženi cilji zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči:

V letu 2023 je Agencija začela financirati iz proračuna Republike Slovenije 35 novih projektov, ki predstavljajo državno pomoč, od katerih v 12 projektih nastopa 13 velikih gospodarskih družb kot izvajalec, soizvajalec ali sofinancer projekta. V 11 projektih sodeluje ena velika gospodarska družba, v enem projektu dve veliki gospodarski družbi.

V letu 2023 se je zaključilo 36 raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči. Iz zaključnih poročil o doseženih ciljih izhaja, da je bilo od skupno zastavljenih 439 ciljev doseženih 357, kar predstavlja 81,3 odstotka zastavljenih ciljev, preostalih 81 ciljev oziroma 18,5 odstotka pa bo doseženih v 3 letih. Le en cilj ne bo dosežen.

V letu 2023 zaključeni raziskovalni projekti državnih pomoči izkazujejo pozitivne in izredno velike znanstvenoraziskovalne in razvojne rezultate ter pomembne vplive oziroma učinke za gospodarski, tehnološki, visokošolski in družbeni razvoj Slovenije. Iz zaključnih poročil izhaja, da so vsi, razen enega, zastavljeni cilji bili realizirani in uporabljeni ali delno uporabljeni oziroma bodo uporabljeni v naslednjih treh letih.

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije ocenjuje dodeljene državne pomoči po obravnavani shemi kot uspešne in učinkovite.

6.4.4 Regionalne pomoči

Namen regionalne pomoči je pomagati pri razvoju najbolj prikrajšanih območij, tako da na trajnosten način podpira naložbe in ustvarja delovna mesta. Z odpravljanjem omejitev prikrajšanih regij regionalna pomoč spodbuja gospodarsko, socialno in ozemeljsko kohezijo držav članic ter EU kot celote. Regionalna pomoč se lahko dodeli za spodbujanje vzpostavitve novih poslovnih enot, širitev zmogljivosti obstoječih

²⁷ Aplikativni projekt je izvirno raziskovanje, ki se izvaja za pridobivanje novega znanja, usmerja pa se predvsem k praktičnemu cilju ali namenu. Aplikativni projekt ni industrijska raziskava oziroma projekt s področja eksperimentalnega razvoja.

poslovnih enot, diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote ali bistveno spremembo v celotnem proizvodnem procesu obstoječe poslovne enote.

Regionalne sheme državnih pomoči (BE02-2399245-2014)

Priglašena shema je namenjena spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v Republiki Sloveniji. Cilj pomoči je spodbujati skladni regionalni razvoj na konkurenčnem notranjem trgu z znižanjem stroškov podjetjem, kar ima ugodne učinke na izboljšanje relativnega položaja manj razvitih upravičenih območij »a« in »c« po uredbi, ki ureja karto regionalne pomoči, v primerjavi z območji v soseščini glede gospodarske razvitosti, zaposlenosti in kakovosti življenja, merjeno s koeficientom variacije in kazalniki indeksa razvojne ogroženosti po Pravilniku o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2014–2020 ter programsko obdobje 2021–2027.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Regionalna shema državnih pomoči	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	669.233,14		
			Dotacije	24.683.340,34	24.967.695,71	10.900.481,05
			Ugodna posojila	44.830,95	53.193,21	2.846,43
		Novoustanovljena mala podjetja	Dotacije		3.066,85	
Skupaj				25.397.404,43	25.023.955,77	10.903.327,48

Resorno ministrstvo za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po navedeni shemi uporablja naslednje *srednjeročne kazalnike*, ki se lahko merijo v dveh ali treh letih po izvedeni investiciji:

- prihodki podjetij,
- povprečna neto plača na zaposlenega,
- stopnja brezposelnosti.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči se merijo v obdobju štirih let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, se šteje za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa se meri rast oziroma padec vrednosti kazalnika. Zaradi načina financiranja projektov v Evropski Uniji je moč celovito sliko učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči dobiti šele po končani tekoči finančni perspektivi, ko je možno primerjati vložena sredstva (npr. donosnost vložene eura na projekt ali prebivalca) z ostalimi članicami Evropske Unije, kjer veljajo isti pogoji in pravila za dodeljevanje državnih pomoči. Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu so pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali so iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opisa (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vloženimi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/ negativni/ ni ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev
ZSRR-2 - 31. člen	Cilji (Plan):	Povečanje št. novo ustvarjenih delovnih mest v podprti podjetjih	2016	0	10 delovnih mest 5.314.349 EUR / 1.000.000 EUR=53 delovnih mest	100 / 53= 188,68%	5.314.349	5.314.349 / 5.314.349= 100% 188,68% / 100%= 188,68%	Ni ga še možno določiti	Vse tri investicije, ki so podprte, še niso zaključene, oziroma rok za zapolnitev novih delovnih mest še ni potekel, zato učinka še ni možno določiti. V letu 2023 je bilo sicer v okviru teh treh investicij ustvarjenih 100 delovnih mest ob izplačani podpori 5.314.349 EUR, kar pomeni, da je zastavljen cilj 10 delovnih mest na 1.000.000 EUR spodbude izpolnjen s 188,68% uspešnostjo.
	Rezultati:	Število pogodbenih novo ustvarjenih delovnih mest v okviru projekta, Število dejansko ustvarjenih novih delovnih mest v okviru projekta								
DEMO PILOTI II 2018	Cilji (Plan):	Spodbujanje podjetij k zasebnim vlaganjem.	2019	32	29	29 / 32= 90,62%	677.532	559.572 / 677.532= 82,59% 90,62% / 82,59%= 109,72%	Pozitiven	Do konca leta 2023 je vseh 29 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov (3 konzorciji so odstopili od pogodb o sofinanciranju že v letu 2020). Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov. Ocenjujemo, da lahko prepoznamo naslednje dosežene cilje: - skrajšanje časa od ideje do trga, - pridobitev referenc ter krepitve konkurenčnega položaja podjetij in v obstoječih in novih verigah vrednosti, - povečanje naložb zasebnega sektorja v razvoj in inovacije. Spremembe v mednarodnih dobaviteljskih verigah so vplivale na izvajanje projektov, vendar so se konzorciji stanju uspešno prilagodili.
	Rezultati:	Število podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe.								

Ukrep ZSRR-2 - 31. člen: Vse tri investicije, ki so podprte, še niso zaključene, oziroma rok za zapolnitev novih delovnih mest še ni potekel, zato učinka še ni možno določiti. V letu 2023 je bilo sicer v okviru teh treh investicij ustvarjenih 100 delovnih mest ob izplačani podpori 5.314.349 EUR, kar pomeni, da je zastavljen cilj 10 delovnih mest na 1.000.000 EUR spodbude izpolnjen s **188,68% uspešnostjo, učinka pa še ni možno določiti.**

Ukrep DEMO PILOTI II 2018: Do konca leta 2023 je vseh 29 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov (3 konzorciji so odstopili od pogodb o sofinanciranju že v letu 2020). Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov. Ocenjujemo, da lahko prepoznamo naslednje dosežene cilje:

- skrajšanje časa od ideje do trga,
- pridobitev referenc ter krepitve konkurenčnega položaja podjetij in v obstoječih in novih verigah vrednosti,
- povečanje naložb zasebnega sektorja v razvoj in inovacije.

Spremembe v mednarodnih dobaviteljskih verigah so vplivale na izvajanje projektov, vendar so se konzorciji stanju uspešno prilagodili.

Ukrep po ocenah **dosega 90,6 % uspešnost in pozitivni učinek.**

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ocenjuje obravnavano shemo glede na dodeljena sredstva državne pomoči kot učinkovito (ocena 4 (izmed 1-5)).

Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč (BE01-2399245-2018)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje so povečanje števila ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest in v okviru le-teh povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest ter povečanje dodane vrednosti na zaposlenega zaradi dodeljenih pomoči za začetne investicije. Priglašena pomoč ni geografsko omejena in se uporablja na celotnem ozemlju Republike Slovenije v skladu z Uredbo o regionalni karti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Dotacije	6.235.553,09	12.344.761,16	12.636.540,14
Skupaj				6.235.553,09	12.344.761,16	12.636.540,14

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- a) v pogodbi določeno število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
 - b) dejansko število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
 - c) dejansko število zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
 - d) število prejemnikov pomoči (upravičencev), ki so dosegli najmanj v pogodbi določeno dodano vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena;
 - e) odstotek povišanja v pogodbi določene (napovedane) dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena, v primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti v RS, v katero se gospodarska družba uvršča;
 - f) odstotek povišanja dejanske dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena, v primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti v RS, v katero se gosp. družba uvršča.
- Predlagani časovni okvir ocene je ob koncu sheme, razen kazalnikov pod b) in c) tri leta po zaključku investicije ter kazalnikov pod d) in f) pet let po zaključku investicije.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opisa (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspesnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vložnimi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativni ali ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev
ZSInv - 15. člen	Cilji (Plan): Povečanje št. ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest v podprti podjetjih	Povečanje števila zaposlenih v prejemnikih pomoči v okviru investicij = 724	2018	0	896	896 / 724 = 123,76%	12.636.540	12.636.540 / 12.636.540 = 100%	Pozitiven	V okviru 11 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 724 novih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 896 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja) in to še najprej spremljamo).
	Rezultati: Število zaposlenih, na novo ustvarjenih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest					12.636.540	123,76% / 100% = 123,76%		
	Cilji (Plan): Povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest v podprti podjetjih	Povečanje števila zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih v prejemnikih v okviru investicij = 384	2018	0	469	469 / 384 = 122,14%	12.636.540	12.636.540 / 12.636.540 = 100%	Pozitiven	V okviru 11 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 384 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zapolnjenih 469 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja) in to še najprej spremljamo).
	Rezultati: Število zaposlenih na novo ustvarjenih visokokvalificiranih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zapolnjenih visokokvalificiranih delovnih mest					12.636.540	122,14% / 100% = 122,14%		
	Cilji (Plan): Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v podprti podjetjih	Višja dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti RS, v katero se prejemnik pomoči uvršča.	2021	61.003 EUR	69.484	69.484 / 61.003 = 113,90%	12.636.540	12.636.540 / 12.636.540 = 100%	Ni ga še možno določiti	V letu 2023 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 11 prejemnikih spodbude za skoraj 14% višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021.
	Rezultati: Dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v letu, ki sledi letu zaključka investicije in letu, ko so novo ustvarjena delovna mesta zapolnjena	Povprečna predvidena dodana vrednost na zaposlenega pri prejemnikih spodbude.					12.636.540	113,90% / 100% = 113,90%		

Z ukrepom ZSInv - 15. člen so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2023:

V okviru 11 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 724 novih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 896 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Potrebno je dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja).

Ukrep po ocenah **dosega 123,76 % uspešnost in pozitivni učinek.**

V okviru 11 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 384 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zapolnjenih 469 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Potrebno je dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja).

Ukrep po ocenah **dosega 122,14 % uspešnost in pozitivni učinek.**

V letu 2023 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 11 prejemnikih spodbude za skoraj 14% višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021.

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport ocenjuje obravnavano shemo glede na dodeljena sredstva državne pomoči kot učinkovito (ocena 4 (izmed 1-5)).

Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč (BE01-2399245-2022)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje, so povečanje dodane vrednosti na zaposlenega ter najmanj ohranjanje števila delovnih mest in v okviru le-teh ohranjanje števila visokokvalificiranih delovnih mest zaradi dodeljenih spodbud za začetne investicije.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Dotacije		1.325.942,76	5.993.812,53
		Pomoč za tekoče poslovanje			3.882.537,44	21.362.015,87
Skupaj					5.208.480,20	27.355.828,40

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- odstotek povišanja dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku spodbude dve leti po zaključku investicije v primerjavi z dodano vrednostjo na zaposlenega v poslovnem letu pred letom oddaje vloge,
- ohranjanje v pogodbi določenega povprečnega števila zaposlenih v prejemniku spodbude iz obdobja zadnjih 12 mesecev pred mesecem oddaje vloge, in sicer najmanj pet let (oz. v primeru MSP najmanj tri leta) po zaključku investicije, ALI dejansko število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije IN dejansko število zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspesnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vložnimi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev
INVEST 2022 - NOO	Cilji (Plan): Spodbuditi gospodarske družbe k trajnostno naravnanim investicijam z vlaganji v naprednejšo tehnologijo in avtomatizacijo poslovnih procesov, ki bodo prispevale k dekarbonizaciji ter zelenemu in digitalnemu prehodu.	Načrtovano število podprtih trajnostno naravnanih investicij = 59	2022	0	42	42 / 59 = 71,19%	24.034.170	21.362.016 / 24.034.170 = 88,88% 71,19% / 88,88% = 80,09%	Ni ga še možno določiti	Mejnik, ki smo ga zasledovali pri izvedbi JR INVEST 2022 je bil, da podpremo najmanj 59 projektov oz. podjetij. SPIRIT je na prvi rok za oddajo vlog prejel 97 vlog v skupni vrednosti 147,6 milijona EUR pričakovanih subvencij. Ker je nekaj podjetij odstopilo, je ostalo aktivnih še 49 podjetij, s čimer ne dosegamo mejnika, saj je cilj, da je zaključenih 59 projektov. Zato smo na osnovi sestanka s predstavniki Evropske komisije in na podlagi zasledovanja cilja zaključenih vsaj 59 projektov, javni razpis JR INVEST – NOO ponovno objavili. Tudi ciljna skupina ostaja enaka, kakor tudi da mora investicija v stroje in opremo znašati najmanj 50 % vrednosti investicije. Kljub zgoraj navedenemu je bilo do tega trenutka podprtih 71,19% načrtovanega števila trajnostno naravnanih investicij, učinkovitost doseženega rezultata v primerjavi z vložnimi sredstvi državnih pomoči pa je 80,09%.
	Rezultati: Število podprtih trajnostno naravnanih investicij z vlaganji v naprednejšo tehnologijo in avtomatizacijo poslovnih procesov	Število podprtih investicij								
ZSloj - 15. člen	Cilji (Plan): Povečanje št. ustvarjenih in zaposlenih delovnih mest v podprtih podjetjih	Povečanje števila zaposlenih v prejemnikih pomoči v okviru investicij = 292	2018	0	443	443 / 292 = 151,71%	5.993.813	55.993.813 / 5.993.813 = 100% 151,71% / 100% = 151,71%	Pozitiven	V okviru 2 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zaposlila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 292 novih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zaposlenih 443 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest že doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja= in to še naprej spremljamo). Poleg tega je eno izmed obeh podjetij, ki se tu spremljata, pred novim investicijskim ciklom precej zmanjšalo število delovnih mest, nato pa so za potrebe izvedbe investicije veliko zaposlovali.
	Rezultati: Število zaposlenih, na novo ustvarjenih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zaposlenih delovnih mest								
	Cilji (Plan): Povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest v podprtih podjetjih	Povečanje števila zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih v prejemnikih v okviru investicij = 45	2018	0	98	98 / 45 = 217,78%	5.993.813	5.993.813 / 5.993.813 = 100% 217,78% / 100% = 217,78%	Pozitiven	V okviru 2 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zaposlila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 45 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zaposlenih 98 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja= in to še naprej spremljamo). Poleg tega je eno izmed obeh podjetij, ki se tu spremljata, pred novim investicijskim ciklom precej zmanjšalo število delovnih mest, nato pa so za potrebe izvedbe investicije veliko zaposlovali.
	Rezultati: Število zaposlenih na novo ustvarjenih visokokvalificiranih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zaposlenih visokokvalificiranih delovnih mest								
Cilji (Plan):	Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih	Višja dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v	2021	61.003 EUR	49.813 / 61.003 =	81,66%	5.993.813	5.993.813 / 5.993.813 =		V letu 2023 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 2 prejemnikih spodbude za 18 % nižja od

		primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti RS, v katero se prejemnik pomoči uvršča.			81,66%		100%	Ni ga še možno določiti	povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2023.
Rezultati:	Dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v letu, ki sledi letu zaključka investicije in letu, ko so novo ustvarjena delovna mesta zapolnena	Povprečna predvidena dodana vrednost na zaposlenega pri prejemnikih spodbude		49.813 EUR		5.993.813	81,66% / 100% = 81,66%		Vendar pa sta investiciji šele v začetku izvedbe, v skladu z zakonskimi določili pa bodo najbolj relevantni podatki 2 leti po zaključku investicije.

Z ukrepom INVEST 2022 - NOO so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2023: podpreti najmanj 59 projektov oz. podjetij. SPIRIT je na prvi rok za oddajo vlog prejel 97 vlog v skupni vrednosti 147,6 milijona EUR pričakovanih subvencij. Ker je nekaj podjetij odstopilo, je ostalo aktivnih še 49 podjetij, s čimer ne dosegamo mejnika, saj je cilj, da je zaključenih 59 projektov. Zato je bilo na osnovi sestanka s predstavniki Evropske komisije in na podlagi zasledovanja cilja, zaključenih vsaj 59 projektov, javni razpis JR INVEST – NOO ponovno objavljen. Tudi ciljna skupina ostaja enaka, kakor tudi da mora investicija v stroje in opremo znašati najmanj 50 % vrednosti investicije. Kljub zgoraj navedenemu je bilo do tega trenutka podprtih 71,19% načrtovanega števila trajnostno naravnanih investicij, učinkovitost doseženega rezultata v primerjavi z vloženimi sredstvi državnih pomoči pa je 80,09%. Ukrep po ocenah **dosega 71,2 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

Z ukrepom ZSInv - 15. člen so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2023: V okviru 2 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 292 novih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zapolnjenih 443 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest že doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja= in to še najprej spremljamo). Poleg tega je eno izmed obeh podjetij, ki se tu spremljata, pred novim investicijskim ciklom precej zmanjšalo število delovnih mest, nato pa so za potrebe izvedbe investicije veliko zaposlovali. Ukrep po ocenah **dosega 151,7 % uspešnost in pozitivni učinek.**

V okviru 2 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 45 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2023 je bilo v okviru navedenih investicij ustvarjenih in zapolnjenih 98 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo v letu 2023 pogodbeno določeno število ustvarjenih delovnih mest doseženo in preseženo. Je pa tu potrebno dodati, da je ta delovna mesta potrebno tudi ohranjati (še 3 leta za MSP oziroma 5 let za velika podjetja= in to še najprej spremljamo). Poleg tega je eno izmed obeh podjetij, ki se tu spremljata, pred novim investicijskim ciklom precej zmanjšalo število delovnih mest, nato pa so za potrebe izvedbe investicije veliko zaposlovali. Ukrep po ocenah **dosega 217,8 % uspešnost in pozitivni učinek.**

V letu 2023 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 2 prejemnikih spodbude za 18 % nižja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2023. Vendar pa sta investiciji šele v začetku izvedbe, v skladu z zakonskimi določili pa bodo najbolj relevantni podatki 2 leti po zaključku investicije. Ukrep po ocenah **dosega 81,6 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov (BE01-5665493-2014)

Ukrep »Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov« je namenjen spodbujanju razvoja malih in srednje velikih podjetij, z namenom uvajanja novih produktov na trg ali uvajanja novih rešitev v podjetju. Skupni znesek odobrenih kreditov ne sme presegati 64 mio EUR. Učinkovitost se bo merila na osnovi dveh kazalnikov: nove naložbe in stopnja rasti dodane vrednosti na zaposlenega.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
SID: Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Ugodna posojila	1.578.675,79	203.344,37	4.346.144,88
Skupaj				1.578.675,79	203.344,37	4.346.144,88

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov (BE01-5665493-2014 in BE-025665493-2014)	Cilj: kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu Rezultat: razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom	Cilj: kumulativna rast dodane vrednosti v gospodarstvu od izhodiščnega do opazovanega leta Rezultat: kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine od izhodiščnega do opazovanega leta (letna rast dodane vrednosti ciljne skupine se določi kot povprečje letnih rasti podjetij iz ciljne skupine)	2015	-	Gospodarstvo: 23,0% Ciljna skupina: 22,0%	-1,0%	Cilj: 97.691.793 Rezultat: 28.709.359	29,4%	Pozitiven	Za doseganje ekonomskega socialnega cilja je bilo porabljenih 29,4 % maksimalno možnega obsega sredstev državnih pomoči (bolj kot ocenjena vrednost odstopa navzdol od 100 %, večja je učinkovitost)

Cilj sheme: kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu (23 %).

Rezultat: razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom (-1 %).

Učinek ukrepa je ocenjen pozitivno.

6.4.5 Mala in srednje velika podjetja ter tvegano financiranje

MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

Pomoči, ki se dodeljujejo po pravilih za MSP, so po namenih podobne pomočem, ki se dodeljujejo po regionalnih pravilih. Dovoljeno je sofinanciranje pomoči za investicije, nova delovna mesta, udeležbe na sejmi in svetovalne storitve. Maksimalne intenzivnost pri upravičenih stroških se gibljejo pri investicijah in zaposlitvah v višini 20 % za majhna podjetja in 10 % za srednje velika podjetja, pri svetovalnih storitvah in sejmi pa do 50 % upravičenih stroškov. Glede na to, da je po regionalnih pravilih za investicije in zaposlitve možno sofinanciranje s strani javnih organov višje – majhna podjetja od 30 % do 45 % in srednje velika podjetja od 20 % do 35 %, se za te namene pomoči dodeljujejo po regionalnih pravilih. MSP lahko kandidirajo za vse kategorije državnih pomoči. Pod kategorijo za MSP pa se v Sloveniji izplačujejo predvsem pomoči za svetovalne storitve in sofinanciranje sodelovanja teh podjetij na sejmi.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT (BE03-2399245-2015)

Zastavljeni cilji priglase sheme državnih pomoči:

- spodbuditi podjetja k prenovi poslovnih procesov,
- spodbujanje podjetij k zasebnim vlaganjem,
- podpreti podjetja pri izdelavi tržne raziskave za namene internacionalizacije;

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - MSP	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za svetovanje korist MSP	Dotacije	604.937,15	1.238.386,79	2.351.768,25
Skupaj				604.937,15	1.238.386,79	2.351.768,25

Povzetek poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022 glede na podprte ukrepe:

1. Partnerstva na tujih trgih 2020-2022 – Cilj ukrepa je spodbuditi podjetja k povezovanju v partnerstva zaradi skupnega nastopa na tujih trgih. Hkrati je cilj podpreti 27 podjetij, ki je bil realiziran. V letu 2022 so se pri izvajanju projektov, še posebej pri nastopih na sejnih, še vedno pojavljale težave zaradi posledic epidemije virusa covid-19. To je bil glavni razlog za nižjo realizacijo od pričakovane, saj se nekatera partnerstva niso mogla fizično udeležiti predvidenih sejmov. Ukrepi po ocenah **dosega 100 % uspešnost in pozitivni učinek.**
2. TST - GVV 2019-2022 – Cilj ukrepa je spodbuditi podjetja k dvigu mednarodne konkurenčnosti in izvozne intenzivnosti. Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 19, realizacija v letu 2022 pa 15 podprtih podjetij. Podjetja vseh petih ciklov so izvedbene projekte zaključila. Zadnja izplačila so bila izvedena v letu 2022. Posledično bomo lahko učinke izračunali šele v letu 2023, po prvem letnem poročanju vseh petih ciklov. Ukrepi po ocenah **dosega 78,9 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

Shema je ocenjena kot učinkovita - ocena 4 (izmed 1-5).

Državna pomoč za MSP v programih ETS (BE01-2482550-2016)

Cilji sheme pomoči je krepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije z namenom, da se odpravljajo glavna regionalna neravnovesja v Evropski uniji.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
SVRK: Državna pomoč za MSP v programih ETS	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za stroške sodelovanja MSP, ki sodelujejo v okviru projektov EU teritor. sodelovanja	Dotacije		9.053,44	14.578,78
Skupaj					9.053,44	14.578,78

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- število podjetij, ki prejemajo podporo
- število podjetij, ki prejemajo nepovratna sredstva
- število podjetij, podprtih, da uvedejo izdelke, ki so novi v podjetju
- število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi institucijami
- število raziskovalnih institucij, ki sodelujejo v čezmejnih raziskovalnih projektih
- število inovativnih storitev, izdelkov in orodij, prenesenih na podjetja
- poskusno izvajanje inovativnih storitev za pametno nizkoogljično mobilnost

S strani SVRK poročilo o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči za leto 2023 ni bilo posredovano, saj je skladno z odobrenim Mnenjem o skladnosti sheme državne pomoči št. sheme BE01-2482550-2016 v točki 13 – Merjenje učinkovitosti državnih pomoči določeno, da se predloži samo dve poročili - eno v letu 2019 in končno v letu 2024, zaradi specifičnosti programov evropskega teritorialnega sodelovanja.

Posebni pogoji investicijskega financiranja malih in srednje velikih podjetij (BE01-5665493-2016)

Ukrep je namenjen spodbujanju razvoja MSP v smeri financiranja poslovanja in kapitalskega utrjevanja, da se zapolni vrzel dostopa do dolgoročnih virov financiranja za podkapitalizirana mala in srednje velika podjetja, s čimer se bodo ta lahko prestrukturirala, s tem pa se jih bo spodbudilo k naložbeni aktivnosti in nadaljnjemu razvoju njihovih zdravih jeder.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
SID: Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za naložbe in zaposlovanje	Ugodna posojila	334.991,41		
Skupaj				334.991,41		

Učinkovitost se meri glede na stopnje rasti dodane vrednosti financiranih podjetij in na nacionalni ravni. ***Učinek ukrepa je za leto 2021 ocenjen pozitivno, v letih 2022 in 2023 pa ni bilo dodeljenih sredstev državnih pomoči.***

TVEGANO FINANCIRANJE

Namen prvega ukrepa je odpravljanje tržnih nepopolnosti, povezanih z naložbami tveganega kapitala (lastniškega in navideznega lastniškega kapitala) v novoustanovljena podjetja ter mala in srednje velika podjetja, zlasti podjetja z visokim potencialom rasti v zgodnjih stopnjah in stopnjah širitve v Sloveniji. Slovenski podjetniški sklad je ustanovil 100-odstotno javni sklad tveganega kapitala za vlaganje tveganega kapitala v novoustanovljena podjetja in MSP v Sloveniji s spodbujanjem zasebnega financiranja.

Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala (BE01-5715334-2009)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala	Tvegani kapital	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	66.920,45	9.151,54	
Skupaj				66.920,45	9.151,54	

V okviru sheme državne pomoči Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala je glede *povečanja števila delovnih mest v podprti podjetjih* cilj bil že dosežen v preteklih letih. V letu 2021 se je zaradi začetka postopkov likvidacij družb tveganega kapitala in odprodaje portfelja začelo zmanjševati število podprtih podjetij in število novo ustvarjenih delovnih mest. Prav tako je bil cilj *povečanja dodane vrednosti na zaposlenega* dosežen v preteklih letih.

Učinek ukrepa je za leto 2022 ocenjen pozitivno, v letu 2023 pa ni bilo dodeljenih sredstev državnih pomoči.

Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (BE01-5665493-2019)

Namen sheme je lastniško in kvazi-lastniško financiranje MSP-jev v semenski fazi, fazi oblikovanja, fazi razvoja in fazi preobrata. S temi oblikami financiranja se skuša zmanjšati težave MSP-jev, mikro podjetij ter s.p.-jev pri dostopanju do financiranja, povečati podjetniško dejavnosti, število hitro rastočih podjetij ter produktivnost podjetij. Shema se izvaja preko finančnih posrednikov po pogodbi s SID banko.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
SID: Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov	Tvegani kapital	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	1.859.900,00	2.415.100,00	1.575.000,00
Skupaj				1.859.900,00	2.415.100,00	1.575.000,00

Cilj sheme je tako večji dostop upravičenih podjetij do lastniškega in navideznega lastniškega kapitala ter večanje dodane vrednosti na zaposlenega.

Določeni kazalniki rezultatov:

1. Število podprtih podjetij na 1 mio evrov pomoči: 5 podjetij na 1 mio EUR sredstev namenjenih končnim prejemnikom;
2. Dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih: 10% letna rast. Izračun: (vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v tekočem letu - vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v preteklem letu) / vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v preteklem letu) * 100.

Mejnik oziroma pogoji za poročanje o učinkovitosti obravnavane sheme še niso bili doseženi. Predlagani časovni okvir ocene, vključno z datumom predložitve končnega ocenjevalnega poročila z izdelavo zaključnega poročila je v letu 2024.

6.4.6 Kultura in avdiovizualna dejavnost

Sofinanciranje projektov za avdiovizualne medije (BE02-2399342-2016)

Namen priglašene sheme Sofinanciranja projektov za avdiovizualne medije je zagotavljanje podpore avdiovizualni produkciji s ciljem povečanja avdiovizualnih projektov v deležih predvajanja medijev, kot so minimalno določeni v Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAVMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16; v nadaljevanju: ZMed). Slednji v 92. členu določa, da morajo:

- avdiovizualna dela neodvisnih producentov obsegati najmanj 10 % letnega oddajnega časa televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija (vključno z deležem slovenskih avdiovizualnih del, ki ga ustvarijo neodvisni producenti (25 %)),
- slovenska avdiovizualna dela v vsakem televizijskem programu izdajatelja obsegati najmanj 5 % letnega oddajnega časa.

Skladno z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15) je določena obveznost:

- deleža evropskih neodvisnih avdiovizualnih producentov v vsakem televizijskem programu v obsegu najmanj 10 % letnega oddajnega časa,

- izvajalcev televizijskega programa, da letno za preteklo leto pošljejo ministrstvu, pristojnemu za medije, in Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije razčlenjene podatke o doseženem deležu evropskih avdiovizualnih del v letnem oddajnem času.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MK: Sofinanciranje projektov za AV medije	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	572.157,99	695.382,00	1.081.179,21
Skupaj				572.157,99	695.382,00	1.081.179,21

Slovenski filmski center (SFC) je sofinanciral avdiovizualne projekte na osnovi letno dodeljenih proračunskih sredstev in na podlagi sklenjenih pogodb za projekte, izbrane na letnih razpisih. Projekti se praviloma financirajo dve leti.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Začetno (ref) stanje (leto 2021)	Stanje za leto 2022	Stanje za leto 2023	Uspešnost (2022/2021)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE02-2399342-2016	Sofinanciranje projektov za AV medije	Delež slovenskih avdiovizualnih del v televizijskih programih.	50,8	56,82	59,94 (še nerevidirani podatki)	105,4	1.830.764 EUR	Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in na stabilno raven deležev slovenske in evropske produkcije v različnih programih in VOD storitvah je ocena pozitivna.	Pozitiven	Ocena učinkovitosti je usklajena s poročanjem AKOS glede deležev SI in EU produkcije, glede na spremembe pri številu izdajateljev pa lahko ob nerevidiranih podatkih ni izkazan pravi rezultat.
		Delež evropskih avdiovizualnih del v televizijskih programih.	95	74,74	75,5 (še nerevidirani podatki)	101,01				
		Delež evropskih avdiovizualnih del v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo.	70,6	66,5	35,80 (še nerevidirani podatki). dodajamo še delež SLO AV del v VOD: 15,6 (nerevidirani podatki)	53,8				

Ocena učinkovitosti je usklajena s poročanjem AKOS glede deležev SI in EU produkcije. Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in na stabilno raven deležev slovenske in evropske produkcije v različnih programih in VOD storitvah, je **ocena pozitivna**.

Sofinanciranje programskih vsebin medijev (0002-5228000-2002)

Cilj priglašene sheme je zagotavljanje ustvarjanja programskih vsebin medijev in medijskega pluralizma. Meri se preko zagotavljanja minimalnih deležev lastne produkcije v dnevnem oddajnem času, določenih v 85. členu ZMed, in sicer za radijske programe najmanj 30 % lastne produkcije in za televizijske programe najmanj 20 % lastne produkcije.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MK: Sofinanciranje programskih vsebin medijev	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	2.608.760,21	2.852.128,60	3.158.121,28
Skupaj				2.608.760,21	2.852.128,60	3.158.121,28

Učinki državne pomoči so pozitivni, saj resorno ministrstvo z izborom podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih. Namen je bil v povečanju produkcije tistih programskih vsebin lokalnega značaja v javnem interesu, ki

zadovoljujejo komunikacijske potrebe javnosti, ki jih trg ne ponuja ali pa ne ponuja v zadostni meri, s čimer resorno ministrstvo stremi k zagotavljanju uresničevanja pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti ter prispeva k pluralnosti in raznolikosti medijev oziroma raznovrstnosti programskih vsebin.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2021	Začetno (ref) stanje leto 2022	Izračun za leto 2023	Uspešnost 2022/2023	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev (0002- 5228000- 2002)	povečanje produkcije tistih programskih vsebin lokalnega značaja v javnem interesu, ki zadovoljujejo komunikacijske potrebe javnosti, ki jih trg ne ponuja ali pa ne ponuja v zadostni meri, s čimer smo stremeli k zagotavljanju uresničevanja pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti ter prispevali k pluralnosti in raznolikosti medijev oziroma raznovrstnosti programskih vsebin	število sofinanciranih programskih vsebin medijev	66	66	72	109	3.158.121,27	Cilji so bili doseženi, realizacija projekta je bila uspešna, saj ministrstvo z izborom raznolikih podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih.	pozitiven	

Številčno je bilo v tem obdobju glede na javno finančni položaj podprtih nekoliko več projektov. ZMed v 85. členu predpisuje zgolj minimalne deleže lastne produkcije, cilj pa je doseči čim višje. Po podatkih izdajateljev medijev se kaže povečanje deleža lastne produkcije v dnevnem oddajnem času zaradi sofinancirane programske vsebine. **Število novih vpisov v razvidu medijev ostaja v povprečju zadnjih let, skupno število vpisanih medijev pa narašča iz leta v leto.**

Spodbujanje filmske produkcije (BE01-2399342-2016)

V okviru sheme »Spodbujanje filmske produkcije« se sofinancira filmska in avdiovizualna produkcija:

- razvoj scenarijev, razvoj filmskih projektov,
- produkcija celovečernih, srednjemetražnih in kratkih filmov večinso sofinanciranih s strani slovenskih producentov in mednarodne koprodukcije),
- realizacija igranih, dokumentarnih in animiranih filmskih projektov, manjšinskih koprodukcijskih projektov, projektov celovečernih prvenecv, študijskih filmov in televizijskih del,
- povečava in transferji filmov,
- izdelava digitalnih kopij za javno kinematografsko prikazovanje ter distribucijo in promocijo realiziranih filmskih oziroma avdiovizualnih del.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv scheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MK: Spodbujanje filmske produkcije	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	6.147.858,96	5.992.771,95	6.228.099,87
Skupaj				6.147.858,96	5.992.771,95	6.228.099,87

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto 2021	Začetno (referenčno) stanje za leto 2022	Izračun za leto 2023	Uspešnost (2023/2022)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE01-2399342- 2016 - Spodbujanje filmske produkcije	Spodbujanje filmske in AV produkcije s kulturno vsebino, določeno z Nacionalnim programom za kulturo in na le-temu program temelječim strateškim načrtom ter letnim programom dela in finančnim načrtom agencije.	Povprečna gledanost slovenskih kinematografskih del v kinematografske m prikazovanju na območju RS.	978	7.423	3.527	47,51	7.617.401 EUR	Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in višjo povprečno gledanost, stabilno število udeleženih filmov na filmskih festivalih je ocena pozitivna.	Pozitiven	Podatki vključujejo vse sofinancirane filme.
		Število odkupljenih filmov, sofinanciranih z javnimi sredstvi s strani izdajateljev televizijskih medijev.	14	18	19	105,56				
		Število filmov udeleženih na izbranih (tekmovalnih in pomembnih) mednarodnih filmskih festivalih in število nagrad.	150 udeležb 15 filmov	400 udeležb 28 filmov	200 udeležb 31 filmov	50,00 110,71				Navedeno je število vseh filmov, ki so se predstavljali na mednarodnih po festivali.

Po oceni resornega ministrstva je bil **učinek državnih pomoči**, ki jih je izplačal SFC v letu 2023, **pozitiven**. Slovenska kinematografija je vedno bolj razpoznavna tudi v tujini. V letu 2023 je bilo 200 udeležb na pomembnih mednarodnih festivalih, nagrade pa je prejelo 31 slovenskih filmov. Zadnje leto je opazen upad gledanosti slovenskih kinematografskih del v kinematografskem prikazovanju na območju RS ter primerljivo število odkupljenih filmov, sofinanciranih z javnimi sredstvi s strani izdajateljev televizijskih medijev.

Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo (BE01-2399342-2017)

Namen priglašene sheme je spodbujanje filmske in avdiovizualne produkcije s kulturno vsebino, določene z nacionalnim programom za kulturo in na le-temu temelječim strateškim načrtom ter letnim programom dela in finančnim načrtom Slovenskega filmskega centra. Po priglašeni shemi se sofinancira produkcija avdiovizualnih del: filmov, namenjenih za kinematografsko predvajanje, in avdiovizualnih del vseh zvrsti, namenjenih predvajanju v medijih (igrani, animirani, dokumentarni filmi, srednjemetražni in celovečerni igrani, animirani ali dokumentarni projekti, ki so primerni za javno predvajanje v okviru avdiovizualnih medijskih storitev, posamezne epizode televizijskih nadaljevalk in serij, animiranih serij, televizijskih nadaljevalk, kjer se posamezna sezona epizod šteje kot en projekt).

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MK: Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	1.899.503,61	2.773.555,50	1.285.300,17
Skupaj				1.899.503,61	2.773.555,50	1.285.300,17

Cilj sheme pomoči je razvoj avdiovizualne in filmske produkcije, na način spodbujanja vlaganja drugih produkcijskih hiš, posledično povečanje konkurenčnosti avdiovizualne dejavnosti v RS, dvig zaposljivosti in dvig profesionalizacije tehničnih in avtorskih ekip.

Kazalniki rezultatov so vezani na doseženo gledanost filmov v kinematografski distribuciji in pri izdajateljih medijev, delež kulturnih vsebin iz SI in EU v izbranih projektih glede na dosežene točke.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2021	Stanje za leto 2022	Stanje za leto 2023	Uspešnost (2023/2022)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE01- 2399342- 2017/I	Spodbujanje vlaganj v avdiovizualno produkcijo, v višini do 25 % upravičenih stroškov porabljenih na ozemlju RS	Dosežena gledanost filmov v kinematografski distribuciji in pri izdajateljih medijev, delež kulturnih vsebin iz SI in EU v izbranih projektih glede na dosežene točke.	Na javnem pozivu je bila odobren pravica do denarnega povračila 1. (enemu) projektu ter izplačano 239.292,00 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 50%.	Na javnem pozivu je bilo odobrena pravica do denarnega povračila 8. (osmim) projektom , katerim je bilo doslej izplačano 2.619.404, 95 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 83,96%.	Na javnem pozivu je bilo odobrena pravica do denarnega povračila 9. (devetim) projektom, katerim je bilo doslej izplačano 1.285.300,17 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 83,96%.	Indeks: 103,3	1.285.300,17	V letu 2023 je bila glede na predhodno leto sicer manjša poraba stroškov tujih produkcij na območju Republike Slovenije, vendar pa je bilo več projektov. To kar dokazuje, da se ukrep ohranja interes tujih produkcij in da Slovenija ostaja privlačna filmska lokacija za tuje produksijske hiše. Delež kulturnih	Pozitiven	

Iz predloženega poročila o učinkovitosti dodeljenih pomoči izhaja, da je bila v letu 2023 shema **uspešna in učinkovita**. Na javnem pozivu je bila odobrena pravica do denarnega povračila 9. projektom, katerim je bilo doslej izplačano 1.285.300,17 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 83,96 %.

Pospesjevanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji (0001-5228000-2004)

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljevanju: JAK) opravlja skladno z veljavno zakonodajo določene naloge v javnem interesu z namenom zagotoviti trajne pogoje za razvoj in delovanje področja knjige ter strokovno in neodvisno odločati o izbiri programov in projektov, ki se financirajo iz državnega proračuna. Dolgoročni cilji JAK so zagotoviti ustrezno podporo posameznemu programu, pri tem pa zagotavljati tudi ustrezno skrb za avtorje in razvoj literarne ustvarjalnosti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MK: Pospesjevanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	Kultura	Vzpodbijanje kulture	Dotacije	5.155.731,76	6.079.557,77	5.485.089,44
Skupaj				5.155.731,76	6.079.557,77	5.485.089,44

Izvedeni ukrepi se nanašajo na naslednja področja:

- izdajanje knjig in revij
- razvijanje bralne kulture
- organizacija literarnih festivalov, dogodkov, simpozijev in mednarodnih projektov
- zagotavljanje spodbud za knjigarniške mreže
- zagotavljanje delovnih štipendij za avtorje
- podpora projektom poklicnega usposabljanja na področju knjig
- podpora mobilnosti avtorjev v tujini
- podpora prevodom del slovenskih avtorjev v tuje jezike
- rezidenčne štipendije za slovenske avtorje v tujini in tuje prevajalce v Sloveniji
- podpora uspešnim prijaviteljem na razpisih EU.

Učinek ukrepov je ocenjen pozitivno. V letu 2023 je agencija za knjigo v celoti uresničila zastavljene cilje na vseh področjih dela/razpisih in pozivih, višina dodeljenih državnih pomoči je nižja kot v preteklem obdobju zaradi znižanja transfernih sredstev JAK.

Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini (BE01-3367622-2018)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje je povečevanje mednarodne konkurenčnosti MSP, mreženje in povezovanje različnih MSP, intenziviranje promocije slovenske literature v tujini, povečanje števila prevodov slovenskih avtorjev v tujih jezikih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
JAKRS: Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini	Kultura	Vzpodbujanje kulture	Dotacije		85.823,99	182.259,95
Skupaj					85.823,99	182.259,95

Kazalniki rezultatov se navezujejo na število nastopov podjetij na knjižnih sejnih v tujini, prevodov slovenskih avtorjev v tuje jezike, prevodov slovenskih avtorjev v nemški jezik, gostovanj slovenskih avtorjev in drugih ustvarjalcev na področju knjige v tujini, katalogov avtorjev oziroma založb ter podjetij, ki prejmejo podporo v obliki nepovratnih sredstev.

Poročili o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči za leti 2022 in 2023 nismo prejeli.

6.4.7 Usposabljanje

Usposabljanje daje pozitivne učinke za celotno družbo, saj povečuje obseg kvalificirane delovne sile, iz katere lahko podjetja pritegnejo zaposlene, izboljšuje konkurenčnost ter ima pomembno vlogo pri strategiji zaposlovanja. Ker podjetja večinoma premalo vlagajo v usposabljanje svojih zaposlenih, še zlasti kadar je to usposabljanje splošne narave ter podjetju ne prinaša takojšnje in konkretne prednosti, lahko državna pomoč pripomore k odpravljanju te tržne pomanjkljivosti.

Pomoči za usposabljanje (BE01-5022860-2016)

Namen ukrepa je vlaganje v zaposlene, katerih človeški kapital zagotavlja večjo stopnjo zaposljivosti, inovativnosti in gospodarske rasti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MDDSZ: Pomoči za usposabljanje	Usposabljanje	Pomoč za usposabljanje	Dotacije	1.067.965,70	807.156,35	
Skupaj				1.067.965,70	807.156,35	

Program »Kompetenčni centri za razvoj kadrov 2019–2022« je z dodatnim vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitvijo mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela. S programom KOC se spodbuja vključevanje zaposlenih v usposabljanja za povečanje njihove produktivnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti. Resorno ministrstvo je pri načrtovanju upoštevalo opravljene analize na področju usposabljanja odraslih in priporočila EU. Pri izvedbi programa pa se sledi potrebi delodajalcev po aktivnem vključevanju njihovih zaposlenih v pripravo in izvedbo usposabljanj za

doseganje najboljših učinkov. S tem se pozitivno vpliva na zmanjšanje neusklajenosti na trgu dela in se zaposlenim omogoča pridobivanje tistih kompetenc, ki so skladne s potrebami trga dela oziroma delodajalcev. Program je namenjen usposobljenosti zaposlenih, povezovanju podjetij in drugih deležnikov na trgu dela, izboljšanju in konkurenčnosti podjetij.

Ciljni skupini, ki sta naslovljeni s programom sta: (i) zaposleni, ki potrebujejo dodatno usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela in delovnem mestu, (ii) delodajalci. Program pa tudi spodbuja povezovanje partnerjev v okviru S4 opredeljenih prednostnih področij. V letu 2022 je v programu v 10 partnerstvih sodelovalo 327 podjetij z več kot 45.000 zaposlenimi, ki so skupaj v letu 2022 realizirali 7.250 vključitev.

Učinek ukrepa je ocenjen kot pozitiven, saj je bil plan na nivoju programa/ukrepa dosežen, v letu 2022 je bil že močno presežen odstotek vključitev, 196,17 % - KOC 2019-2022. V letu 2023 ni bilo dodeljenih sredstev državnih pomoči.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - usposabljanje (BE02-2399245-2015)

Namen ukrepa je vlaganje v zaposlene, katerih človeški kapital zagotavlja večjo stopnjo zaposljivosti, inovativnosti in gospodarske rasti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT: Program izvajanja finančnih spodbud - usposabljanje	Usposabljanje	Pomoč za usposabljanje	Dotacije		105.000,00	106.249,92
Skupaj					105.000,00	106.249,92

Program »Kompetenčni centri za razvoj kadrov 2019–2022« je z dodatnim vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitvijo mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opisa (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vloženimi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativni/ni ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev
ITM 2023	Cilji (Plan): Izobrazili zaposlene v izvoznih oddelkih malih in srednje velikih podjetij, ki želijo na področju mednarodnega poslovanja osebno in strokovno napredovati in aktivno prispevati k uspešni širini poslovanja podjetja na nove tuje trge.	Izvedba izobraževanja za 15 podjetij na leto.	2022	0		16 / 15 = 106,67%	106.250	106.250 / 106.250 = 100%	Pozitiven	V letu 2023 je bilo v program izobraževanja vključenih 16 podjetij, tako da je bil cilj vključitve 15 podjetij presežen.
	Rezultati: Zaposleni izobraženi za izboljšanje poslovanja slovenskih podjetij na tujih trgih.	Število podjetij, ki so prejela podporo.			16		106.250	106.67% / 100% = 106,67%		Usposabljanja vodenje izvoznega poslovanja - International Trade Management SPIRIT Slovenija izvaja v sodelovanju z ITM Worldwide Foundation. Pri merjenju zadovoljstva z izobraževanjem so sodelujoča podjetja dodelila povprečno oceno 4,9 od 5 možnih točk.

V letu 2023 je bilo v program izobraževanja vključenih 16 podjetij, tako da je bil cilj vključitve 15 podjetij presežen. Usposabljanja vodenje izvoznega poslovanja - International Trade Management SPIRIT Slovenija izvaja v sodelovanju z ITM Worldwide Foundation. Pri merjenju zadovoljstva z izobraževanjem so sodelujoča podjetja dodelila povprečno oceno 4,9 od 5 možnih točk.

Iz predloženega poročila o učinkovitosti dodeljenih pomoči izhaja, da je bila v letu 2023 shema **uspešna in učinkovita**.

6.4.8 Transport

Kopenski transport

Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (0001-5028388-2003)

Cilj priglašene sheme je zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	Transport (kopenski)	Nadomestitev stroškov infrastrukture v podjetjih, ki opravljajo posebno obliko transporta, ki ga drugim podjetjem ni treba nositi	Dotacije	95.500.073,98	96.006.827,61	100.439.088,31
Skupaj				95.500.073,98	96.006.827,61	100.439.088,31

Obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem potniškem prometu skladno z zakonodajo izvaja prevoznik SŽ – Potniški promet, d.o.o. Na podlagi določil Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (Uradni list RS št. 99/08) ter pogodbe med državo in prevoznikom, se slednjemu izplačuje nadomestilo na opravljeni vlakovni kilometer za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega in čezmejnega regijskega železniškega potniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti. Višina nadomestila za pokrivanje dela stroškov izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu ne presega razlike med zmnožkom:

- opravljenih vlkm in tržne oz. ekonomske cene za vlkm ter
- opravljenih vlkm in dosežene tarifne cene za vlkm.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2022	Začetno (ref) stanje leto 2022	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Prevoz potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu	Cilji (Plan): Zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev javnega prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu.	Planirani vlakovni kilometri (vlkm)		11,17 mio vlkm	12,00 mio vlkm	94,7% realizacija vlkm glede na plan oz. 101,8% glede na referenčno leto 2022.	104.289.932,22	V primerjavi z referenčnim letom 2022 se je obseg vlkm pri prevozu potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu povečal za 1,8%, ob nominalno 27,9% povečanju nadomestila iz proračunskih sredstev, pri čemer je znašala inflacija v letu 2023 +4,2% ¹	Pozitiven	Prevoznik v letu 2023 ni dosegel pogodbeno količine vlkm predvsem zaradi vzdrževalnih in investicijskih del na javni železniški infrastrukturi ter izrednih dogodkov na območju Republike Slovenije, kjer so bili posledično opravljeni nadomestni prevozi. Prevoznik za vozni red 2022/23 plačuje uporabno tudi za OGJS storitve skladno z zakonodajo z dodatnim pribitkom 4 % za drugi tir. Skladno s pogodbo in spremembami in dopolnitvami pogodbe je naročnik v letu 2023 plačal prevozniku razvojni del nadomestila v višini 14.001 mio evrov z DDV v okviru projekta 2431-18-0138
	Rezultati: Zagotovitev prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, v obsegu kot ga določa vozni red, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev.	Realizirani vlakovni kilometri (vlkm)			11,37 mio vlkm		100.285.511,14			

¹ vir: UMAR – dostopno na spletni strani <http://www.umar.gov.si>

Realizacija opravljanja obvezne gospodarske javne službe v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem potniškem prometu v letu 2023 je bila 12 mio vlakovnih kilometrov, kar je 94,7 % realizacija vlkm glede na plan oz. 101,8 % glede na referenčno leto 2022. Prevoznik v letu 2023 ni dosegel pogodbene količine vlkm predvsem zaradi vzdrževalnih in investicijskih del na javni železniški infrastrukturi ter izrednih dogodkov na območju Republike Slovenije, kjer so bili posledično opravljeni nadomestni prevozi. Prevoznik za vozni red 2022/23 plačuje uporabnino tudi za OGJS storitve skladno z zakonodajo z dodatnim pribitkom 4 % za drugi tir. Skladno s pogodbo in spremembami in dopolnitvami pogodbe je naročnik v letu 2023 plačal prevozniku razvojni del nadomestila v višini 14,001 mio evrov z DDV v okviru projekta 2431-18-0138 "Nabava voznih sredstev žel. potniškega prometa". Kljub temu je **učinek ukrepa ocenjen kot pozitiven.**

Spodbujanje železniškega tovornega prometa v Sloveniji (0003-2399270-2021)

Cilj ukrepa je zagotoviti podporo podjetjem, ki opravljajo dve vrsti železniškega prometa: prvič, prevoz blaga z enim vagonom (»SWT«) in, drugič, kombinirani cestno-železniški prevoz blaga (»kombinirani prevoz«). Zato Komisija meni, da priglašeni ukrep prispeva k razvoju prometnega sektorja in prispeva k usklajevanju prometa.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Spodbujanje železniškega tovornega prometa v Sloveniji	Transport (kopenski)	Razvoj kombiniranega transporta	Dotacije		4.284.074,45	8.737.228,52
Skupaj					4.284.074,45	8.737.228,52

Iz odločbe Evropske komisije izhaja, da mora biti shema pomoči skladno s točko 97 Smernic za železnice omejena na največ pet let, da se Komisiji omogoči, da jo ponovno preuči glede na pridobljene rezultate in po potrebi odobri njeno obnovo. Komisija ugotavlja, da je trajanje sheme časovno omejeno, tj. zajemalo bo obdobje do 31. decembra 2023, kar je manj kot pet let in je tako v skladu z najdaljšim trajanjem, določenim v točki 97 Smernic za železnice. Skladno s pogodbo je naročnik plačal prevozniku razvojno nadomestilo za prvo dobavo EMV v višini 4,0 mio evrov iz Sklada za podnebne spremembe.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbude v železniškem tovornem prevozu	Predmet javnega poziva je dodelitev finančnih sredstev za spodbujanje železniškega tovornega prometa upravičenim izvajalcem železniškega prevoza posamičnih vagonskih pošilk in kombiniranega transporta blaga na slovenskem železniškem omrežju za leti 2022 in 2023	Finančna sredstva so bila predvidena v Sklada za podnebne spremembe.	2022	2022		Za predmetni ukrep je bilo priglašeno podaljšanje ukrepa do vključno leta 2025, saj se za tak ukrep lahko meri uspešnost šele po štirih letih. To je tudi zaveza MZI do EK (izdelava poročila).	13.005.389,41	Za predmetni ukrep je bilo priglašeno podaljšanje ukrepa do vključno leta 2025, saj se za tak ukrep meri učinkovitost šele po štirih letih. To je tudi zaveza MZI do EK (izdelava poročila).	Za predmetni ukrep je bilo priglašeno podaljšanje ukrepa do vključno leta 2025, saj se učinek lahko oceni šele po štirih letih. To je tudi zaveza MZI do EK (izdelava poročila).	Izračun uspešnosti, učinkovitosti in sam učinek državnih pomoči na predmetni ukrep bo prikazan v poročilu, ki bo izdelan po štirih letih ukrepa, to bo v letu 2026 (odločba EK).

Izračun uspešnosti, učinkovitosti in sam učinek državnih pomoči na predmetni ukrep bo prikazan v poročilu, ki bo izdelan po štirih letih ukrepa, to bo v letu 2026 (odločba EK).

Morski transport

Davek na tonažo (0001-5028256-2007)

Velik del pomorske flote EU je registriran pod zastavami tretjih držav, ker te registracije še vedno omogočajo precejšnje stroškovno prednost v primerjavi z registracijami flote držav članic. Več držav članic se je na to situacijo odzvalo z uvedbo sistemov davka na tonažo, pri čemer so hkrati znižale davek in prispevke za socialno varnost, ki se obračunavajo pomorščakom njihove skupnosti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MF: Davek na tonažo	Transport morski	Morski promet	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	299.360,97		
Skupaj				299.360,97		

Cilji sheme pri davku na tonažo so spodbuditi konkurenčnost davčnih zavezancev ladjarjev v Sloveniji, ohranjanje delovnih mest ter pomorskega strokovnega znanja in izkušenj, podpreti razvoj pomorskega gospodarstva, zaposlovanje pomorščakov iz držav članic EU, registracija plovil v državah članicah, ustrezna prilagoditev slovenske davčne zakonodaje zakonodajam drugih pomorskih držav članic EU ter prispevati k povezovanju pomorskih gospodarstev držav članic, ob istočasnem ohranjanju splošne konkurenčnosti flote. Poleg tega je dostop do davka na tonažo odvisen od zahtev glede usposabljanja in zlasti od zaposlovanja pomorskih kadetov na krovu plovil, vključenih v sistem davka na tonažo. V povprečju morajo družbe, vključene v sistem davka na tonažo, zagotoviti vsaj eno delovno mesto za pomorščake pripravnike (kadete).

Na podlagi razpoložljivih podatkov in podatkov, pridobljenih s strani Ministrstva za infrastrukturo, Direktorata za letalski in pomorski promet, resorno ministrstvo ugotavlja, da sta obe družbi, ki sta bili v sistemu davka na tonažo, iz sistema izstopili decembra 2020. Iz tega izhaja, da so vsi kriteriji oz. indikatorji, ki se jih spremlja v okviru sistema (skupna tonaža in število ladij, število zaposlenih pomorščakov iz držav članic EU) na dan 31. 12. 2023 enaki nič.

Zračni transport

Pomoč za tekoče poslovanje regionalnim letališčem državnega pomena (BE01-2399270-2017)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev za obratovanje regionalnih letališč državnega pomena, namenjenih za mednarodni zračni promet, ki imajo manj kot 200.000 potnikov letno, če prihodki obratovalca letališča ne zadoščajo za pokrivanje stroškov, ki nastanejo zaradi obveznosti izvajanja obveznih letaliških služb v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena	Transport zračni	Letališča, pomoč za tekoče poslovanje	Dotacije	496.421,03	516.106,00	531.283,00
Skupaj				496.421,03	516.106,00	531.283,00

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2023

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena (številka priglasitve: BE01-2399270-2017/II)	Ohranitev poslovanja (obratovanja) Aerodroma Portorož kot letališča državnega pomena in s tem mobilnosti domačega in mednarodnega letalskega prometa (zadovoljitev potreb uporabnikov). Zagotovitev nemotenega obratovanja ima tudi spodbujevalni učinek na regionalni razvoj	1. Finančna vrzel v poslovanju letališča na 0 v letu 2023 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču 3. Število letalskih operacij	2020	1. Finančna vrzel v poslovanju letališča v 2020 (brez upoštevanja prejete pomoči za poslovanje): 489.647 EUR 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču: 22.609 3. Število letalskih operacij: 14.665	1. Finančna vrzel v letu 2023 je znašala 514.381 EUR. 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču: - načrt: 29.000 - real.: 27.689 3. Število letalskih operacij: - načrt: 18.300 - real.: 14.342	1. Kazalnik opredeljuje zmanjšanje finančne vrzeli na nič v letu 2023, kar pomeni nedoseganje zastavljenega cilja. Potrebno pa je omeniti, da je dani kazalnik oblikovan neustrezno, saj finančna vrzel izhaja tako iz poslovnega načrta kot je tudi bilo plačilo pomoči načrtovano za leto 2023 (sicer državna pomoč v tem letu ne bi bila potrebna). Iz poslovnega načrta je razvidno, da naj bi se finančna vrzel izničila po letu 2023 (in ne v letu 2023), torej v letu 2024. 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču je bilo v letu 2023, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči za to leto, nižje za 4,5 %. Aerodrom Portorož to pripisuje predvsem dvema dejavnikoma (glej naslednjo točko). 3. Glede na leto 2022 sta se v letu 2023 povečali področji šolanja (iz 5.708 na 5.744 operacij) ter komercialnih letov (iz 99 na 128 letov). Skupno število letalskih operacij je bilo sicer v letu 2023, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči za to leto, nižje za 21,6 %. Aerodrom Portorož za leto 2023 to pripisuje predvsem dvema dejavnikoma: (1.) Vstop Republike Hrvaške v območje Schengen za letalski promet s 26. 3. 2023, zaradi česar se na letih v Republiko Hrvaško in iz nje niso več opravljale mejne procedure (za Schengensko območje) na letališču Portorož (ti leti se sedaj lahko opravijo neposredno na destinacijo). (2.) Velika količina padavin – 1.188,3 mm v letu 2023 glede na 699,3 mm v letu 2022.	531.283 EUR (finančna vrzel povečana za razumni dobiček)	Z dodeljeno državno pomočjo se je zagotovilo obratovanje Aerodroma Portorož kot letališča državnega pomena. Obseg potnikov in drugih letalskih gostov se je glede na referenčno leto povečal, čeprav načrtovani obseg za leto 2023 ni bil dosežen predvidoma iz razlogov, na katere letališče nima vpliva. Tudi število letalskih operacij v letu	Pozitiven	Shema je bila v letu 2021 podaljšana zaradi razmer epidemije. Izhodiščni podatki, na katerih temelji tako nov izračun državne pomoči kot tudi trajanje, upoštevajo izredne razmere zaradi razmer epidemije COVID-19. Kot izhodiščno leto je upošteva navedeno
						operacij je bilo sicer v letu 2023, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči za to leto, nižje za 21,6 %. Aerodrom Portorož za leto 2023 to pripisuje predvsem dvema dejavnikoma: (1.) Vstop Republike Hrvaške v območje Schengen za letalski promet s 26. 3. 2023, zaradi česar se na letih v Republiko Hrvaško in iz nje niso več opravljale mejne procedure (za Schengensko območje) na letališču Portorož (ti leti se sedaj lahko opravijo neposredno na destinacijo). (2.) Velika količina padavin – 1.188,3 mm v letu 2023 glede na 699,3 mm v letu 2022.		2023 ni doseglo načrtovane vrednosti predvidoma zaradi razlogov, na katere letališče nima vpliva (vstop Republike Hrvaške v Schengensko območje za letalski promet s 26. 3. 2023, večji obseg padavin).		vzeto leto 2020.

Cilj priglašene sheme je ohranitev poslovanja letališča. Glede na kazalnike rezultatov je pričakovati izničenje finančne vrzeli v poslovanju letališča Portorož v letu 2023, povečanje (ali ohranitev) števila potnikov in drugih letalskih gostov na letališču ter povečanje števila letalskih operacij. Ocena uspešnosti glede na opredeljene kazalnike:

- 1. Kazalnik opredeljuje zmanjšanje finančne vrzeli na nič v letu 2023, kar pomeni nedoseganje zastavljenega cilja. Potrebno pa je omeniti, da je dani kazalnik oblikovan neustrezno, saj finančna vrzel izhaja tako iz poslovnega načrta kot je tudi bilo plačilo pomoči načrtovano za leto 2023 (sicer državna pomoč v tem letu ne bi bila potrebna). Iz poslovnega načrta je razvidno, da naj bi se finančna vrzel izničila po letu 2023 (in ne v letu 2023), torej v letu 2024.
- 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču je bilo v letu 2023, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči za to leto, nižje za 4,5 %. Aerodrom Portorož to pripisuje predvsem dvema dejavnikoma (glej naslednjo točko).
- 3. Glede na leto 2022 sta se v letu 2023 povečali področji šolanja (iz 5.708 na 5.744 operacij) ter komercialnih letov (iz 99 na 128 letov). Skupno število letalskih operacij je bilo sicer v letu 2023, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči za to leto, nižje za 21,6 %. Aerodrom Portorož za leto 2023 to pripisuje predvsem dvema dejavnikoma: (1.) Vstop Republike Hrvaške v območje Schengen za letalski promet s 26. 3. 2023, zaradi česar se na letih v Republiko Hrvaško in iz nje niso več opravljale mejne procedure (za Schengensko območje) na letališču Portorož (ti leti se sedaj lahko opravijo neposredno na destinacijo). (2.) Velika količina padavin – 1.188,3 mm v letu 2023 glede na 699,3 mm v letu 2022.

Učinek ukrepa je ocenjen kot pozitiven, končni učinek pa bo znan po obdobju izvajanja pomoči.

6.4.9 Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura

Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb (BE01-2399270-2021)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev upravljavcem žičniških naprav za pokrivanje stroškov vzdrževanja in obratovanja žičniških naprav s ciljem ohranitve dejavnosti opravljanja prevozov z žičniškimi napravami, t.j. ohranitev ali povečanje števila obratujočih žičniških naprav za prevoz oseb in števila upravljavcev žičniških naprav.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MZI: Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije	125.000,00	1.094.477,61	1.241.963,13
Skupaj				125.000,00	1.094.477,61	1.241.963,13

Predvideni kriterij za ocenjevanje je število žičniških naprav za prevoz oseb z veljavnim dovoljenjem za obratovanje na dan 31.12.2020 in 31.12.2026.

Glede na predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, bo ocenjevanje izvedeno po zaključku trajanja pomoči. Kočno ocenjevalno poročilo bo predloženo do 31. 5. 2027.

Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture (BE01-2399245-2020)

Javno financiranje na podlagi sheme pomoči »Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture« bo namenjeno sanaciji in posodobitvi planinskih objektov (planinske koče, zavetišča, bivaki, planinska učna središča) ter prilagoditvi delovanja teh objektov ekološkim zahtevam in standardom.

Cilji priglašenega ukrepa so naslednji:

- povečana energijska učinkovitost in zmanjšanje okoljskega vpliva planinskih objektov ter nujno zmanjšanje izpustov ogljikovega dioksida, ki ga ustvarjajo planinski objekti skozi ves življenjski cikel,
- zmanjšanje stroškov poslovanja planinskih objektov zaradi uvajanja ukrepov snovne in energetske učinkovitosti oziroma večje rabe obnovljivih virov energije,
- zmanjšanje razvojnega zaostanka planinskih objektov glede na ostale objekte s področja turizma.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT (MGTS): Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacij. infrastrukture	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije		803.701,84	345.329,68
Skupaj					803.701,84	345.329,68

Predvidena kriterija za ocenjevanje sta 10 % zmanjšanje energetskih izgub glede na stanje pred operacijo ter 10 % zmanjšanje stroškov poslovanja zaradi investicije 1 leto po končanju operacije. Glede na

predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, MGTŠ Poročilo o oceni učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči predloži eno leto po končanju operacije.

Prestrukturiranje gorskih centrov (BE01-2399245-2021)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev upravljavcem večjih slovenskih smučišč za naložbe v izgradnjo ali nadgradnjo športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture z namenom kakovostnega in trajnostnega preoblikovanja slovenskega turizma.

Cilji priglašene ukrepe so krepitev odpornosti nosilnega turističnega produkta »počitnice v gorah in outdoor« z nadgradnjo in prestrukturiranjem slovenskih gorskih centrov v celoletna gorska središča za aktivni oddih se uresničuje z naslednjimi cilji: dvig dodane vrednosti na zaposlenega, povečanje površine prog in povečane kapacitete žičniških naprav, razvoj novih outdoor turističnih produktov in povečanje števila zaposlenih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MGRT (MGTŠ): Prestrukturiranje gorskih centrov	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije		2.039.000,98	53.359.783,04
Skupaj					2.039.000,98	53.359.783,04

Predvideni kazalniki rezultatov so povečanje števila zaposlenih, povečanje dodane vrednosti na zaposlenega, povečanje površin prog in žičniških kapacitet kot je opredeljeno v vlogah upravičencev (tako izhodišča vrednost kot tudi načrtovana). Z merili se spodbuja vsaj 3 % povečanje površin prog, vsaj 3 % povečanje kapacitet žičniških naprav, vsaj 5 % povečanje dodane vrednosti na zaposlenega, vsaj eno dodatno zaposlitev, vsaj en nov outdoor turistični produkt.

Glede na predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, bo ocenjevanje izvedeno tri leta po zaključku trajanja pomoči. Kočno ocenjevalno poročilo bo predloženo do 31. 12. 2026.

6.4.10 Reševanje in prestrukturiranje

Cilj sheme pomoči je reševanje in prestrukturiranje MSP v težavah. Pomoč ni vezana na določeno dejavnost in se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, ugodnega posojila, subvencioniranih obresti ali jamstva. Za velika podjetja se dodeljujejo individualne pomoči, pri katerih je potrebno predhodno pridobiti soglasje Evropske komisije na posredovan program prestrukturiranja.

Namen dodeljenih pomoči je sofinancirati izvajanje prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske težave v okoljih, kjer te družbe delujejo. Zadnje pomoči za prestrukturiranje so bile dodeljene v letu 2020 (70.205,00 EUR).

Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

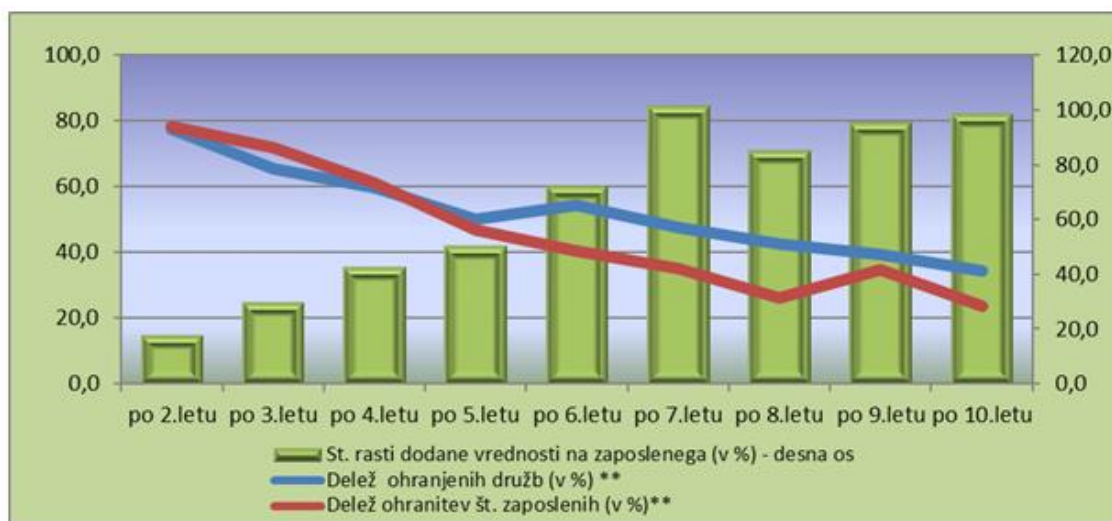
Iz spodnje tabele in grafa (izhodišče je učinkovitost pomoči po preteku 2 let od dodelitve, ko družbe izvedejo ukrepe iz programa prestrukturiranja) je razvidno, da se v Sloveniji podatki o učinkovitosti, v odvisnosti od povečevanja števila let od dodelitve državne pomoči, sorazmerno znižujejo. Najbolj je ta dinamika prisotna pri zmanjševanju števila zaposlenih, kar pa se, kot pozitivna tendenca, sorazmerno odraža v rasti dodane vrednosti na zaposlenega.

Tabela: Učinkovitost dodeljenih državnih pomoči po letih od dodelitve za obdobje 2004 - 2018*

	po 2.letu	po 3.letu	po 4.letu	po 5.letu	po 6.letu	po 7.letu	po 8.letu	po 9.letu	po 10.letu
Delež ohranjenih družb (v %) **	77,6	65,3	59,6	50,0	54,3	47,7	42,5	39,5	34,2
Delež ohranitev št. zaposlenih (v %)**	78,3	71,9	61,2	46,7	40,4	35,0	26,2	34,7	23,7
Št. rasti dodane vrednosti na zaposlenega (v %)									
- desna os	18,1	30,0	43,1	50,4	72,3	101,7	85,6	95,5	98,6

Vir: MGRT – lastni izračuni; *Vključeni podatki o dodeljenih DP do leta 2020, **tehtano povprečje
Obdobje analize učinkovitosti je tako zamejeno z intervalom od leta 2004 do 2018, in sicer na podatkih o poslovanju gospodarskih družb, prejemnic pomoči v tem obdobju, do vključno leta 2020.

Graf: Učinkovitost dodeljenih državnih pomoči po letih

Vir: MGRT – lastni izračuni

Ob sicer na videz negativnemu dejstvu, da npr. po petem letu od dodelitve državne pomoči preživi približno 50 % družb ter delo ohrani slabih 47 % zaposlenih, je potrebno poudariti, da so praviloma vse državne pomoči na podlagi ZPRPGDZT zavarovane z vpisom hipoteke na nepremično premoženje v prvem vrstnem redu, v določenih primerih pa je komplementarno zagotovljen še vpis zastavne pravice na premičnem premoženju. V teh primerih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo na podlagi instrumentov zavarovanja uveljavlja ločitveno pravico v stečajnem postopku in se poplača iz danih instrumentov zavarovanj.

Na drugi strani pa vsaka družba, prejemnica državne pomoči na podlagi ZPRPGDZT že v 2-3-letnem obdobju delovanja za javno-finančni sistem Republike Slovenije proizvede za večkratnik pozitivnih učinkov (plačani davki, prispevki...) v razmerju do višine izplačane državne pomoči.

6.4.11 Razvoj širokopasovnega omrežja

Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v Republiki Sloveniji (BE01-2482762-2017)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev za gradnjo odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije. S Partnerskim sporazumom med Slovenijo in Evropsko komisijo je bila prepoznana potreba po naložbah v širokopasovno infrastrukturo na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo. Ministrstvo za javno upravo je izvedlo dva kroga testiranja tržnega interesa za gradnjo omrežnih priključnih točk s

hitrostjo vsaj 100 Mb/s skladno z Načrtom razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020. Glede na izražen tržni interes v obeh krogih testiranja tržnega interesa, je število gospodinjstev na območjih belih lis, kjer interesi nimajo možnosti pridobitve dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev, skupno 24.500.

Predmet sofinanciranja na osnovi priglašene sheme so naložbe za namestitev pasivne širokopasovne infrastrukture, gradbena dela v povezavi s širokopasovno infrastrukturo in namestitev dostopovnih omrežij naslednje generacije. Do javnih sredstev bodo upravičeni izbrani operaterji omrežja.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemi v obdobju 2021–2023

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2021	2022	2023
MDP (prej MJU): Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v RS	Razvoj širokopasovnega omrežja	Pomoč za širokopasovno infrastrukturo	Dotacije	22.392.804,20	1.769.167,56	
Skupaj				22.392.804,20	1.769.167,56	

Skladno z dopolnitvijo sheme je s strani Ministrstva za digitalno preobrazbo (prej Ministrstvo za javno upravo) predvideno merjenje učinkovitosti državne pomoči, kot sledi:

- Cilj sheme pomoči je v treh letih od podpisa pogodbe omogočiti 80% gospodinjstvom na belih lisah odprt širokopasovni dostop naslednje generacije s prenosno hitrostjo najmanj 100Mb/s.

Glede na dosedanje izkušnje iz že izvedenih projektov gradnje širokopasovne infrastrukture in glede na zastavljene cilje v Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike 2014 - 2020, je predvidena 40 % penetracija, kar pomeni, da je cilj sheme pomoči 40 % dejansko priključenih gospodinjstev na novo zgrajeni širokopasovni infrastrukturi, do konca leta 2025.

- Cilji glede na posamezno leto po zaključku projektov so:

- do 31.12.2023 priključenih 20 % od vseh omogočenih gospodinjstev,
- do 31.12.2024 priključenih 30 % od vseh omogočenih gospodinjstev,
- do 31.12.2025 priključenih 40 % od vseh omogočenih priključkov.

- Kazalniki rezultatov: število omogočenih gospodinjstev na novo zgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s mora biti realizirano najkasneje 36 mesecev od podpisa pogodbe.

- Metodologija za izvedbo ocene bo usklajena z metodologijo za poročanje o učinkovitosti sheme v okviru letnih poročil upravičencev državne pomoči.

- Predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila:

Poročilo o oceni učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči Ministrstvo za digitalno preobrazbo (prej Ministrstvo za javno upravo) predloži enkrat letno po zaključku projekta izgradnje širokopasovnih omrežij. Prvič bo poročilo predloženo najkasneje do 30.4.2024 za preteklo leto 2023, ko bodo projekti zaključeni. Zadnjič bo poročilo, ki je hkrati tudi končno ocenjevalno poročilo, posredovano Ministrstvu za finance najkasneje do 30.4.2026 za leto 2025.

V letu 2023 se državne pomoči na podlagi navedene sheme niso dodeljevale.

6.4.12 Kmetijstvo in ribištvo

Poročilo o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči v kmetijstvu²⁸ in ribištvu zajema tiste sheme pomoči, ki so jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) in lokalne skupnosti ter javni skladi izvajali do 30. 6. 2023 v skladu z Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije in Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije, (v nadaljevanju: Uredba EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu)²⁹ ter Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (v nadaljevanju: Smernice za kmetijski sektor).³⁰

V poročilo so vključene tudi državne pomoči za izredne ukrepe za blaženje posledic Covid-19, namenjene **primarni kmetijski proizvodnji in sektorju ribištva in akvakulture**, dodeljene v skladu s Sporočilom Komisije Začasni okvir za ukrepe državnih pomoči v podpro gospodarstvu ob izbruhu covid-19³¹ in državne pomoči za krizno državno pomoč gospodarstvu zaradi vojne v Ukrajini, namenjene **primarni kmetijski proizvodnji in sektorju ribištva in akvakulture**, dodeljene v skladu s Sporočilom Komisije Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C št. 101 z dne 17. 3. 2023).

Poročilo ne vključuje ocene učinkovitosti za pomoči *de minimis*, dodeljene v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju,³² pomoči *de minimis* ribiškemu sektorju, dodeljene v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. julija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture.³³

Pri pripravi skupne ocene učinkovitosti so kot izhodišče upoštevane predvsem ocene učinkovitosti posameznih shem pomoči, izdelane na podlagi strokovnih mnenj nosilcev področja ukrepanja. Poročilo vključuje oceno učinkovitosti po posameznih namenih, ki so bili v letu 2023 deležni javne podpore.

²⁸ V Poročilu so v kategorijo kmetijstva zajeti podatki o državnih pomočeh za kmetijstvo in gozdarstvo.

²⁹ UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1, zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/2008 z dne 8. decembra 2020 o spremembi uredb (EU) št. 702/2014, (EU) št. 717/2014 in (EU) št. 1388/2014 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in drugimi ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 414 z dne 9. 12. 2020, str. 15) in UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, zadnjič spremenjena s Popravkom Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 2024/90118 z dne 21. 2. 2024).

³⁰ UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1, zadnjič spremenjene z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30) in UL C št. 485 z dne 21. 12. 2022, zadnjič spremenjeno s Sporočilom Komisije o popravku Smernic o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (UL C št. C/2024/1902 z dne 5. 3. 2024).

³¹ UL L UL C št. 91 I z dne 20. 3. 2020, str. 1, UL C št. 91 I z dne 20. 3. 2020, str. 1, zadnjič spremenjeno s sporočilom Komisije Šesta sprememba začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 in sprememba Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov (UL C št. 473 z dne 24. 11. 2021, str. 1),

³² UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9, zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2024/3118 z dne 10. decembra 2024 o spremembi Uredbe (EU) št. 1408/2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju (UL L št. 2024/3118 z dne 13. 12. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU).

³³ UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45, zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2023/2391 z dne 4. oktobra 2023 o spremembi uredb (EU) št. 717/2014, (EU) št. 1407/2013, (EU) št. 1408/2013 in (EU) št. 360/2012 glede pomoči *de minimis* za predelavo in trženje ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture ter Uredbe (EU) št. 717/2014 glede skupnega zneska pomoči *de minimis*, dodeljene enemu podjetju, obdobja njene uporabe in drugih zadev (UL L št. 2023/2391 z dne 5. 10. 2023).

KMETIJSTVO

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči za kmetijstvo in gozdarstvo po shemah v obdobju 2021–2023, priglasitelj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Naziv	Namen	Instrument	2021	2022	2023
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - ABER	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	600.033,44	221.748,77	1.041.262,92
	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja		882.699,79	606.504,95	
	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov		3.785.605,97	6.788.906,09	8.405.651,34
	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov		3.481.351,00	1.353.858,85	737.573,75
	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju			68.047,78	
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - SMERNICE	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	100.126,00		
	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju, Kmetijske smernice		417.723,03	500.234,72	624.372,27
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - SMERNICE	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezni	Dotacije	7.303,50		
	Pomoči za varstvo okolja		124.289,99	111.990,55	
	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju		901.106,47	1.157.722,31	740.589,83
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki			148.327,60	374.724,94
Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015 - 2020 - ABER	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	5.650,37	5.255,12	2.333,36
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		173.723,52	155.275,39	144.275,09
			4.030.034,44	4.969.960,88	4.239.008,55
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Subvencioniranje obrestne mere	15.102,44	1.144,40	4.648,83
		Ugodna posojila	19.013,55	17.825,00	106.203,88

	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	130.050,13	214.623,00	222.851,95
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		66.273,92	48.672,72	35.015,43
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - ABER	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	2.751,00		995
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		6.188.402,05	6.330.165,36	7.527.697,51
	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju		204.773,49	289.452,70	356.815,67
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki		1.368,36	5.620.090,60	36.020.970,38
	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezni			326.713,44	1.717.999,77
	Pomoči za podpora živinskemu sektorju (genetska podpora)				2.759.266,99
KMETIJSTVO 2011 - 2020 (2030)	Pomoč za raziskave in razvoj	Dotacije	4.350,50	17.230,87	16.172,20
Skupaj pomoči za KMETIJSTVO			21.141.732,96	28.953.751,10	65.078.429,66

Pomoči za zavarovanje v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov

Zavarovanje kmetijske proizvodnje je pomemben način aktivnega obvladovanja tveganj pred izgubo prihodka zaradi škode, ki jo povzročijo neugodne vremenske razmere. S sofinanciranjem zavarovalne premije se kmetijska gospodarstva spodbuja k proaktivnemu ravnanju in s tem vključevanju v zavarovanje kmetijske proizvodnje. V Sloveniji se sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje izvaja na podlagi uredbe, ki ureja sofinanciranje zavarovanja primarne kmetijske proizvodnje.

Namen odobrene sheme je pomoč za zavarovanje kmetijske pridelave rastlinske proizvodnje in reje domačih živali za kritje izgub zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in drugih slabih vremenskih razmer ter bolezni živali ali škodljivih organizmov na rastlinah.

V letu 2023 je bil pretežni del nacionalne pomoči (7.484.470,21 EUR) izplačan iz sheme pomoči SA.60438 (2020/XA), v kateri je intenzivnost pomoči znašala 55 % upravičenih stroškov. Manjši del pomoči (43.227,30 EUR) je bil izplačan iz sheme pomoči SA.111030, v kateri je intenzivnost pomoči znašala 60 % upravičenih stroškov.

Občine lahko sodelujejo pri tem ukrepu, tako da sofinancirajo razliko do 65 % oziroma po novih pravilih do 70 % upravičenih stroškov.

Ciljna skupina so kmetijska gospodarstva, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ki so mikro, mala in srednja podjetja (MSP).

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP, občine	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov	Dotacije	20.519.538,92

V letu 2023 so MKGP in občine za ukrep namenile 7.671.972,60 EUR. Cilj ukrepa je spodbujanje širjenja zavarovanja kmetijske pridelave za primere škodnih dogodkov, ki povzročajo izgubo pridelka in s tem izpad dohodka kmetijskim gospodarstvom. Povečanje sredstev za ta namen v zadnjih nekaj letih (v letu 2023 za 20,6 % v primerjavi z letom 2022), je posledica podražitve zavarovanja in delno povečanja števila živali, vključenih v zavarovanje.

V primerjavi z letom 2022 so se sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij v letu 2023 povečala za 18,3 %. Interes pridelovalcev za zavarovanje kmetijske pridelave in prireje, ki se kaže s številom sklenjenih zavarovalnih pogodb, pa se je zmanjšal.

V letu 2023 je bilo na nacionalnem nivoju sofinanciranih 10.622 zavarovalnih pogodb na skupaj 4.611 kmetijskih gospodarstvih. V zavarovanje je bilo vključenih 51.227,57 ha kmetijskih površin (8 % manj kot preteklo leto) in 67.898 živali (3,2 % več kot preteklo leto).

Ocena učinkovitosti na nacionalnem nivoju je glede na zastavljene cilje 102,43 %.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje in ribištva	Cilji (načrt): Povečanje števila kmetijskih gospodarstev in obsega proizvodnje s sklenjenim zavarovanjem	17.000	2016	10.139 zavarovalnih pogodb		62,48	7.631.231	102,43	Učinki ukrepa so pozitivni v delu, ki se nanaša na sofinanciranje zavarovanja posevkov, nasadov in plodov ter živali,	
		42.000		36.762 ha zavarovanih površin		121,97				
		65.000								
	Rezultati: Večje število kmetijskih gospodarstev, ki zavarujejo kmetijsko proizvodnjo in večji obseg zavarovane proizvodnje	število zavarovalnih pogodb površina zavarovanih površin v ha število zavarovanih živali		75.431 zavarovanih živali	10.622 51.227,57 67.898	104,46 Povpr. 96,30	7.527.697,51			

Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki

V okviru ukrepa nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče, izredni dogodki ali neugodne vremenske razmere, ki jih lahko enačimo z naravnimi nesrečami, sta se v letu 2023 izvajali dve shemi pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi suše v letu 2022 za mala in srednje velika podjetja (MSP) ter za velika podjetja. Rešena in izplačana pa je bila tudi ena pritožba na odpravo posledic škode zaradi pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu v letu 2021 v višini 19.200,82 EUR.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki	Dotacije	30.453.672,42

Suša je v letu 2022 v 211 občinah prizadela 23.570 oškodovancev na skupno 235.182,5 ha kmetijskih površin. Prizadetih je bilo 162.803,50 ha travinja, 53.740,93 ha žit, 10.933,29 ha poljščin in krmnih rastlin, 5.042,74 ha zelenjadnic, 881,74 ha hmelja, 129,34 ha jagodičevja in 63,35 ha sadik cepljenk in sadnega drevja. Končna ocena škode, ki presega 30 odstotkov običajne letne kmetijske proizvodnje, znaša 148.474.650,18 EUR.

V okviru Program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi suše v letu 2022, ki ga je vlada sprejela s sklepom št. 33000-11/2023/4, z dne 25. 5. 2023 in s sklepom št. 33000-11/2023/7 z dne 11. 1. 2024 so bila iz proračunske rezerve v letu 2023 zagotovljena sredstva v skupni vrednosti 24.922.000 EUR. Spodnji prag za izplačilo pomoči posameznemu upravičencu, je znašal 100 EUR.

Vloge za škodo zaradi suše leta 2022 je oddalo 22.933 malih in srednje velikih podjetij (MSP), ki so imela 235.187,7 ha prizadetih površin ter 23 velikih podjetij (VP) z 3.754,362 ha prizadetih površin. O vlogah upravičencev odloča Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Pogoje za dodelitev državne pomoči je izpolnjevalo 15.217 MSP in 20 VP.

Agencija je v letu 2023 odobrila in izplačala državno pomoč za popolno ali delno uničenje primarne kmetijske proizvodnje v sadjarstvu in vinogradništvu 15.217 MSP v višini 24.358.939,46 EUR in 20 VP v višini 374.724,94 EUR.

Vlagatelj	Prizadeta MSP	Prizadete kmetijske površine (ha)	Sredstva (EUR)
Število vseh vlagateljev	22.956	238.941,06	24.922.000,00
Število vlagateljev ki je prejelo sredstva	15.217 MSP 20 VP	172.911,53 3.641,24	24.358.939,46 374.724,94

Ocenjujemo, da je učinek dodeljenih državnih pomoči pozitiven, saj smo leta 2023 zagotovili stabilne razmere in omejili gospodarsko škodo, ki je nastala zaradi posledic suše 15.237 oškodovancem.

Ukrep/ program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opombe
Program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi suše v letu 2022	Cilji (načrt): Cilj programa je pomoč upravičencem zaradi izpada dohodka na kmetijskih pridelkih nastalega zaradi suše leta 2022 in omejitev gospodarske škode najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom	18.000	2023	22.956		84,65	24.922.000	117,2	Pozitiven	Glede na vrsto pomoči tj. pomoč za nadomestilo izgub ob naravnih nesrečah, kazalniki s katerimi bi merili uspešnost in učinkovitost, niso določeni
	Rezultati: Dodelitev državne pomoči za izpad dohodka in omejitev gospodarske škode 15.217 najbolj prizadetim MSP	Število kmetijskih gospodarstev, ki je utrpelo izpad dohodka in prejmejo pomoč			15.237		24.733.664,40			

Pomoč za zatiranje rastlinskih bolezni

Shema pomoči za odpravo škode v vinogradih zaradi zlate trsne rumenice je namenjena vinogradnikom, ki jim je fitosanitarni inšpektor odredil uničenje okuženih trt z zlato trsno rumenico oziroma izkrčitev okuženih vinogradov in vinogradnikom omogoča odškodnino za uničene trte ob izpolnjevanju predpisanih pogojev.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Pomoč za zatiranje rastlinskih bolezni	Dotacije in subvencionirana storitev	2.052.016,71

Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice v obdobju od 2023 do 2026 se upravičencem dodeli na podlagi Uredbe o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice (Uradni list RS, št. 85/23). Dodeli se kot državna pomoč v skladu z Uredbo EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu za uničene rastline trte zaradi izvajanja ukrepov izkoreninjenja ali preprečevanja širjenja zlate trsne rumenice v razmejenih območjih za zadrževanje zlate trsne rumenice.

Upravičenec do državne pomoči je vinogradnik, ki je kot nosilec vpisan v register kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo in izpolnjuje predpisane pogoje za pridobitev državne pomoči v skladu z Uredbo o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice in Uredbo EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu.

Cilji ukrepa je zmanjševanje števila okuženih trsov v razmejenih območjih (okužena območja in žarišča okužbe) zlate trsne rumenice v Republiki Sloveniji z namenom odstranjevanja virov okužb, zmanjševanja potenciala za nove okužbe in omejevanja širjenja zlate trsne rumenice v razmejenih območjih.

Na podlagi ugotovljenih okužb z zlato trsno rumenico so bile v letu 2023 v vinogradih v razmejenih območjih odstranjene posamezne okužene rastline vinske trte ali izkrčeni okuženi vinogradi v celoti. Odstranjeno je bilo večje število okuženih trsov kot je bilo predvideno zaradi večje vključenosti vinogradnikov v izvajanje ukrepov in odstranjevanje okuženih trsov.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opombe
Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice	Cilji (načrt): Zmanjšanje števila okuženih trsov v razmejenih območjih	180.000	2023	1.300.000		175,1	1.900.000	52,1	Pozitiven	
	Rezultati: Okuženi trsi so bili izkrčeni	Število odstranjenih in uničenih okuženih trsov			315.185		1.733.513			

Učinki ukrepa so pozitivni. V letu 2023 je bilo odstranjenih in uničenih 315.185 okuženih trsov pri 325 vinogradnikih in dodeljena pomoč v višini 1.733.315,00 EUR. Skupno število odstranjenih okuženih trsov je bilo večje glede na predhodne ocene. Obseg porabljenih sredstev je nekoliko manjši od načrtovanih, ki so bila ocenjena na podlagi povprečne vrednosti pomoči za trs. Porabljena sredstva obsegajo dejanske vrednosti uničenih rastlin glede na starost rastlin gostoto sajenja, čas uničenja ipd.

Pomoči za podporo živalskemu sektorju

V okviru ukrepa se izvaja shema pomoči za kritje stroškov odstranitve in uničenja poginulih živali. Upravičenci do pomoči so imetniki rejnih živali, ki sem jim pomoč dodeli v obliki subvencionirane storitve. Pomoč se izplača izvajalcu storitve odstranjevanja in uničenja poginulih živali, ki temelji na pravilniku, ki ureja izvajanje javne veterinarske službe zbiranja, prevoza, skladiščenja in ravnanja z živalskimi trupli kot vrste živalskih stranskih proizvodov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2023, v EUR
MKGP	Pomoči za podporo živalskemu sektorju	Subvencionirana storitev	2.759.266, 99

Upravičenci do pomoči so imetniki rejnih živali, ki so vpisani v evidenco imetnikov rejnih živali, ter so prijavi pogin živali skladu s pravilnikom. Pomoč se dodeli se kot državna pomoč v skladu z Uredbo EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu.

Cilji pomoči je preprečitev morebitnega širjenja in prenos bolezni živali v obrat z živalmi z namenom zmanjševanja potenciala za okužbe.

Ocenjujemo, da ima pomoč pozitivne učinke, saj s tem ukrepom preprečujemo širjenje bolezni v rejah domačih živali in s tem preprečujemo nastanek gospodarske škode rejcem živali.

Pomoči za varstvo okolja v kmetijskem sektorju

Pomoči za varstvo okolja vključujejo izdatke zavezancev za izvajanje sheme državne pomoči zaradi zmanjšanja dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima. Cilj sheme je ohranjanje in izboljšanje kakovosti pitne vode. V letih veljavnosti sheme (od 2016 do 2022) naj bi se ohranila kakovost pitne vode na ravni kakovosti iz leta 2010.

Upravičenci so kmetijska gospodarstva na najožjih vodovarstvenih območjih, namenjenih za varstvo vodnih virov za javno oskrbo s pitno vodo, ki so določena v skladu s predpisi vlade, ki urejajo najožje vodovarstveno območje. To pomeni, da so v shemo nadomestil vključena le tista območja, ki so zavarovana z državnimi predpisi.

Nova shema pomoči zaradi zmanjšanja dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima za obdobje 2023–2029 je bila Evropski komisiji priglašena 6. 9. 2023, izvajati pa se je začela v letu 2024.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2022 v EUR
Občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo (priglasitelj MOP)	Pomoči za varstvo okolja	Dotacije	111.990,55

Pomoč za tehnično podporo v kmetijskem sektorju

Pomoč je namenjena dejavnostim prenosa znanja in informiranja ter za dejavnosti promocijskih ukrepov v korist kmetijskih proizvodov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP, občine	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	4.217.985,55*

**Sredstva v obdobju 2021–2023 vključujejo tudi sredstva za promocijske dejavnosti v zvezi z živili, ki jih zajemajo sheme kakovosti po Programu promocije za obdobje 2021 do 2023.*

V letu 2023 je bila pomoč dejavnostim prenosa znanja in informiranja dodeljena s strani lokalnih skupnosti (sheme priglašena po Uredbi EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu), namenjena povečanju informiranosti in dvigu nivoja znanja in usposobljenosti akterjev, dejavnih v kmetijskem sektorju. Občine so za različne dogodke prenosa znanja in informiranja namenile 222.851,95 EUR. Izvedenih je bilo preko 60 dogodkov, na katerih je sodelovalo preko 31.000 udeležencev.

Promocijski ukrepi v korist kmetijskih proizvodov, ki so se izvajali na nacionalnem nivoju, so bili v letu 2023 namenjeni:

- promociji in informiranju o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja, mleka in mesa (sheme priglašena po Smernicah za kmetijski sektor), katerih cilji so i) izboljšati informiranost in osveščenost potrošnikov o sadju ter proizvodov iz sadja; mleku in mlečnih proizvodih ter o mesu in proizvodih iz mesa, ter ii) povečati prepoznavnost proizvodov, označenih z znakom nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost«, ki potrošnikom zagotavljajo kontrolirano kakovost in poreklo surovin in njihove predelave. Pomoč promociji v sektorju sadja je znašala 111.046,50 EUR, sektorju mleka 255.761,00 EUR in v sektorju mesa 373.782,33 EUR;
- promociji in informiranju javnosti o shemah kakovosti s poudarkom na ekološki shemi kakovosti in shemi izbrana kakovost v obdobju 2022–2023 (shema priglašena po Uredbi EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu). Tej promociji je bilo v letu 2023 namenjenih 356.815,67 EUR.

S promocijo in informiranjem o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja, mleka in mesa želimo vse člene v prehranski verigi motivirati za inovacije in razvoj novih proizvodov ter spodbujati k vstopanju v sheme kakovosti, kar prispeva k dodani vrednosti proizvodov. Hkrati pa se zagotavlja potrošniku kakovostne in raznolike kmetijske proizvode, s čimer se izboljša ponudba kmetijskih proizvodov. Prodajalci oziroma trgovci bodo zaradi ozaveščenih in bolj kompetentnih potrošnikov, ki bodo znali na trgovskih policah izbirati med posameznimi proizvodi, bolj motivirani vključiti med svoje prodajne artikule proizvode iz shem kakovosti. Obenem promocija prispeva tudi h krepitvi zaupanja v vzpostavljen sistem uradnega nadzora zagotavljanja varnosti in kakovosti ter k doseganju bolj uravnoveženega in zdravega načina prehrane populacije. S tovrstno promocijo se pričakuje, da se posredno spodbudi člene prehranske verige k medsebojnemu povezovanju, sodelovanju in skupnem nastopu na trgu.

- Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja za obdobje 2021–2023

Za izhodiščno stanje promocijske kampanje sadja za obdobje 2021 do 2023 so se uporabili podatki zadnjega merjenja iz pretekle kampanje (januar 2022).

Prva (začetna) meritev je bila opravljena jeseni 2021 na vzorcu N=906, druga (vmesna) meritev je bila opravljena po zaključku jesenskega vala kampanje 2023 na vzorcu N=800.

Vzorec vsake meritve je reprezentativen po spolu, starostnih skupinah in statističnih regijah, kar omogoča, da lahko podatke posplošimo na celotno populacijo.

Glede na opravljeno raziskavo se je izkazalo, da najvišja stopnja zaupanja velja za znak »izbrana kakovost – Slovenija«, ki je med vsemi ocenjevanimi znaki tudi najbolj poznan. Večina potrošnikov (80 %) je že kdaj kupila sadje, označeno z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«. Okrog dve tretjini je takšno sadje kupilo v zadnjem mesecu. Primerjalno gledano v času se nadaljuje trend naraščanja deleža potrošnikov že vsaj kdaj/v zadnjem mesecu kupilo sadje z oznako »izbrana kakovost – Slovenija«. Potrošniki vidijo največjo prednost nakupa sadja, pridelanega v Sloveniji, predvsem v svežini ter menijo, da s tovrstnim nakupom podpirajo domače pridelovalce. Precejšen delež (42 %) jih vidi

prednost nakupa sadja lokalnega izvora v tem, da gre za sezonsko sadje ter v krajši transportni poti in posledično nižjem ogljičnem odtisu (38 %).

Ukrep/progr am	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referen čno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/ negativen/ ni ga še možno določiti)	Opombe
Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja	Cilji (načrt): Izboljšati informiranost in osveščenost potrošnikov o sadju ter proizvodov iz sadja, da se bodo potrošniki pri nakupu lahko bolj kompetentno odločali	89,66 % (0,33% na leto)	2021	89 %		107,1	69.415,20	93,4	Učinek je pozitiven	
	Rezultati: Povečanje informiranosti in osveščenosti potrošnikov o sadju ter proizvodov iz sadja	Povečanje informiranosti in osveščenosti potrošnikov o sadju ter proizvodov iz sadja za 1 % v obdobju 3 let					69.415,20			
Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja	Cilji (načrt): Povečati prepoznavnost sadja in proizvodov iz sadja, označenih z znakom nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost«, ki potrošnikom zagotavljajo kontrolirano kakovost in poreklo surovin in njihove predelave	82,34 % (0,67 % na leto)	2021	81 %		102,0	41.631,30	98,0	Učinek je pozitiven	
	Rezultati: Povečanje prepoznavnosti sadja in proizvodov iz sadja, označenih z znakom nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost«	Povečanje prepoznavnosti sadja in proizvodov iz sadja, označenih z znakom »izbrana kakovost- Slovenija« – za 2 % v obdobju 3 let					41.631,30			

- Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju mleka za obdobje 2020–2022

Izhodišča za merjenje učinkov nacionalne kampanje predstavljajo rezultati meritev v letu 2021 (pred začetkom izvajanja kampanje), pri čemer sta upoštevana 2 kazalnika:

1. narašča pogostost nakupa lokalnega, slovenskega mleka in mlečnih izdelkov,
2. narašča prepoznavnost mleka in mlečnih izdelkov, ki se ponašajo z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«.

Postavljeni so cilji na nivoju celotnega obdobja komuniciranja, le te cilje je torej potrebno doseči v obdobju 3 let.

Agencija Aragon je izvedla merjenje uspešnosti »Nacionalnih kampanj promocije lokalnih kmetijskih in živilskih proizvodov iz sektorjev mleka in mesa za obdobje 2021 do 2023« in sicer meritve po 1. in po 2. valu oglaševalske kampanje. Prva raziskava je bila izvedena septembra 2021 na naključnem vzorcu velikosti N=1.042, druga raziskava je bila izvedena junija 2022 na naključnem vzorcu velikosti N=1.032, tretja raziskava je bila izvedena v mesecu maju 2023 na naključnem vzorcu N=1.000, vse tri v starosti 18 ali več let. Z realizirano velikostjo vzorca smo zadostili toleranci napake manjši od 5 % in tako s 95 % stopnjo zaupanja pridobili dovolj veliko podatkovno zbirko za nadaljnje statistične obdelave. Učinek obeh postavljenih ciljev je pozitiven. Tako iz rezultatov ugotovimo, da v Sloveniji narašča pogostost nakupa lokalnega mleka in mlečnih izdelkih ter prepoznavnost mleka in mlečnih izdelkov z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Promocija in informiranje javnosti o kmetijskih proizvodih v sektorju mleka za obdobje 2020 – 2022	Cilji (načrt): Večje povpraševanje – pogostost nakupa mleka in mlečnih izdelkov.	68,34 %	2022	68 %		114,1	79.762,00	87,6	Učinek je pozitiven.	
	Rezultati: Indeks povpraševanja po mleku in mlečnih izdelkih narašča za 0,67% na posamezno leto oz. za 2% v obdobju 3 let.	Indeks povpraševanja po mleku in mlečnih izdelkih.			78 %		79.762,00			
Promocija in informiranje javnosti o kmetijskih proizvodih v sektorju mleka za obdobje 2020 – 2022	Cilji (načrt): Večja prepoznavnost mleka in mlečnih izdelkov, ki se ponajajo z znakom "izbrana kakovost - Slovenija".	39,34 %	2022	38 %		101,7	176.000,00	98,3	Učinek je pozitiven.	
	Rezultati: Indeks povpraševanja po mleku in mlečnih izdelkih narašča za 0,67% na posamezno leto oz. za 2% v obdobju 3 let.	Indeks prepoznavnosti mleka in mlečnih izdelkov, ki se ponajajo z znakom "izbrana kakovost - Slovenija" za 0,67 % v posameznem letu.			40 %		175.999,00			

- **Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju mesa za obdobje 2020–2022**

Izhodišča za merjenje učinkov nacionalne kampanje predstavljajo rezultati meritev v letu 2021 (pred začetkom izvajanja kampanje), pri čemer sta upoštevana 2 kazalnika:

1. narašča povpraševanje po lokalnem mesu in izdelkih iz mesa
2. narašča prepoznavnost vrst mesa (perutnina in govedina), ki se ponajajo z znakom »izbrana kakovost – Slovenija«

Meritve se izvajajo pred začetkom izvajanja kampanje (september 2021), po drugem valu kampanje (junij 2022) ter po zaključku cele nacionalne kampanje (julij in avgust 2023). Vsakokratne meritve za merjenje učinkov komuniciranja se izvajajo na vzorcu N=1000 vprašanih relevantnih posameznikov, in sicer trikrat v celotnem obdobju izvajanja nacionalne kampanje. Meritve izvaja podjetje Aragon, ciljna skupina za izvajanje meritev so nakupni člani 18–65 let.

Postavljeni so cilji na nivoju celotnega obdobja komuniciranja, in ne na enoletni ravni. Postavljene cilje je torej potrebno doseči v obdobju 3 let.

V sedanjem obdobju izvajanja promocije smo izvedli začetno meritev (izhodiščno stanje) v septembru 2021, pred izvajanjem prvega vala kampanje za meso. Prvi rezultati uspešnosti in učinkovitosti so bili znani, ko smo izvedli vmesne meritve, ki vključujejo meritve 1. in 2. vala (prvi val jeseni 2021, drugi val spomladi 2022). Vmesne meritve smo izvedli takoj po zaključenem drugem valu kampanje, junija 2022. Rezultati so pokazali, da pri 1. cilju (Narašča povpraševanje po lokalnem mesu in izdelkih iz mesa) nismo dosegli pozitivnega učinka, razlog za to smo ugotovili, da se je hierarhija nakupnih dejavnikov v juniju 2022 glede na september 2021 spremenila. Potrošniki so postali cenovno bolj občutljivi. Cena je postala pomembnejša od slovenskega izvora mesa. Narasel je tudi pomen akcijske ponudbe. Smo pa z razliko od prvega, pri drugem cilju (Narašča prepoznavnost vrst mesa – perutnina in govedina – ki se ponajajo z znakom "izbrana kakovost-Slovenija" dosegli pozitiven učinek glede na postavljen cilj in vložena

sredstva. Poznavanje znaka "izbrana kakovost – Slovenija" je v juniju 2022 v primerjavi s septembrom 2021 naraslo. V letu 2023 (julij – avgust) smo po končanem 4. Valu promocije izvedli še zaključne meritve. Rezultati so pokazali, da prepoznavnost znaka IK v času narašča. 83 % potrošnikov je navedlo, da pozna znak IK. Pri 2. cilju smo bili zopet uspešni, kot preteklo leto. Pri 1. cilju (Narašča povpraševanje po lokalnem mesu in izdelkih iz mesa) pa smo zopet ugotovili, da nismo dosegli pozitivnega učinka. V letu 2023 je na nakupne navade potrošnikov še vedno precej vplivala visoka inflacija in s tem rast cen kmetijskih in živilskih proizvodov. Potrošniki so še vedno cenovno občutljivi.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opombe
Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju mesa za obdobje 2020-2022 (skupna splošna promocija sektorja pridelave in predelave mesa in informiranje o mesu)	Cilji (načrt): Narašča povpraševanje po lokalnem mesu in izdelkih iz mesa	21,34 %	2021	20 %		84,35%	79.192,99	118,55	Učinek je negativen.	
	Rezultati:	Narašča povpraševanje po lokalnem mesu in izdelkih iz mesa za 2 % v obdobju 3 let oz. 0,67 % na posamezno leto			18%		79.192,99			
Promocija in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju mesa za obdobje 2020-2022 (promocija mesa in proizvodov iz mesa iz sheme kakovosti »izbrana kakovost«)	Cilji (načrt): Narašča prepoznavnost vrst mesa (perutnina in govedina), ki se ponajajo z znakom »izbrana kakovost-Slovenija«	55,34 %	2021	54 %		117,45	294.589,34	85,14	Učinek je pozitiven.	
	Rezultati:	Narašča prepoznavnost vrst mesa (perutnina in govedina), ki se ponajajo z znakom »izbrana kakovost-Slovenija« za 2% v obdobju 3 let oz. 0,67% na posamezno leto.			65 %		294.589,34			

Ugotovili pa smo, da tisti, ki priključijo oglaševalsko kampanjo, so v statistično značilno večji meri že kupili meso z znakom IK. Iz raziskav se kaže tudi, da so potrošniki, ki so opazili oglaševalsko kampanjo, cena zdi značilno manj pomembna, medtem ko je značilno bolj pomembno, da je meso slovenskega porekla in da nosi znak IK. Slednje kaže na pozitivne učinke promocijskih aktivnosti.

- Promocija in informiranje javnosti o shemah kakovosti za obdobje 2022–2023

Ekološki proizvodi ter ekološko kmetijstvo predstavljajo obliko in način kmetovanja, ki pridobiva vse večji pomen tudi v slovenskem kmetijskem prostoru. Ekološko kmetovanje zagotavlja pridelavo visoko kakovostne in varne hrane, z bogato prehransko vrednostjo in visoko vsebnostjo vitaminov, mineralov in antioksidantov. Ker je pri tem načinu kmetovanja prepovedana uporaba lahko topnih mineralnih gnojil, kemično sintetiziranih fitofarmaceutskih sredstev (pesticidov), gensko spremenjenih organizmov in proizvodov pridobljenih iz teh organizmov ter različnih regulatorjev rasti, praktično ni pričakovati ostankov teh snovi v pridelkih ali živilih in posledično – pri potrošnikih.

Zaščitena označba porekla (ZOP) zajema kmetijske pridelke in živila, ki izvirajo iz določene regije, kraja ali države. Izdelki iz omenjene sheme morajo biti v celoti pridelani in predelani na določenem geografskem območju, prav tako pa morajo iz tega območja izhajati tudi vse uporabljene surovine.

Zaščitena geografska označba (ZGO) je shema kakovosti, ki prav tako zajema kmetijske pridelke in živila iz določene regije, kraja ali države. Od »zaščitene označbe porekla« se razlikuje v tem, da je pri »zaščiteni geografski označbi« povezava med geografskim območjem in izdelkom manj zavezujoča. Za te izdelke velja, da mora vsaj ena od faz proizvodnje potekati na določenem geografskem območju, surovine pa lahko izvirajo iz drugih območij, tudi tistih izven Slovenije.

Zajamčena tradicionalna posebnost (ZTP) je shema, pri kateri se prvenstveno zaščitijo receptura, način priprave ali sestava jedi.

Jeseni 2022 je bil izveden celoten ukrep, ki se nanaša na komuniciranje vseh štirih omenjenih shem kakovosti.

Izhodišča za merjenje učinkov nacionalne kampanje predstavljajo rezultati meritev v letu 2021, pri čemer so upoštevani 4 kazalniki:

- odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena označba porekla« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena geografska označba« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,

Izhodiščne rezultate črpamo iz raziskave opravljene novembra 2022 s strani Univerze v Novem mestu, fakultete za ekonomijo in informatiko.

Prepoznavanje štirih znakov kakovosti med potrošniki je bilo v raziskavi iz leta 2022 naslednje:

- Odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana«: **64,3 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena označba porekla«: **19,3 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena geografska označba«: **33,5 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost«: **24 %**
- Povprečni odstotek prepoznavnosti vseh 4 znakov: **35,3 %**.

Prepoznavanje vseh štirih znakov kakovosti je bilo v raziskavi avgusta 2023 naslednje:

- Odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana«: **78 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena označba porekla«: **27 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena geografska označba«: **41 %**
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost«: **33 %**
- Povprečni odstotek prepoznavnosti vseh 4 znakov: **44,8 %**.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/niga še možno določiti)	Opombe
Promocija in informiranje javnosti o shemah kakovosti za obdobje 2022–2023, SA.102354 (2022/XA)	Cilji (načrt): Povišati prepoznavnost shem kakovosti »EKO živila«, »zaščiteno geografsko poreklo«, »zaščitena geografska označba«, »zajamčen tradicionalni ugled«	36,55 % (1,25 % na leto)	2022	35,3 %		122,6	356.815,67	81,6	Učinek je pozitiven	
	Rezultati: Povečanje prepoznavnosti shem kakovosti »EKO živila«, »zaščiteno geografsko poreklo«, »zaščitena geografska označba«, »zajamčen tradicionalni ugled«	Povprečen odstotek prepoznavnosti znakov »EKO živila«, »zaščiteno geografsko poreklo«, »zaščitena geografska označba«, »zajamčen tradicionalni ugled« med potrošniki			44,8 %		356.815,67			

Pomoč za raziskave v kmetijstvu in gozdarstvu

MKGP v sodelovanju z Javno agencijo za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije sofinancira ciljne raziskovalne projekte (shema ARRS: Raziskovalni projekti in programi). Raziskovalni projekti so se, oziroma se še izvajajo (triletni projekti) v sodelovanju med raziskovalnimi organizacijami in gospodarskimi družbami.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Pomoč za raziskave v kmetijstvu	Dotacije	37.753,57

V letu 2023 so bili s strani MKGP sofinancirani štiri projekti s področja kmetijstva, ki sodijo v shemo državne pomoči, v skupni vrednosti 16.172,20 EUR.

Od posameznih rezultatov in učinkov so najpogostejše izpostavljeni pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin, objavljeni članki, pridobitev novih znanstvenih spoznanj ter prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso.

Gre za nadaljevanje izvajanja dveh triletnih projektov iz razpisa v letu 2020 in dveh novih projektov iz razpisa 2022, zato dokončnih učinkov znanstvenoraziskovalnih in razvojnih rezultatov ter učinkov za razvoj kmetijskega sektorja v Sloveniji še ni mogoče podati.

Na podlagi letnega spremljanja izvajanja projektov MKGP ocenjuje dodeljene državne pomoči za raziskave v kmetijstvu kot uspešne.

Pomoč za komasacijo in arondacijo kmetijskih zemljišč

Namen ukrepa je izboljšanje kmetijskih zemljišč in povečevanje/zaokroževanje parcel posameznih kmetijskih gospodarstev. Pomoč je omejena na stroške pravnih in upravnih postopkov, vključno s stroški pregleda, in sicer do 100 % dejansko nastalih stroškov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023 v EUR
MKGP, občine	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	16.984,85

Ukrep pomoč za arondacijo kmetijskih zemljišč je v letu 2023 izvajalo 4 občine. Pomoč iz občinskih proračunov je prejelo 8 kmetijskih gospodarstev, v skupni višini 2.333,36 EUR.

V letu 2023 se je ukrep izvajal tudi na nacionalnem nivoju.

Nedokončane komasacije predstavljajo v Sloveniji že več kot 40 let velik problem, tako posestnikom oz. komasacijskim udeležencem kot tudi širše, saj se na območjih, kjer komasacije še niso vpisane v zemljiško knjigo, ne pobira nadomestil za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah. Poleg tega imajo posestniki oz. zakupniki teh zemljišč probleme tudi pri vsakoletnih neposrednih plačilih (subvencijah). Problem se je še povečal z letom 2005, ko je sistem subvencij prešel na grafične kontrole zahtevkov za plačila na površino. Nedokončani komasacijski postopki v večini izhajajo iz obdobja najintenzivnejših izvedb komasacijskih postopkov v 80. letih prejšnjega stoletja. MKGP je v letu 1995 pristopilo k sistematičnemu reševanju nedokončanih komasacij. V program dokončanja komasacijskih postopkov je bilo takrat vključenih 126 komasacijskih območij, trenutno so nedokončani še štiri.

Ukrep se izvaja na podlagi Uredbe o ukrepih kmetijske strukturne politike in kmetijske politike razvoja podeželja (Urani list RS, št. 35/15, 10/22). V letu 2022 je bilo v letni program vključeno eno komasacijsko območje in sicer v Upravni enoti Cerknica. Vložena je bila ena vloga in posledično sklenjena avtorska pogodba o izdelavi cenitvenega poročila za kmetijstvo – kmetijska zemljišča v višini 995,00 EUR. Dela so bila v celoti izvedena in plačana v letu 2023. Zaradi omejevalnih pogojev Uredbe je bilo v letih 2022 in 2023 načrtovanih in izvedenih manj aktivnosti, kot bi bilo potrebno.

Ukrep/ program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/ negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
Pomoč za dokončanje komasacijskih postopkov	Cilji (načrt): dokončanje nedokončanih komasacijskih postopkov	1	2022	1 vloga		100	995,00	100	Učinek ukrepa je pozitiven, zaključenih je velika večina komasacijskih postopkov.	
	Rezultati: število dokončanih komasacijskih postopkov	Število rešenih vlog			1		995,00			

Investicije v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov

Pomoč je namenjena za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov in trženjem kmetijskih proizvodov. Ciljna skupina so mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ki so dejavna na področju predelave kmetijskih proizvodov in trženja kmetijskih proizvodov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023 v EUR
Občine	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov	Dotacije, ugodna posojila	149.962,07

V letu 2023 so občine za ukrep v okviru shem državnih pomoči namenile 35.015,43 EUR za 29 upravičencev. Ukrep se je izvajal v dvanajstih občinah.

Naložbe v kmetijska gospodarstva

Pomoč je namenjena naložbam v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo za doseganje naslednjih ciljev:

- izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetijskega gospodarstva, zlasti z zmanjšanjem stroškov proizvodnje ali izboljšanjem in preusmeritvijo proizvodnje;
- izboljšanje naravnega okolja, higienskih razmer ali standardov za dobrobit živali, če zadevna naložba presega veljavne standarde Unije;
- vzpostavljanje in izboljšanje infrastrukture, povezane z razvojem, prilagajanjem in modernizacijo kmetijstva, vključno z dostopom do kmetijskih zemljišč, komasacijo in izboljšanjem zemljišč, oskrbo in varčevanjem z energijo in vodo;
- obnova proizvodnega potenciala, prizadetega zaradi škodnih dogodkov.

V ta namen so vključene tudi pomoči za ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine in stavb. Ciljna skupina so kmetijska gospodarstva, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ki ustrezajo kriterijem za MSP.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023 v EUR
Občine	Naložbe v kmetijska gospodarstva	Dotacije, ugodna posojila, subvencioniranje obrestne mere	13.402.941,97

V letu 2023 so občine za ukrep namenile 4.349.861,26 EUR. Sredstva v podporo naložbam so se v letu 2023 v primerjavi s predhodnim letom nekoliko znižala (za 12,8 %). Podpore občin za naložbe v kmetijska gospodarstva so v največjem deležu namenjene sofinanciranju nakupa strojev in opreme. Podpore je bilo deležnih 2.678 kmetijskih gospodarstev, od tega je 8 kmetijskih gospodarstev sredstva namenilo za ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine in stavb. Ukrep se je izvajal v 144 občinah.

Pri izvajanju ukrepa so zaznani pozitivni učinki na povečanju produktivnosti in konkurenčnosti v kmetijstvu, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov ter starostni in posestni strukturi.

Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju

Pomoč krije dejavnosti poklicnega usposabljanja in pridobivanja strokovnih znanj, vključno s tečaji usposabljanja, delavnicami in inštruiranjem, ter predstavitvene dejavnosti in dejavnosti informiranja v gozdarskem sektorju.

Usposabljanja so namenjena povečanju ravni usposobljenosti in znanja ciljnih skupin. Ciljne skupine so podjetja, dejavna v gozdarskem sektorju, ki pomoč prejmejo kot subvencionirano storitev. Ta bodo z večjo usposobljenostjo lahko varno delala v gozdu, skrbela za trajnostni razvoj gozdov in gozdna območja Natura 2000 ter prispevala k trajnostnem razvoju podeželskih območij.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023 v EUR
MKGP	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju	Dotacije	68.047,78

V letu 2023 se državne pomoči na podlagi navedene sheme niso dodeljevale.

Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju

Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju vključuje:

- Ukrep PRP 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij in
- Ukrep PRP 16.5 Okolje in podnebne spremembe.

Cilj ukrepov je spodbujanje krepitve sodelovanja med kmetijskimi gospodarstvi, raziskovalci in svetovalci v gozdarskem sektorju preko projektov EIP in pilotnih projektov.

Ukrep 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij podpira razvoj novih oziroma izboljšanih proizvodov, praks, procesov ali tehnologij na področju gozdarstva; prenosa znanj v prakso ter razširjanje rezultatov projekta.

Ukrep 16.5 Okolje in podnebne spremembe podpira razvoj rešitev, namenjenih zmanjšanju negativnih vplivov gozdarstva na okolje, izvajanju skupnih pristopov na področju gozdarstva za varstvo biotske

raznovernosti ali zmanjšanju ali blažitvi oziroma prilagajanju na podnebne spremembe v gozdarstvu; prenosu znanja v prakso ter razširjanju rezultatov projekta.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju	Dotacije	1.542.330,02

V letu 2023 je pomoč prejelo šest pilotnih in EIP projektov, v katerih je sodelovalo 49 različnih partnerjev in za katere je bilo izplačanih 624.372,27 EUR.

V letu 2023 se ni vzpostavilo nobeno novo partnerstvo, pomoč je krila izvajanje potekajočih pilotnih in EIP projektov, odobrenih v predhodnih letih.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
M16 Sodelovanj: - 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij in - 16.5 Okolje in podnebne spremembe	Cilji (načrt): vzpostavitev partnerstev za izvedbo pilotnih projektov in projektov EIP na področju gozdarstva pri podukrepih 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij in 16.5 Okolje in podnebne spremembe v okviru ukrepa Sodelovanje.	10	2019	0		60	749.000	139	pozitiven	
	Rezultati: Število vzpostavljenih partnerstev sodelovanja za izvedbo pilotnih projektov in projektov EIP v okviru podukrepa 16.2 In podukrepa 16.5.				6		624.527,89			

Celovita analiza učinkov pomoči se bo lahko pripravila po zaključku programskega obdobja PRP 2014–2020, ko bodo na voljo podatki o uspešnosti programa PRP 2014–2020 in ustrezni statistični podatki.

Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov

V okviru sheme državne pomoči se izvaja podukrep 8.4 – preprečevanje in odprava škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Cilj ukrepa je obnova poškodovanih gozdov zaradi žledoloma, vetroloma in prenamnoženosti populacije podlubnika.

Aktivnosti vključujejo odstranjevanje poškodovanega drevja, priprava površin za naravno obnovo. Na površinah, na katerih naravna obnova ne bi bila uspešna, se izvaja sadnja z rastišči ustreznimi drevesnimi vrstami. Kjer je potrebno, se urejajo gozdne vlake, ki so izključno namenjene sanaciji gozdov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
---------	-------	------------	-------------------------

MKGP	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov	Dotacije	5.572.783,60
-------------	---	----------	--------------

Pomoč za izvedena dela za odpravo škode in obnovo poškodovanega gozda v letu 2023 je bila izplačana lastnikom gozdov v višini 737.573,75 EUR. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

V okviru podukrepov je bila pomoč namenjena:

- **odpravi škode zaradi žledoloma** na površini 549,01 ha, izplačila so bila izvedena v višini 246.033,23 EUR, na podlagi vlog iz razpisov v letu 2022 enega razpisa iz leta 2020.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/ne gativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
8.4 - Preprečevanje in odprava škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov	Cilji (načrt): Izvedba del za odpravo škode in obnovo v naravni nesreči poškodovanega gozda.	1.941,00 ha	2015	0		28,28	3.350.711,00	25,96	Učinek je pozitiven	Z manj sredstvi je bilo urejenih manj površin, kot smo načrtovali.
	Rezultati: Izvedba del za odpravo škode in obnove gozda v obsegu 13.000 ha.	Površina izvedenih del odprave škode in obnove gozda			549,01 ha		246.033,23			

- **obnovi poškodovanih gozdov zaradi vetroloma** na površini 346,20 ha ter nakupu sadik gozdnega drevja in ureditvi 2 km gozdnih vlak, izplačila so bila izvedena v višini 219.787,37 EUR;

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/ne gativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
8.4 - Preprečevanje in odprava škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov	Cilji (načrt): Izvedba del za odpravo škode in obnovo v naravni nesreči poškodovanega gozda.	883,00 ha 2 km	2018	0		39,2	644.370,00	49,0	Učinek je pozitiven	Z manj sredstvi je bilo urejenih manj površin, učinkovitost porabljenih je v okviru pričakovanj.
	Rezultati: Izvedba del za odpravo škode in obnove gozda v obsegu 5.131 ha, izgradnja gozdnih vlak (km)	Površina izvedenih del odprave škode in obnove gozda (ha), Izgradnja gozdnih vlak (km)			346,20 ha 2 km	Povp: 69,6	219.787,37			

- **obnovi poškodovanih gozdov zaradi prenamnoženih populacijah podlubnikov** na površini 385,93 ha ter nakupu sadik gozdnega drevja, izplačila so bila izvedena v višini 320.245,57 EUR, na podlagi vlog iz razpisa v letu 2022.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/ne gativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
8.4 - Preprečevanje in	Cilji (načrt): Izvedba del za odpravo	206,00 ha	2020	0		187,34	1.352.877,00	12,63	Učinek je pozitiven	Z manj sredstvi je

odprava škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov	škoda in obnovo v naravni nesreči poškodovanega gozda.										bilo urejenih več površin, učinkovitost porabljenih sredstev je pozitivna.
	Rezultati: Izvedba del za odpravo škode in obnove gozda v obsegu 2.114,00 ha.	Površina izvedenih del odprave škode in obnove gozda			385,93 ha			320.245,57			

Preliminarna ocena učinka podukrepov je pozitivna, pri sanaciji poškodovanih gozdov zaradi vetroloma pa zmerna.

Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode

V okviru podukrepa 4.2 – podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020 shema državne pomoči pokriva pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode.

Cilj ukrepa je izboljšanje konkurenčnosti živilskopredelovalne panoge, dvig dodane vrednosti kmetijskih proizvodov, vključno s predelavo kmetijskih proizvodov iz shem kakovosti, uvajanjem novih proizvodov, ki predstavljajo bistveno tehnološko novost na trgu, tesnejše horizontalno in vertikalno povezovanje ter tudi večjo okoljsko učinkovitost živilskopredelovalnih obratov, tako v malih in srednjih kot tudi velikih podjetjih.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode	Dotacije	1.863.045,13

V letu 2023 je bila pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode namenjena petim večletnim naložbam za MSP v višini 1.041.262,92 EUR. V letu 2023 ni bilo dodeljenih pomoči velikim podjetjem. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

Ukrep/program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
4.2 Podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov	Cilj: Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetske proizvode	3	/	/		200,00	461.725,96	112,76	Učinek je bil boljši glede na načrtovan obseg naložb.	
	Rezultati: Št projektov	Število podprtih naložb			6		1.041.262,92			

Izplačila za izvajanje ukrepa so se pričela v letu 2017. Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati. Celovita analiza učinkov pomoči bo pripravljena po zaključku programskega obdobja PRP 2014–2020, ko bodo na voljo podatki o uspešnosti programa PRP 2014–2020 in ustrezni statistični podatki.

Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja

Ta shema državne pomoči vključuje operacijo 4 – ureditev gozdne infrastrukture iz podukrepa 4.3 – podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Operacija 4 je namenjena podpori naložbam v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest ter gradnjo, rekonstrukcijo in pripravo gozdnih vlakov. Do podpore so upravičene fizične in pravne osebe, ki so lastniki gozdov, ter njihova združenja, agrarne in pašne skupnosti. Stopnja javne podpore znaša 50 % upravičenih stroškov. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja	Dotacije	1.489.204,74

V letu 2023 se državne pomoči na podlagi navedene sheme niso dodeljevale.

Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov

Shema državne pomoči pokriva aktivnosti v okviru podukrepa 8.6 – podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Cilj podukrepa je intenziviranje gospodarjenja z gozdovi, profesionalizacija dela v gozdovih, zmanjšanje števila delovnih nesreč pri delu v gozdu in dodajanje vrednosti gozdarskim proizvodom.

Upravičenci do podpore v okviru operacije *naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa* so pravne osebe, razen občin, in fizične osebe, agrarne, pašne skupnosti, ki so zasebni lastniki, solastniki ali zakupniki gozdov, ter gospodarske družbe in samostojni podjetniki, podjetja, ki izpolnjujejo pogoje za mikro, mala ali srednja podjetja in se ukvarjajo s sečnjo in spravilom lesa. Upravičenci do podpore v okviru operacije *naložbe v predindustrijsko predelavo lesa* so gospodarske družbe, zadrage, samostojni podjetniki posamezniki in kmetije z registrirano dopolnilno dejavnostjo, ki so opredeljeni kot mikro ali malo podjetje.

Podukrep 8.6 je namenjen trajnostnemu razvoju gozdarstva kot gospodarske panoge prek spodbujanja naložb v gozdarske tehnologije, mobilizacijo in predindustrijsko predelavo lesa. To so naložbe, ki so ključne za trajnostno gospodarjenje z gozdom, krepitev gozdno-lesne verige, povečanje dodane vrednosti lesa, večjo profesionalizacijo in varnost dela v gozdovih in potencialno ustvarjanje novih delovnih mest. Predindustrijska predelava lesa pomeni žagarsko dejavnost in druge dejavnosti, kot so npr. sušenje in impregnacija lesa ter predelava lesnih ostankov, ki nastanejo v obratu, v lesna goriva (peleti, sekanci).

Podpora se izplačuje v obliki nepovratne pomoči in znaša 40 % upravičenih stroškov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021–2023, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov	Dotacije	18.980.216,82

V letu 2023 je bila pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov, ki se praviloma izvajajo več let. Pomoč je bila izplačana v višini 8.405.651,34 EUR za vloge iz javnih razpisov objavljenih v letu 2019, 2020 in 2021. V okviru te sheme državne

pomoči v letu 2023 ni bilo objavljenih novih javnih razpisov. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

V letu 2023 doseženi delni rezultati kažejo, da je bilo podprtih 230 naložb. V okviru ukrepa je bilo novoustanovljenih 33 delovnih mest.

Ukrep/ Program	Kratek opis cilja (največ dve ali tri povedi)	Kazalnik(i)	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2023	Uspešnost (v %)	Vložena sredstva DP (v EUR)	Učinkovitost (v %)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opombe
8.6 - Naložbe v nakup nove mehanizacije za sečnjo in spravilo lesa 8.6 - Naložbe v pred industrijsko predelavo lesa	Cilji (načrt):	89	2020	0		398	7.000.000,00	43,29	Učinek je pozitiven	Z več denarja smo podprli več projektov in ustanovili več delovnih mest kot smo planirali.
	Intenziviranje gospodarjenja z gozdovi, povečanje sečnje, profesionalizacija dela v gozdovih, zmanjšanje števila delovnih nesreč pri delu v gozdu, uvajanje učinkovite in okoljsko sprejemljive tehnologije za posek in spravilo lesa.	20				Povprečno 281,5				
	Vzpostaviti ustrezno velike razširjene obrate za pred industrijski obseg predelave lesa, modernizacija strojne opreme obstoječih žagarskih obratov ter ustvarjanje novih delovnih mest na področju gozdno-lesne verige.									
	Rezultati:	Število podprtih naložb			330		8.515.581,51			
	Podprli naj bi 1.480 naložb in ustanovili 234 novih delovnih mest.	Število novoustanovljenih delovnih mest			33					

Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

RIBIŠTVO

V obdobju 2021 do 2023 ni bilo dodeljenih državnih pomoči s področja ribištva.

PRILOGE

PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI

PRILOGA B: SCHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2021–2023 PO PRIGLASITELJIH

PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV

PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI

PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2021–2023

Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentnih, 2021–2023

Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentih in kategorijah, 2021–2023

Tabela P4: Državne pomoči po največjih priglasiteljih in po kategorijah, 2021–2023

Tabela P5: Državne pomoči po statističnih regijah in kategorijah, 2021–2023

Tabela P6: Prejemniki pomoči, ki so v obdobju 2021–2023 prejeli več kot 500.000 EUR, po kategorijah

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2021–2023

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Skupina / Kategorija	2021		2022		2023	
	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP
HORIZONTALNE POMOČI	432,17	78,61 %	380,8	74,01 %	531,63	75,26 %
Varstvo okolja	164,1	29,85 %	136,8	26,59 %	182,66	25,86 %
Zaposlovanje	127,56	23,20 %	136,23	26,48 %	146,08	20,68 %
Raziskave in razvoj ter inovacije	63,28	11,51 %	40,16	7,81 %	51,58	7,30 %
Regionalne pomoči	33,21	6,04 %	42,78	8,31 %	33,13	4,69 %
Kultura	16,38	2,98 %	18,48	3,59 %	17,42	2,47 %
Razvoj širokopasovnega omrežja	22,39	4,07 %	1,77	0,34 %	0	0,00 %
Tvegani kapital	1,93	0,35 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Storitve splošnega gosp. pomena	1,31	0,24 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Usposabljanje	1,07	0,19 %	0,91	0,18 %	0,17	0,02 %
Mala in srednje velika podjetja	0,94	0,17 %	1,25	0,24 %	2,37	0,34 %
Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	0,13	0,02 %	3,94	0,77 %	54,95	7,78 %
Naravne nesreče in izred. dogodki	0	0,00 %	0	0,00 %	41,69	5,90 %
POSEBNI SEKTORJI	96,36	17,53 %	100,81	19,59 %	109,73	15,53 %
Transport (kopenski)	95,5	17,37 %	100,29	19,49 %	109,18	15,46 %
Transport zračni	0,49	0,09 %	0,52	0,10 %	0,55	0,08 %
Transport morski	0,3	0,05 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Prestrukturiranje	0,07	0,01 %	0	0,00 %	0	0,00 %
KMETIJSTVO³⁴	21,14	3,85 %	28,95	5,63 %	65,08	9,21 %
Kmetijstvo	21,14	3,85 %	28,95	5,63 %	65,08	9,21 %
SKUPAJ	549,73	100,00 %	514,5	100,00 %	706,42	100,00 %

³⁴ V Poročilu so v kategorijo kmetijstva zajeti podatki o državnih pomočeh za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva. V Sloveniji so pomoči za spodbujanje kmetijstva, gozdarstva in ribištva v celoti v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pristojno in odgovorno za spremljanje in poročanje tovrstnih pomoči. Zaradi celovitosti zajema podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano letno posreduje podatke o izplačanih državnih pomočeh v enotno bazo podatkov o poročanih državnih pomočeh, ki jo upravlja Ministrstvo za finance. V Poročilu so zajeti podatki o državnih pomočeh, kot jih je posredovalo pristojno ministrstvo.

Tabela P2: državne pomoči v Sloveniji po instrumentih, 2021–2023

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Instrument	2021		2022		2023	
	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP
Nepovratna sredstva (skupina A1)	412,93	75,12 %	377,27	73,33 %	567,86	80,39 %
Subvencije	412,91	75,11 %	377,27	73,33 %	532,51	75,38 %
Subvencioniranje obrestne mere	0,02	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Predplačila / nepovratna sredstva	0	0,00 %	0	0,00 %	35,35	5,00 %
Kapitalske naložbe (skupina B)	3,23	0,59 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Kapitalske naložbe	3,23	0,59 %	2,42	0,47 %	1,58	0,22 %
Ugodna posojila (skupina C)	1,98	0,36 %	0,27	0,05 %	4,46	0,63 %
Ugodna posojila (bruto vrednost)	1,98	0,36 %	0,27	0,05 %	4,46	0,63 %
	12,47		17,31		26,78	
Garancije (skupina D)	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Garancije	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Davčne oprostitve, znižanje soc. prisp. (skupina A2)	131,59	23,94 %	134,53	26,15 %	132,53	18,76 %
Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	31,73	5,77 %	27,21	5,29 %	19,97	2,83 %
Znižanje prispevkov za socialno varnost	99,86	18,17 %	107,32	20,86 %	112,56	15,93 %
Skupaj	549,73	100,00 %	514,5	100,00 %	706,42	100,00 %

Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentih in kategorijah, 2021–2023

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Skupina instrumentov	Instrument	Kategorija	2021	2022	2023
Skupina A1 (Nepovratna sredstva)	Dotacije	Razvoj širokopasovnega omrežja	22.392.804,20	1.769.167,56	
		Raziskave in razvoj ter inovacije	63.279.307,32	40.156.714,40	51.578.979,04
		Regionalne pomoči	30.918.893,43	42.524.003,92	28.784.469,59
		Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	125.000,00	3.937.180,43	54.947.075,85
		Transport (kopenski)	95.500.073,98	100.290.902,06	109.176.316,83
		Mala in srednje velika podjetja	604.937,15	1.247.440,23	2.366.347,03
		Transport zračni	496.421,03	516.106,00	546.204,69
		Kultura	16.384.012,53	18.479.219,81	17.420.049,92
		Usposabljanje	1.067.965,70	912.156,35	174.888,08
		Varstvo okolja	133.446.263,26	109.628.744,73	162.835.849,41
		Zaposlovanje	27.584.314,74	28.869.394,77	33.518.803,89
		Kmetijstvo	21.107.616,97	28.934.781,70	64.967.576,95
		Naravne nesreče in izredni dogodki			6.336.378,45
	Subvencioniranje obrestne mere	Kmetijstvo	15.102,44	1.144,40	4.648,83
Predplačila / nepovratna sredstva	Naravne nesreče in izredni dogodki			35.351.035,34	
Skupaj A1			412.922.712,75	377.266.956,36	568.008.623,90
Skupina A2 (Davčne olajšave, znižanje prispevkov)	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	Transport morski	299.360,97		
		Varstvo okolja	30.648.935,18	27.171.399,84	19.969.963,25
		Zaposlovanje	117.323,34	34.623,52	
		Regionalne pomoči	669.233,14		
	Znižanje prispevkov za socialno varnost	Zaposlovanje	99.857.674,23	107.323.719,32	112.562.866,53
Skupaj A2			131.592.526,86	134.529.742,68	132.532.829,78
Skupina B1 (Kapitalske naložbe)	Kapitalske naložbe	Tvegani kapital	1.926.820,45	2.424.251,54	1.575.000,00
		Storitve splošnega gospodarskega pomena	1.307.902,21		
Skupaj B1			3.234.722,66	2.424.251,54	1.575.000,00
Skupina C1 (Ugodna posojila)	Ugodna posojila	Regionalne pomoči	1.623.506,74	256.537,58	4.348.991,31
		Mala in srednje velika podjetja	334.991,41		
		Kmetijstvo	19.013,55	17.825,00	106.203,88
Skupaj C1			1.977.511,70	274.362,58	4.455.195,19
Skupaj			549.727.473,97	514.495.313,16	706.571.648,87

Tabela P4: Državne pomoči po največjih priglasiteljih in po kategorijah pomoči, 2021–2023

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Priglasitelj	Kategorija	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2023 v mio EUR	Delež 2021–2023
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	0,13	1,09	1,24	41,14 %
	Transport (kopenski)	95,50	100,29	109,18	
	Transport zračni	0,50	0,52	0,55	
	Varstvo okolja	146,57	125,27	147,66	
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	Usposabljanje	1,07	0,81		23,58 %
	Zaposlovanje	127,27	136,03	146,08	
	Naravne nesreče in izredni dogodki			6,25	
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	Regionalne pomoči	31,63	42,58	28,79	17,55 %
	Tvegani kapital	0,07	0,01		
	Raziskave in razvoj ter inovacije	42,68	27,73	40,48	
	Mala in srednje velika podjetja	0,60	1,24	2,35	
	Zaposlovanje	0,29	0,19		
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		2,84	53,71	
	Usposabljanje		0,11	0,11	
	Naravne nesreče in izredni dogodki			35,42	
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	Kmetijstvo	21,14	28,95	65,08	6,50 %
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	Varstvo okolja	14,27	11,52	34,92	3,43 %
MINISTRSTVO ZA KULTURO	Kultura	16,38	18,39	17,24	2,94 %
	Naravne nesreče in izredni dogodki			0,02	
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	Raziskave in razvoj ter inovacije	8,23	10,52	11,10	1,69 %
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO/Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo	Razvoj širokopasovnega omrežja	22,39	1,77		1,36 %
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	Raziskave in razvoj ter inovacije	12,36	1,90		0,81 %
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	Regionalne pomoči	1,58	0,20	4,35	0,70 %
	Tvegani kapital	1,86	2,42	1,58	
	Mala in srednje velika podjetja	0,33			
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Varstvo okolja	3,26	0,02	0,09	0,19 %
OBČINA PIRAN	Storitve splošnega gospodarskega pomena	1,31			0,07 %
MINISTRSTVO ZA FINANCE	Transport morski	0,30			0,02 %
JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS	Kultura		0,09	0,18	0,02 %
Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	Mala in srednje velika podjetja		0,01	0,01	0,01 %
	Varstvo okolja			0,13	
	Usposabljanje			0,07	
SKUPAJ		549,73	514,50	706,57	100,00 %

Tabela P5: Državne pomoči po statističnih regijah in kategorijah, 2021–2023

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Statistična regija	Kategorija	2021	2022	2023
GORENJSKA	Zaposlovanje	8.709.863,85	9.614.466,32	9.449.747,78
	Mala in srednje velika podjetja	7.480,48	29.795,25	721.229,32
	Regionalne pomoči	4.892.830,06	1.501.799,45	1.278.067,70
	Raziskave in razvoj ter inovacije	5.311.401,74	3.257.680,67	6.993.364,95
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	30.000,00	892.800,15	15.003.711,52
	Kultura	470.606,67	656.457,79	939.391,69
	Usposabljanje	205.137,00	186.392,67	11.601,34
	Varstvo okolja	14.563.873,21	12.871.865,53	17.483.019,94
	Kmetijstvo	504.664,53	131.832,95	482.335,76
	Tvegani kapital	75.000,00		
	Naravne nesreče in izredni dogodki			861.054,02
GORENJSKA Total		34.770.857,54	29.143.090,78	53.223.524,02
GORIŠKA	Zaposlovanje	4.304.666,87	5.549.040,36	5.090.512,47
	Varstvo okolja	7.239.243,71	6.933.683,86	6.856.991,55
	Mala in srednje velika podjetja	7.650,00	58.565,80	88.824,00
	Regionalne pomoči	89.248,03	183.552,67	364.376,55
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.806.543,46	1.075.264,29	4.212.715,93
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	40.500,00	246.577,77	181.908,08
	Kultura	347.382,97	619.814,44	794.995,75
	Usposabljanje	59.425,41	44.114,97	6.640,62
	Kmetijstvo	823.768,57	326.240,13	370.278,78
	Tvegani kapital		325.000,00	75.000,00
	Naravne nesreče in izredni dogodki			127.698,45
	Transport (kopenski)			71.452,90
GORIŠKA Total		15.718.429,02	15.361.854,29	18.241.395,08
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	Zaposlovanje	7.522.424,98	8.313.264,46	9.219.078,02
	Varstvo okolja	10.007.835,65	11.585.925,91	8.793.340,58
	Mala in srednje velika podjetja	86.039,04	57.424,91	
	Regionalne pomoči	1.534.525,99	2.044.336,31	2.449.312,87
	Raziskave in razvoj ter inovacije	3.780.213,73	2.446.294,27	2.435.263,65
	Kultura	739.114,56	845.043,71	791.974,89
	Usposabljanje	67.147,62	53.726,90	6.640,62
	Tvegani kapital	75.000,00	75.000,00	
	Kmetijstvo	2.406.433,96	1.444.214,53	1.778.520,34
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		37.873,96	76.000,00
	Naravne nesreče in izredni dogodki			52.645,32
JUGOVZHODNA SLOVENIJA Total		26.218.735,53	26.903.104,96	25.602.776,29
KOROŠKA	Zaposlovanje	4.327.705,84	4.616.487,11	5.253.682,61
	Mala in srednje velika podjetja	36.289,86	53.500,00	
	Varstvo okolja	5.026.365,48	4.375.329,27	6.653.148,51
	Regionalne pomoči	2.226.153,05	2.756.638,93	4.338.591,61

	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.277.771,20	529.374,10	958.231,13
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	3.000,00	83.934,43	7.850.442,20
	Kultura	21.103,52	123.307,48	198.772,92
	Usposabljanje	17.082,82	13.492,28	
	Kmetijstvo	301.556,74	60.661,02	739.238,24
	Naravne nesreče in izredni dogodki			7.773.941,85
KOROŠKA Total		13.237.028,51	12.612.724,62	33.766.049,07
NI OPISA	Zaposlovanje	35.150,30	39.283,12	64.868,05
	Transport morski	299.360,97		
	Kmetijstvo	14.204.948,53	23.530.326,31	55.620.813,00
	Naravne nesreče in izredni dogodki			2.015,91
	Transport zračni			14.921,69
NI OPISA Total		14.539.459,80	23.569.609,43	55.702.618,65
NOTRANJSKO-KRAŠKA	Zaposlovanje	1.878.776,27	1.777.498,54	1.763.831,74
	Mala in srednje velika podjetja	56.447,68		
	Varstvo okolja	1.590.880,05	2.340.360,93	1.821.086,25
	Regionalne pomoči	2.035.866,71	2.070.597,05	793.898,47
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.131.746,95	1.198.345,59	312.959,13
	Kultura	117.273,68	72.171,50	56.211,84
	Usposabljanje	10.265,86	20.765,02	
	Kmetijstvo	42.315,54	327.211,45	105.072,55
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		177.598,06	2.312.545,54
	Naravne nesreče in izredni dogodki			38.100,00
NOTRANJSKO-KRAŠKA Total		7.863.572,74	7.984.548,14	7.203.705,52
OBALNO-KRAŠKA	Zaposlovanje	3.619.583,64	3.883.024,97	4.217.470,94
	Mala in srednje velika podjetja	2.000,00	298.728,33	453.780,18
	Varstvo okolja	2.563.863,59	2.396.892,98	2.970.312,38
	Regionalne pomoči	26.447,96	7.172,72	314.394,48
	Storitve splošnega gospodarskega pomena	1.307.902,21		
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.201.490,88	665.906,78	1.376.112,18
	Kultura	193.237,44	186.325,36	186.870,34
	Usposabljanje	90.979,97	46.098,55	13.281,24
	Transport zračni	496.421,03	516.106,00	531.283,00
	Tvegani kapital	25.000,00	50.000,00	
	Kmetijstvo	3.268,06	16.579,48	
	Transport (kopenski)		234.920,97	584.570,78
	Naravne nesreče in izredni dogodki			58.750,00
OBALNO-KRAŠKA Total		9.530.194,78	8.301.756,14	10.706.825,52
OSREDNJSLOVENSKA	Zaposlovanje	37.620.408,07	40.235.957,69	42.548.454,65
	Transport (kopenski)	95.500.073,98	100.026.299,28	108.451.914,79
	Mala in srednje velika podjetja	196.264,20	134.326,28	413.587,99
	Varstvo okolja	47.181.674,88	34.843.629,61	48.133.711,57
	Regionalne pomoči	3.450.574,99	5.773.678,53	6.233.885,58
	Razvoj širokopasovnega omrežja	22.392.804,20	1.769.167,56	
	Raziskave in razvoj ter inovacije	22.151.283,70	17.145.637,59	22.492.701,16
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	32.500,00	224.407,56	14.362.127,79

	Usposabljanje	273.980,73	308.066,04	103.521,16
	Kultura	12.455.092,56	13.843.599,40	12.228.846,64
	Tvegani kapital	811.920,45	1.414.151,54	1.425.000,00
	Kmetijstvo	2.355.081,17	2.044.924,16	4.429.180,13
	Naravne nesreče in izredni dogodki			5.246.509,11
OSREDNJESLOVENSKA Total		244.421.658,93	217.763.845,24	266.069.440,57
PODRAVSKA	Zaposlovanje	20.713.840,82	22.189.670,76	25.289.851,92
	Varstvo okolja	30.852.778,18	28.478.137,98	41.805.120,21
	Mala in srednje velika podjetja	104.025,92	499.241,22	688.925,54
	Regionalne pomoči	4.356.500,03	6.656.726,69	-13.550.793,96
	Raziskave in razvoj ter inovacije	9.270.570,96	6.230.138,82	7.550.767,18
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	19.000,00	182.172,94	9.014.511,89
	Usposabljanje	132.262,78	93.676,99	6.640,62
	Kultura	662.228,04	890.077,79	801.266,49
	Tvegani kapital	589.900,00	260.100,00	50.000,00
	Kmetijstvo	300.444,44	219.301,24	185.175,22
	Transport (kopenski)		29.681,81	68.378,36
	Naravne nesreče in izredni dogodki			383.977,05
PODRAVSKA Total		67.001.551,17	65.728.926,24	72.293.820,52
POMURSKA	Zaposlovanje	6.148.108,30	6.601.351,24	7.400.769,13
	Varstvo okolja	7.659.852,34	4.788.255,43	5.377.236,38
	Mala in srednje velika podjetja	13.149,98	31.531,25	
	Regionalne pomoči	840.776,69	5.094.982,45	3.643.603,98
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.248.019,57	797.633,27	468.299,56
	Usposabljanje	48.169,32	27.091,71	13.281,24
	Kultura	396.336,04	328.970,02	382.137,14
	Tvegani kapital		50.000,00	25.000,00
	Kmetijstvo		270.287,36	690.518,07
	Naravne nesreče in izredni dogodki			232.207,64
POMURSKA Total		16.354.412,24	17.990.102,73	18.233.053,14
SAVINJSKA	Zaposlovanje	24.736.010,19	25.356.218,41	27.596.943,59
	Varstvo okolja	30.292.343,25	20.559.119,27	27.749.400,26
	Mala in srednje velika podjetja	430.581,40	69.270,48	
	Regionalne pomoči	8.360.278,06	9.502.324,87	19.121.593,29
	Raziskave in razvoj ter inovacije	9.905.033,55	4.540.495,01	3.407.833,56
	Usposabljanje	121.894,64	83.195,15	13.281,24
	Kultura	788.886,52	716.418,69	839.368,00
	Tvegani kapital	350.000,00	250.000,00	
	Kmetijstvo	95.876,83	542.998,17	603.136,09
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		2.085.593,42	6.144.719,03
	Naravne nesreče in izredni dogodki			26.074.151,14
SAVINJSKA Total		75.080.904,44	63.705.633,47	111.550.426,20
SPODNJEPOSAVSKA	Zaposlovanje	4.061.553,76	4.219.412,76	4.562.661,71
	Regionalne pomoči	2.771.930,88	5.390.883,79	4.289.896,41

	Varstvo okolja	4.862.224,87	4.664.579,32	8.784.100,44
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.158.865,94	1.102.968,69	372.510,35
	Kultura	19.345,83	55.855,67	47.238,78
	Usposabljanje	32.647,36	20.206,61	
	Kmetijstvo	103.374,59	39.174,30	74.161,48
	Naravne nesreče in izredni dogodki			334.945,62
SPODNJEPOSAVSKA Total		14.009.943,23	15.493.081,14	18.465.514,79
ZASAVSKA	Zaposlovanje	3.881.219,42	3.832.061,87	3.623.797,81
	Regionalne pomoči	2.626.500,86	1.797.848,04	3.856.633,92
	Varstvo okolja	2.254.263,23	2.962.364,48	6.378.344,59
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.036.365,64	1.166.975,32	998.220,26
	Kultura	173.404,70	141.177,96	152.975,44
	Usposabljanje	8.972,19	15.329,46	
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		6.222,14	1.109,80
	Mala in srednje velika podjetja		15.056,71	
	Naravne nesreče in izredni dogodki			501.417,68
ZASAVSKA Total		10.980.726,04	9.937.035,98	15.512.499,50
Skupaj		549.727.473,97	514.495.313,16	706.571.648,87

Tabela P6: Prejemniki pomoči, ki so prejeli več kot 500.000 EUR pomoči v 2021–2023, po kategorijah
(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Kategorija	Popolno ime	2021	2022	2023
Zaposlovanje	ETI PROPLAST, plastika, orodja in naprave, d.o.o.	997.210,99	1.030.357,93	1.039.634,27
	ESOL lesna predelava d.o.o.	1.269.039,82	1.281.915,08	1.561.278,28
	ELEKTROMATERIAL IPO, Družba za proizvodnjo elektroinstalacijskega materiala, usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	842.051,99	876.339,79	899.421,29
	DOBRVITA Družba za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	638.955,27	1.211.896,59	1.099.961,11
	CRI CELJE rehabilitacija, proizvodnja, storitve d.o.o.	624.245,65	641.305,57	671.628,89
	CIMOS IP, invalidsko podjetje za storitve in proizvodnjo d.o.o.	839.568,90	849.149,06	799.947,37
	CENTERKONTURA družba za svetovanje, socialni razvoj, usposabljanje in založništvo, d.o.o., Ljubljana	792.406,04	829.238,08	940.779,72
	BSH Hišni aparati I.D. INVALIDSKA DRUŽBA, d.o.o.	597.261,55	625.129,49	707.852,77
	BODOČNOST podjetje za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov Maribor d.o.o.	1.165.573,99	1.190.303,13	1.121.942,10
	BIROGRAFIKA BORI Invalidsko podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	737.858,20	741.384,93	761.183,18
	ARCONT IP, proizvodnja oken in podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	1.264.897,37	1.090.507,04	1.153.356,96
	AKUSTIKA GROUP, družba za gospodarsko razvojno in organizacijsko upravljanje podjetij, d.o.o.	693.459,49	864.518,02	962.136,03
	AKTIVA TS, storitveno podjetje d.o.o.	1.142.948,50	1.183.022,95	1.143.810,91
	AKTIVA INPOD invalidsko, proizvodno, storitveno in trgovsko podjetje d.o.o.	1.113.888,03	1.198.967,81	1.260.653,72
	SINET podjetje za storitve in proizvodnjo d.o.o.	1.024.857,78	1.017.561,09	1.161.932,94
	SIJ ZIP CENTER podjetje za proizvodnjo, storitve, usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	751.991,84	773.128,14	771.377,37
	SIJ SUZ d.o.o., Proizvodnja in storitve, IP	755.137,07	889.490,18	794.603,30
	SAVA MEDICAL IN STORITVE, podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	736.544,65	1.148.098,17	
	SALOMON d.o.o., podjetje za zaposlovanje invalidov, proizvodnjo, posredovanje in storitve Ljubljana	8.291.054,65	7.225.590,36	6.344.162,41
	RECINKO, družba za proizvodnjo, storitve in trgovino, d.o.o., Kočevje	719.402,59	820.319,97	849.928,37
	PRO ČIS-TEAM podjetje za čiščenje, inženiring, storitve d.o.o.	938.728,11	937.237,76	1.137.543,88

Poslovni sistem Mercator d.o.o.	2.211.803,58	2.282.277,84	2.532.037,49
OZARA storitveno in invalidsko podjetje d.o.o.	570.174,03	650.880,42	736.604,90
MUFLON, družba za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	1.035.345,25	946.651,18	828.891,90
MOST LJUBLJANA, proizvodnja in storitve, d. o. o.	871.442,74	1.023.585,33	1.148.032,83
Mercator IP, invalidsko podjetje d.o.o.	2.393.913,22	2.495.904,07	2.738.805,88
LUKA KOPER INPO - invalidsko podjetje, d.o.o., gradbeništvo, proizvodne in druge storitve v kopenskem in vodnem prometu, invalidska dejavnost.	1.456.728,39	1.573.180,71	1.809.022,06
LOKATEKS, podjetje za zaposlovanje invalidov, d.o.o. Škofja Loka	780.984,53		601.522,46
KOVINOPLASTIKA INPO Invalidsko, proizvodno, storitveno in trgovsko podjetje d.o.o.	721.056,68	641.580,16	516.538,12
KOLEKTOR ASCOM Pogonski sistemi in komponente d.o.o	1.446.193,96	2.033.626,67	1.177.313,12
ISKRA IP Invalidsko podjetje d.o.o.	512.976,17	545.933,78	519.758,97
IPPS Invalidsko Podjetje Pošte Slovenije, trgovina, gostinstvo, založništvo, računalniške dejavnosti, dejavnosti nepremičnin, svetovanje in storitve d.o.o.	4.136.197,86	4.647.662,95	5.358.380,56
IP INLES d.o.o., družba za usposabljanje invalidov	625.013,94	617.132,07	839.605,96
INVALIDSKO PODJETJE POSOČJE d.o.o.	564.991,63	685.413,98	903.336,00
INTES STORITVE invalidsko podjetje za proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o.	550.322,18		984.996,27
INO grafično podjetje za zaposlovanje invalidov d.o.o.	574.218,89	519.011,41	580.386,95
HTZ Harmonija tehnologije in znanja, invalidsko podjetje, d.o.o. Velenje	7.458.019,85	7.598.866,51	8.054.083,98
HIDRIA - IP, d.o.o., družba za proizvodnjo izolacijskih izdelkov, Tolmin	616.336,45	973.207,88	931.675,29
GORENJE I.P.C., Invalidsko podjetniški center, d.o.o.	4.848.805,22	4.953.260,33	5.526.446,29
GLASHUTA, storitve in trgovina, d.o.o.	652.990,96	566.374,35	
ŽELVA podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o. Ljubljana	1.285.468,74	1.789.635,93	2.328.188,29
ZAVOD DETEL, zavod za usposabljanje in zaposlovanje težje zaposljivih invalidov	623.606,04	628.441,22	682.247,69
Zaposlitveni center Zarja	979.115,82	1.282.103,01	1.754.811,90
ZAPOSLOTITVENI CENTER JADRO družba za socialne dejavnosti, proizvodnjo, trgovino, poslovne storitve in druge storitve d.o.o.	665.324,08	716.083,02	679.048,79
TURNA proizvodnja in trgovina d.o.o.	1.469.005,04	1.332.005,15	1.327.657,24
TAB-IPM logistika, plastika in storitve d.o.o.	628.800,11	624.489,07	797.793,60

	SŽ-ŽIP, storitve, d.o.o.	5.203.816,98	5.761.653,07	5.350.721,56
	SPAR SLOVENIJA trgovsko podjetje d.o.o. Ljubljana	1.049.164,46		
	VARGAS-AL družba za fizično-tehnično in protipožarno varovanje premoženja, trgovino in servis d.o.o.		521.515,53	633.406,14
	SINTAL IPO Podjetje za zaposlovanje in usposabljanje invalidnih oseb d.o.o.		508.239,30	542.979,94
	SIBO IP, invalidsko podjetje, d.o.o.		566.207,76	
	Zaposlitveni Center Zarja 2		676.022,50	987.897,22
	POŠTA SLOVENIJE d.o.o.		527.820,13	
	NARAYAN, proizvodnja in veletrgovina, d.o.o.		573.121,46	647.902,86
	N & N trgovsko in storitveno podjetje d.o.o.		512.574,75	618.556,00
	INTOS invalidsko podjetje d.o.o.		540.838,13	535.160,31
	INDE invalidske delavnice Sevnica d.o.o.		518.673,17	
	AKRON d.o.o., podjetje za svetovanje, marketing, inženiring, proizvodnjo, komercialno posredovanje ter promet blaga na debelo in drobno			517.564,42
	Alpacem Inde, d.o.o.			509.579,36
	SGP KOGRAD IGEM ZOD zaključna gradbena dela d.o.o.			835.897,86
	TALUM IZPARILNIKI, proizvodnja izparilnih plošč, lesenih in drugih izdelkov, storitve in trgovina d.o.o.			832.281,57
	UNIOR Kovaška industrija d.d.			501.214,20
	EKOTAL, čiščenje in urejanje okolja d.o.o.			688.302,38
	Peruna, poslovne storitve in rešitve d.o.o.			514.172,01
Storitve splošnega gospodarskega pomena	Javno podjetje OKOLJE Piran, d.o.o.	1.307.902,21		
Transport (kopenski)	Slovenske železnice - Potniški promet, družba za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d.o.o.	95.500.073,98	96.006.827,61	100.439.088,31
	Rail Cargo Carrier, družba za železniški tovorni promet, d.o.o.		511.146,72	
	Slovenske železnice - Tovorni promet, družba za opravljanje prevoza blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d.o.o.		3.417.110,47	7.460.269,78
	ADRIA TRANSPORT, organizacija in izvajanje železniških prevozov, d.o.o.			584.570,78
Varstvo okolja	Alpacem Cement, d.d.	841.692,94	585.780,77	
	AquafilSLO Proizvodnja poliamidnih filamentov in granulotov d.o.o.	713.827,51	722.798,40	551.335,11
	AVANT CAR, poslovni inženiring, d.o.o.	654.250,33		
	BE RADLJE, proizvodnja, trgovina in distribucija, električne in toplotne energije, d.o.o.	999.870,46	673.923,28	1.511.908,31

BIO PLINARNA, BRANKO ARNUŠ s.p.	1.298.508,82	504.065,32	
BIO-ELEKT družba za pridobivanje električne energije d.o.o.	3.881.784,41	1.848.972,81	582.983,30
Bioen, proizvodnja energije, d.o.o.	1.273.151,56		
BIOLI, družba za proizvodnjo, distribucijo in prodajo ekološke energije, d.o.o.	547.217,60		
BIOMASA, Družba za trgovino, servis in montažo kotlov na biomaso d.o.o.	845.424,01	595.352,75	
BISOL PVPP 2, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	552.728,17		
Paloma, higienski papirji, d.d.	851.582,23	609.911,20	2.134.256,88
PANONICA ENERGETIKA d.o.o., družba za energijo, posredništvo in trgovino	1.807.129,62	3.014.440,76	2.799.340,54
PANVITA EKOTEH, proizvodnja energije in storitve d.o.o.	3.093.595,74	1.079.762,93	
PAPIRNICA VEVČE d.o.o.	839.183,71	576.175,40	2.672.689,52
PERUTNINA PTUJ reja perutnine, proizvodnja krmil, perutninskega mesa in izdelkov, trgovina in storitve d.o.o.	1.052.986,64	531.154,30	
PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana	4.418.172,90	4.514.167,78	7.386.980,92
PLINARNA MARIBOR družba za proizvodnjo, distribucijo energentov, trgovino in storitve d.o.o.	553.999,54		866.407,45
PV DBL, proizvodnja el. energije d.o.o.	638.787,94		654.713,88
RCI Lizing d.o.o.	1.730.906,69		
SC1, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.	607.372,19		955.698,40
SIJ ACRONI podjetje za proizvodnjo jekla in jeklenih izdelkov d.o.o.	1.530.997,87	2.263.362,98	6.277.323,39
SIJ METAL RAVNE podjetje za proizvodnjo plemenitih jekel d.o.o.	932.021,55	1.010.404,06	2.431.043,33
SINTGEN, družba za proizvodnjo električne in toplotne energije, d.o.o.	1.971.620,12	1.386.276,77	1.162.472,27
SOENERGETIKA Gorenjske elektrarne, Holding Slovenske Elektrarne, Domplan in Petrol, družba za proizvodnjo elektrike in toplote, d.o.o.	1.367.611,69	1.128.090,46	
STEKLARSTVO MLAKAR, MLAKAR FRANC S.P.	865.750,17	548.825,50	919.796,75
TALUM Tovarna aluminija d.d. Kidričevo	3.131.467,65	2.507.009,76	8.259.488,81
TANIN SEVNICA Kemična industrija d.d.	753.296,85		
TEP-Solar solarna energija d.o.o.	577.257,95	607.326,08	531.316,85
TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.	1.514.594,12	1.076.080,00	1.102.562,88
TIMBLES trgovina in storitve, d.o.o.	678.281,96		
TOPSOL, druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje d.o.o.	658.966,20	666.847,59	590.095,79
VIPA NALOŽBE d.o.o.	534.234,43		

VIPAP VIDEM KRŠKO proizvodnja papirja in vlaknin d.d.	1.042.676,58	1.354.123,03	3.880.603,91
ZE SOLAR 1, družba za proizvodnjo električne energije, d.o.o.	796.519,10	585.575,10	
Zeleni biser, Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, d.o.o.	604.858,57		
ŠTORE STEEL podjetje za proizvodnjo jekel, d.o.o.	533.871,68		2.484.206,90
BISOL PVPP 3, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	552.059,90		
BISOL PVPP 6, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	609.594,25		
BLAGOVNO TRGOVINSKI CENTER d.d.	508.881,78	502.129,37	520.498,87
BPT naložbe, energetika, nepremičnine d.o.o.	931.543,34		
CALCIT, proizvodnja kalcitnih polnil d.o.o.	773.135,44	777.492,88	694.389,82
CINKARNA, kemična industrija Celje, d.d.	845.036,01	841.893,25	1.280.733,25
DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.	511.735,32	511.404,44	
E2S, energetske storitve, d.o.o.	674.445,50	506.617,43	1.170.604,21
ENERGETIKA - ŽELEZARNA JESENICE, podjetje za proizvodnjo in storitve na področju energetike, d.o.o.	1.237.204,60	795.657,42	
ENERGIJA IN OKOLJE, družba za napredne energetske in okoljske rešitve, d.o.o.	958.552,85	1.441.466,54	3.993.951,98
ENOS, oskrba s toplo vodo, paro, elektriko in plinom, d.o.o.	1.944.659,14	2.478.381,19	4.107.988,91
ESOL lesna predelava d.o.o.	1.973.583,54	1.138.191,84	860.575,89
FITOSOL, proizvodnja električne energije, d.o.o.	814.043,97	592.075,62	
GEOPLIN d.o.o. Ljubljana, Družba za trgovanje z zemeljskim plinom	903.624,14	853.324,96	1.514.215,53
GORENJSKE ELEKTRARNE, proizvodnja elektrike, d.o.o.	1.204.761,72	903.888,83	804.164,71
GORIČANE tovarna papirja Medvode, d.d.	559.790,39		1.332.098,41
IMPOL, industrija metalnih polizdelkov, d.o.o.	808.318,32	823.730,94	828.344,48
Interenergo, energetski inženiring, d.o.o.	513.459,99	706.311,02	910.685,88
ISTRABENZ PLINI, plini in plinske tehnologije, d.o.o.	997.899,92	773.118,89	1.399.954,46
JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.	10.372.123,85	7.333.985,57	8.722.678,63
JAVNO PODJETJE KOMUNALA SLOVENJ GRADEC d.o.o.	1.279.997,07	890.464,31	1.390.473,96
JAVNO PODJETJE KOMUNALA TRBOVLJE d.o.o.	725.630,74	1.330.994,86	3.653.704,77
KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto	1.356.130,53	770.607,55	2.187.302,45
MERKSCHA furnirnica d.o.o.	5.697.933,24	1.614.560,96	
MM KOLIČEVO Proizvodnja kartona, d.o.o.	2.817.756,99	1.829.926,27	1.112.423,22
MODRA ENERGIJA, obnovljivi viri energije, d.o.o.	537.156,26	509.516,50	998.214,50

	MOJA ELEKTRARNA, proizvodnja električne energije, d.o.o.	1.497.932,78	1.244.865,51	1.438.332,83
	MARUMI GROUP INTERNATIONAL, energetska podjetje, d.o.o.		4.057.137,35	
	MOJA ENERGIJA celovita oskrba z energijo, družba za proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o.		1.724.531,38	4.218.420,15
	Javno podjetje Energetika Maribor d.o.o.		657.652,58	1.528.435,25
	SOLCEL, družba za trgovino, investicije, storitve in vzdrževanje d.o.o. - v stečaju		555.663,23	
	Sončna zadruga, zelena energija, z.b.o., so.p.		861.580,04	
	Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o.		639.327,84	
	ENERGETIKA DOLENC, Podjetje za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, d.o.o.		1.119.362,41	
	DUP1, družba za upravljanje premoženja 1, d.o.o.		854.016,57	679.786,76
	RADEČE PAPIR NOVA proizvodnja, trgovina in storitve, d.o.o.			1.001.418,44
	RESALTA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE ENERGETSKIH STORITEV D.O.O.			1.072.732,17
	SPLOŠNA BOLNIŠNICA CELJE			1.044.545,32
	SPT Eneko, proizvodnja toplotne in električne energije, d.o.o.			737.651,25
	TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV d.d.			1.051.346,02
	UJMT, prodaja energije iz obnovljivih virov, d.o.o.			565.267,95
	UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER MARIBOR			629.896,30
	URSA SLOVENIJA, proizvodnja steklene volne d.o.o., Novo mesto			534.327,70
	ENERGETIKA NAZARJE, proizvodnja in distribucija energij, d.o.o.			5.554.447,66
	ESC3 proizvodnja in storitve d.o.o.			1.224.230,29
	Friško, podjetje za pridelavo zelenjave, d.o.o.			721.858,65
	ISKRA, ENERGETIKA, STROJI IN VZDRŽEVANJE, podjetje za energetiko, izdelavo in vzdrževanje strojev, naprav in opreme d.d., Kranj			592.623,13
	MGS ENERGO, proizvodnja in trženje električne energije, d.o.o.			711.622,45
Regionalne pomoči	HERMI, proizvodnja, trgovina, storitve, d.o.o.	755.435,00		
	GABRIJEL ALUMINIUM proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o.	684.400,00		999.920,00
	FTA Podjetje za proizvodnjo, trženje, trgovino in druge storitve d.o.o.	512.633,07	787.453,93	
	ELPRO KRIŽNIČ, proizvodnja-montaža-trgovina, d.o.o.	3.000.000,00		
	BSH HIŠNI APARATI d.o.o. Nazarje	2.200.277,88	2.843.000,00	1.000.000,00
	UNIOR Kovaška industrija d.d.	1.578.675,79		1.880.791,85
	TPV AUTOMOTIVE, Tovarna avtomobilskih komponent d.o.o.	2.006.834,62	3.441.604,58	2.547.912,50

STEKLARNA HRASTNIK, družba za proizvodnjo steklenih izdelkov, d.o.o.	1.178.494,83	1.216.591,23	2.717.991,23
Razvojni center eNeM Novi Materiali d.o.o.	1.228.096,66		
RAZREZ HLODOVINE ALOJZ CUGMAJSTER S.P.	733.500,00		
PODKRIŽNIK, specialna strojna industrija, d.o.o.	642.323,00		
PIŠEK - VITLI KRPAN proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev, d.o.o.	652.189,16	1.581.798,99	2.939.704,75
PET PAK proizvodnja in trgovina d.o.o.	1.200.000,00		
PALOMA PIS družba za proizvodnjo in storitve d.o.o.	519.275,00	4.483.138,30	
NELA, razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko, d.o.o.	728.000,00		
NARAYAN, proizvodnja in veletrgovina, d.o.o.	500.391,96	1.454.433,51	877.765,50
LIP Pohištvo, proizvodnja in trgovina Bohinj d.o.o.	3.103.533,00		
ISKRA, elektro in sistemske rešitve, d.o.o.	588.877,73	682.853,69	
INTEC MKD, kovinske konstrukcije, d.o.o.	715.422,40	506.080,00	
INNODULER proizvodnja in trgovina d.o.o.	1.786.853,29	615.400,00	
ELAPHE pogonske tehnologije d.o.o.		1.074.078,52	
Flycom Technologies, družba za tehnološke storitve, d.o.o.		521.279,86	
FRAGMAT TIM Tovarna izolacijskega materiala d.o.o.		929.270,32	
Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.		961.313,88	3.570.471,06
KIT ŽIŽKI proizvodnja kovinske opreme d.o.o.		562.762,54	
Lek farmacevtska družba d.d.		1.181.199,75	
ORO PRECIZNE CNC OBDELAVE d.o.o.		521.197,78	
ROTO - PAVLINJEK, proizvodnja plastičnih izdelkov in trženje d.o.o.		704.292,34	
TAB tovarna akumulatorskih baterij d.d.		600.000,00	525.987,58
AREX proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o. Šentjernej		625.401,50	
CARTHAGO proizvodnja avtomobov d.o.o.		3.027.935,99	1.000.000,00
Dana, proizvodnja in prodaja pijač, d.o.o.		601.157,00	
BIAL, proizvodnja in storitve, d.o.o.			539.947,84
Aluminium Kety Emmi, Predelava aluminija, d.o.o.			1.219.658,34
ALPOX, livarstvo in orodjarstvo, d.o.o.			575.726,80
Varis Proizvodnja gotovih kopalnic Lendava d.o.o.			658.878,52
UNIFOREST proizvodnja, trgovina in storitve, d.o.o.			1.251.000,00

	TOVARNA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ, d.o.o.			716.666,72
	TEHNOS proizvodnja strojev in naprav d.o.o.			1.705.600,00
	TALUM Tovarna aluminija d.d. Kidričevo			2.465.353,03
	Surovina, družba za predelavo odpadkov d.o.o.			593.584,50
	SIJ RAVNE SYSTEMS družba za proizvodnjo industrijske opreme in storitve d.o.o.			546.149,12
	SICO, Podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.			1.371.830,64
	POLYCOM predelava plastičnih mas in orodjarstvo Škofja Loka d.o.o.			551.201,85
	Paloma, higienski papirji, d.d.			1.378.659,00
	ORODJA ERHART podjetje za proizvodnjo, trgovino, tehnične, razvojne, komercialne in finančne storitve d.o.o.			1.005.367,27
	Novartis farmacevtska proizvodnja d.o.o.			3.436.583,54
	NATURALICA FOODS, družba za proizvodnjo in druge storitve, d.o.o.			673.550,24
	MOBITEX, proizvodnja in storitve d.o.o.			522.725,20
	MIK mednarodno trgovsko in proizvodno podjetje, d.o.o.			2.423.341,47
	MG ROHR zunanja in notranja trgovina, storitveno in proizvodno podjetje d.o.o.			1.310.727,92
	KOLPA Proizvodnja in predelava plastičnih mas, d.o.o. Metlika			908.640,34
	HELLA SATURNUS SLOVENIJA, proizvodnja svetlobne opreme za motorna in druga vozila, d.o.o.			1.052.726,03
	ETI Elektroelement, d.o.o.			545.678,20
	ErgoPharma proizvodnja d.o.o.			550.408,60
Razvoj širokopasovnega omrežja	TRITEL, inženiring, storitve in trgovina, d.o.o.	2.220.804,20		
	RUNEXT, odprto širokopasovno omrežje, d.o.o.	9.727.000,00		
	INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o.	1.646.100,00		
	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	8.798.900,00		
	RUNETEC, ruralne omrežne tehnologije, d.o.o.		1.285.380,45	
Raziskave in razvoj ter inovacije	UNIVERZA V MARIBORU	720.087,89	1.177.165,69	1.332.762,73
	UNIVERZA V LJUBLJANI	2.853.593,67	3.800.790,23	3.779.438,89
	NELA, razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko, d.o.o.	520.902,55		
	METRONIK elementi in sistemi za avtomatiko, Ljubljana d.o.o.	1.107.733,87		
	MELAMIN kemična tovarna d.d. Kočevje	854.156,83		548.055,73
	INTERKORN semenarstvo in obnovljivi viri d.o.o.	507.776,62		
	INTECH-LES, razvojni center, d.o.o.	613.377,67		
	Institut Jožef Stefan	1.771.192,65	1.790.193,34	2.099.015,53

	INOVA INOVATIVNE TEHNOLOGIJE družba za razvoj, svetovanje, izobraževanje in programsko opremo d.o.o.	674.113,25		726.830,91
	Gospodarska zbornica Slovenije	628.355,04	676.064,69	
	Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.	885.592,00		
	ETRA proizvodnja, trgovina, storitve d.o.o.	551.236,21		
	NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO National Institute of Biology		532.236,00	652.567,34
	HIDRIA, razvoj in proizvodnja avtomobilskih in industrijskih sistemov, d.o.o.			1.365.918,30
	DOMEL, Elektromotorji in gospodinjski aparati, d.o.o.			1.020.155,76
	TROIA, informacijske storitve, d.o.o.			559.658,96
	T - 2 družba za ustvarjanje, razvoj in trženje elektronskih komunikacij in opreme d.o.o.			570.633,40
	SRC sistemske integracije d.o.o.			519.833,81
	SOLVIKS, programske rešitve in poslovno svetovanje, d.o.o.			517.548,00
	MAHLE Electric Drives Slovenija d.o.o., Električna in elektronska oprema			506.318,15
	KOLEKTOR MOBILITY Upravljanje naložb d.o.o.			1.249.015,51
	ISKRA MEHANIZMI, d.o.o.			1.472.407,27
Kultura	VERTIGO zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana	625.426,50	897.033,49	560.472,05
	STARA GARA Zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana	1.007.102,64	897.394,15	1.182.533,76
	PAKT Media, družba za avdiovizualne komunikacije, d.o.o.	1.740.387,37	2.536.406,45	732.306,01
	Cvinger film, Zavod za kulturne dejavnosti	531.234,00		
	Beletrina, zavod za založniško dejavnost		583.704,10	519.974,10
	SENCA STUDIO, Zavod za kulturne dejavnosti		530.828,00	
	Zavod SPOK, zavod za razvoj filmske kulture, Tolmin			548.185,00
	FILMSKO DRUŠTVO TEMPORAMA			703.535,73
Kmetijstvo	Slovenski državni gozdovi, d. o. o.	1.570.846,76	768.391,86	
	MEDIA PUBLIKUM tržno komuniciranje in storitve, d.o.o., Ljubljana	978.714,00	868.428,69	675.626,48
	KOTO proizvodno in trgovsko podjetje, d.o.o., Ljubljana			2.759.266,99
Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	UNITUR Turistične in druge poslovne dejavnosti d.o.o.		2.069.593,42	6.025.905,88
	GOLTE d.o.o., zimsko letni turistični center			7.235.128,59
	Javno podjetje za mestni potniški promet Marprom, d.o.o.			5.977.634,79
	POSTOJNSKA JAMA, turizem, gostinstvo in trgovina, d.d.			2.209.392,00
	Rekreacijsko turistični center Krvavec, d.o.o.			8.225.000,00

	REKREACIJSKO TURISTIČNI IN SMUČARSKI CENTER "JAKEC" Trije kralji, gradbeništvo, gostinstvo in storitve, d.o.o.			3.036.877,10
	VABO podjetje za turizem, trgovino, gostinstvo in logistiko d.o.o.			7.846.350,22
	VELIKA PLANINA zaklad narave, podjetje za žičničarstvo, gostinstvo, turizem in rekreacijo d.o.o.			7.126.999,20
	ŽIČNICE VOGEL BOHINJ, d.o.o.			6.471.495,26
Transport zračni	AERODROM PORTOROŽ, d.o.o.		516.106,00	531.283,00
Naravne nesreče in izredni dogodki	THERMANA D.D., DRUŽBA DOBREGA POČUTJA			667.281,12
	TAB tovarna akumulatorskih baterij d.d.			3.064.404,40
	PODKRIŽNIK, specialna strojna industrija, d.o.o.			684.320,64
	KLS LJUBNO d.o.o., Razvoj ter proizvodnja obročev in zobatih obročev			10.268.148,09
	JEROPLAST, proizvodnja in inženiring, d.o.o.			536.305,00
	GreenSun Adria, trgovina, d.o.o.			528.870,70
	ETA živilska industrija, d.o.o.			860.242,45
	CABLEX-M podjetje za proizvodnjo, trženje in servisiranje elektrotehničnih izdelkov d.o.o.			1.176.307,76
	BISOL Proizvodnja, proizvodnja, razvoj, inženiring in svetovanje, d.o.o.			1.688.291,62
	BIOMASA, Družba za trgovino, servis in montažo kotlov na biomaso d.o.o.			722.223,93
Mala in srednje velika podjetja	HOTEL LONCA d.o.o.			706.650,54
	HISA DENK, Gregor Vračko s.p., restavracija			688.925,54

PRILOGA B: SCHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2021–2023 PO PRIGLASITELJIH
(brez pomoči za reševanje posledic covid-19 in energetske krize)

Priglasitelj	Številka priglasitve	Naziv	Trajanje	Kategorija	Instrument
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	0001-5715334-2005	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije	31.dec.25	Varstvo okolja	Dotacije
	0001-5028388-2003	Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	31.dec.20	Transport (kopenski)	Dotacije
	0001-2399270-2015	A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	31.dec.25	Varstvo okolja	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
					Dotacije
	BE01-2399270-2017	Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena	31.dec.23	Transport zračni	Dotacije
	BE01-2399270-2016	Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	31.dec.23	Varstvo okolja	Dotacije
	BE01-2399270-2021	Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	31.dec.26	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
	0003-2399270-2021	Spodbujanje železniškega tovornega prometa v Sloveniji	31.dec.23	Transport (kopenski)	Dotacije
EKO SKLAD, SLOVENSKI OKOLJSKI JAVNI SKLAD	0001-2399270-2022	Shema državne pomoči za izboljšanje letalske povezljivosti Slovenije	31.dec.26	Transport zračni	Dotacije
	BE01-5854067-2015	Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	31.dec.22	Varstvo okolja	Dotacije
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	BE01-2399300-2016	Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016 -2020	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	BE01-5715334-2009	Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala	31.dec.14	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
	BE04-2399245-2014	Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	31.dec.23	Zaposlovanje	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
					Znižanje prispevkov za socialno varnost
	BE03-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - MSP	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Dotacije
	BE02-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - usposabljanje	31.dec.23	Usposabljanje	Dotacije
	BE02-2399245-2014	Regionalna shema državnih pomoči	31.dec.23	Regionalne pomoči	Ugodna posojila
					Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
	BE01-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - RRI	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije

	BE01-2399245-2016	Dostop do finančnih sredstev za MSP	31.dec.23	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
	0001-2399245-2016	Reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah - SME	31.dec.25	Pomoči za reševanje	Posojila podjetjem v težavah
				Prestrukturiranje	Posojila podjetjem v težavah
	BE01-2399245-2018	Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	31.dec.21	Regionalne pomoči	Dotacije
	BE02-2399245-2018	Splošni program za odpravo posledic škode po naravnih nesrečah v gospodarstvu	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
	BE01-2399245-2021	Prestrukturiranje gorskih centrov	31.dec.23	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
	BE01-2399245-2020	Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture	31.dec.23	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
	BE01-2399245-2022	Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	31.dec.23	Regionalne pomoči	Dotacije
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	BE03-2399245-2022	Spodbude za investicije v raziskave in razvoj ter inovacije	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije
	BE01-5022860-2015	Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	31.dec.26	Zaposlovanje	Znižanje prispevkov za socialno varnost
					Dotacije
	BE01-5022860-2016	Pomoči za usposabljanja	31.dec.23	Usposabljanje	Dotacije
	BE03-5022860-2023	NN 2023 - Interventni ukrepi po poplavih v avgustu 2023 - začasni ukrep povračila izplačanih plač delavcem, ki odpravljajo posledice poplav in plazov pri delodajalcu	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
	BE02-5022860-2023	NN 2023 - Interventni ukrepi po poplavih v avgustu 2023 začasni ukrep nadomestila plač delavcem zaradi nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi posledic naravne nesreče	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
	BE01-5022860-2023	NN 2023 - Interventni ukrep po poplavih v avgustu 2023 - začasni ukrep delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	K001-5022851-2011	KMETIJSTVO 2011 - 2020 (2030)	31.dec.30	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije
				Kmetijstvo	Dotacije
	K003-5022851-2015	Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015 - 2020 - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Ugodna posojila
					Subvencioniranje obrestne mere
					Dotacije
	K002-5022851-2015	Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Dotacije
	K001-5022851-2015	Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Dotacije
	K005-2399253-2015	Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - SMERNICE	31.dec.23	Kmetijstvo	Dotacije

	K004-2399253-2015	Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - SMERNICE	31.dec.22	Kmetijstvo	Dotacije
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	BE02-5665493-2014	Posebni pogoji financiranja tehnološko - razvojnih projektov, Raziskave in razvoj	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Ugodna posojila
	BE01-5665493-2014	Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	31.dec.23	Regionalne pomoči	Ugodna posojila
	BE01-5665493-2016	Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	31.dec.23	Regionalne pomoči	Ugodna posojila
	BE01-5665493-2019	Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Ugodna posojila
MINISTRSTVO ZA FINANCE	0001-5028256-2007	Davek na tonažo	31.dec.28	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
MINISTRSTVO ZA KULTURO	0001-5228000-2004	Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	31.dec.24	Transport morski	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
	0002-5228000-2002	Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	31.dec.24	Kultura	Dotacije
	BE01-2399342-2016	Spodbujanje filmske produkcije	31.dec.26	Kultura	Dotacije
	BE02-2399342-2016	Sofinanciranje projektov za AV medije	31.dec.26	Kultura	Dotacije
	BE01-2399342-2017	Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo	31.dec.26	Kultura	Dotacije
	BE01-2399342-2023	NN 2023 - Izredna pomoč filmskim in avdiovizualnim projektom	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	BE01-1937286-2015	Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja - skupinska	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	BE01-2482789-2015	Oprostitve plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	31.dec.24	Varstvo okolja	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
	0002-2482789-2021	Nadomestilo za kritje posrednih stroškov emisij toplogrednih plinov	31.dec.25	Varstvo okolja	Dotacije
JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA REGIONALNI RAZVOJ IN RAZVOJ PODEŽELJA	BE01-5940117-2015	Regionalna garancijska shema sklada za območje Republike Slovenije	31.dec.21	Regionalne pomoči	Garancije
Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	BE01-2482550-2016	Državna pomoč za MSP v programih ETS	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Dotacije
	BE01-2482550-2021	Pomoč za varstvo okolja v okviru programa Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje (NOR in EGF)	31.dec.23	Varstvo okolja	Dotacije
	BE02-2482550-2021	Pomoč za usposabljanje v okviru programa Izobraževanje - krepitev človeških virov (NOR in EGP FM)	31.dec.23	Usposabljanje	Dotacije
Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo	BE01-2482762-2017	Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v Republiki Sloveniji	31.dec.23	Razvoj širokopasovne ga omrežja	Dotacije
OBČINA PIRAN	J001-5883873-2021	Dokapitalizacija javnega podjetja Okolje Piran d.o.o.	31.dec.21	Storitve splošnega gospodarskega pomena	Kapitalske naložbe

JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS	BE01-3367622-2018	Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini	31.dec.23	Kultura	Dotacije
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT	BE01-2632616-2023	NN 2023 - Odprava posledic škode v gospodarstvu po poplavah v avgustu 2023 predplačila in povračila	30.jun.24	Naravne nesreče in izredni dogodki	Predplačila / nepovratna sredstva
	BE02-2632616-2023	Odprava posledic škod v gospodarstvu za leto 2024	31.dec.26	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN INOVACIJE	BE01-2399300-2023	Program sodelovalnih raziskovalno-razvojnih projektov in drugih projektov, ki so predmet državnih pomoči Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije 2022-2030	31.dec.26	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije

Legenda:

Tabela vsebuje seznam shem, po katerih je bilo mogoče dodeljevati in izplačevati državno pomoči v obdobju 2021–2023

- Sheme, po katerih je bila v obdobju 2021–2023 izplačana državna pomoč
- **Brez izplačil** državne pomoči v obdobju 2021–2023

PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV

ZAKONSKA UREDITEV PODROČJA DRŽAVNIH POMOČI

Pravila državnih pomoči so določena v različnih **predpisih EU** in so zavezujoča za vse države članice³⁵. Na nacionalni ravni državne pomoči ureja **Zakon o spremljanju državnih pomoči** (Ur. l. RS, št. 37/04), ki določa tudi pravila za nadzor nad dodeljevanjem teh pomoči.

Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Ur. l. RS, št. 6/04, 22/07 in 50/14) podrobneje ureja način poročanja ter obseg in vrsto posredovanih podatkov o državnih pomočeh.

Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči (Sklep Vlade RS št. 401-01/2004-1 z dne 4.3.2004)³⁶ določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.

Ministrstvo za finance, Sektor za spremljanje državnih pomoči (v nadaljevanju SSDP), izvaja, skladno z nacionalno zakonodajo, naslednje naloge:

- obravnava, ocenjuje in daje zavezujoče mnenje za državne pomoči, ki pomenijo skupinsko izjemo in za pomoči po pravilu *de minimis*,
- obravnava, ocenjuje in posreduje prigrasitev državnih pomoči Evropski komisiji,
- zbira, obdeluje in spremlja podatke o državnih pomočeh in o pomočeh, dodeljenih po pravilu *de minimis*, ter vodi evidence o teh podatkih,
- pripravi letno poročilo,
- svetuje upravljavcem državnih pomoči.

Nacionalna pravila določajo, da **dajalci pomoči** (ministrstva, občine, javni zavodi, skladi, agencije idr.) ukrepe pomoči predhodno **priglasijo** SSDP, ki izda mnenje o njihovi skladnosti s pravili državnih pomoči (po Uredbi o skupinskih izjemah ali po Uredbi o pomoči *de minimis*). Dajalci so o dodeljenih pomočeh dolžni **poročati** SSDP skladno z omenjeno Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis*. Ministrstvo za finance te podatke zbira in obdeli. Od leta 1998 dalje je vzpostavljena celovita baza podatkov o dodeljenih državnih pomočeh, ki vsebuje seznam vseh prigrasitev z natančnimi podatki o dodeljenih pomočeh po posameznih prejemnikih pomoči in dajalcih pomoči, po kategorijah in namenih pomoči in glede na instrument pomoči.

DEFINICIJE

Državne pomoči so **javna sredstva** (javnofinančni izdatki in/ali zmanjšani javno finančni prihodki), ki so **selektivno** dodeljena subjektom, ki opravljajo **gospodarsko dejavnost** in ki tem subjektom dajejo konkurenčno prednost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi dosegli. Institut državnih pomoči je opredeljen v 107. členu Pogodbe o delovanju Evropske skupnosti. Državne pomoči posegajo v prosto delovanje trga, zato so po pravilih EU na splošno prepovedane in se lahko dodelijo le izjemoma, ob strogem upoštevanju pravil EU na področju državnih pomoči.

³⁵ Vsa pravila EU o državnih pomočeh so dostopna na spletni strani Evropske komisije: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html.

³⁶ Predpisi s področja državnih pomoči so objavljena na spletni strani Ministrstva za finance: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/drzavne_pomoci/predpisi_in_pravila_ki_veljajo_na_podrocju_drzavnih_pomoci/

Priglasitelj (upravljavalec) državne pomoči je resorno pristojen organ, ki pripravi vsebino sheme pomoči in jo priglasiti ter skrbi za njeno pravilno izvajanje in poročanje.

Dajalci državnih pomoči so lahko vse institucionalne enote, ki so v skladu s statističnimi predpisi opredeljene v sektorju država in ki dodeljujejo javna sredstva (ministrstva, občine, javni skladi, javne agencije in drugi javni organi, ki dodeljujejo javna sredstva).

Prejemniki državnih pomoči so pravne in fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (proizvodnjo ali dobavo blaga in izvajanje storitev na trgu), ne glede na njihov pravni status (osebe javnega ali zasebnega prava), načina financiranja in donosnost njihove dejavnosti. Prejemniki državne pomoči so lahko: gospodarske družbe, samostojni podjetniki, kmetje, zavodi, ustanove, društva, skladi, javni skladi, javne agencije, javna podjetja, podjetja v večinski lasti države, regionalne razvojne agencije, muzeji, kulturne in turistične organizacije, neprofitni subjekti, dobrodelne ustanove in drugi.

Državna pomoč je dodeljena **iz različnih javnih virov**, tako nacionalnih kot tujih (npr. sredstva evropske kohezijske politike). Dodeljujejo se lahko z uporabo **različnih instrumentov**, na primer subvencije, ugodna posojila, garancije. Državne pomoči se lahko dodeljujejo **za različne cilje in namene** (kategorije). Lahko zasledujejo splošne horizontalne cilje (npr. spodbujanje raziskav in razvoja) ali pa so namenjene samo določenemu sektorju gospodarstva (npr. pomoč za zapiranje rudnikov, nadomestilo za izvajanje javne gospodarske službe železniškega potniškega prometa). Podrobnejša opredelitev kategorij in instrumentov pomoči je v *Prilogi 1*.

Pomoči po pravilu *de minimis* so pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in ne predstavljajo državne pomoči, opredeljene v 107. členu Pogodbe o delovanju Evropske skupnosti. To pomoč opredeljuje Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013, ki med drugimi opredelitvami določa zgornjo dovoljeno mejo pomoči na 200.000 EUR v zadnjih treh proračunskih letih.

VIR PODATKOV

V Poročilu so zajeti podatki o dodeljenih državnih pomočeh v Republiki Sloveniji (bodisi iz nacionalnih sredstev bodisi tujih javnih sredstev), ki so jih dodelili in o njih poročali javni organi v RS. Zajeta so le tista javna sredstva, ki skladno s 107. členom PDEU predstavljajo državno pomoč.

Štiriindvajseto poročilo natančneje prikazuje podatke o dodeljenih državnih pomočeh **za leta 2021, 2022 in 2023**. Ne glede na to so za analizo sprememb obsega in strukture pomoči uporabljeni podatki za daljše časovno obdobje. Splošni podatki o državnih pomočeh v Sloveniji so na voljo od leta 1998 naprej, bolj zanesljivi pa od leta 2000. Podatki o državnih pomočeh po regijah so razpoložljivi od leta 2004. Pri pomočeh, dodeljenih po pravilu *de minimis*, pa so podatki na voljo od leta 2002, ko so se te pomoči začele dodeljevati.

V Poročilu uporabljeni makroekonomski podatki (podatki o bruto domačem proizvodu, dodani vrednosti, številu zaposlenih po dejavnosti ipd.) temeljijo na Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj, 2024 (UMAR), za podatke o javnofinančnih odhodkih in prihodkih so bili uporabljeni podatki iz Biltena javnih financ (Ministrstvo za finance), podatki o regionalnem BDP, dodani vrednosti, prebivalstvu so pridobljeni iz Statističnih informacij Statističnega urada RS. Za primerjavo podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji z državami EU so podatki iz letnega poročila Evropske komisije, objavljeni na spletnih strani Generalnega direktorata za Konkurenco (*State Aid Scoreboard 2023*³⁷).

³⁷ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI

SKUPINE IN KATEGORIJE DRŽAVNIH POMOČI

Podatki o državnih pomočeh v Poročilu so razvrščeni na skupine in kategorije pomoči skladno z razvrstitvijo, ki jo za poročanje in prikaz podatkov o državnih pomočeh uporablja tudi Evropska komisija:

Tabela: Klasifikacija skupin in kategorij državnih pomoči

DRŽAVNE POMOČI		
1. HORIZONTALNE POMOČI - Regionalne - Varstvo okolja in varčna raba energije - Raziskave in razvoj ter inovacije - Zaposlovanje - Usposabljanje - Majhna in srednja podjetja - Tvegani kapital - Kultura in avdiovizualna dela - Povračilo škode za naravne nesreče - Storitve splošnega gospodarskega pomena	NEKMETIJSKE POMOČI	NEKRIZNE POMOČI
2. SEKTORSKE POMOČI - Zapiranje rudnikov - Jeklarstvo - Energetika - Ladjedelništvo - Reševanje podjetij v težavah - Prestrukturiranje podjetij v težavah - Transport*		
drugi sektorji		
3. KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO	POMOČI ZA KMETIJSTVO	Krizne pomoči
4. Transport*		
5. Krizne pomoči		

**Evropska komisija podatke o državnih pomočeh za Transport prikazuje ločeno, pri tem pomoči za transport v poročilih EU ne vključujejo pomoči za železniški promet. V Sloveniji se pomoči za transport prikazujejo v okviru Sektorskih pomoči in zajemajo tudi pomoči za železniški promet.*

Horizontalne pomoči (spodbude) so namenjene odpravljanju težav in tržnih nepopolnosti, ki se lahko pojavijo v vsakem sektorju gospodarstva. Vezane so na cilj, ki se z neko pomočjo želi doseči npr. spodbujanje investicij in zaposlovanja, razvoj manj razvitih območij, spodbujanje MSP ipd. Te pomoči ustvarjajo koristi, ki so praviloma večje od škode zaradi morebitnega izkrivljanja konkurence, zato bolj

sprejemljive kot sektorsko specifične pomoči. Tudi EU zato spodbuja in daje prednost horizontalnim državnimi pomočem.

Druga skupina so **sektorske pomoči**, ki so namenjene prejemnikom v točno določenem sektorju npr. transport, premogovništvo, jeklarska industrija. Gre za sektorje, v katerih je trgovina znotraj EU pomembna in v katerih je konkurenca še posebej ostra, povpraševanje po izdelkih stagnira ali pada, sektorji pa se soočajo s presežki zmogljivosti. V skupino posebnih sektorjev spadajo tudi pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah. Vsaka pomoč, ki jo država dodeli podjetjem v teh sektorjih, neposredno vpliva na trgovino med državami in lahko močno izkrivlja konkurenco. Sektorska pravila so v splošnem zato bolj omejevalna od horizontalnih pravil.

Zaradi specifičnosti področja in posebnosti pravil, ki veljajo za **pomoči na področju kmetijstva in ribištva ter gozdarstva** (v nadaljevanju pomoči na področju kmetijstva), v skladu z metodologijo EU te pomoči v poročilu prikazujemo posebej. V Sloveniji so te pomoči v celoti v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pristojno in odgovorno za spremljanje in poročanje ter prigravitve teh pomoči Evropski komisiji. Zaradi celovitosti zajema podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano letno posreduje podatke o izplačanih državnih pomočeh za kmetijstvo v enotno bazo podatkov o poročanih državnih pomočeh, ki jo upravlja Ministrstvo za finance.

Vse tri skupine skupaj (horizontalne, sektorske in kmetijske pomoči) predstavljajo t.i. **nekrizne pomoči**.

Krizne pomoči, ki so bile dodeljene za namen odprave posledic covid-19 razmer (2020–2022), omilitve posledic energetske krize (2022–2023) in finančne krize – sanacija bančnega sistema (2011–2014), so skladno z metodologijo EU prikazane posebej. Krizne pomoči so se dodeljevale izjemoma, na podlagi posebnih pravil in za omejeno časovno obdobje in močno izkrivljajo celotno sliko dodeljenih državnih pomoči. Tudi Evropska komisija in druge države članice zaradi navedenih razlogov pomoči za krizne ukrepe prikazujejo ločeno. Če ni drugače navedeno, v Poročilu s pojmom »državne pomoči« mislimo na t.i. nekrizne državne pomoči – torej državne pomoči brez pomoči za namen odprave posledic covid-19, energetske ter finančne krize.

V poročilu so v posebnem poglavju prikazane tudi pomoči, ki so bile dodeljene **po pravilu de minimis**. Pomoči po pravilu *de minimis* so pomoči, ki so sicer namenjene prejemniku, ki se ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev, vendar se dodelijo v manjših zneskih (do 200.000 EUR v obdobju treh let ne glede na namen pomoči) in zato po mnenju Evropske komisije ne izkrivljajo konkurence in imajo zanemarljiv vpliv na konkurenco in trgovino med državami članicami EU. Pomoči *de minimis* ni potrebno prigrasiti Evropski komisiji.

INSTRUMENTI POMOČI

Pomoči se lahko dodelijo z **uporabo različnih instrumentov**. Glede na prednosti, ki jih prinašajo prejemniku pomoči, so to naslednje skupine instrumentov:

Skupina A : pomoči, kjer se korist v celoti prenese na prejemnika pomoči (npr. subvencije, subvencionirana obrestna mere, davčna olajšava)

A1, pomoči, ki se dodeljujejo preko proračuna preko večjih javnofinančnih odhodkov: nepovratna sredstva (subvencije), subvencionirane obrestne mere, odpisi dolgov in zmanjšani zneski iztržkov iz prisilnih poravnjav,

A2, pomoči preko davkov in socialno varstvenega sistema: zamiki pri odplačevanju davkov, davčne oprostitve, izjeme in olajšave.

Skupina B: finančni transferji države v obliki udeležb v kapitalu (kapitalske naložbe, konverzije terjatev v lastniške deleže).

Skupina C: finančni transferji, v obliki ugodnega posojila, pomoč pa predstavlja razlika do posojila pod tržnimi pogoji :

C1, ugodna posojila iz javnih ali privatnih virov in posojila podjetjem v težavah,

C2, različni ukrepi (rezervacije, oprostitev ali pospešeno amortiziranje).

Skupina D: garancije in jamstva, pomoč v tem primeru ustreza zavarovalnici, ki jo prejemnik prejme brezplačno ali po obrestni meri, nižji od tržne, če plača premijo za kritje tveganja

Glede na **vpliv na javne finance** se lahko pomoči in instrumente deli na i) pomoči, ki se zagotavljajo s proračunom (v obliki subvencij, kapitalskih naložb, ugodnih posojil, garancij – vse skupine instrumentov, razen skupine A2) in vplivajo na večje javnofinančne odhodke in ii) pomoči, ki se zagotavljajo s sistemom davčnih olajšav in izjem ter z oprostitvijo plačil prispevkov za socialno varnost (Skupina A2 - davčne olajšave ter oprostitev plačila socialnih prispevkov), ki se kažejo kot zmanjšanje javnofinančnih prihodkov.

METODOLOGIJA OCENJEVANJA ELEMENTOV POMOČI

SKUPINA A1

- subvencije - celotna vrednost prejete subvencije (v večini primerov so to po javno finančni statistiki subvencije);
- subvencije obresti, ki jih prejemniki prejmejo neposredno - celotna vrednost prejete subvencije (ali neplačanega dela obresti, če je država subvencioniranje za koristnika uredila neposredno preko banke);
- odpis dolga poslujočih podjetij iz kreditnih razmerij - celotna ocenjena vrednost odpisanega dolga^[1];
- prisilna poravnava in stečaj podjetij - ocenjeni zmanjšani znesek poravnave ali iztržka iz stečajne mase v primerjavi z drugimi upniki zaradi zavestno povzročenega slabšega položaja države kot upnice v postopku prisilne poravnave ali stečaja.

SKUPINA A2

- odlog plačila davkov - znesek obresti za zamik, izračunan na sedanjo vrednost po realni letni referenčni obrestni meri;
- davčne izjeme in olajšave - med davčne olajšave in izjeme *ne* sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj (npr. olajšave za investiranje v okviru davka od dohodkov pravnih oseb, zmanjšanje davčne osnove za znesek pokrivanja izgub iz preteklih let, ipd.), temveč le olajšave, ki so specifične za določeno podjetje ali skupino podjetij; element državne pomoči je celoten znesek znižanja davka zaradi davčne olajšave oz. izjeme;
- oprostitev in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost - med oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost velja enaka logika kot pri davčnih oprostitvah - med državne pomoči ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj;
- prodaja ali oddaja v najem javnih zemljišč ali javnih nepremičnin pod tržno vrednosti - element državne pomoči je razlika med prodajno ceno premoženja oz. višino najemnine in njegovo tržno vrednostjo oz. cenitveno vrednostjo.

[1] Pri teh pomočeh je v primeru (če se ne razpolaga z ustreznimi podatki) element pomoči možno oceniti v vrednosti 20% od bruto zneska opravljene operacije.

SKUPINA B1

- kapitalske naložbe - element državnih pomoči je v vseh tistih naložbah, ki nimajo ustvarjanja dobička kot primarnega cilja državne naložbe; element pomoči je ocenjena vrednost koristi za prejemnika pomoči;
- konverzija terjatev v kapitalske naložbe - element pomoči je v primeru, kadar država ni v enakem položaju kot ostali nosilci terjatev, temveč v slabšem; element pomoči je ocenjena vrednost koristi prejemnika, ki jo ima zaradi slabšega položaja države;
- odpoved oz. zmanjšanje na udeležbi na dobičku podjetja - del razdeljenega dobička, ki izhaja iz lastnine države v podjetju in se mu država odpove, je v celoti element državne pomoči.

SKUPINA C1

- ugodna posojila - razlika med stroški kredita z ugodno obrestno mero in letno referenčno obrestno mero, ki jo določi Evropska komisija ^[2]; izračun se izdela za celotno dobo kreditiranja (lahko poenostavljeno linearno za vsa leta enako) in vpiše v letu prejema kredita oz. prve tranše;
- posojila podjetjem v težavah - za podjetja v težavah (v prestrukturiranju), ki na trgu nimajo možnosti pridobitve kredita, je državna pomoč 20% vrednosti kredita ne glede na to, da je bil kredit izplačan po tržnih (ali celo slabših) pogojih;
- vračljivi predujmi (vračljivi avansi).

SKUPINA C2

- drugi viri pomoči - ocenjene vrednosti pomoči.

Skupina D

- D1 garancije - razlika med državno garancijo, ki je brezplačna ali po nižji ceni in med tržno garancijo; element pomoči se izračuna preko garantiranega zneska dolga in referenčno stopnjo za riziko - strošek garancije;
- D1A garancije (plačilo garantiranih obveznosti) - celotno plačilo garantiranih obveznosti.

^[2] Referenčno obrestno mero predpiše in objavi Evropska komisija. Dostop do podatkov o aktualni referenčni obresti meri je objavljen na spletni strani Ministrstva za finance: <https://www.gov.si/podrocja/finance-in-davki/drzavne-pomoci/>.